

**UCHWAŁA NR XXXV/257/2018
RADY MIEJSKIEJ W CHOSZCZYNIE**

z dnia 30 stycznia 2018 r.

**zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Choszczno na lata
2017-2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2017 r., poz.1875 ze zmianami) uchwała się, co następuje:

§ 1. W uchwale Nr XXX/221/2017 Rady Miejskiej w Choszczynie z dnia 27 września 2017 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Choszczno na lata 2017-2023, zmienia się załącznik do niniejszej uchwały, który otrzymuje brzmienie jak w załączeniu.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Choszczyna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodnicząca Rady
Miejskiej

Anetta Bikowska

Projekt został zrealizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014 - 2020

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

PRZYWRÓĆMY BLASK NASZEJ
GMINIE

www.choszczno.pl

Choszczno, grudzień 2017 roku

Spis treści

Rozdział I. Wprowadzenie	3
Rozdział II. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów oraz grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji.....	6
Rozdział III. Diagnoza obszaru zdegradowanego, obszaru rewitalizacji i opis ludności.....	31
Rozdział IV. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	121
Rozdział V. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk	124
Rozdział VI. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy.....	125
Rozdział VII. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	129
Rozdział VIII. Mechanizmy integrowania działań służących realizacji celów rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	156
Rozdział IX. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji.....	167
Rozdział X. Ramy finansowe i czasowe realizacji Programu	168
Rozdział XI. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.....	172
Rozdział XII. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	176
Spis ilustracji	177

Rozdział I. Wprowadzenie

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Choszczno na lata 2017 - 2023 (dalej „Program”, „LPR”) stanowi wieloletni program działań o charakterze społecznym oraz gospodarczym, dotyczący gospodarki przestrzennej i rozwiązań technicznych, zmierzający do wyprowadzenia danego obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej oraz stworzenia warunków do jego dalszego rozwoju zgodnie z określonym harmonogramem czasowym. Program realizowany jest przez różne podmioty i finansowany z różnych źródeł, zaś opracowany, przyjęty i koordynowany przez Gminę. Został on przygotowany zgodnie z Zasadami realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020. Podstawą przyjęcia Programu był art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym zgodny z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*.

Ważnymi elementami źródłowymi, będącymi podstawą opracowań Programu, była analiza celów zawartych w dokumentach strategicznych, które określają kierunki rozwoju Gminy oraz w dokumentach strategicznych na poziomie regionalnym. W ramach prac analitycznych dokonano oceny adekwatności celów Programu z dokumentami *Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2008 - 2020* oraz *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Choszczno*, a także *Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008 – 2018*. Cele Programu będą również korespondowały z dokumentami regionalnymi, takimi jak: *Strategią Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016 – 2030*. W toku pracy nad Programem zapewniono spójność planowanych działań rewitalizacyjnych ze *Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020*, która stanowi najważniejszy dokument samorządu województwa, określający kierunki rozwoju regionalnego i wskazujący obszary interwencji.

Na potrzeby pracy nad Programem Burmistrz powołał Zespół ds. Rewitalizacji. W ramach spotkań zespołu realizowane były szkolenia mające na celu przekazanie wiedzy odnoszącej się do prowadzonych prac związanych z opracowaniem dokumentu strategicznego. Ponadto Zespół ds. Rewitalizacji konsultował przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które opracowywane są przez wykonawcę Programu rewitalizacji we współpracy z mieszkańcami. Gmina prowadziła działania z pomocą ekspertów zewnętrznych w formule partycypacyjno-eksperckiej. W ramach prac analitycznych wykorzystano liczne narzędzia i techniki badawcze aktywizujące mieszkańców Gminy tj. analiza statystyczna obejmująca wskaźniki dla poszczególnych obszarów problemowych, wizualizacja danych na podkładzie i opracowanie map, wywiady PAPI z mieszkańcami, spacer studyjne, konsultacje społeczne, badanie internetowe CAWI, warsztaty rewitalizacyjne oraz działania informacyjno-promocyjne dotyczące Programu. W Programie określono propozycję systemu wdrażania i monitorowania z uwzględnieniem mechanizmów włączenia interesariuszy na etapie realizacji procesu rewitalizacji.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Zidentyfikowane podobszary rewitalizacji zajmują powierzchnię 391,1 ha, czyli 1,6% łącznej powierzchni gminy oraz zamieszkiwany jest przez 3270 mieszkańców, co odpowiada 15,54% łącznej liczby osób zamieszkujących gminę. Zidentyfikowany obszar rewitalizacji spełnia wymogi Wytycznych dot. rewitalizacji i składa się z następujących obszarów rewitalizacji:

- ✓ I podobszar składający się z obszaru Osiedla 700-lecia;
- ✓ II podobszar składający się z obszaru Osiedla Jagiełły;
- ✓ III podobszar złożony z Osiedla Południowego;
- ✓ IV podobszar składający się z obszaru Starego Miasta;
- ✓ V podobszar składający się z miejscowości Kołki;
- ✓ VI na który składa się miejscowość Korytowo;
- ✓ VII podobszar zlokalizowany na terenie miejscowości Sławęciny;
- ✓ VIII podobszar złożony z miejscowości Wardyń;
- ✓ IX podobszar, który złożony jest z miejscowości Witoszyn.

Powyższe podobszary zostały wskazane jako wymagające podjęcia działań rewitalizacyjnych przede wszystkim ze względu na znaczne występowanie problemów społecznych, ale również w zakresie pozostałych uwarunkowań, co zostało wyznaczone na podstawie przeprowadzonej analizy danych liczbowych. Wyznaczone w taki sposób obszary zostały poddane opiniowaniu Zespołu ds. Rewitalizacji, który przeanalizował strategiczne uwarunkowania działań podejmowanych w zakresie aktywizacji mieszkańców przez jednostki samorządowe. Doprowadziło to do uszczegółowienia działań możliwych do podjęcia na podobszarach rewitalizacyjnych, a obszary, które uzyskały mniej punktów w zakresie uwarunkowań społecznych niż pozostałe, ale posiadające strategiczne znaczenie dla działań gminy oraz lokalizację na obszarze koncentracji problemów popegeerowskich również zostały włączone do obszarów rewitalizacji, na których konieczne jest podjęcie działań umożliwiających przeciwdziałanie występującym deficytom. Strategiczne działania jednostek gminnych oraz rozpoznanie środowiska lokalnego, a także możliwości podjęcia działań rewitalizacyjnych na wskazanych obszarach, były bezpośrednią, jakościową przyczyną objęcia działaniami rewitalizacyjnymi powyższych obszarów.

Obecny Program stanowić będzie kontynuację wcześniejszych projektów realizowanych przez Gminę oraz podmioty publiczne działające na terenie Gminy. Umożliwi on również efektywne pozyskiwanie środków zewnętrznych na zidentyfikowane projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Ze względu na możliwość ubiegania się o finansowanie ze środków unijnych, szczególny nacisk położony został na inwestycje realizowane w perspektywie finansowej 2014-2020. W ramach Programu zidentyfikowano sześć przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

- 1) Dom Kultury miejscem aktywnej integracji i aktywizacji społecznej;
- 2) Modernizacja dworca kolejowego jako platformy organizacji społecznych;
- 3) Stworzenie Zakładu Aktywności Zawodowej jako podstawy wsparcia osób wykluczonych;
- 4) Rewitalizacja Zespołu Parkowo-Pałacowego w Korytowie;
- 5) Odnowa zdegradowanych terenów parkowych wraz z nadaniem funkcji społecznych;
- 6) Rewitalizacja centrum miasta.

Przedsięwzięcia i projekty rewitalizacyjne będą realizowane w ramach trzech celów szczegółowych Programu rewitalizacji składających się na cel główny programu:

- Cel 1. Kreowanie rozwiązań wspierających aktywizację społeczną mieszkańców;
- Cel 2. Rewitalizacja przestrzenna potencjałem do przeciwdziałania wykluczeniu mieszkańców.

Program ujmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS, EFRROW oraz innych) łącząc aspekty społeczne oraz ekonomiczne, przestrzenne, techniczne, środowiskowe lub kulturowe, związane zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem, stosownie do lokalnych uwarunkowań. Głównym źródłem finansowania działań rewitalizacyjnych będą środki RPO WZ 2014-2020 z działania 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności oraz obszarów miejskich i wiejskich oraz RPO WZ 2014-2020 działanie 7.1 Wzmocnienie potencjału społeczności lokalnych na obszarach rewitalizowanych. Zaplanowane projekty będą rozszerzeniem, a także uzupełnieniem działań o charakterze społecznym, realizowanych w ramach wsparcia EFS dostępnego w ramach RPO WZ 2014-2020.

Program, z uwagi na swój ogólny charakter, nie wyznacza jednocześnie ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz nie spowoduje znacznego oddziaływania na środowisko, a co za tym idzie nie jest dokumentem wymagającym przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Program nie spełnia bowiem przesłanek określonych w art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Przygotowanie Programu zrealizowane zostało w ramach projektu pn. Opracowanie Lokalnego Planu Rewitalizacji dla Gminy Choszczno. Projekt dofinansowany jest w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 z Funduszu Spójności w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudniania”.

Rozdział II. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów oraz grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Choszczno na lata 2017 – 2023 dotyczy przedsięwzięć władz samorządowych w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych. Działania te prowadzone są w sposób kompleksowy, a mianowicie obejmują: aspekt społeczny, ekonomiczny, przestrzenny, techniczny, środowiskowy. Ponadto prezentowany Program to swoiste narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych projektów dla wyprowadzenia ze stanu impasowego obszarów zdegradowanych na rzecz budowania społeczności lokalnej, lokalnej gospodarki oraz przestrzeni, a także poprawy stanu środowiska i infrastruktury.

Charakter diagnostyczno-analityczny procesu rewitalizacji

Charakter procesu rewitalizacji jest skoncentrowany na diagnostyce stanu wyjściowego obszaru zdegradowanego, a co za tym idzie na odpowiedniej analizie i dopasowaniu działań do potrzeb tego obszaru. Ma on zatem za zadanie wyznaczenie obszaru zdegradowanego, na którym zidentyfikowano sytuację kryzysową oraz wykazanie poziomu rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego – szczególnie, gdy jest on na niskim poziomie. Towarzyszy temu zazwyczaj wiele problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych m.in.: problemy demograficzne – depopulacja, problemy społeczne związane z wysokim odsetkiem ludności korzystającej z pomocy społecznej (ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, niepełnosprawność, alkoholizm, etc.), bezrobocie, przestępczość, niska aktywność społeczna mieszkańców, niska aktywność gospodarcza mieszkańców, problemy infrastrukturalne, zdegradowana tkanka mieszkaniowa, przemysłowa oraz pustostany i zdegradowane tereny. Rewitalizacja ma więc służyć przemianom związanym z wyprowadzeniem ze stanu kryzysowego najbardziej zdegradowanych obszarów miejskich i wzmocnieniu lokalnych potencjałów.

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju uzasadnia, iż rewitalizacja jest procesem wieloletnim oraz cechuje się:

- Kompleksowością działań w obszarze społecznym, ekonomicznym, przestrzennym, technicznym, środowiskowym i kulturowym;
- Koncentracją na obszarach silnie zdegradowanych;
- Komplementarnością w zakresie współdziałania instytucji, spójności procedur;
- Partycypacyjnością polegającą na współdecydowaniu i włączeniu partnerów w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych z programów operacyjnych;
- Pełną diagnostyką obszaru zdegradowanego i zdefiniowaniem jego problemów wraz z właściwym doбором narzędzi do uwarunkowań danego obszaru podczas interwencji;

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

- Hierarchizacją potrzeb poprzez ustalenie priorytetowych działań na rzecz obszaru rewitalizowanego;
- Koordynacją prowadzonych działań za pomocą monitorowania i ewaluacji skuteczności procesu rewitalizacji;
- Otwartością trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć¹.

Cele działań rewitalizacyjnych

Cel główny rewitalizacji:

Konstruktywna zmiana warunków i jakości życia oraz zapewnienie rozwoju za pomocą ożywienia obszarów zdegradowanych w kompleksowym wymiarze: przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym, a ponadto kreowanie ich pozytywnego wizerunku poprzez nową funkcjonalność i odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni.

Cele szczegółowe:

- Poprawa jakości przestrzeni publicznych umożliwiająca integrację mieszkańców i umocnienie spójności społecznej;
- Wprowadzanie nowych funkcji przestrzennych skutkujących ożywieniem społecznym i gospodarczym, a w efekcie: rozwój działalności kulturalnej, edukacyjnej, społecznej, opiekuńczej, integracyjnej, turystycznej i wspieranie przedsiębiorczości;
- Poprawa jakości życia mieszkańców, minimalizacja ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez aktywną integrację, uczestnictwo w kulturze i rekreacji oraz aktywizację społeczną;
- Ochrona przed czynnikami szkodliwymi i zanieczyszczeniem środowiska poprzez dbałość o zasoby naturalne oraz modernizację infrastruktury technicznej;
- Budowanie sieci współpracy pomiędzy mieszkańcami, przedsiębiorcami i pozostałymi podmiotami aktywnymi na terenie gminy;
- Tworzenie pozytywnego wizerunku obszarów rewitalizowanych.

Działania informacyjne i konsultacyjne

Na potrzeby Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Choszczno na lata 2017 – 2023 stworzono materiały informacyjne i popularyzacyjne do procesu rewitalizacji. Wykorzystano również środki komunikacji maksymalizujące uczestnictwo i aktywność mieszkańców poprzez różnorodne ogłoszenia o działaniach konsultacyjnych. W ten sposób bezpośrednio angażowano mieszkańców w proces rewitalizacji i odnowy przestrzennej poprzez wywiady, rozmowy i ankiety, które tym samym poszerzały wiedzę mieszkańców na temat działań partycypacyjnych i rewitalizacyjnych.

Działania informacyjne bazowały przede wszystkim na nawiązaniu kontaktu z interesariuszami poprzez powiadamianie ich za pomocą strony internetowej Urzędu Gminy w Choszcznie. Na głównej

¹ Dz.U. 2015 poz. 1777

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

stronie internetowej Gminy (<http://www.choszczno.pl/>) powstała specjalna zakładka „Rewitalizacja w Gminie Choszczno”, w której zamieszczano aktualne informacje o realizowanych działaniach i postępach w ramach opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji. Ponadto mieszkańcy mogli wysłać swoje pomysły do rewitalizacji na specjalnie do tego przygotowanych wirtualnych fiskach oraz wypełnić anonimowe ankiety.

Mieszkańców zapraszano także do włączania się w poszczególne etapy i działania LPR m.in.: na spotkania i warsztaty dotyczące rewitalizacji oraz na pikniki zwiększające integrację społeczną i świadomość na temat dokonywanych działań na terenie Gminy. Licznie udostępniano na terenie całej Gminy plakaty informacyjne i ulotki, zawierające niezbędne dane o realizacji projektu, w tym o jego dofinansowaniu z Funduszy Europejskich.

Obraz 1 Plakaty informujące o rewitalizacji w Gminie Choszczno

Gmina Choszczno realizuje projekt dofinansowany z Funduszy Europejskich „Opracowanie Lokalnego Planu Rewitalizacji dla Gminy Choszczno”

Celem projektu jest wsparcie Gminy Choszczno w tworzeniu procesów zmierzających do rewitalizacji obszarów zdegradowanych poprzez partycypacyjne opracowanie programu służącego rozwiązywaniu problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcyjnych i technicznych na obszarze wymagającym szczególnej interwencji, z uwzględnieniem lokalnej specyfiki i uwarunkowań.

Dofinansowanie projektu z UE: 74 450,00 zł.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna | MINISTERSTWO ROZWOJU | Pomorze Zachodnie | Unia Europejska Fundusz Spójności

www.mapadotacji.gov.pl

REWITALIZACJA GMINY CHOSZCZNO

REWITALIZACJA (łac. re-vita – przywrócenie do życia, ożywienie) to działanie skupione na ożywieniu zdegradowanych obszarów, którego celem jest znalezienie dla nich nowego zastosowania i doprowadzenie do –stanu, w którym obszary zmieniają swoją funkcję.

Co to jest rewitalizacja?

Rewitalizacja jest zespołem działań z zakresu działań społecznych, zmiany zagospodarowania przestrzeni oraz ekonomii i polityki społecznej, których celem jest doprowadzenie do ożywienia, poprawy funkcjonalności, estetyki, wygodności użytkowania i jakości życia w rewitalizowanym zespole.

PRZYWRÓĆMY BLASK NASZEJ GMINIE

www.choszczno.pl/rewitalizacja/
www.choszczno.pl

Źródło: <http://www.choszczno.pl/rewitalizacja/>

Prace związane z opracowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Choszczno do roku 2023 realizowane były przy aktywnym udziale społeczeństwa. Konsultacje społeczne opierają się przede wszystkim na umożliwieniu wyrażania własnego zdania społeczności lokalnej w kwestiach rewitalizacji, zostały więc zrealizowane zgodnie ze standardami **Kanonu Lokalnych Konsultacji Społecznych**², jako otwarty proces dialogu władz z mieszkańcami, mający na celu podjęcie przez władze optymalnych decyzji w sprawach publicznych, ponieważ interesariusze rewitalizacji mieli szansę wziąć udział w bezpośredniej pracy nad Programem. Dzięki zastosowaniu Kanonu Lokalnych Konsultacji Społecznych zaangażowani mieszkańcy stali się podstawową grupą lokalnych ekspertów,

² Zobacz więcej na temat Kanonu Lokalnych Konsultacji Społecznych na stronie www.kanonkonsultacji.pl

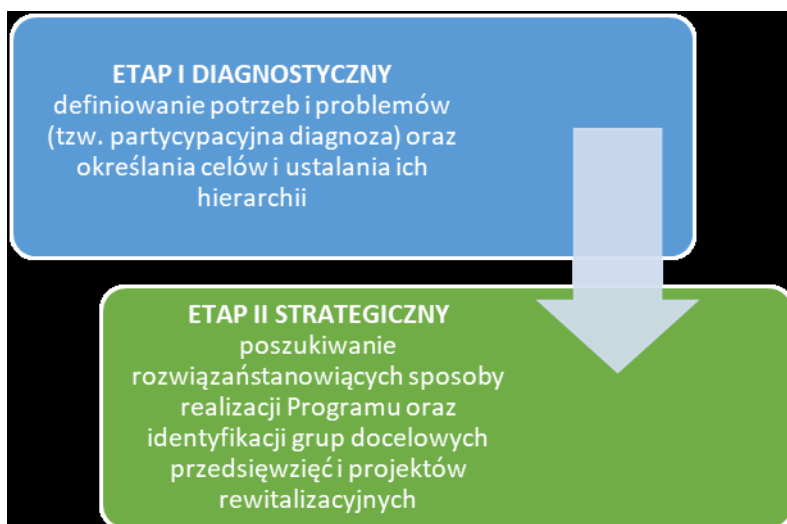

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

którzy brali udział we wdrażaniu zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych, a dzięki zgromadzonej wiedzy mogli oceniać działania podejmowane w ramach LPR. Konsultacje społeczne skierowano, bowiem do szerokiego grona odbiorców: mieszkańców gminy, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych i partnerów społecznych. Wszyscy mieli możliwość wyrażenia swojego zdania, wniesienia swoich pomysłów, opinii, konkretnych stanowisk, aprobaty lub sprzeciwu. Włączenie mieszkańców w procesy konsultacyjne pozwoliło na dokonanie identyfikacji najważniejszych przedsięwzięć rozwojowych i potrzeb społeczno-gospodarczo-przestrzennych, zaś odpowiedzi, sugestie oraz pomysły uzyskane od mieszkańców były podstawą prac analitycznych, a także wniosły dużą wartość merytoryczną w tworzenie przedsięwzięć dla rewitalizowanego obszaru. Należy pamiętać, że konsultacje dotyczą także momentu wyłożenia projektu do publicznego wglądu, dając możliwość wnoszenia dodatkowych uwag i propozycji na tym końcowym etapie.

Co istotne, konsultacje społeczne przeprowadzono metodą badania w działaniu (*action research*) ukierunkowaną na doprecyzowanie i dopasowanie działań do badanej społeczności. Zastosowano metody badawcze uznające kompetencje członków danej społeczności do jej zrozumienia. Partycypacyjne metody konsultacji wykorzystano w celu aktywizacji i zaangażowania interesariuszy rewitalizacji na każdym z dwóch kluczowych etapów: diagnostycznym i strategicznym, co prezentuje poniższy rysunek.

Rysunek 1 Etapy konsultacji społecznych w ramach pracy nad programem rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Etapy te były zgodne z zasadą *EMPOWERMENT*, która charakteryzuje proces angażowania mieszkańców w podejmowanie decyzji dotyczących ich otoczenia. Umożliwia im także branie odpowiedzialności za swoje działania, co przekłada się na świadomość kosztów, poczucie przynależności i poprawę relacji społecznych w obrębie miejsca zamieszkania, ponieważ posiadanie realnej władzy decyzyjnej prowadzi do większej odpowiedzialności i zaangażowania społecznego. Proces *empowerment* jest przeciwieństwem bezsilności, czyli upodmiotowienia. W efekcie

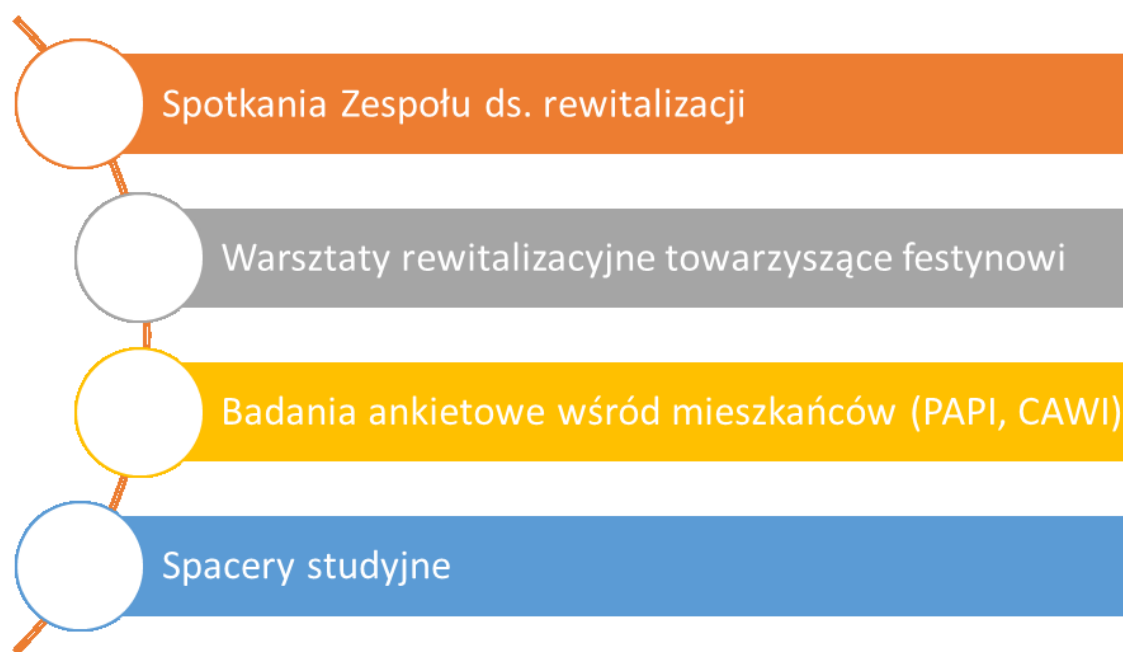

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

omawianego procesu jednostki, grupy, organizacje i społeczności zwiększają kontrolę nad własnym życiem oraz stają się aktywnymi uczestnikami życia społecznego, podejmującymi działania zmierzające do poprawy sytuacji własnej, jak i całej wspólnoty. *Empowerment* jest zarówno procesem, jak i rezultatem, czyli stanem ostatecznym, oznaczającym uzyskanie siły, która sprawia, że osoby, grupy, instytucje lub społeczności mogą walczyć o swoje interesy i je realizować.

Dla celów Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Choszczno oraz procesów partycypacyjnych, kładących nacisk na efekty pochodzące z *empowerment*, zapewniono szeroką możliwość dla aktywnego udziału mieszkańców. Powołano tym samym Zespół ds. rewitalizacji, który odpowiedzialny był za transferowanie oraz rozpowszechnianie informacji niezbędnych dla procesu rewitalizacji pomiędzy Urzędem Gminy a mieszkańcami. Działania Zespołu ds. rewitalizacji obejmowały: dostarczenie informacji o Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Choszczno na lata 2017-2023 dla interesariuszy rewitalizacji, badań ankietowych (PAPI) oraz internetowych (CAWI) wśród mieszkańców, festynu lokalnego w formie pikniku i warsztatów rewitalizacyjnych, a także spacerów studyjnych. Triangulacja uzyskiwanych danych z różnorodnych źródeł i w różnych formach pomogła określić problemy społeczne oraz przestrzenne dla całej gminy.

Rysunek 2 Techniki badawcze służące poznaniu obszarów rewitalizacji i potrzeb mieszkańców gminy Choszczno – elementy konsultacji społecznych

Źródło: Opracowanie własne

Spotkania Zespołu ds. rewitalizacji i szkolenia dla członków zespołu

Podstawową oraz wyjściową metodą pracy nad programem rewitalizacji z udziałem społeczności lokalnej były **spotkania Zespołu ds. rewitalizacji**, który został powołany przez Burmistrza

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Choszczna zarządzeniem numer 1179/17 z dnia 20 lutego 2017 roku. W skład Zespołu weszły osoby pełniące ważne funkcje społeczne:

- Zastępca Burmistrza Choszczna – Pani Magdalena Sieńko;
- Przedstawiciele Wydziału Zamówień Publicznych, Inwestycji i Planowania Przestrzennego;
- Przedstawiciele poszczególnych wydziałów Urzędu Miejskiego;
- Przedstawiciel Powiatowego Urzędu Pracy w Choszcznie;
- Przedstawiciel Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- Przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Choszcznie.

Prace zespołu moderowane były przez ekspertów z firmy opracowującej program na zlecenie Gminy Choszczno. Podczas spotkań Zespołu prowadzono szkolenia związane z tematyką rewitalizacji. Zespołowi przekazano wiedzę związaną z typowaniem oraz rozpoznawaniem obszarów objętych programem rewitalizacji w zakresie:

- Praktycznego wyznaczania obszaru rewitalizacji na podstawie badań i analiz;
- Zasad prowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami;
- Finansowania projektów rewitalizacyjnych ze środków unijnych;
- Uwarunkowań pozyskiwania wsparcia zewnętrznego na realizację projektów rewitalizacyjnych;
- Monitoringu i ewaluacji programu rewitalizacji;
- Systemu wdrożenia programu rewitalizacji;
- Konsultowania przygotowanego dokumentu Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Członkowie Zespołu zostali zatem zapoznani szczegółowo z działaniami, które będą sukcesywnie realizowane: gromadzenie danych wraz z ich analizą, delimitacja obszaru, przeprowadzenie procesu partycypacji społecznej wśród mieszkańców oraz formalizowanie zapisów dla dokumentu.

W trakcie spotkań Zespołu ds. Rewitalizacji obecni byli mieszkańcy oraz przedsiębiorcy, którzy brali czynny udział w pracy zespołu. W związku z tym pozwoliły one na precyzyjne wskazanie potrzeb mieszkańców oraz przedsięwzięć, które mogą stać się podstawą realizowanego procesu odnowy oraz stanowić zadania rewitalizacyjne obejmujące obszar społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny oraz techniczny.

Urząd Miejski w Choszcznie prowadził działania informacyjne (plakaty, ulotki, moderowanie treści na stronie internetowej) mające na celu przekazanie mieszkańcom oraz przedstawicielom interesariuszy (.m.in. organizacje pozarządowe, właściciele firm) informacji o założeniach procesu rewitalizacji oraz zaproszenie do udziału w spotkaniach Zespołu ds. Rewitalizacji, w celu wyrażenia własnej opinii. Do potencjalnych interesariuszy skierowano również oficjalne pisma, które zaowocowały przesłaniem

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

informacji o ważnych potrzebach mieszkańców, które zostały uwzględnione w propozycjach zamieszczonych w programie rewitalizacji.

Zdjęcie 1 Spotkania Zespołu ds. Rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Warsztaty rewitalizacyjne towarzyszące festynowi lokalnemu

W ramach pracy nad Lokalnym Programem Rewitalizacji zrealizowano warsztaty rewitalizacyjne dla mieszkańców gminy towarzyszące festynowi lokalnemu, który odbywał się w dniu 24 czerwca 2017 r. z okazji cyklicznego święta gminnego Choszczeńskiej Sobótki. Bogaty program tego wydarzenia przyciągnął dużą liczbę osób na plażę miejską – mieszkańców Choszczna i okolic, a także przyjezdnych. Był to idealny obszar do działań partycypacyjno-rewitalizacyjnych oraz do przeprowadzenia warsztatów rewitalizacyjnych z osobami zamieszkującymi cały obszar gminy.

Zdjęcie 2 Festyn Choszczeńskiej Sobótki – widok z lotu ptaka

Źródło: vimeo.com

Podczas warsztatów zastosowane zostały metody aktywizujące mieszkańców (*face to face*) czyli rozmowę, dotyczącą dzielenia się swoimi spostrzeżeniami na temat życia w Gminie Choszczno, a także ich bieżących potrzeb. Rozmowa w formie krótkiego wywiadu, któremu towarzyszył kwestionariusz ankiety wypełniany przez ankietera, miała na celu wykrycie obszarów i rejonów, a konkretnie ulic szczególnie zdegradowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym z punktu widzenia uczestników festynu. Respondentami były osoby losowo wytypowane i chętne do wzięcia

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

udziału w warsztacie poprzez udzielenie odpowiedzi oraz podzielenie się swoją opinią. Zadowolająca frekwencja podczas festynu umożliwiła dotarcie do wielu osób, które zainteresowane były nie tylko festynem, ale także przyszłością Gminy Choszczno. Interesariusze programu rewitalizacji z zaangażowaniem udzielali odpowiedzi na temat miejsca swojego codziennego życia.

Uczestników festynu i jego części warsztatowej pytano o kwestie problemowe, na które zwracali uwagę w szczególności w swoim miejscu zamieszkania, a mianowicie na konkretnej ulicy lub w konkretnym sołectwie. Wśród respondentów najwięcej osób zamieszkiwało ul. Mickiewicza, zaś główny problem, na który wskazywano w tym obszarze to ubóstwo oraz uzależnienie mieszkańców od alkoholu i narkotyków, a także migracje osób młodych i wykształconych z tego obszaru. Sporadycznie pojawiły się osoby podające z problemów: dużą przestępczość, zły stan dróg oraz zniszczone fasady domów i mieszkań. Drugą grupę respondentów stanowili mieszkańcy ul. Grunwaldzkiej, którzy to spotykają się najczęściej z trudnościami wynikającymi ze złego stanu dróg oraz migracjami osób młodych i wykształconych. Mieszkańcy ul. Jagiełły natomiast dostrzegają utrudnienia w dużym zanieczyszczeniu powietrza i złym stanie dróg, a także braku terenów zielonych i spacerowych w swojej okolicy. Kłopotem jest także uzależnienie mieszkańców od alkoholu oraz z ich ubóstwo. Na ul. Wolności także zauważano zły stan dróg, zniszczone fasady domów, duże zanieczyszczenie powietrza oraz brak terenów zielonych i nieprzystosowanie infrastruktury dla osób niepełnosprawnych oraz migracje osób młodych. Na ul. Kruczkowskiego niedogodnością jest niedoświetlenie ulic oraz zły stan dróg. Na ul. Tuwima do kryzysu doprowadza mieszkańców brak pracy i uzależnianie od alkoholu, a na ul. Jarzębinowej i Piaskowej występuje zły stan dróg, co wiąże się także z nieprzystosowaniem dla osób niepełnosprawnych oraz brakiem odpowiedniej ilości terenów zielonych. Problemy mieszkańców ul. 22 Lipca i Staszica to niesprawna kanalizacja, także zły stan dróg, brak odpowiedniego ich oświetlenia oraz nieprzystosowanie przestrzeni publicznej dla osób niepełnosprawnych.

Aby sprostać problemom, które wymieniali mieszkańcy zapytano ich także o to, jakie działania należy podjąć w ramach procesu rewitalizacji. Mieszkańcy obszaru miejskiego wskazywali przede wszystkim na projekty twarde obejmujące: poprawę infrastruktury drogowej, poprawę estetyki przestrzeni publicznych. Nie zapomniano także o zaletach działań społecznych, a zatem o budowaniu poczucia tożsamości lokalnej i działaniach na rzecz osób starszych oraz o poprawie bezpieczeństwa mieszkańców. Natomiast mieszkańcy obszaru wiejskiego uważali za ważne przedsięwzięcie również poprawę infrastruktury drogowej, poprawę bezpieczeństwa mieszkańców, działania na rzecz osób starszych oraz pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców i budowanie ich poczucia tożsamości lokalnej. Widoczne jest zatem, że są to spójne ze sobą pomysły na rozwiązanie problemów istniejących na terenie rewitalizacji.

Warsztaty były bardzo owocne w swoim przebiegu, ponieważ bardzo dużo osób udzieliło swoich odpowiedzi na temat jakości życia i potrzeb bieżących. Forma przeprowadzenia warsztatu podczas

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

pikniku pozwoliła na lepsze rozpropagowanie wiedzy na temat procesu rewitalizacji, a także przyczyniła się do wzrostu poziomu partycypacji społecznej, wśród uczestników festynu. Taki sposób prowadzenia warsztatów jest w praktyce bardzo efektywny, ponieważ mieszkańcy często nie czują się kompetentni, by pojawić się na tradycyjnych warsztatach lub nie mają na takie działania po prostu czasu. Łącząc zabawę z działaniami informacyjnymi korzystnymi dla Gminy udało się rozpropagować informację na temat Lokalnego Programu Rewitalizacji, a także włączyć w ten proces wielu mieszkańców, którzy obiektywnie wyrażali swoje zdanie. Należy pamiętać, że to właśnie ich zdanie wynikające z doświadczeń i poziomu zadowolenia z funkcjonowania gminy jest w procesie rewitalizacji najcenniejsze. Dodatkowo wzrosła ich świadomość i refleksyjność na temat codziennego życia na terenie Gminy Choszczno, co może w przyszłości zaowocować otwartą postawą obywatelską i pozwolić na zaangażowanie się w sprawy społeczne, a tym samym skutkować będzie lepszym przygotowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji, który dopasowany będzie do rzeczywistych potrzeb zgłaszanych przez mieszkańców.

Rozmowy warsztatowe miały ukazać możliwości procesu rewitalizacji, ale również przełamać barierę niskiego zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne. Zamierzenie to zostało zrealizowane, albowiem mieszkańcy, którzy pojawiali się na festynie chętnie dzielili się swoimi pomysłami na przedsięwzięcia oraz wskazywali problemy, które najbardziej wpływają na ich wykluczenie społeczne lub obniżają znacznie jakość ich życia.

Badania kwestionariuszowe PAPI

W ramach realizowanego procesu opracowania programu rewitalizacji, przeprowadzono badania kwestionariuszowe metodą papierową, które dostarczają najważniejszych informacji od beneficjentów projektu rewitalizacji. W badaniach realizowanych metodą PAPI wywiad z respondentem był prowadzony osobiście, twarzą w twarz, a ankieter odczytywał pytania i notował uzyskiwane odpowiedzi. Badanie oparte o wywiad kwestionariuszowy, realizowany osobiście przez ankietera jest najwłaściwsze z punktu widzenia konieczności zebrania wstępnych informacji i opracowania zagadnień rewitalizacji. Dopasowano wielkość próby tak, aby pozwoliła na precyzyjne zbadanie zjawisk w danej populacji. Skalę błędu w przypadku takiej próby określono na poziomie 10%, by optymalnie osiągnąć cel badania - określić trendy i opinie panujące w danej grupie.

Dane i informacje o charakterze ilościowym zgromadzone zostały w formie elektronicznej, co pozwoliło na ich opracowanie w programie SPSS i Excel. Stworzono bazę danych, na podstawie, której wykonane zostały obliczenia statystyczne. Wyniki analizy danych ilościowych zostały zaprezentowane w programie rewitalizacji w postaci zestawień, tabel, wykresów.

Na podstawie pytań zadanych respondentom określono najważniejsze problemy gminy w kontekście uwarunkowań społecznych, gospodarczych, technicznych, przestrzenno-funkcjonalnych i środowiskowych. Badanie kwestionariuszowe było częścią procesu partycypacyjnego, realizowanego w ramach opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

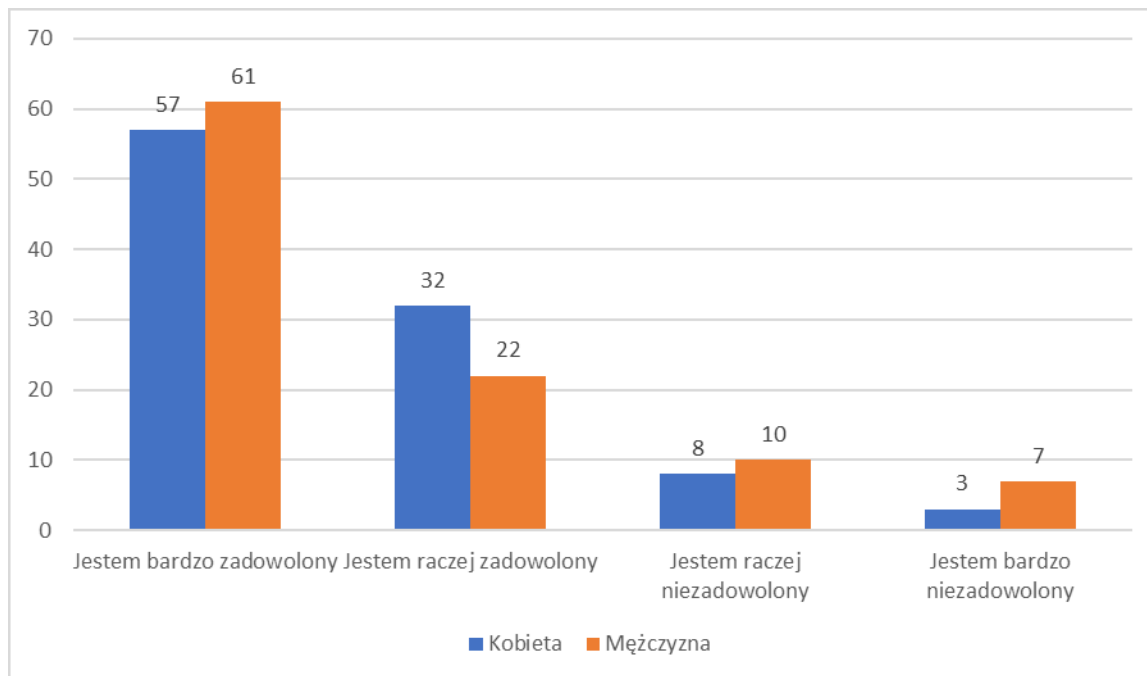
Przed przystąpieniem do badania, respondenci poinformowani zostali o tym, jaki jest cel badania, a także wyjaśniono, na czym polega proces rewitalizacji. Dzięki temu mieszkańcy mogli dokładnie wskazać, jakie problemy występują na terenie gminy i jakie konkretne działania oraz przedsięwzięcia rewitalizacyjne należałoby podjąć.

Badanie kwestionariuszowe przeprowadzone zostało **na próbie 200 mieszkańców Gminy Choszczno**, w różnych jej częściach, w celu wyeliminowania jednolitych odpowiedzi, które mogłyby pojawić się u mieszkańców tych samych okolic. Badania prowadzone były w różnych porach dnia, tak aby możliwe było przebadanie różnych grup respondentów.

W badaniu kwestionariuszowym wzięło udział 62% kobiet oraz 38% mężczyzn. Respondenci to osoby w następujących grupach wiekowych: 18-25 lat (8%), 26-35 lat (18%), 36-50 lat (26%), 51-60 lat (22%), powyżej 60 lat (26%). Wykształcenie badanych rozkładało się następująco: zawodowe (36%), średnie (35%), podstawowe (16%), wyższe (11%), gimnazjalne (2%).

W pierwszym pytaniu badani zostali poproszeni o określenie stopnia zadowolenia z życia w Gminie Choszczno. Zdecydowana większość mieszkańców wskazała, że jest bardzo zadowolona z jakości życia w gminie. Wskaźnik osób niezadowolonych oscyluje w okolicach 11% lub 18%, odpowiednio dla kobiet i mężczyzn. Należy jednak podkreślić, że osób bardzo niezadowolonych jest tylko 3% kobiet i 7% mężczyzn, natomiast bardzo zadowolonych 57% kobiet i 61% mężczyzn.

Wykres 1 Ocena zadowolenia mieszkańców z życia w Gminie Choszczno według płci (N=200)

Źródło: Opracowanie własne

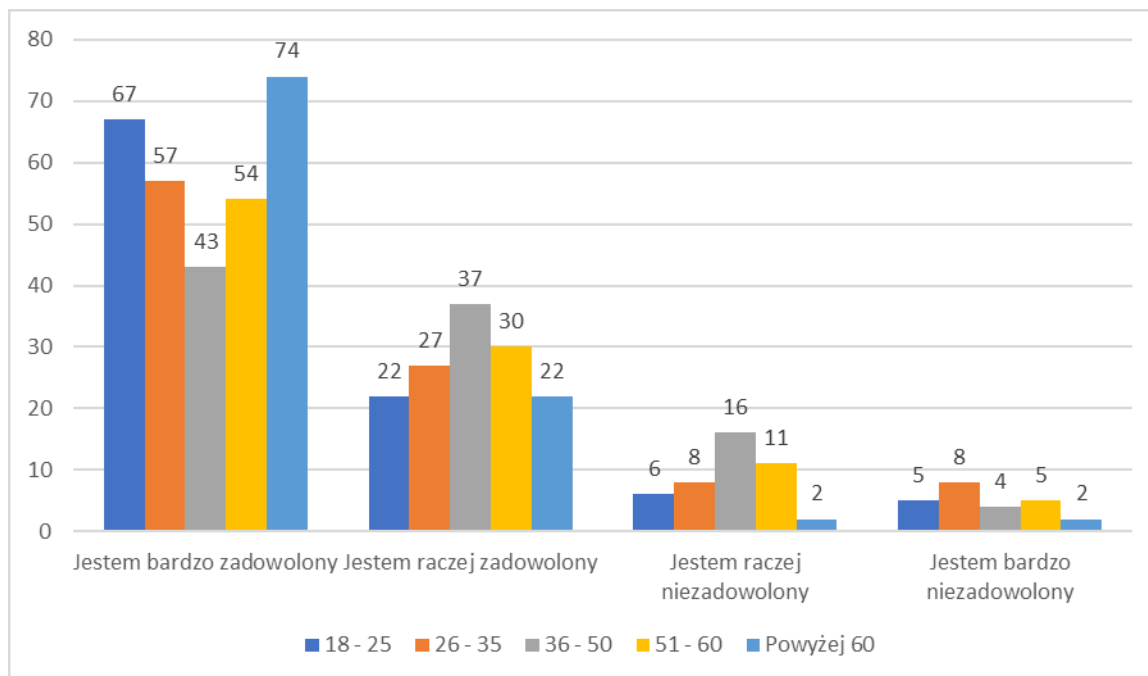
Biorąc pod uwagę wiek mieszkańców Gminy Choszczno, a także ich zadowolenie z życia w gminie to każda z grup wiekowych wykazywała, iż jest bardzo zadowolona. Szczególnie widoczne jest zadowolenie osób powyżej 60 roku życia (74%) oraz osób młodych w wieku 18-25 lat (67%).

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Wysokie niezadowolenie (suma odpowiedzi raczej zadowolony i bardzo niezadowolony) wykazywały osoby w wieku 35-50 lat na łącznym poziomie 20%.

Wykres 2 Ocena zadowolenia mieszkańców z życia w Gminie Choszczno według wieku (N=200)

Źródło: Opracowanie własne

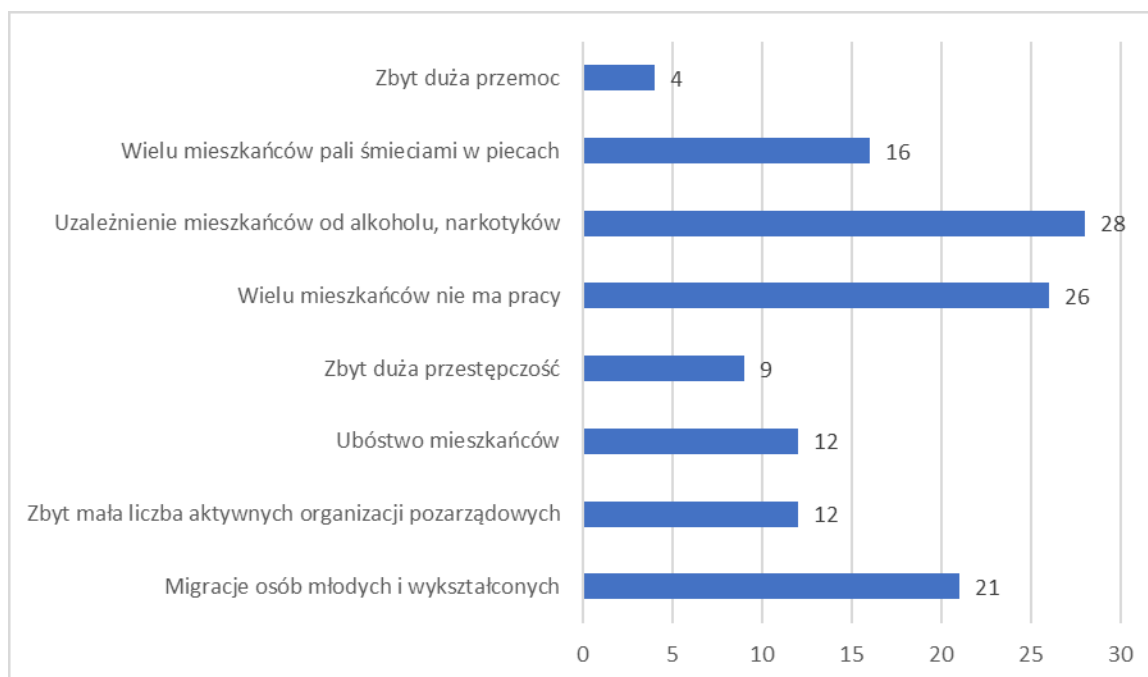
Mieszkańców zapytano również o problemy społeczne, które dostrzegają w swojej miejscowości. Problemy, na które mieszkańcy zwrócili szczególną uwagę, to problem uzależnienia mieszkańców od alkoholu i narkotyków (28%) oraz brak pracy wśród mieszkańców (26%), a kolejno migracje osób młodych i wykształconych (21%). Są to problemy ściśle ze sobą skorelowane, ponieważ posiadanie nałogów wpływa na bezrobotność lub niezdolność do pracy. Osoby młode widząc taką sytuację w rodzinnym mieście uciekają do większych ośrodków miejskich za pracą. Mieszkańcom doskwiera również palenie śmieciami w piecach (16%), co może wynikać z ubóstwa mieszkańców (12%). Ubóstwo po raz kolejny podkreśla fakt braku pracy wśród wielu mieszkańców, podobnie jak migracje osób młodych i wykształconych. Braku zespojenia społeczno-lokalnego upatrywać można w problemie zbyt małej liczby organizacji pozarządowych (12%).

Analizując problemy społeczne, można wskazać, iż najmniej widocznym problemem, a zatem pojawiającym się sporadycznie według badanych jest przestępczość (9%) oraz przemoc (4%). Procentowy rozkład dla problemów społecznych występujących w gminie został przedstawiony na poniższym wykresie.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Wykres 2 Problemy społeczne w Gminie Choszczno (N=200)

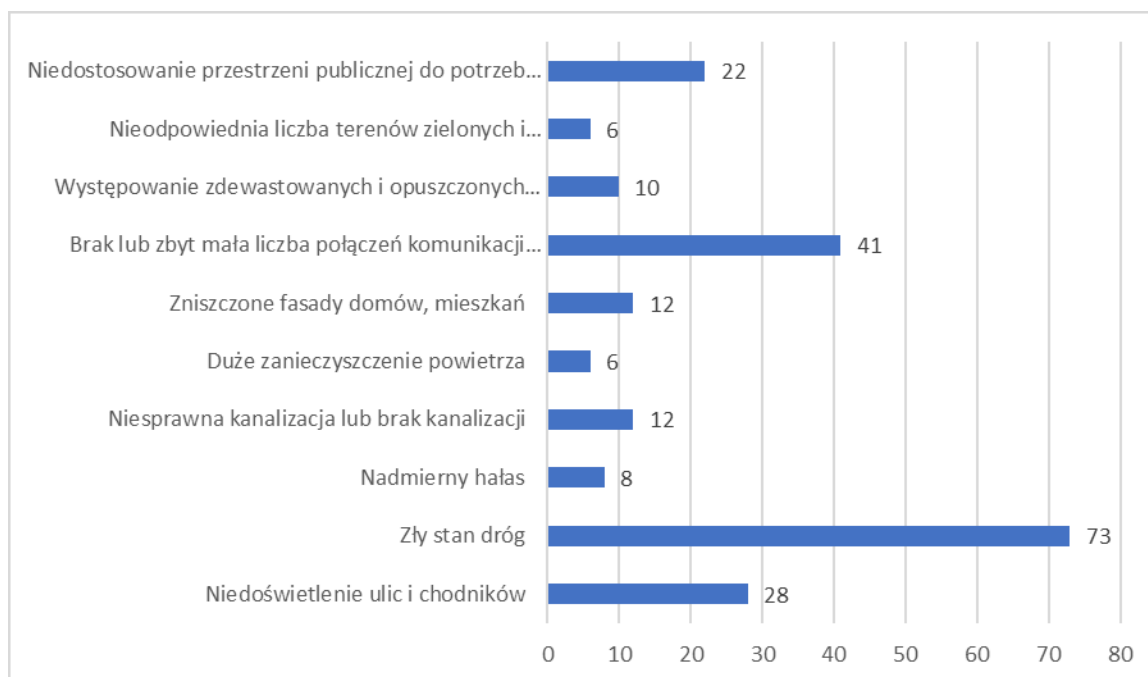
Źródło: Opracowanie własne

Mieszkańcy Gminy Choszczno zostali także poproszeni o wskazanie problemów technicznych, które związane są z przestrzenią publiczną. Najważniejsze niedogodności, które wymieniali respondenci to: zły stan dróg, na który wskazało aż 73% badanych, następnie zbyt mała liczba połączeń komunikacyjnych lub brak takich połączeń, które trapi 41% respondentów, niedoświetlenie ulic i chodników jest problemem dla 28% osób, a niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych wytypowało 22% ankietowanych. Inne ważne problemy, które podawano to także: zniszczone fasady domów i elewacji, niesprawną kanalizacją lub jej brak (po 12%), występowanie zdewastowanych i opuszczonych budynków (10%), nadmierny hałas (8%) oraz duże zanieczyszczenie powietrza i nieodpowiednia liczba terenów zielonych (po 6%). Wyniki procentowe zostały zaprezentowane na poniższym wykresie.

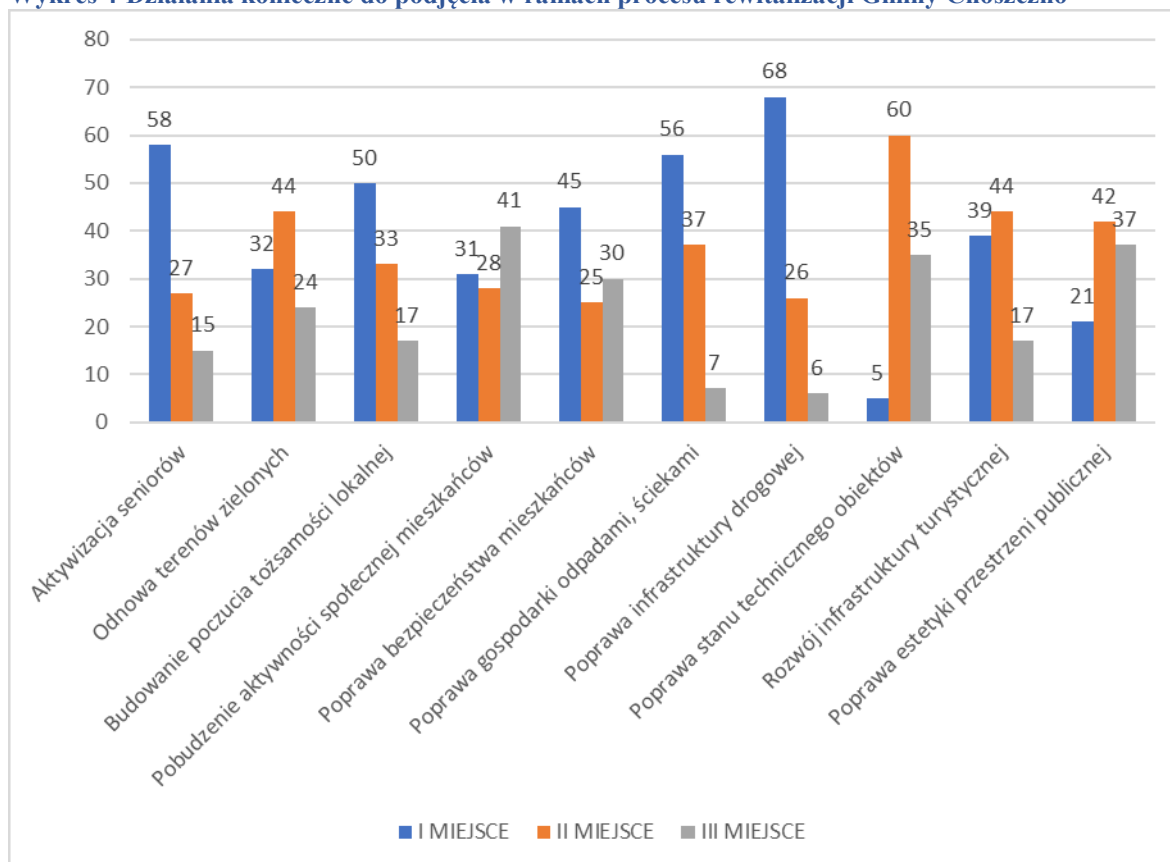
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Wykres 3 Problemy techniczne w Gminie Choszczno (N=200)

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 4 Działania konieczne do podjęcia w ramach procesu rewitalizacji Gminy Choszczno

Źródło: Opracowanie własne

Badanych zapytano także o działania konieczne, które powinny zostać podjęte w ramach procesu rewitalizacji gminy. Z najistotniejszych działań, które wybrali mieszkańcy - w pierwszej kolejności -

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

była potrzeba poprawy infrastruktury drogowej oraz aktywizacja seniorów, a także ulepszenie gospodarki ściekowej i odpadowej. Działania te uzupełniało budowanie poczucia tożsamości lokalnej, którego potrzebę wzmocnienia zauważa 50% badanych. Na drugim miejscu wskazywano przede wszystkim poprawę stanu technicznego obiektów i odnowę terenów zielonych, które idą w parze z rozwojem infrastruktury turystycznej oraz ścieżek rowerowych. Na trzecim miejscu zaś widziano pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców i poprawę estetyki przestrzeni publicznych. Widoczne jest zatem, iż mieszkańcy upatrują głównych zmian w infrastrukturze drogowej, estetyce budynków, ich funkcjonalności oraz chcieliby rozwijać swoją społeczność lokalną i bardziej angażować się w sprawy wspólne, w szczególności dla seniorów czy celem rekreacji.

Celem uszczegółowienia powyższego wykresu przygotowano także tabelę z najważniejszymi działaniami tzn. potrzebami rewitalizacyjnymi wskazywanymi przez mieszkańców do priorytetowego rozwiązania kwestii problemowych. Każda z potrzeb ma przypisany swój wskaźnik procentowy na tle wszystkich przedsięwzięć. Ze wskaźnika wynika, że dla mieszkańców ważna jest odpowiednia infrastruktura turystyczna, estetyczna przestrzeń publiczna oraz lepsza infrastruktura drogowa.

Tabela 1 Potrzeby rewitalizacyjne w ramach procesu rewitalizacji Gminy Choszczno

Potrzeby rewitalizacyjne	Wskaźnik potrzeby w ogólnym ujęciu procentowym działań do podjęcia
Aktywizacja seniorów	16
Odnowa terenów zielonych	17
Budowanie poczucia tożsamości lokalnej	3
Pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców	16
Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	10
Poprawa gospodarki odpadami, ściekami	14
Poprawa infrastruktury drogowej	28
Poprawa stanu technicznego obiektów	10
Rozwój infrastruktury turystycznej	30
Poprawa estetyki przestrzeni publicznej	29

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie najważniejszych działań koniecznych do wprowadzenia w Gminie Choszczno przygotowano przedsięwzięcia, które są wskazane do wdrożenia w ramach procesu rewitalizacji. Potrzebom mieszkańców dopasowano zatem analogiczne i odpowiednie działania naprawcze, które zostaną przedstawione w części poświęconej przedsięwzięciom rewitalizacyjnym.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Zdjęcie 3 Miejsca zdegradowane

Źródło: Opracowanie własne

Badania internetowe CAWI

Badania internetowe promowane były na stronie Urzędu Miasta, a mieszkańcy chcący wyrazić swoje zdanie mogli to zrobić poprzez formularz internetowy. W pierwszej kolejności przedstawione zostaną wyniki z pytań ilościowych, zestawione w formie wykresów. Kolejno zostaną przybliżone odpowiedzi respondentów na pytania otwarte, w których przedstawiali oni najważniejsze problemy Gminy oraz pomysły na przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Warto podkreślić, że badania internetowe dają dużą swobodę respondentom i zapewnia pełną anonimowość, nie dziwi więc fakt, że mieszkańcy chętnie udzielali w nich swoich szczerych odpowiedzi oraz dzielili się kreatywnymi pomysłami.

Wykres 5 Wyniki badania CAWI prowadzonego wśród mieszkańców – pytanie 1

1

Proszę określić swoje zadowolenie z zamieszkania na terenie Miasta i Gminy Choszczno

Odpowiedzi: 219
(100%)
Pominięć: 0 (0%)

jedna odpowiedź	0%	50%	100%	procentowo	ile głosów
Bardzo zadowolony				12%	27
Raczej zadowolony				55%	120
Raczej niezadowolony				24%	52
Bardzo niezadowolony				9%	20

Źródło: Opracowanie własne

Respondenci internetowi z obszaru Gminy Choszczno, podobnie jak respondenci odpowiadający w ankiecie papierowej, są w dużej mierze zadowoleni z zamieszkiwania na terenie Gminy Choszczno

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

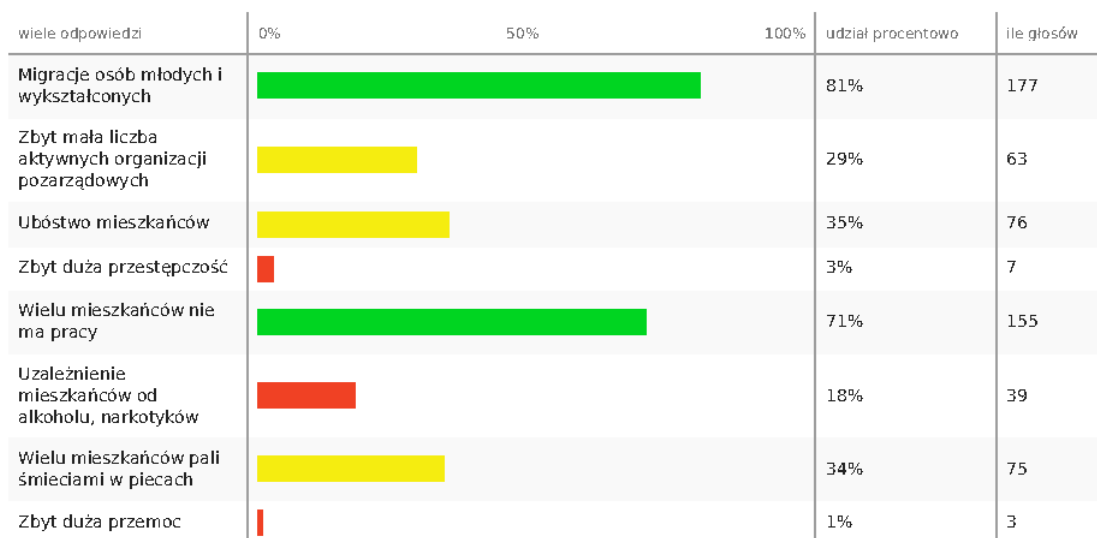
(67%). Niezadowolenie wykazywało ogółem (bardzo niezadowoleni i raczej niezadowoleni) 33% badanych.

Wykres 6 Wyniki badania CAWI prowadzonego wśród mieszkańców – pytanie 2

2

Proszę o wskazanie maksymalnie 3 problemów społecznych występujących na terenie Miasta i Gminy Choszczno

Odpowiedzi: 219
(100%)
Pominięć: 0 (0%)

Źródło: Opracowanie własne

Ważnymi problemami, wskazywanymi przez mieszkańców Gminy Choszczno biorących udział w badaniu internetowym, były migracje osób młodych i wykształconych oraz brak pracy wśród wielu mieszkańców. Oba te problemy nawarstwiają się na siebie, jeśli problem braku pracy będzie się utrzymywał, to również zjawisko migracji młodych osób nie zostanie zahamowane. W efekcie Gmina Choszczno może w przyszłości zmagać się z dużą nadwyżką osób w wieku nieprodukcyjnym, które potrzebować będą specjalistycznej pomocy np. finansowej i zdrowotnej. Ta sytuacja natomiast generuje wyższe wskaźniki ubóstwa, które wykluczają poszczególne jednostki, zaś brak wystarczającej liczby organizacji pozarządowych sprawia, że życie społeczne zaczyna obumierać i problem eskaluje.

W pytaniu otwartym poproszono ankietowanych, aby samodzielnie wskazali problemy występujące na terenie Miasta i Gminy Choszczno, które powinny zostać bardzo szybko rozwiązane. Podstawowym problemem okazał się ponownie brak pracy, szczególnie brak pracy dla młodych osób, co tłumaczy ich migracje. Mieszkańcy bardzo chcieliby, aby utworzone zostały nowe miejsca pracy lub zakłady, które zaoferowałyby jakąkolwiek pracę dla bezrobotnych. Należy podkreślić, że słaby dostęp do komunikacji publicznej uniemożliwia mieszkańcom gminy Choszczno podjęcie pracy także poza miejscem zamieszkania. Brak pracy wzmacnia problem alkoholizmu wśród mieszkańców.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Narzekano również na zły stan dróg, chodników i obiektów publicznych np. fontanny miejskiej, z którymi należy przeprowadzić podstawowe naprawy. Wskazywano również na niewykorzystanie zasoby turystyczne miasta, które przy odpowiednim promowaniu mogłyby przyciągnąć przyjezdnych i turystów do gminy. Konieczna jest zatem przemyślana promocja gminy i marketing terytorialny dopasowany do zasobów gminy, które nie tylko zainteresują turystę, inwestora, ale i samego mieszkańca np. poprzez imprezy integrujące lokalną społeczność, a zarazem zachęci ich do aktywności obywatelskiej. Mieszkańcy zdecydowanie podkreślali, że nie mają się gdzie spotykać, a rozwiązanie widzą w udostępnieniu lokalu ze strony Gminy na powstanie "Kawiarenki dla Rodziców i Dzieci". Brak również miejsc rozrywki dla młodzieży i dzieci.

Kolejnym problemem jest niesprawa kanalizacja, która z jednej strony często się zatyka, a z drugiej powoduje nieprzyjemny fetor w mieście. Przykry zapach i smog powoduje także częste palenie śmieciami w piecach, zwłaszcza w okresie jesienno-zimowym, więc należałoby uświadomić mieszkańców, jak poważne w skutkach dla ich zdrowia jest opalanie w piecu śmieciami, a w szczególności plastikiem lub innymi tworzywami chemicznymi, które wydzielą swoje związki chemiczne do atmosfery i powietrza, którym wszyscy w okolicy oddychają. Obligatoryjnie potrzebne są podstawowe remonty, które powinny objąć zniszczone budynki, a w szczególności Dworzec PKP.

W kolejnym pytaniu otwartym poproszono mieszkańców, by wymienili projekty, które powinny zostać zrealizowane na terenie miejskim oraz wiejskim Gminy Choszczno. Należy zauważyć, że pierwsze pomysły padały już na etapie wymieniania problemów w poprzednim pytaniu, co świadczy o zaangażowaniu mieszkańców w losy gminy i nadziei na realny wpływ na zmianę negatywnej sytuacji społeczno-przestrzennej. Podkreśla to tym samym istotę realizowania Lokalnego Programu Rewitalizacji. Mieszkańcy posiadali wiele ciekawych pomysłów, począwszy od poprawy infrastruktury drogowej poprzez wiele projektów społecznych. Najciekawsze z nich obejmowały:

- Utworzenie ścieżki rowerowo- edukacyjnej połączonej z możliwością zwiedzania zapomnianych dworców kolejowych na trasie dawnej linii kolejowej Choszczno – Barlinek oraz w kierunku Myśliborza. wydzielona ścieżka rowerowa na terenie miasta Choszczno, infrastruktura drogowa przy trzecim jeziorze (Raduń);
- Rewitalizacja Dworca PKP, zagospodarowanie pustych pomieszczeń na dworcu, nowa elewacja dworca PKP wraz z infrastrukturą peronową, rewitalizacja wieży ciśnień PKP;
- Remont linii kolejowej nr 410 na odcinku Choszczno-Złocieniec i Choszczno-Drawno;
- Rewitalizacja amfiteatru, organizacja pikników muzycznych na otwartej przestrzeni oraz koncertów muzycznych;
- Stworzenie ośrodka sportowo-wypoczynkowego na Miejskiej Górze;
- Pikniki, imprezy kulturalne, festyny, Dni Choszczna;
- Rewitalizacja domu kultury i kina;
- Rozwój małej gastronomii;

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

- Modernizacja fontanny i placu wokół niej;
- Rozwój turystyki np. nowe domki kempingowe;
- Odrestaurowanie średniowiecznych murów obronnych wraz z ich oświetleniem;
- Plac zabaw dla dzieci w centrum miasta;
- Projekty aktywizujące osoby po 50 roku życia;
- Odnowa terenów zielonych, zadbanie o plażę miejską i wojskową;
- Modernizacja pustostanów na lokale mieszkalne;
- Poprawa oświetlenia miasta, zwiększenie ilości parkingów;
- Stworzenie spółdzielni socjalnych, organizacja kursów specjalistycznych dla osób bezrobotnych;
- Otworzenie inkubatora przedsiębiorczości;
- Odbudowanie świetlic wiejskich;
- Modernizacja przystani sportów wodnych wraz z całą infrastrukturą (hangar, pomieszczenia sanitarne, sportowe, administracyjne);
- Rewitalizacja Parku Moniuszki, odnowienie Głównego Placu Miasta wraz z Domem Towarowym;
- Rewitalizacja Targowiska miejskiego, zagospodarowanie garaży za rynkiem;
- Położenie chodnika na ulicy Mur Południowy;
- Ścieżka spacerowa na Wałach Miejskich;
- Stworzenie szlaku tematycznego wg zabytków miasta wraz z tablicami.

Dla uściślenia tych pomysłów poproszono mieszkańców w kolejnym i ostatnim pytaniu, aby podali miejsca na terenie Miasta i Gminy Choszczno, które można uznać za zaniedbane i wymagające podjęcia pilnych działań odnawiających przestrzeń lub pod organizację nowych wydarzeń dla mieszkańców. Na to pytanie odpowiadano podobnie jak w poprzednim, znalazły się tutaj: Amfiteatr, Dworzec PKP, wieża ciśnienia przy dworcu kolejowym, fontanna w centrum miasta, Park Moniuszki, plac Witosa, plaża miejska i plaża wojskowa, przystań, Domu Kultury, rynek miejski, plac zabaw przy ul. Mur Południowy, drogi i chodniki w Choszcznie, mury obronne, mieszkania socjalne na ul. Słowackiego, budynek po tzw. przedszkolu kolejowym nad jeziorem, park przyjeziorny Kardynała Wyszyńskiego.

Wszystkie te wskazywane miejsca mają ogromny potencjał, który dostrzegają mieszkańcy. Powielanie się tych samych przedsięwzięć oraz wytyczanie tych miejsc przez ankietowanych wskazuje, jak bardzo zawadzają one w przestrzeni miejskiej i szkodzą estetyce Gminy, a tym samym obniżają jej potencjał gospodarczy i turystyczny. Lokalny Program Rewitalizacji jest zatem szansą na zauważenie miejsc, które należy odnowić i odrestaurować, co w efekcie przyczyni się do minimalizacji negatywnych zjawisk społecznych oraz zminimalizuje niezadowolenie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

mieszkańców wywołane nieporządkiem czy dysfunkcjonalnością otoczenia, lecz pociągnie za sobą szereg pozytywnych następstw.

Wykres 7 Wyniki badania CAWI prowadzonego wśród mieszkańców – pytanie 5

5 Proszę wskazać maksymalnie 5 działań, które powinny zostać przede wszystkim podjęte w ramach procesu rewitalizacji gminy

Odpowiedzi: 219 (100%)
Pominięć: 0 (0%)

wiele odpowiedzi	0%	50%	100%	udział procentowo	ile głosów
Budowanie poczucia tożsamości lokalnej				22%	49
Działania na rzecz osób starszych (aktywizacja seniorów)				24%	52
Odnowa terenów zielonych i ich zagospodarowanie				60%	131
Pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców (w tym w ramach organizacji pozarządowych)				29%	64
Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców				12%	27
Poprawa gospodarki odpadami, ściekami				26%	56
Poprawa infrastruktury drogowej				82%	179
Poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej				47%	104
Rozwój infrastruktury turystycznej/ścieżek rowerowych				68%	150
Poprawa estetyki przestrzeni publicznych (np. placów, ławek, wiat, oznaczeń)				68%	148

Źródło: Opracowanie własne

Działania, które należy podjąć w ramach procesu rewitalizacji gminy to dla ankietowanych przez Internet przede wszystkim konieczność poprawy infrastruktury drogowej i infrastruktury turystycznej oraz ścieżek rowerowych. Uzupełnieniem tych przedsięwzięć infrastrukturalnych byłaby poprawa estetyki przestrzeni publicznych, w tym placów, ławek, wiat, oznaczeń. Te trzy najważniejsze kwestie wpłynęłyby znacząco na otoczenie, w którym żyją mieszkańcy gminy Choszczno, tym samym poprawiając jakość ich życia, poruszania się po terenach gminy oraz korzystania z miejsc rekreacyjnych. Równie ważna była odnowa terenów zielonych i ich odpowiednie zagospodarowanie, a także poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej, co kompleksowo wpisywałoby się w utworzenie nowej funkcjonalności wielu przestrzeni miejskich oraz nadałoby im nowe funkcje wpływając na zadowolenie mieszkańców zachęcając do aktywności obywatelskich i społecznych.

Spacery studyjne

W ramach realizowanego procesu rewitalizacji Gminy Choszczno na lata 2017-2023 przeprowadzono spacery studyjne. Miały one na celu ukazanie stanu technicznego obiektów publicznych i budynków znajdujących się na obszarze gminy. Ponadto spacery studyjne podkreśliły konieczność przeprowadzenia modernizacji na określonych obszarach w związku z konkretnymi obiektami, które szpecą wizerunek Choszczna i okolic. Zaniedbane budynki oraz pustostany nie mogą bowiem negatywnie wpływać na otoczenie. Należy takim obiektom przywrócić lepszy wygląd i nową funkcjonalność, aby uchronić je przed całkowitym zniszczeniem. Estetyka przestrzeni miejskiej ma bardzo ważne znaczenie dla jej przyszłości, a także może wpływać na postawy mieszkańców np. poprzez widoczne wskazywanie enklaw biedy lub wykluczać społecznie osoby mieszkające na takim terenie. Należy przeciwdziałać tego typu procesom, nie dopuszczając do tego, aby negatywny wydźwięk przestrzeni wpływał dezaktywizacyjnie na mieszkańców.

Poniżej zaprezentowane zostaną fotografie zrobione podczas spacerów studyjnych na terenie Gminy Choszczno, które ukazują przestrzenie najbardziej charakterystyczne ze względu na stopień ich zniszczenia i ich dysfunkcjonalność w związku z zaniedbaniem lub opuszczeniem tych obiektów.

Zdjęcie 4 Miejsca zdegradowane

Źródło: Opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Zdjęcie 5 Miejsca zdegradowane

Źródło: Opracowanie własne

Zdjęcie 6 Miejsca zdegradowane

Źródło: Opracowanie własne

Zdjęcie 7 Miejsca zdegradowane

Źródło: Opracowanie własne

Istotne jest, aby wskazane miejsca uwzględnić w procesie rewitalizacji i znaleźć dla nich odpowiednie funkcje, które będą służyły na nowo mieszkańcom w kontekście społecznym, a wraz z nowym przeznaczeniem pojawiłaby się nowa estetyka przestrzeni, na którą tak bardzo narzekają mieszkańcy gminy. Odrestaurowanie starych budynków to szansa na nowe miejsca integracji lokalnej społeczności, na nowe miejsca pracy i rozwój biznesu lokalnego, a także przestrzeń do rekreacji i propagowania kultury lub do zamieszkania.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne - podsumowanie

Na podstawie przeprowadzonych badań z mieszkańcami oraz danych pozyskanych podczas warsztatów rewitalizacyjnych i pikniku, a także wniosków ze spacerów studyjnych przygotowano przedsięwzięcia rewitalizacyjne dopasowane do zidentyfikowanych potrzeb, a tym samym wyznaczono obszar rewitalizacji. Dane dotyczące przedsięwzięć rewitalizacyjnych przedstawione są w poniższej tabeli.

Tabela 2 Przedsięwzięcia w procesie rewitalizacji dopasowane do potrzeb mieszkańców

Potrzeby rewitalizacyjne	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne
Działania społeczne	
1. Aktywizacja seniorów	<ul style="list-style-type: none">• Dom Kultury i Amfiteatr jako miejsce integracji i aktywizacji społecznej• Zajęcia kreatywnych warsztatów dla seniorów, klub seniora• Modernizacja dworca kolejowego jako platformy organizacji społecznych
2. Budowanie poczucia tożsamości lokalnej	
3. Pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

	<ul style="list-style-type: none">• Organizacja wspólnych zajęć dla mieszkańców np. Pikników rodzinnych, zajęć sportowych (Nordic walking), festynów rodzinnych, konkursów muzycznych lub sportowych dla dzieci i młodzieży, akcji ekologicznych
Działania dla środowiska naturalnego i rozwoju turystycznego	
<ol style="list-style-type: none">1. Odnowa terenów zielonych2. Rozwój infrastruktury turystycznej	<ul style="list-style-type: none">• Odnowa zdegradowanych terenów parkowych i nadanie im funkcji społecznych• Odnowa fontanny i placów miejskich• Dbalność o skwery i tereny zielone poprzez nowe nasadzenia i kwietniki• Połączenie sieci rowerowych w spójną trasę rekreacyjno-turystyczną• Rewitalizacja plaży oraz przystani wodnej przy jeziorze
Działania urbanistyczno-przestrzenne	
<ol style="list-style-type: none">1. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej oraz poprawa stanu technicznego obiektów1. Poprawa bezpieczeństwa2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób bezrobotnych i uzależnionych	<ul style="list-style-type: none">• Rewitalizacja centrum miasta (place zabaw, ławki, elewacje budynków)• Modernizacja starych budynków celem zagospodarowania ich na nowo np. Dworzec PKP, amfiteatr• Większa liczba patroli Policji• Stworzenie Zakładu Aktywności Zawodowej, inkubatora przedsiębiorczości, spółdzielni socjalnej dla osób bezrobotnych, w tym kursy doszkalające dla nich
Działania infrastrukturalno-komunalne	
<ol style="list-style-type: none">3. Poprawa infrastruktury drogowej4. Poprawa gospodarki odpadami i ściekami5. Brak lub zbyt mała ilość połączeń komunikacji publicznej	<ul style="list-style-type: none">• Naprawa dróg i chodników wraz z odpowiednim ich oświetleniem• Efektywne zarządzanie odpadami i ściekami, przyłączenie domostw do oczyszczalni ścieków, naprawa

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

	niesprawnych kanalizacji
	<ul style="list-style-type: none">• Negocjacje z przewoźnikiem celem utworzenia/zwiększenia liczby połączeń komunikacyjnych

Źródło: Opracowanie własne

Z przedstawionych potrzeb rewitalizacyjnych wynikają konkretne przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Przedsięwzięcia te zostały podzielone na poszczególne działania w związku z ich specyfiką. Wyróżniono działania społeczne, urbanistyczno-przestrzenne, infrastrukturalno-komunalne oraz działania dla środowiska naturalnego i rozwoju turystycznego. Do poszczególnych działań zaproponowano szereg zadań, które wpisują się w ich ogólną ideę, a także wynikają z uwag i wniosków zgłaszanych przez mieszkańców.

W działaniach społecznych znalazły się projekty aktywizujące mieszkańców, zaś idealnym miejscem do tej aktywizacji byłby odnowiony Dom Kultury z bogatszą ofertą animacyjną lub uruchomionym kinem oraz Amfiteatr wypełniający lukę kulturalną wraz z koncertami muzycznymi. Mieszkańcom zdecydowanie brakuje miejsca gdzie mogą się spotykać, więc pozostałe opuszczone lub zaniedbane budynki, których jest wiele na terenie Gminy Choszczno (Dworzec PKP, Dom Towarowy), także mogłyby zyskać nową funkcję integrującą np. dla organizacji społecznych, pod zajęcia warsztatowe i animacyjne oraz różnorodne programy kulturalno-edukacyjne lub jako lokale do spotkań dla dzieci, rodziców wraz z zapleczem gastronomicznym. Mieszkańcom brakuje również obchodzonych niegdyś Dni Choszczna oraz pikników lub festynów rodzinnych, choć te zawsze cieszyły się sporym zainteresowaniem i spajały społeczność lokalną - co jest widoczne po licznej frekwencji podczas Choszczeńskiej Sobótki.

Wśród działań dla środowiska naturalnego i rozwoju turystycznego istotne jest, aby zadbać o zaniedbane parki i skwery, zwiększyć ilość zieleni, zadbać o drzewa i krzewy już obecne oraz nasadzić nowe kwiaty, ponieważ szacunek do przyrody przekłada się na walory otoczenia. Dodatkowo przemyślana odnowa fontanny i placów miejskich zyska w oczach mieszkańców. Natomiast zadbane plaża z przystanią wodną przy jeziorze i odpowiednie połączenie sieci rowerowych w spójną trasę rekreacyjno-turystyczno-historyczną przyciągnie nie tylko tubylców, ale i zaciekawionych walorami natury Gminy Choszczno turystów.

Z zakresu działań urbanistyczno-przestrzennych należy zadbać o rewitalizację centrum miasta, a w szczególności o znajdujące się tam place zabaw, ławki, elewacje budynków, ponieważ jest to swoista wizytówka miasta, którą ogląda każdy przejeżdżający czy mieszkający tam człowiek. W modernizację wpisują się remonty starych budynków po to, aby zagospodarować je na nowo. Dla większego bezpieczeństwa mieszkańców, by przeciwdziałać przestępczości i rozwojowi uzależniania od alkoholu oraz wandalizmowi młodzieży konieczne będą liczniejsze patrole Policji. Dla bezrobotnych osób z niepełnosprawnością o stopniu umiarkowanym oraz znacznym, pomocne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

może stać się utworzenie Zakładu Aktywności Zawodowej. Pozostałe osoby bezrobotne mogłyby korzystać z inkubatora przedsiębiorczości, spółdzielni socjalnej lub zorganizowanie kursów specjalizacyjnych. Natomiast uruchomienie nowych połączeń komunikacyjnych umożliwiłoby poszukiwanie pracy w niedalekim sąsiedztwie od swojego miejsca zamieszkania. Pośród działań infrastrukturalno-komunalnych znalazła się najczęściej naprawa dróg i chodników wraz z odpowiednim ich oświetleniem, ponieważ jest to jeden z większych problemów Gminy. Należy dołączyć do tego należyte zarządzanie odpadami i ściekami, poprzez przyłączenie domostw do oczyszczalni ścieków oraz naprawę niesprawnych kanalizacji, co rozwiąże problem niedrożności tych kanalizacji, a także kwestie nieprzyjemnych zapachów unoszących się w mieście.

Wszystkie te przedsięwzięcia mogą przyczynić się do podniesienia atrakcyjności Miasta i Gminy Choszczno, a także poprawić jakość życia mieszkańców. Pomimo tego, iż poziom zadowolenia z życia w gminie jest na zadowalającym poziomie, to rozwiązanie podstawowych problemów rewitalizacyjnych może wpłynąć na zdecydowane większe zadowolenie mieszkańców i ich optymistyczne nastroje. Korzyści płynące z wprowadzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2017-2023 rzutują nie tylko na mieszkańców, ale zachęcić mogą również inwestorów i turystów, którzy są bardzo pożądanymi w tej okolicy, ponieważ mogą stymulować rozwój gospodarczy Gminy. Podsumowując tę część należy stwierdzić, iż mieszkańcy Gminy Choszczno są otwarci na zmiany oraz bardzo zaangażowani w program rewitalizacji i odnowy swojego otoczenia, a zatem wypełnił on swoją funkcję pobudzając zachowania partycypacyjne wśród interesariuszy rewitalizacji.

Rozdział III. Diagnoza obszaru zdegradowanego, obszaru rewitalizacji i opis ludności

Diagnoza obszaru opisuje najważniejsze kwestie, na które może mieć wpływ realizacja Programu. Ponadto diagnoza wskazuje również na najważniejsze problemy i potrzeby z jednej strony, a z drugiej strony wskazuje na zasoby i potencjał obszaru diagnozowanego. Diagnoza uzasadnia ponadto dobór kluczowych grup docelowych i obszarów interwencji oraz przedstawia wewnętrzną spójność obszaru nie tylko pod względem administracyjnym, ale przede wszystkim historycznym i kulturowym. Opis diagnozy został podzielony na uwarunkowania społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne. Analiza stanu istniejącego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji została opracowana na podstawie danych dostępnych w bazach GUS oraz danych z OPS, PUP, Policji, itd. lub na podstawie opracowań istniejących w Gminie Choszczno.

Należy podkreślić, że dane dotyczące diagnozy pochodzące z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego dotyczą lat 2011 – 2015. Przyjęcie danego okresu analizy jest ważne ze względu na uchwycenie tendencji pewnych zjawisk demograficznych i społecznych. Dane gminne i inne dane opracowane dla poszczególnych uwarunkowań to dane pochodzące z końca 2016 roku i początku 2017 roku, aby na ich podstawie można było wyznaczyć obszary rewitalizacji. Dane odnoszą się do 21039 mieszkańców Gminy.

Tak zdefiniowana diagnoza obszaru została poddana konsultacjom z mieszkańcami obszaru rewitalizacji podczas spotkań zrealizowanych w każdym z podobszarów i była przedmiotem pracy Zespołu ds. rewitalizacji.

Wyznaczając obszar rewitalizacji dokonano obliczenia syntetycznego wskaźnika „społecznego” dla poszczególnych jednostek urbanistycznych. Daną referencyjną była średnia dla miejscowości gminnych. W pierwszej kolejności dla badanych jednostek urbanistycznych dokonano analizy pięciu wskaźników odnoszących się do problemów społeczno-gospodarczych gminy, wskazujących na występowanie kryzysu w sferze społecznej tj. poziom bezrobocia, wskaźnik interwencji straży miejskiej, wskaźnik przyznawanych zasiłków, uzależnienie od alkoholu. Jednostki urbanistyczne, dla których wskaźnik syntetyczny byłby gorszy niż średnia dla gminy zostały potencjalnie uznane za zdegradowane. Na podstawie danych o problemach społeczno-gospodarczych opracowano Index of Multiple Deprivation, czyli syntetyczny wskaźnik degradacji.

W dalszej kolejności dokonano analizy występowania przynajmniej jednego z dodatkowych problemów/wskaźników kryzysowych odnoszących się do, co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Na tym etapie pracy dokonano analizy występowania, co najmniej jednego z problemów (tj. poziomu wskaźników odbiegających od średniej gminy), co pozwoliło na wskazanie obszaru rewitalizacji. Ostatnim

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

elementem stanowiącym o wyznaczeniu danego obszaru rewitalizacji było istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy. Element ten został poddany szczegółowej analizie podczas konsultacji społecznych.

Finalnie, dokonano analizy spełnienia warunków wskazanych w Wytycznych dot. rewitalizacji oraz ustawie o rewitalizacji, warunkujących wyznaczenie obszaru rewitalizacji, który nie może obejmować łącznie terenów o powierzchni większej niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. Analizując liczbę ludności zamieszkującej podobszary, warto wskazać, iż obszar rewitalizacji został określony na ulicach, które uzyskały najwyższą liczbę punktów w skali IMD. Jednakże objął głównie takie obszary, które posiadają największy poziom zdegradowania społecznego, przestrzenno- funkcjonalnego, technicznego oraz środowiskowego i gospodarczego.

Informacje ogólne

Gmina Choszczno położona jest w południowej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie choszczeńskim, w którego zasięg wchodzi 6 gmin: Bierzwnik, Choszczno, Drawno, Krzęcin, Pełczyce, i Recz. Gmina obejmuje obszar 247 km² podzielony na 18 sołectw: Zamęcin, Korytowo, Sławęcin, Radaczewo, Piasecznik, Kołki, Rzecko, Suliszewo, Stary Klukom, Sulino, Raduń, Wardyń, Stradzewo, Zwierzyn, Gleźno, Koplin, Smoleń, Witoszyn.

Teren gminy leży na pograniczu Pojezierza Choszczeńskiego i Równiny Pyrzycko-Stargardzkiej, nad rzeką Stobnicą w widłach rzeki Iny i Małej Iny. Sąsiaduje z Równiną Drawską, Pojezierzem Dobiegniewskim oraz Pojezierzem Ińskim. Korzystne położenie od Szczecina, granicy z Niemcami oraz od Poznania, przy głównej traktacji kolejowej Szczecin-Poznań, stwarza dogodne połączenia transportem samochodowym i kolejowym do głównych miast Polski i Europy Zachodniej.

Odległości od miast sąsiadujących:

Choszczno - Berlin: 195 km

Choszczno - Bydgoszcz: 198 km

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Choszczno - Gorzów Wielkopolski: 65 km

Choszczno - Poznań: 165 km

Odległości od przejść granicznych:

Kołbaskowo: 85 km

Krajnik Dolny: 90 km

Lubieszyn: 89 km

Słubice: 139 km

Świnoujście: 156 km

Gmina Choszczno jest przede wszystkim charakterystyczna ze względu na atrakcje turystyczne, które oferuje zarówno turystom jak i mieszkańcom. Na terenie Gminy znajduje się wiele jezior, gdzie uprawiane są sporty wodne, wędkarstwo oraz myślistwo. Tutaj największą atrakcją turystyczną jest jezioro Klukom, które swoim zasięgiem obejmuje również centrum miasta Choszczno i jest wyposażone w infrastrukturę odpowiednią dla wypoczynku osób dorosłych i dzieci. Można również skorzystać z Krytej Pływalni „Wodny Raj”.

Gmina Choszczno to ważny dla turystyki Szlak Trzech Jezior. Jest to zespół przyrodniczo-krajobrazowy – kompleks wodny, składający się z trzech polodowcowych jezior: Klukom, Żeńsko, Raduń, połączonych krajobrazowo wartościowymi kanałami. To szlak o łącznej długości ponad 10 km i powierzchni ponad 220 h. Występują tutaj bogate zasoby flory i fauny.

Gmina Choszczno to również miejsce, gdzie znajduje się pole golfowe „Modry Las”, które zostało otwarte w 2009 roku i które zajmuje 130ha. Pole golfowe jest częścią Osady Rekreacyjnej Raduń przy ciągu drogi krajowej nr 160 relacji Choszczno – Dobiegniew.

Ponadto na terenie Gminy znajdują się ścieżki rowerowe i trasy piesze, których usytuowanie umożliwia korzystanie z walorów naturalnych Gminy. Do szlaków turystycznych należy „Szlak zielony”, o długości 16,7 km., który wiedzie z Choszczna do Recza. Istnieje również wiele innych szlaków wpływających na możliwość zwiedzania ziemi choszczeńskiej: z Choszczna do Drawna, z Choszczna do Krzęcina, z Choszczna w kierunku Pełczyc, z Choszczna w okolice Piasecznika.

Ścieżki rowerowe gminy mogą być potencjałem w zakresie rewitalizacji obszaru i wyprowadzania go z obszaru kryzysowego poprzez realizację działań mających wpływ na wzmocnienie przedsiębiorczości mieszkańców. Możliwość rozwoju turystyki może być podstawą włączania osób wykluczonych do społeczności lokalnej poprzez organizowanie działań mających na celu ich aktywizację. Na terenie Gminy Choszczno występują następujące ścieżki rowerowe:³

³ <http://www.choszczno.pl/content/blogsection/15/122/dn.01.08.2017>

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 3 Ścieżki rowerowe na terenie Gminy Choszczno

"Nad dawne jezioro bursztynowe"	Choszczno - Stawin - jez. Gleźno - Gleźno - Choszczno
"Do Modrego Lasu"	Choszczno - Raduń - Modry Las - Nowy Klukom - Choszczno
"Do historycznej wsi co miastem kiedyś była"	Choszczno - Wardyń - Korytowo - Raduń - Modry Las - Choszczno
"Nad legendarne Stobno i dalej"	Choszczno - jez. Stobno - Ziemomyśl - jez. Gardzko - Piasecznik - Bonin - Choszczno
"Brzegiem dolin Stobno i Iny"	Choszczno - Witoszyn - Stradzewo - Sławęcín - Radaczewo - Bonin
"Szlak trzech jezior"	Choszczno - Raduń - Modry Las - Nowy Klukom - Stary Klukom - Gostyczyn - Rudniki - Choszczno
"Na spotkanie z 1300-letnią historią"	Choszczno - Pakość - Sulino - Sławęcín - Stradzewo/Radaczewo - Choszczno
"Rajski szlak"	Choszczno - Rzecko - Suliszewo - Zeliszewo - Rajsko - Recz - Choszczno
"Szlak lasów, wód i zabytków"	Choszczno - Gleźno - Zamęcín - Zwierzyń - Wężnik - Krzęcín - Nowy Klukom - Choszczno

Źródło: Opracowanie własne

Ważnym potencjałem obszaru gminy, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru rewitalizacji są organizacje pozarządowe, które wpływają na kreowanie rozwiązań pożądaných przez mieszkańców. Społeczny charakter ich działalności wiąże się również z realizacją pasji oraz zainteresowań mieszkańców, przez co może być ważnym potencjałem w kontekście działań mających na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji z kryzysu, szczególnie w obszarze społecznym. Mając na względzie różnorodność organizacji pozarządowych, należy podkreślić, iż skupiają one osoby starsze, które szczególnie narażone są na wykluczenie społeczne, ale również miłośników przyrody, rozrywki mającej aspekt aktywizacyjny. Konkretny charakter niektórych organizacji sprawia, iż działają one na rzecz określonych celów, związanych między innymi z promocją turystyki, ale również podejmowaniem działań mających na celu rozwój gminy. W związku z tym należy podkreślić ważne znaczenie poszczególnych organizacji w ramach procesu rewitalizacji:

1. Koło Łowieckie „RYS”;

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

2. Koło Łowieckie „SZARAK”;
3. Polski Związek Wędkarski Koło nr 1 Choszczno Okręg Gorzowski;
4. Liga Ochrony Przyrody Oddział w Choszcznie;
5. Stowarzyszenie Miłośników Doliny Wardynki „EKO – FOLK” Rzecko;
6. Koło Związku Sybiraków w Choszcznie;
7. Sławęcińskie Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych;
8. Stowarzyszenie Honorowych Dawców Krwi „NIAGARA”;
9. Związek Inwalidów Wojennych Zarząd Oddziału w Choszcznie;
10. Związek Kombatantów RP i byłych Więźniów Politycznych Zarząd Koła w Choszcznie;
11. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy z siedzibą w Choszcznie;
12. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Miejsko-Powiatowe Koło w Choszcznie;
13. Polski Związek Niewidomych Okręg – Zachodniopomorskie koło w Choszcznie;
14. Stowarzyszenie Miłośników Tańca w Choszcznie;
15. Choszczeńskie Towarzystwo Muzyczne przy P.S.M. I st. w Choszcznie;
16. Towarzystwo Miłośników Ziemi Choszczeńskiej;
17. Klub Kiwanis Kobieta 2000;
18. Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Oddział Rejonowy w Choszcznie;
19. Stowarzyszenie „ANIMUS VERA”;
20. Stowarzyszenie Aktywni;
21. Choszczeńskie Stowarzyszenie Miłośników Kolei „SEMAFOR” w Choszcznie;
22. Stowarzyszenie Wolontariat Wielkopolski;
23. Stowarzyszenie PTTK Oddział Ziemi Choszczeńskiej.

Mając na względzie potencjał organizacji pozarządowych w kontekście rewitalizacji, należy również zwrócić szczególną uwagę na kluby sportowe, które stanowią potencjał związany z możliwością realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Szczególnie ważne są uczniowskie kluby sportowe, skupiające osoby młode, jednakże mogłyby się one stać podstawą do włączenia seniorów w działania aktywizacyjne. Ponadto działające organizacje sportowe mogłyby być podstawą realizacji aktywności wpływających na wyprowadzenie obszaru z sytuacji kryzysowej:

1. Uczniowski Klub Sportowy „SKOCZEK” Choszczno;
2. Uczniowski Klub Sportowy „PIONIER” Zwierzyn;
3. Akademia Piłkarska „GAVIA” Choszczno;
4. Uczniowski Klub Sportowy „Junior” Suliszewo;
5. Uczniowski Klub Sportowy „Nobel”;
6. Choszczeński Klub Karate;
7. Uczniowski Klub Sportowy ARMWRESTLING „ZŁOTY ORZEŁ”;

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

8. Ludowo Uczniowski Klub Sportowy „POMORZANIN” Zamęcin;
9. Ludowo Uczniowski Klub Sportowy „WODNIAK”;
10. Uczniowski Klub Sportowy „FOKA”;
11. Parafialny Klub Sportowy „JUTRZENKA”;
12. Uczniowski Klub Sportowy „KORONA” Raduń;
13. Uczniowski Klub Sportowy „AS” Sławęcin;
14. Uczniowski Klub Sportowy „IKAR” Korytowo;
15. Klub Sportowy „SŁAWA” Sławęcin;
16. UKS „SPRAWNI RAZEM” SULISZEWO;
17. Uczniowski Klub Sportowy „INA” Stradzewo.

Uwarunkowania społeczne

Jedną z najważniejszych kwestii są uwarunkowania społeczne, ponieważ pomagają w określaniu obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, dlatego w programie skoncentrowana została uwaga na różnych wskaźnikach, które pozwolą na precyzyjne wskazanie terenu wymagającego objęcia działaniami rewitalizacyjnymi. Analizie poddane zostaną dane odzwierciedlające sytuację demograficzną gminy, ale również stan bezrobocia, korzystanie z pomocy opieki społecznej, system edukacji, procesy migracyjne. Ponadto wyznaczone zostaną wskaźniki precyzyjnie obrazujące sytuację istniejącą w poszczególnych częściach gminy.

Dodatkowo analizie zostały poddane dane dotyczące bezrobocia w Gminie Choszczno z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego w porównaniu z danymi Powiatu Choszczeńskiego oraz dane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy, które również uwzględniają dane Gminy w kontekście danych powiatowych. Ważne jest ukazanie tych danych głównie dlatego, że sytuacja bezrobocia mieszkańców Gminy wpływa na ich funkcjonowanie społeczne, ryzyko ubóstwa i wykluczenia społecznego. Jednocześnie może to być wskaźnikiem dla działań rewitalizacyjnych, które należy uruchomić w zakresie np. uwarunkowań gospodarczych i technicznych.

Analizując strukturę demograficzną Gminy Choszczno możemy zauważyć, że nieznacznie z roku na rok maleje liczba osób w wieku przedprodukcyjnym. Jest to tendencja ogólnopolska. Jednakże w Gminie nie jest to liczba, która mogłaby niepokoić obecnie. Należy jednak tę tendencję wziąć pod uwagę przygotowując strategię rozwoju Gminy na najbliższe lata. Zwiększa się nieznacznie liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Z jednej strony jest wtedy szansa, że osoby w wieku produkcyjnym wymienią starsze pokolenie na rynku pracy, z drugiej strony jednak zwiększająca się liczba seniorów generuje potrzeby związane z zapewnieniem im odpowiedniej opieki, aktywizacji społecznej, form spędzania wolnego czasu. Należy pamiętać o tym, że oprócz opieki medycznej seniorzy potrzebują dla swojego ogólnego dobrostanu posiadać poczucie kontroli nad otaczającą ich rzeczywistością,

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

co można im zapewnić poprzez angażowanie ich w wielorakie działania również na rzecz ich samych, a także na rzecz Gminy jako formy rozwoju społeczności lokalnej.

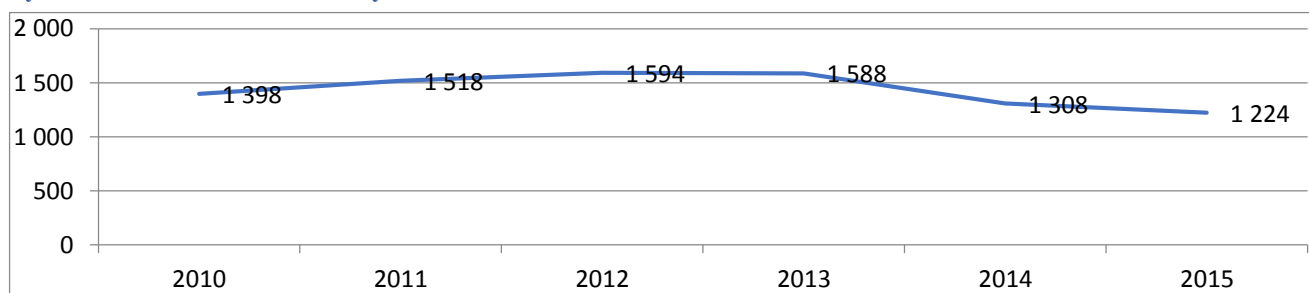
Tabela 4 Struktura demograficzna mieszkańców Gminy Choszczno

Lata	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym		Liczba osób w wieku produkcyjnym		Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	
		%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba
2010	22 517	19,75	4 448	65,78	14 812	14,54	3 257
2011	22 406	19,1	4 281	65,58	14 692	15,32	3 433
2012	22 402	18,72	4 195	65,19	14 604	16,08	3 603
2013	22 340	18,38	4 107	64,72	14 459	16,89	3 774
2014	22 265	18,13	4 038	63,97	14 245	17,88	3 982
2015	22 096	17,8	3 934	63,31	13 991	18,87	4 171

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Analiza danych dotyczących osób bezrobotnych pozwala na wyciągnięcie wniosków wskazujących na spadający poziom bezrobocia, co jest zjawiskiem pozytywnym, mającym bezpośrednie przełożenie na wyprowadzanie obszaru z sytuacji kryzysowej. Jest to również trend ogólnopolski i odnoszący się do poprawiającej sytuacji gospodarczej Polski. W związku z tym należy zwrócić szczególną uwagę na osoby długotrwale bezrobotne, które pomimo poprawiającej się sytuacji gospodarczej pozostają bez zatrudnienia. Konieczne jest w związku z tym podjęcie działań mających na celu ich aktywizację poprzez wykorzystanie instrumentów wsparcia, takich jak spółdzielnie socjalne oparte na aktywizacji prowadzonej w odniesieniu do potencjałów gminy.

Wykres 8 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Choszczno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

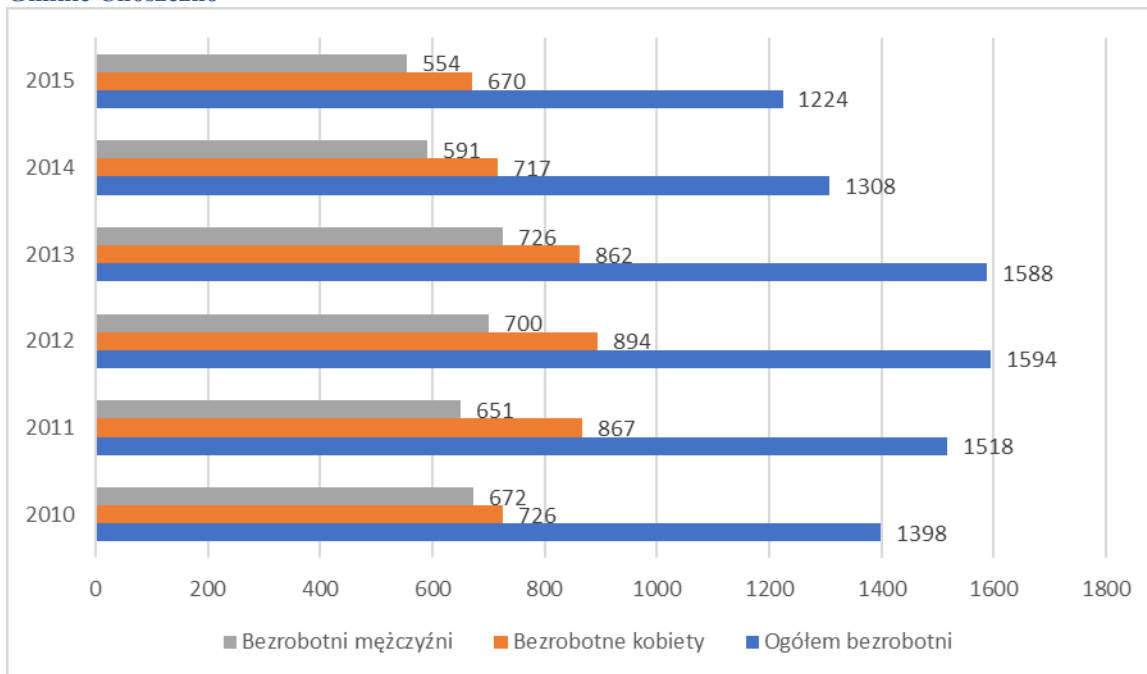
Poniższy wykres ukazuje również odsetek bezrobotnych kobiet oraz mężczyzn. Od 2013 roku zmniejszyła się ogólna liczba osób bezrobotnych. Jednakże należy dostrzec większą liczbę bezrobotnych kobiet w stosunku do bezrobotnych mężczyzn na przestrzeni analizowanych lat. Bezrobocie kobiet przyczynia się do poczucia braku bezpieczeństwa w związku z często trudną sytuacją finansową. To z kolei może przyczyniać się to redefinicji planów związanych z założeniem rodziny. Ważna jest aktywizacja bezrobotnych kobiet zarówno tych, które doświadczają braku pracy

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

jak i tych, które decydując się na macierzyństwo i po urlopie związanym z opieką nad dzieckiem nie mogą odnaleźć się na rynku pracy.

Wykres 9 Bezrobotni mężczyźni i bezrobotne kobiety w stosunku do liczby bezrobotnych ogółem w Gminie Choszczno

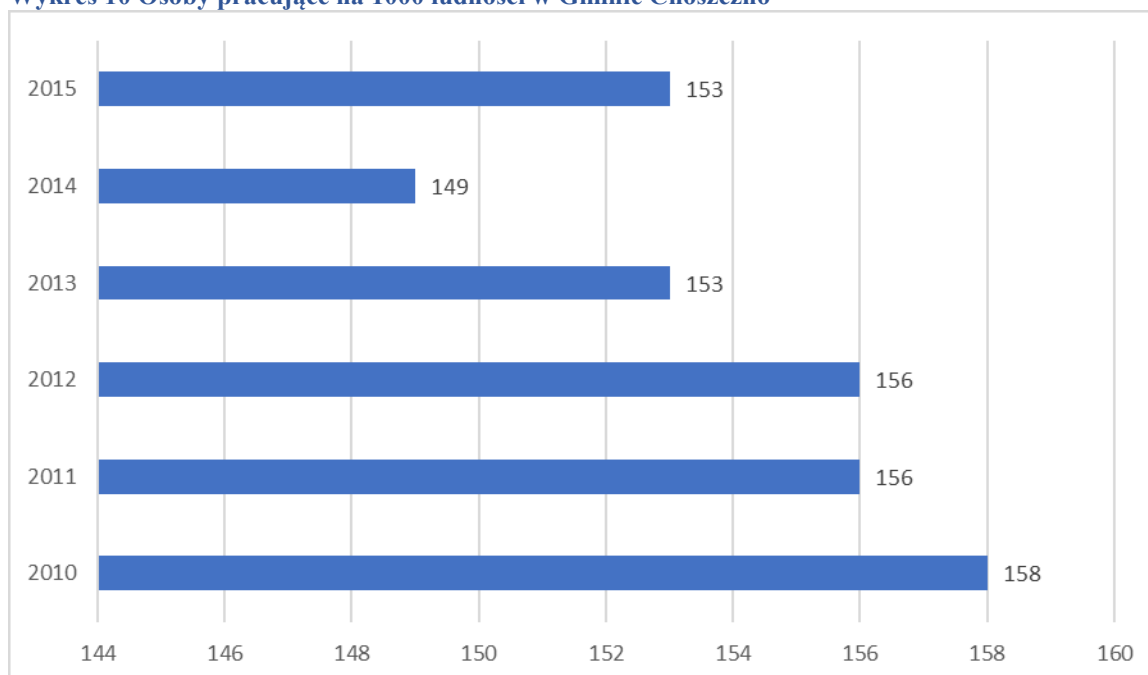
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Poniższy wykres przedstawia osoby pracujące na 1000 osób zamieszkujących Gminę Choszczno. Można zauważyć, że liczba pracujących wzrosła w roku 2015, odnosząc dane do roku 2014, co jest trendem bardzo pozytywnym, ponieważ świadczy o wysokim stopniu aktywizacji zawodowej mieszkańców gminy. Jednakże mając na uwadze wzrastającą liczbę osób pracujących należy również pamiętać o osobach wykluczonych długotrwale.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Wykres 10 Osoby pracujące na 1000 ludności w Gminie Choszczno

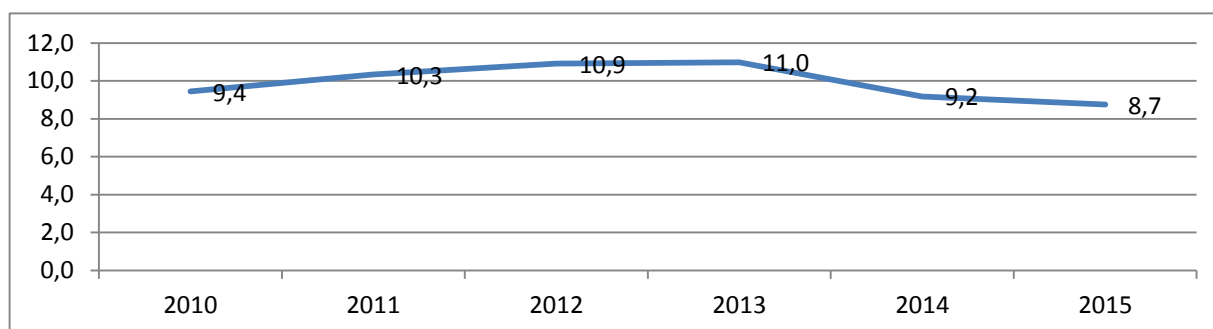

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Można również zauważyć zmniejszającą się na przestrzeni lat liczbę osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Jednak nie jest znacząca zmiana, stąd też w przyszłości liczba osób bezrobotnych może stać się trudnym problemem do rozwiązania.

Należy zwrócić uwagę na konieczność monitorowania sytuacji bezrobocia przez instytucje rynku pracy, ponieważ ustawowo mają one wspierać osoby zagrożone wykluczeniem społecznym wynikającym z braku pracy i jednocześnie braku środków do życia.

Wykres 11 Procentowy udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Choszczno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące procentowego udziału liczby bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym dla województwa zachodniopomorskiego oraz dla Gminy Choszczno na tle pozostałych gmin w powiecie choszczeńskim.

Można również zauważyć, że na tle powiatu choszczeńskiego, Gmina Choszczno wyróżnia się najniższym procentowym udziałem liczby bezrobotnych w liczbie ludności w wieku

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

produkcyjnym. Wskaźnik procentowy jest o około 30% niższy niż w pozostałych gminach, jednakże nieznacznie wyższy niż wartość uśredniona dla województwa zachodniopomorskiego. Należy przy tym zwrócić szczególną uwagę na utrzymywanie się procentowego udziału osób bezrobotnych, co świadczy o natężeniu liczby osób długotrwale wykluczonych i wymaga podjęcia odpowiednich działań.

Tabela 5 Udział liczby osób bezrobotnych w odniesieniu do liczby ludności w wieku produkcyjnym na terenie województwa zachodniopomorskiego

	Ogółem		Zamieszkali na wsi		Procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
	razem	kobiety	razem	kobiety	
Województwo	59 044	32 953	25 383	14 868	5,5%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych WUP Szczecin; data 31.07.2017

Tabela 6 Udział liczby osób bezrobotnych w odniesieniu do liczby ludności w wieku produkcyjnym na terenie gmin

Miasto / Gmina	Ogółem		Zamieszkali na wsi		Procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
	razem	kobiety	razem	kobiety	
G. Bierzwnik	278	151	278	151	9,4%
MG. Choszczno	904	539	376	227	6,6%
MG. Drawno	316	173	206	116	9,4%
G. Krzęcin	210	137	210	137	8,6%
MG. Pełczyce	460	268	332	207	9,2%
MG. Recz	357	213	215	123	9,9%
Powiat Choszczeński	2 525	1 481	1 617	961	

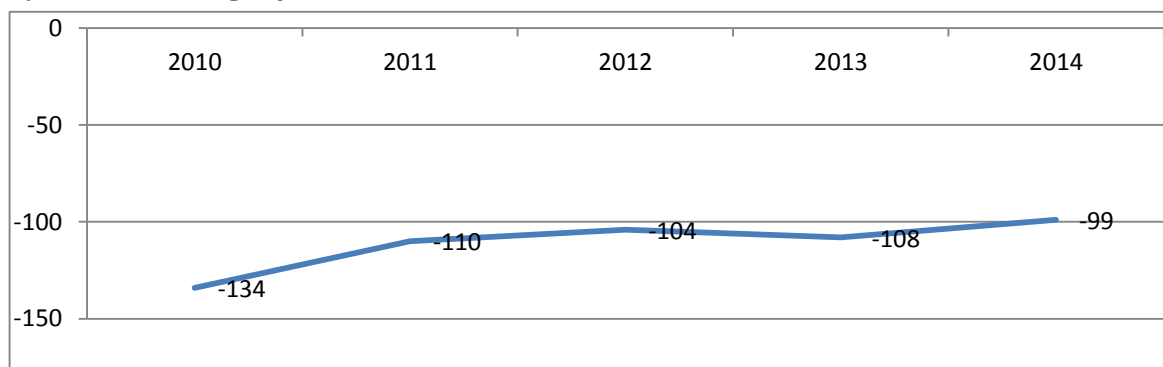
Źródło: Opracowanie na podstawie danych WUP Szczecin; data 31.07.2017

Analiza danych dotyczących salda migracji w Gminie Choszczno wskazuje na odpływ mieszkańców z terenów wiejskich. Aby tak się stało należy kreować dobre warunki dla rozwoju mieszkańców nie tylko pod względem społecznym, ale również pod względem gospodarczym (np. stwarzanie możliwości inwestowania w Gminie, a tym samym tworzeniem miejsc pracy) a także technicznym (np. poprawa dróg, odpowiednie oświetlenie, chodniki).

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Wykres 12 Saldo migracji w Gminie Choszczno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Analiza danych dotyczących korzystania z zasiłków rodzinnych wskazuje, że na przestrzeni lat sukcesywnie spada liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci. Ponadto w tym samym okresie spada liczba dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny. Szczególnie wysoki trend spadkowy dostrzegalny jest na przestrzeni lat 2014 – 2015, co wiąże się ze wzrostem gospodarczym i rozwojem przedsiębiorczości.

Tabela 7 Liczba rodzin i dzieci korzystających z zasiłków rodzinnych Gminy Choszczno

Lata	Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	Dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny
	Liczba rodzin	Liczba dzieci
2010	1 079	1 987
2011	961	1 768
2012	857	1 577
2013	814	1 483
2014	742	1 336
2015	664	1 233

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

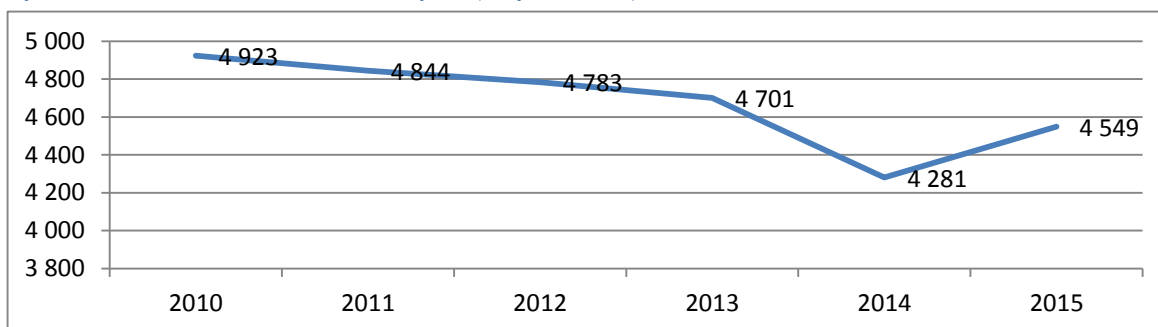
W kwestii kwot przeznaczanych na świadczenia rodzinne można zauważyć, że wydatki na świadczenia rodzinne na przestrzeni lat spadały aż do nagłego wzrostu w 2015 roku. Może to być efektem zarówno sytuacji na rynku pracy, mimo spadającego na przestrzeni lat bezrobocia rejestrowanego, ale również może być efektem niskich zarobków i braku stabilizacji na rynku pracy (umowy krótkookresowe, umowy o dzieło, zlecenie). Ubóstwo dotyka osoby, które nie są w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych. Generuje to jednocześnie zjawisko izolacji społecznej, ponieważ w wyniku ubóstwa i biedy trudno jest korzystać z usług publicznych bądź też aktywnie partycypować w życiu społecznym i zawodowym. Osoby doświadczające ubóstwa korzystają wtedy z pomocy społecznej i to liczba udzielonych świadczeń i zasiłków, ale nie tylko, może być wskaźnikiem określającym dany obszar jako zagrożony bądź niezagrożony ubóstwem.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Gmina Choszczno znajduje się na mapie województwa zachodniopomorskiego jako ta, która razem z innymi gminami boryka się z problemem ubóstwa na swoim terenie.⁴

Wykres 13 Kwota świadczeń rodzinnych (w tys. w PLN) w Gminie Choszczno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Na terenie miasta Choszczna znajduje się Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, który jest placówką medyczną świadczącą swoje usługi mieszkańcom powiatu choszczeńskiego i województwa zachodniopomorskiego.

Misją szpitala jest zapewnienie pacjentom poczucia bezpieczeństwa i najwyższej jakości usług medycznych dążąc do tego żeby proces leczenia opierał się na sprawdzonych osiągnięciach medycznych.

Zakres świadczeń medycznych obejmuje:

- Lecznictwo szpitalne;
- Rehabilitację leczniczą (szpitalną i ambulatoryjną);
- Ambulatoryjne świadczenia specjalistyczne;
- Ambulatoryjne świadczenia kosztochłonne;
- Dializoterapia;
- Podstawowa Opieka Zdrowotna.⁵

Ze względu na wzrastającą liczbę osób w wieku poprodukcyjnym oraz tendencję do zapadania na choroby cywilizacyjne należy przeanalizować dane dotyczące podstawowej opieki zdrowotnej.

Analizując ilość porad udzielanych dziennie, należy wziąć pod uwagę, iż średnia liczba dni roboczych w miesiącu wynosi 22, co oznacza, iż przychodzi otwarta jest 264 dni w roku. W tym czasie dziennie udzielanych jest około 479 porad (dane z 2015 roku), jednakże biorąc pod uwagę okresy letnie i zimowe, liczba przyjętych pacjentów znacznie się zmienia. W okresach zimowych ilość osób

⁴ Specjalna Strefa Włączenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego oraz planowane kierunki działań interwencyjnych 2017

⁵ <http://www.bip.spzozchoszczno.pl/>

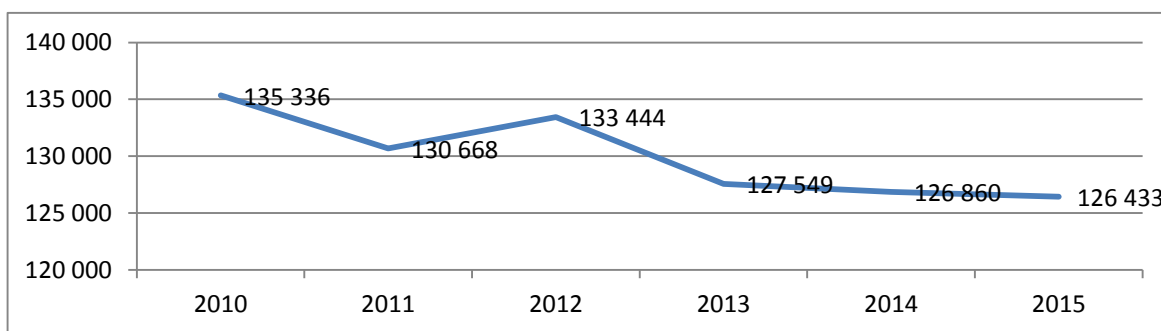
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

korzystających z pomocy przychodni zdecydowanie wzrasta, a liczba udzielanych porad lekarskich w tym okresie wynosi ponad 479 dziennie (dane z 2015 roku), co oznacza utrudnioną możliwość udzielenia pomocy wszystkim osobom, które w danym momencie jej wymagają.

Można zauważyć nagły spadek w 2015 roku udzielanych porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej. Należy monitorować tę kwestię, ponieważ zwiększa się liczba osób w wieku poprodukcyjnym, które są częściej narażone na dolegliwości i choroby różnego pochodzenia.

Powyższa kwestia jest ważna w kontekście uwarunkowań społecznych procesu rewitalizacji, głównie w kontekście aktywizacji osób starszych (i nie tylko) w zakresie działań na rzecz swojego zdrowia oraz form spędzania wolnego czasu i przestrzeni ku temu przeznaczonych, które również z dbaniem o zdrowie może być związane.

Wykres 14 Liczba porad udzielonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w Gminie Choszczno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Na terenie gminy działa Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Dąbrowskiej w Choszczynie z filiami w Kołkach, Korytowie, Sławęcinie i Suliszewie.

Wskaźniki dotyczące zasobów i wypożyczeń w Gminie Choszczno od 2014 roku wskazują na spadek liczby wypożyczeń na jednego czytelnika. Natomiast od 2014 wzrosła liczba czytelników na 1000 mieszkańców. W 2014 roku liczba woluminów w bibliotece spadła w porównaniu z wcześniejszymi latami, nadal jednak liczba wypożyczeń na 1 czytelnika jest niska. Można zauważyć znaczny spadek woluminów na przestrzeni lat. Świadomość mieszkańców na temat ubogich zasobów biblioteki może zniechęcać ich do aktywnego korzystania z książek, a jednocześnie ze wszystkich usług, które biblioteka może proponować jako miejsce spotkań kulturalnych.

Dla celów rewitalizacyjnych ważne jest wspieranie działań inicjowanych przez bibliotekę publiczną, ponieważ jest to również miejsce korzystne dla spotkań różnych grup społecznych i organizowanie dla nich zadań aktywizujących społecznie i stanowi jednocześnie bardzo dobry zasób służący integracji społeczności lokalnej.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 8 Liczba czytelników oraz wielkość zbiorów Biblioteki w gminie Choszczno

Lata	Liczba wypożyczeń na 1 czytelnika	Liczba czytelników na 1000 mieszkańców	Księgozbiór biblioteki na 1000 mieszkańców
2010	25,8	164	4 701,8
2011	24,5	160	4 611,7
2012	25,3	158	4 691,1
2013	23,6	158	4 619,7
2014	9,8	211	4 544,8
2015	12,5	201	4 628,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Na terenie Gminy Choszczno funkcjonują szkoły oraz placówki wychowania przedszkolnego:

Szkoły:

- Szkoła Podstawowa w Zamęcinie;
- Szkoła Podstawowa Nr 1 w Suliszewie im. Jana Brzechwy;
- Szkoła Podstawowa w Sławęcinie im. Marii Konopnickiej;
- Szkoła Podstawowa w Korytowiu im. Jana Pawła II;
- Szkoła Podstawowa Nr 3 w Choszcznie im. Leona Kruczkowskiego;
- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. I Armii Wojska Polskiego w Choszcznie;
- Publiczne Gimnazjum w Choszcznie im. Władysława II Jagiełły;
- Zespół Szkół Nr 1 im. Bolesława III Krzywoustego w Choszcznie;
- Zespół Szkół Nr 2 im. Noblistów Polskich w Choszcznie.

Przedszkola:

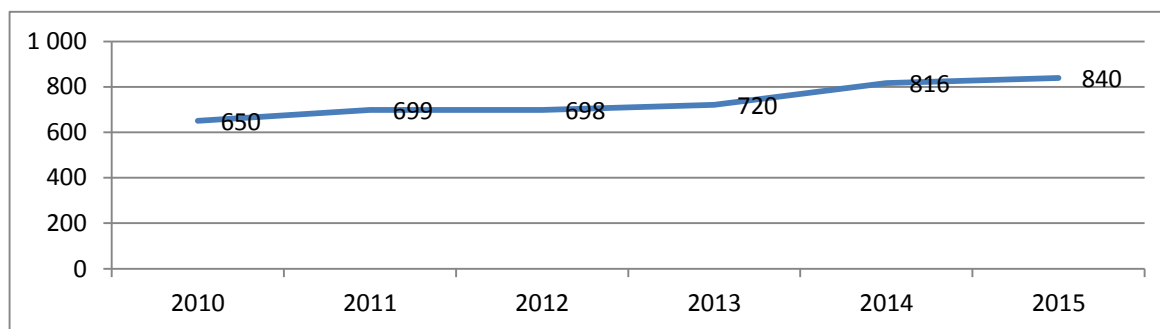
- Publiczne Przedszkole Nr 5 z grupą żłobkową w Choszcznie;
- Publiczne Przedszkole Nr 4 w Choszcznie im. Słoneczna Czwórka;
- Publiczne Przedszkole Nr 2 z Grupą Żłobkową w Choszcznie;
- Publiczne Przedszkole Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Choszcznie.

Analizując uwarunkowania społeczne w kontekście liczby dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego w placówkach, dostrzegalny jest systematyczny wzrost. W 2010 roku 650 dzieci w wieku 3 – 5 lat korzystało z wychowania przedszkolnego, a w roku 2015 liczba ta wzrosła do 840.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Wykres 15 Dzieci w wieku 3-5 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 000 dzieci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Dane dotyczące wartości liczbowych obrazujących liczby bezwzględne dzieci uczęszczających do przedszkola wskazują, iż liczba dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego systematycznie wzrasta, co przy obecnej siatce przedszkoli może wymagać modernizacji obecnych placówek i rozbudowy o kolejne miejsca lub budowy nowej placówki przedszkolnej. W trakcie planowania inwestycji konieczne będzie uwzględnienie sytuacji demograficznej gminy w najbliższych latach i wzięcie pod uwagę spadku liczby ludności spowodowanej migracją

Tabela 9 Liczba dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego

Lata	Dzieci w wieku 3-6 ogółem	Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym
2010	924	660	71,4
2011	976	712	73,0
2012	1 035	746	72,1
2013	1 026	759	74,0
2014	843	694	82,3
2015	926	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W ramach wyznaczania obszaru rewitalizacji, konieczne było przeanalizowanie wskaźników w poszczególnych aspektach społecznych, tak aby możliwe było syntetyczne przedstawienie poszczególnych uwarunkowań społecznych i odniesienie ich do możliwych do realizacji przedsięwzięć. Jest to niezwykle istotne w ramach planów wyprowadzania z kryzysu obszaru zdegradowanego. Możliwość szczegółowej analizy wskaźników świadczących o liczebności osób korzystających z pomocy społecznej, liczby osób uzależnionych od alkoholu lub stosujących przemoc domową, a także stopnia występowania zachowań niezgodnych z prawem na danym obszarze pozwala na precyzyjne zdiagnozowanie poszczególnych ulic i wyznaczenie tych, które charakteryzują

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

się szczególną koncentracją problemów społecznych. Ponadto biorąc pod uwagę sytuację demograficzną, która jest kluczową zmienną w kontekście analizy uwarunkowań społecznych, gdyż znaczna ilość osób starszych powoduje na danym obszarze konieczność podjęcia działań prowadzących do ich aktywizacji oraz przeciwdziałania wykluczeniu. Deficyt osób w wieku przedprodukcyjnym będzie również świadczył o mniejszym potencjale danego obszaru w przyszłości. Ważną zmienną jest również poziom bezrobocia, który wpływa na nasilanie się zachowań niezgodnych z prawem oraz narastaniu stopnia wykluczenia osób pozostających bez pracy.

Należy podkreślić, iż zmienne, które zostały wzięte pod uwagę wzajemnie na siebie wpływają, powodując stałe narastanie problemów na danym obszarze, szczególnie w kontekście ich wysokiego stopnia natężenia na poszczególnych ulicach oraz w poszczególnych miejscowościach.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 10 Zestawienie danych w kontekście analizy uwarunkowań społecznych dla obszaru miejskiego

Lp.	Ulice	Liczba ludności										
			Liczba osób korzystających z zasiłku stałego	Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego	Liczba osób korzystających z zasiłku celowego	Liczba osób korzystających z pomocy na dożywianie dzieci	Liczba przestępstw kryminalnych	Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny	Liczba osób bezrobotnych
1.	1 Maja	72	0	4	3	5	2	0	1	17	21	7
2.	2 Maja	7	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0
3.	22 Lipca	732	5	12	10	7	7	2	2	98	181	44
4.	23 Lutego	74	0	0	0	3	3	0	0	15	8	5
5.	3 Maja	15	0	0	0	0	0	0	0	5	0	1
6.	9 Maja	94	0	5	0	4	0	0	0	18	16	6
7.	Akacyjowa	25	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0
8.	I Armii Wojska Polskiego	14	2	5	1	1	2	0	0	5	0	1
9.	Artylerzystów	28	0	0	0	0	0	0	0	12	2	0

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

10.	Bociania	8	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0
11.	Bohaterów Warszawy	88	0	0	0	0	19	0	0	13	25	3
12.	Bolesława Chrobrego	253	1	4	2	9	13	0	1	35	66	8
13.	Brzechwy	20	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0
14.	Bukowa	11	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0
15.	Chopina	31	0	0	0	0	0	0	0	2	5	1
16.	Czarneckiego	48	0	0	0	0	0	0	0	7	9	1
17.	Dąbrowskiej	43	0	0	0	0	0	0	0	10	12	0
18.	Dąbrowszczaków	405	4	9	16	5	10	3	3	88	55	14
19.	Długosza	150	2	0	0	0	0	0	0	18	14	1
20.	Energetyków	78	0	0	0	2	1	0	0	12	8	5
21.	Fabryczna	80	3	8	12	7	6	0	1	17	12	8
22.	Fredry	5	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
23.	Galczyńskiego	8	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0
24.	Grunwaldzka	1567	5	10	11	19	6	1	0	231	463	55
25.	Jana III Sobieskiego	138	0	0	0	0	0	0	0	23	40	4
26.	Jarzębinowa	126	1	4	4	5	3	1	1	31	11	5

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

27.	Jaśminowa	15	0	0	0	0	0	0	0	3	3	1
28.	Jodłowa	4	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
29.	Kalinowa	21	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0
30.	Kanałowa	63	1	2	0	0	0	0	0	11	7	2
31.	Kardynała Wyszynskiego	28	0	0	0	0	1	1	0	7	3	4
32.	Kochanowskiego	154	0	1	1	0	0	0	1	17	39	6
33.	Kolejowa	134	4	7	19	3	3	1	0	28	21	10
34.	Konopnickiej	271	7	16	33	11	4	1	9	42	48	28
35.	Kopernika	221	1	6	7	0	1	0	0	30	42	13
36.	Kościuszki	348	0	4	3	5	4	2	1	67	69	13
37.	Kraszewskiego	34	0	0	0	3	0	0	0	8	2	3
38.	Kruczkowskiego	86	0	0	0	0	0	0	0	18	5	0
39.	Leszczynowa	16	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0
40.	Łąkowa	9	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
41.	Magnoliowa	52	0	0	0	0	0	0	0	10	4	4
42.	Malinowa	13	0	0	0	0	0	0	0	3	2	1
43.	Matejki	195	0	0	0	2	1	0	0	24	35	9

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

44.	Matejkowy Zakątek	33	0	0	0	0	0	0	0	11	2	0
45.	Mickiewicza	357	12	25	57	23	5	0	3	73	52	33
46.	Miodowa	13	0	0	0	0	0	0	0	4	0	1
47.	Modrzewskiego	58	0	0	0	0	0	0	0	6	9	2
48.	Mur Południowy	921	4	0	11	1	13	3	2	114	378	53
49.	Nadbrzeźna	95	0	0	0	0	5	0	0	9	12	3
50.	Niedziałkowskie go	46	2	0	0	0	5	0	0	6	12	4
51.	Norwida	67	0	0	0	0	0	0	0	11	12	5
52.	Obrońców Westernplatte	9	0	0	0	0	3	0	0	0	6	0
53.	Ogrodowa	20	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0
54.	Os. Północne	120	1	8	4	5	0	0	1	23	28	9
55.	Piaskowa	20	0	0	0	0	3	0	0	7	2	1
56.	Piastowska	174	0	5	2	1	0	0	1	26	35	12
57.	Pogodna	10	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
58.	Polna	279	3	0	0	4	2	0	0	61	42	14
59.	Poziomkowa	25	0	4	7	7	0	0	0	10	4	1
60.	Prusa	48	0	0	0	0	0	0	0	8	7	4

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

61.	Reja	34	0	0	0	1	0	0	0	10	3	2
62.	Reymonta	53	0	0	0	2	0	0	0	9	5	0
63.	Roosevelta	85	2	4	10	2	0	0	1	16	18	7
64.	Rybacka	159	0	2	0	0	0	0	0	18	57	5
65.	Rycerska	183	1	5	5	4	2	0	1	19	69	10
66.	Rynek	418	2	2	2	0	4	0	0	48	168	13
67.	Sienkiewicza	180	6	5	13	10	0	1	0	33	36	16
68.	Skłodowskiej- Curie	16	1	0	0	0	0	0	0	1	9	0
69.	Słoneczna	56	0	0	0	0	0	0	0	11	8	0
70.	Słonecznikowa	6	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
71.	Słowackiego	97	7	7	13	12	0	0	1	18	11	9
72.	Stargardzka	612	2	4	8	7	16	2	0	82	110	22
73.	Staszica	1209	1	7	14	4	0	4	4	306	137	43
74.	Stawina	31	0	1	0	0	0	0	0	11	4	1
75.	Sucharskiego	86	0	0	0	1	0	0	0	19	26	2
76.	Tuwima	100	0	0	1	2	0	0	0	12	13	3
77.	Władysława Jasiełły	1531	11	11	23	20	21	3	5	217	392	68

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

78.	Wojska Polskiego	97	0	0	0	0	0	0	0	21	12	5
79.	Wolności	960	13	23	53	31	43	3	9	121	285	52
80.	Wybickiego	57	1	1	3	2	0	0	0	8	11	3
81.	Wysoka	372	1	4	2	2	0	0	1	80	31	20
82.	Wyspiańskiego	28	1	0	1	0	0	0	0	2	6	1
83.	Wyzwolenia	106	1	3	1	3	0	0	2	13	20	3
84.	Zielna	61	2	2	6	1	0	0	0	13	7	5
85.	Żeglarska	9	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1
86.	Żeromskiego	66	0	0	0	1	0	0	0	6	12	1
		14691	111	220	358	237	210	29	51	2442	3282	698

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Choszczno

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 11 Uwarunkowania społeczne – IMD społeczne dla obszaru miejskiego Gminy Choszczno

Lp.	Ulice	Liczba ludności											
			Liczba osób korzystających z zasiłku stałego	Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego	Liczba osób korzystających z zasiłku celowego	Liczba osób korzystających z pomocy na dożywianie dzieci	Liczba przestępstw kryminalnych	Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny	Liczba osób bezrobotnych	IMD społeczne
1.	1 Maja	72	0	5,6	4,2	6,9	2,8	0	1,4	23,6	29,2	9,7	46
2.	2 Maja	7	0	0	0	0	0	0	0	45,8	0	0	10
3.	22 Lipca	732	0,7	1,6	1,4	0,9	0,9	0,3	0,3	13,4	24,7	6,0	32
4.	23 Lutego	74	0	0	0	4,0	4,0	0	0	20,3	10,8	6,7	20
5.	3 Maja	15	0	0	0	0	0	0	0	33,3	0	6,7	12
6.	9 Maja	94	0	5,3	0	4,2	0	0	0	19,1	17,0	6,4	21
7.	Akacyjowa	25	0	0	0	0	0	0	0	20,0	0	0	11
8.	I Armii Wojska Polskiego	14	14,3	35,7	7,1	7,1	14,3	0	0	35,7	0	7,1	37
9.	Artylerzystów	28	0	0	0	0	0	0	0	42,8	7,1	0	10
10.	Bociania	8	0	0	0	0	0	0	0	50	0	0	10
11.	Bohaterów Warszawy	88	0	0	0	0	21,6	0	0	14,8	28,4	3,4	20

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

12.	Bolesława Chrobrego	253	4,3	1,6	0,8	3,5	5,1	0	0,4	13,8	26,1	3,2	39
13.	Brzechwy	20	0	0	0	0	0	0	0	30,0	0	0	10
14.	Bukowa	11	0	0	0	0	0	0	0	63,6	0	0	10
15.	Chopina	31	0	0	0	0	0	0	0	6,4	16,1	3,2	14
16.	Czarneckiego	48	0	0	0	0	0	0	0	14,6	18,7	2,1	15
17.	Dąbrowskiej	43	0	0	0	0	0	0	0	23,2	27,9	0	13
18.	Dąbrowszczaków	405	1,0	2,2	3,9	1,2	2,5	0,7	0,7	21,7	13,6	3,4	30
19.	Długosza	150	1,3	0	0	0	0	0	0	12,0	9,3	0,7	13
20.	Energetyków	78	0	0	0	2,6	1,3	0	0	15,4	10,2	6,4	17
21.	Fabryczna	80	3,7	10,0	15,0	8,7	7,5	0	1,2	21,2	15,0	10,0	47
22.	Fredry	5	20,0	0	0	0	0	0	0	20,0	0	0	13
23.	Gałczyńskiego	8	0	0	0	0	0	0	0	50,0	0	0	10
24.	Grunwaldzka	1567	0,3	0,6	0,7	1,2	0,4	0,1	0	14,7	29,5	3,5	17
25.	Jana Sobieskiego III	138	0	0	0	0	0	0	0	16,7	29,0	2,9	15
26.	Jarzębinowa	126	0,8	3,2	3,2	4,0	2,4	0,8	0,8	24,6	8,7	4,0	39
27.	Jaśminowa	15	0	0	0	0	0	0	0	20	20	6,7	16
28.	Jodłowa	4	0	0	0	0	0	0	0	50	0	0	10

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

29.	Kalinowa	21	0	0	0	0	0	0	0	47,6	0	0	10
30.	Kanałowa	63	1,6	3,2	0	0	0	0	0	17,5	11,1	3,2	20
31.	Kardynała Wyszwińskiego	28	0	0	0	0	3,6	3,6	0	25,0	10,7	14,3	19
32.	Kochanowskiego	154	0	0,6	0,6	0	0	0	0,6	11,0	25,3	3,9	20
33.	Kolejowa	134	3,0	5,2	14,2	2,2	2,2	0,7	0	20,9	15,7	7,5	34
34.	Konopnickiej	271	2,6	5,9	12,2	4,1	1,5	0,4	3,3	15,5	17,7	10,3	48
35.	Kopernika	221	0,4	2,7	3,2	0	0,4	0	0	13,6	19,0	5,9	30
36.	Kościuszki	348	0	1,1	0,9	1,4	1,1	0,6	0,3	19,2	19,8	3,7	22
37.	Kraszewskiego	34	0	0	0	8,8	0	0	0	23,5	5,9	8,8	16
38.	Kruczkowskiego	86	0	0	0	0	0	0	0	20,9	5,8	0	11
39.	Leszczynowa	16	0	0	0	0	0	0	0	18,7	6,2	0	11
40.	Łąkowa	9	0	0	0	0	0	0	0	11,1	0	11,1	15
41.	Magnoliowa	52	0	0	0	0	0	0	0	19,2	7,7	7,7	13
42.	Malinowa	13	0	0	0	0	0	0	0	23,1	15,4	7,7	14
43.	Matejki	195	0	0	0	1,0	0,5	0	0	12,3	17,9	4,6	16
44.	Matejkowy Zakątek	33	0	0	0	0	0	0	0	33,3	6,1	0	10
45.	Mickiewicza	357	3,7	7	3,3	6,4	1,4	0	0,8	20,4	14,6	9,2	40

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

46.	Miodowa	13	0	0	0	0	0	0	0	30,8	0	7,7	12
47.	Modrzewskiego	58	0	0	0	0	0	0	0	10,3	15,5	3,4	14
48.	Mur Południowy	921	0,4	0	1,2	0,1	1,4	0,3	0,2	12,4	41,0	5,7	31
49.	Nadbrzeżna	95	0	0	0	0	5,3	0	0	9,5	12,6	3,1	16
50.	Niedziałkowskiego	46	4,3	0	0	0	10,9	0	0	13,0	26,1	8,7	30
51.	Norwida	67	0	0	0	0	0	0	0	16,4	17,9	7,5	15
52.	Obrońców Westernplatte	9	0	0	0	0	33,3	0	0	0	66,7	0	19
53.	Ogrodowa	20	0	0	0	0	0	0	0	25	0	0	10
54.	Os. Północne	120	0,8	6,7	3,3	4,2	0	0	0,8	19,2	23,3	7,5	39
55.	Piaskowa	20	0	0	0	0	15,0	0	0	35,0	10	5,0	13
56.	Piastowska	174	0	2,9	1,1	0,6	0	0	0,6	14,9	20,1	6,9	30
57.	Pogodna	10	0	0	0	0	0	0	0	0	20,0	0	15
58.	Polna	279	1,1	0	0	1,4	0,7	0	0	21,9	1,4	5,0	14
59.	Poziomkowa	25	0	16,0	28,0	28,0	0	0	0	40,0	16,0	4,0	21
60.	Prusa	48	0	0	0	0	0	0	0	16,7	14,6	8,3	16
61.	Reja	34	0	0	0	2,9	0	0	0	29,4	8,8	5,9	15
62.	Reymonta	53	0	0	0	3,8	0	0	0	17,0	9,4	0	15

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

63.	Roosevelta	85	2,3	4,7	11,8	2,3	0	0	1,2	18,8	21,2	8,2	46
64.	Rybacka	159	0	1,2	0	0	0	0	0	11,3	35,8	3,1	13
65.	Rycerska	183	0,5	2,7	2,7	2,2	1,1	0	0,5	10,4	37,7	5,5	32
66.	Rynek	418	0,5	0,5	0,5	0	0,9	0	0	11,5	40,2	3,1	16
67.	Sienkiewicza	180	3,3	2,8	7,2	5,6	0	0,6	0	18,3	20,0	8,9	46
68.	Skłodowskiej-Curie	16	6,2	0	0	0	0	0	0	6,2	56,2	0	19
69.	Słoneczna	56	0	0	0	0	0	0	0	19,6	14,3	0	12
70.	Słonecznikowa	6	0	0	0	0	0	0	0	16,7	0	0	12
71.	Słowackiego	97	7,2	7,2	13,4	12,4	0	0	1,0	18,5	11,3	9,3	38
72.	Stargardzka	612	0,3	0,6	1,3	1,1	2,6	0,3	0	13,4	18,0	3,6	25
73.	Staszica	1209	0,1	0,6	1,1	0,3	0	0,3	0,3	25,3	11,3	3,5	16
74.	Stawina	31	0	3,2	0	0	0	0	0	35,5	12,9	3,2	13
75.	Sucharskiego	86	0	0	0	1,2	0	0	0	22,1	30,2	2,3	14
76.	Tuwima	100	0	0	1,0	2,0	0	0	0	12,0	13,0	3,0	16
77.	Władysława Jacięty	1531	0,7	0,7	1,5	1,3	1,4	0,2	0,3	14,2	25,6	4,4	33
78.	Wojska Polskiego	97	0	0	0	0	0	0	0	21,6	12,4	5,1	12
79.	Wolności	960	1,3	2,4	5,5	3,2	4,5	0,3	0,9	12,6	29,7	5,4	56

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

80.	Wybickiego	57	1,7	1,7	5,3	3,5	0	0	0	14,0	19,3	5,3	32
81.	Wysoka	372	0,3	1,1	0,5	0,5	0	0	0,3	21,5	8,3	5,4	14
82.	Wyspiańskiego	28	3,6	0	3,6	0	0	0	0	7,1	21,4	3,6	25
83.	Wyzwolenia	106	0,9	2,8	0,9	2,8	0	0	1,9	12,3	18,9	2,8	31
84.	Zielna	61	3,3	3,3	9,8	1,6	0	0	0	21,3	11,5	8,2	26
85.	Żeglarska	9	0	0	0	0	0	0	0	22,2	0	11,1	13
86.	Żeromskiego	66	0	0	0	1,5	0	0	0	9,1	18,2	1,5	16
		14691	1,1	1,8	2,0	1,7	1,7	0,1	0,2	20,9	15,5	4,3	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Choszczno

WIELKOŚĆ KONCENTRACJI PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH											
ŚREDNIA W %											
Wartość stała	1,1	1,8	2,0	1,7	1,7	0,1	0,2	20,9	15,5	4,3	
Przedział wartości	0,8 - 1,4	1,3 - 2,3	1,4 - 2,6	1,2 - 2,2	1,2 - 2,2	0,07 - 0,13	0,14 - 0,26	17,8 - 24,0	13,2 - 17,8	3,0 - 5,6	
Poniżej średniej											
Średnia											
Powyżej średniej											

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Metodologia liczenia Index of Multiple Deprivation: 3 punkty (kolor czerwony), a za każdy kolejny obszar oznaczony na czerwono, do wartości ogólnej punktów przyznawanych za kolor czerwony, powinien zostać dopisany dodatkowo jeden punkt. Uzyskana wartość sumaryczna staje się podstawą do dopisania kolejnego punktu w przypadku wykrycia trzeciego obszaru oznaczonego na czerwono w danej jednostce analitycznej, czyli odpowiednio: 1 obszar (3 punkty), 2 obszary (3 punkty + 1), 3 obszary (3 punkty + 1 + 1). Niniejszy proces sumowania wartości powinien zostać powtórzony w odniesieniu do kolejnych obszarów oznaczonych na czerwono. Obszary oznaczone na inne kolory uzyskują odpowiednio: 2 punkty (kolor żółty), 1 punkt (kolor zielony).

W ramach wyznaczania wartości średniej koncentracji problemów na danych obszarze przyjęto wskaźnik o odpowiednim odchyleniu punktowym (w przedziale 30-35% punktów liczonych od wartości stałej – wartość punktowa stałej od 0,1 do 5, biorąc pod uwagę wskaźnik najniższy oraz najwyższy wartości średniej). W przypadku wartości stałych powyżej 5 punktów przyjęto odchylenie na poziomie 15% - 25%, ze względu na węższe spektrum oddziaływania zjawisk. Niniejsza analiza pozwala na przyznanie określenie wartości liczbowych obowiązywania poszczególnych kolorów (zielonego, żółtego, czerwonego), jako stopnia natężenia problemów społecznych. Należy podkreślić, iż przyjęty sposób obliczeń zakłada nakładanie się problemów społecznych, które w przypadku wielokrotnego wystąpienia na danym obszarze sprawiają, iż staje się on obszarem o wysokiej liczbie deficytów utrudniających możliwość prowadzenia aktywizacji społecznej mieszkańców. I wyprowadzania obszaru z sytuacji kryzysowej.

Podkreślenia wymaga fakt, iż analiza prowadzona jest w odniesieniu do każdej ulicy oraz miejscowości, a w trakcie trwania prac nad programem rewitalizacji, podjęto uchwałę numer XXVIII/214/2017 Rady Miejskiej w Choszcznie z dnia 10 lipca 2017 roku w sprawie zmiany nazw ulic w miejscowości Choszczno i Rzecko:

- zmienia się funkcjonującą nazwę ulicy "Dąbrowszczaków" na nazwę "Drawieńska",
- zmienia się nazwę ulicy "22 Lipca" i "Kwiatowa" na nazwę "Lipcowa",
- zmienia się funkcjonującą nazwę ulicy "9 Maja" na nazwę "Majowa",
- zmienia się nazwę ulicy "Kruczkowskiego" na nazwę "Kossaka",
- zmienia się funkcjonującą nazwę "I Armii Wojska Polskiego" na nazwę "Gorzowska",
- zmienia się funkcjonującą nazwę ulicy "23 Lutego" na nazwę "Malczewskiego",
- zmienia się funkcjonującą nazwę ulicy w miejscowości Rzecko z "22 Lipca" na nazwę "Spółdzielcza".

Ze względu na wejście uchwały w życie po terminie opracowania programu rewitalizacji, analiza statystyczna została wykonana w odniesieniu do nazw ulic funkcjonujących prawnie.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Mapa 1 Uwarunkowania społeczne na obszarze miejskim

Źródło: Opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 12 Zestawienie danych w kontekście analizy uwarunkowań społecznych dla obszaru wiejskiego

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności										
			Liczba osób korzystających z zasiłku stałego	Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego	Liczba osób korzystających z zasiłku celowego	Liczba osób korzystających z pomocy na dożywianie dzieci	Liczba przestępstw kryminalnych	Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny	Liczba osób bezrobotnych
1.	Gleźno	124	0	3	0	0	1	0	0	29	23	11
2.	Kołki	441	5	9	14	7	5	3	7	87	75	44
3.	Koplin	429	2	10	10	1	2	1	0	100	49	30
4.	Korytowo	471	8	33	31	35	7	1	2	112	65	45
5.	Piasecznik	397	4	11	6	18	4	1	1	80	62	31
6.	Radaczewo	274	4	6	12	16	1	1	1	57	46	25
7.	Raduń	244	0	2	0	1	7	0	0	46	37	13
8.	Rzecko	507	1	8	6	9	7	2	4	107	79	22
9.	Sławęcین	228	4	7	4	8	6	2	1	55	38	19
10.	Smoleń	318	5	6	21	2	8	4	1	60	53	23
11.	Stary Klukom	293	3	4	12	11	0	1	1	49	47	21

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

12.	Stradzewo	372	2	11	0	17	5	1	1	78	54	35
13.	Sulino	500	4	6	7	4	4	2	1	128	57	22
14.	Suliszewo	354	2	5	1	8	6	0	1	58	80	20
15.	Wardyń	494	3	17	16	16	8	4	6	90	71	40
16.	Witoszyn	136	3	6	8	6	0	0	0	33	14	16
17.	Zamęcin	475	2	4	4	8	5	0	1	104	85	30
18.	Zwierzyn	291	0	3	0	3	2	0	0	69	41	9
		6348	52	151	152	170	78	23	28	1342	976	456

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Choszczno

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 13 Uwarunkowania społeczne – IMD społeczne dla obszaru wiejskiego Gminy Choszczno

	Miejscowość	Liczba ludności											
			Liczba osób korzystających z zasiłku stałego	Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego	Liczba osób korzystających z zasiłku celowego	Liczba osób korzystających z pomocy na dożywianie dzieci	Liczba przestępstw kryminalnych	Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny	Liczba osób bezrobotnych	IMD społeczne
1.	Gleżno	124	0	2,4	0	0	0,8	0	0	23,4	18,5	8,9	18
2.	Kołki	441	1,1	2,0	3,2	1,6	1,1	0,7	1,6	19,7	17,0	10,0	34
3.	Koplin	429	0,5	2,3	2,3	0,2	0,5	0,2	0	23,3	11,4	7,0	15
4.	Korytowo	471	1,7	7,0	6,6	7,4	1,5	0,2	0,4	23,8	13,8	9,5	35
5.	Piasecznik	397	1,0	2,8	1,5	4,5	1	0,2	0,2	20,1	15,6	7,8	19
6.	Radaczewo	274	1,5	2,2	4,4	5,8	0,4	0,4	0,4	20,8	16,8	9,1	29
7.	Raduń	244	0	0,8	0	0,4	2,9	0	0	18,8	15,2	5,3	14
8.	Rzecko	507	0,2	1,6	1,2	1,8	1,4	0,4	0,8	21,1	15,6	4,3	17
9.	Sławęcین	228	1,7	3,1	1,7	3,5	2,6	0,9	0,4	24,1	16,7	8,3	30
10.	Smoleń	318	1,6	1,9	6,6	0,6	2,5	1,2	0,3	18,9	16,0	7,2	29
11.	Stary Klukom	293	1,0	1,4	4,1	3,7	0	0,3	0,3	16,7	16,0	7,2	24

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

12.	Stradzewo	372	0,5	2,9	0	4,6	1,3	0,3	0,3	21,0	14,5	9,4	21
13.	Sulino	500	0,8	1,2	1,4	0,8	0,8	0,4	0,2	25,6	11,4	4,4	14
14.	Suliszewo	354	0,6	1,4	0,3	2,3	1,7	0	0,3	16,4	22,6	5,6	22
15.	Wardyń	494	0,6	3,4	3,2	3,2	1,6	0,8	1,2	18,2	14,4	8,1	35
16.	Witoszyn	136	2,2	4,4	5,9	4,4	0	0	0	24,3	10,3	11,7	31
17.	Zamęcin	475	0,4	0,8	0,8	1,7	1,0	0	0,2	21,9	17,9	6,3	16
18.	Zwierzyn	291	0	1,0	0	1,0	0,7	0	0	23,7	14,1	3,1	12
		6348	0,8	2,4	2,4	2,5	1,2	0,33	0,36	21,2	15,4	7,4	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Choszczno.

WIELKOŚĆ KONCENTRACJI PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH										
ŚREDNIA W %										
Wartość stała	0,8	2,4	2,4	2,5	1,2	0,33	0,36	21,2	15,4	7,4
Przedział wartości	0,6 – 1,0	1,7 - 3,1	1,7 – 3,1	1,7 – 3,2	0,8 - 1,6	0,2 - 0,4	0,2 - 0,5	18,0 - 24,4	13,1 – 17,7	6,2 - 8,5
Poniżej średniej										
Średnia										
Powyżej średniej										

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Analiza uwarunkowań społecznych nasuwa następujące wnioski:

1. Do **grup**, które przede wszystkim potrzebują wsparcia należą **osoby bezrobotne, osoby korzystające z pomocy społecznej bez względu na powód korzystania, osoby w wieku przedprodukcyjnym** oraz **osoby w wieku poprodukcyjnym – seniorzy**. Analiza danych z Głównego Urzędu Statystycznego wskazuje, że są to kategorie osób, na które należy zwrócić uwagę w pracach rewitalizacyjnych.

Seniorzy stanowią kategorie osób, które należy chronić przed izolacją społeczną. Z drugiej strony, Seniorzy posiadają ogromne doświadczenie, zasób wiedzy również na temat społeczności lokalnej, co wydaje się ważne w kontekście włączenia ich jako kapitału społecznego do działań rewitalizacyjnych gminy. W związku z tym należy podjąć działania mające na celu aktywizację społeczną i edukacyjną osób starszych i stworzyć im do tego potrzebne odpowiednie warunki, aby aktywizacja była długofalowa i systematyczna. Ponadto należy osobom w wieku poprodukcyjnym zapewnić odpowiednie warunki, gdzie mogliby korzystać z opieki zdrowotnej. Osoby starsze posiadają również ogromne doświadczenie i wiedzę na temat lokalnej historii i kultury analizowanego obszaru. Należy ten zasób również wykorzystać w działaniach rewitalizacyjnych w celu budowania tożsamości lokalnej mieszkańców.

2. Ponadto szczególną uwagę należy zwrócić na **bezrobotne kobiety**, ponieważ ich potencjalna długa nieobecność na rynku pracy może w przyszłości wpływać negatywnie na zdrowie fizyczne i psychiczne, na brak możliwości rozwoju ich nabytych kompetencji, na dewaluację już zdobytych umiejętności oraz na zabezpieczenie społeczne. Ponadto zapewnienie zatrudnienia kobietom być może w przyszłości ograniczy korzystanie z instrumentów pomocy społecznej – w tym korzystanie ze świadczeń i zasiłków. W ramach procesu rewitalizacji należy podjąć takie działania, które zaktywizują m.in. kobiety długotrwale bezrobotne, ale również pozostałe osoby, które w wyniku bezrobocia znajdują się w grupie osób wykluczonych społecznie bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym. Do takich działań powinno należeć stałe wspieranie aktywności osób bezrobotnych, ich edukacja, która ostatecznie mogłaby prowadzić do wyjścia z kategorii osób wykluczonych.
3. Działania rewitalizacyjne powinny również uwzględnić możliwości ekonomiczne i gospodarcze gminy, ponieważ ułatwi to aktywizację zawodową i społeczną wyżej wymienionych grup i może **ograniczyć liczbę zasiłków i świadczeń**, z których obecnie korzystają mieszkańcy gminy.
4. Należy również pamiętać, że wymienione grupy należy również zaktywizować pod kątem **społeczno – kulturowym**, aby nie dopuścić do ich wykluczenia społecznego. Poprawienie infrastruktury przestrzennej i technicznej pozwoli na częstsze korzystanie z zasobów kulturalnych gminy, działalności wolontariackiej w ramach gminnych organizacji pozarządowych oraz korzystanie z różnych proponowanych w gminie form spędzania wolnego czasu. Ponadto istotne wydaje się podjęcie działań w ramach rewitalizacji, które wykorzystają specyfikę społeczności

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

lokalnej pod względem kulturowym, organizacji imprez tematycznych charakterystycznych dla gminy i które jednocześnie w ten sposób będą budowały tożsamość lokalną mieszkańców. Ważne jest uwzględnienie w działaniach rewitalizacyjnych wykorzystanie potencjału przyrodniczego gminy, jakim chociażby są tereny parkowe, aby aktywizować osoby, które są wykluczone bądź grozi im wykluczenie społeczne.

5. W ramach działań rewitalizacyjnych należy kierować działania do osób w wieku przedprodukcyjnym ze względu na ich odpływ do większych ośrodków lub gmin. Ważne jest, aby wykorzystując potencjał przyrodniczy i gospodarczy gminy stwarzać młodym osobom warunki do aktywizacji społecznej.

Najważniejszym problemem jest trudność w aktywizacji społecznej mieszkańców. Poza tym istniejące zasoby historyczne i kulturowe nie są w pełni wykorzystane, co przyczynia się do jeszcze większej degradacji obszaru, a tym samym do mniejszego zaangażowania mieszkańców w budowanie tożsamości lokalnej.

Nie jest również w pełni wykorzystany potencjał istniejących instytucji kultury, które odpowiednio przystosowane mogły służyć realizacji zadań na rzecz aktywizacji osób wykluczonych społecznie.

Gmina Choszczno to tereny popegeerowskie, na których mieszkańcy są narażeni na wykluczenie społeczne, ale przede wszystkim na izolację społeczną. Społeczności zamieszkujące tereny popegeerowskie charakteryzują się tym, że często są to zamknięte enklawy, które nie są aktywne społecznie i zawodowo. Sytuacja taka sprawia przekazywanie z pokolenia na pokolenie postaw biernych, co należy wykluczyć w długofalowych działaniach rewitalizacyjnych poprzez ich aktywizację społeczną.

Gmina Choszczno posiada potencjał w postaci zasobów naturalnych, które można wykorzystać dla działań aktywności sportowej, społecznej, działania mogą być skierowane do osób starszych. Może też być skierowana do młodzieży – miejsca do rodzinnego uprawiania sportu, wycieczki tematyczne, przy jednoczesnym wykorzystaniu kapitału społecznego jaki mogą się stać lokalni przewodnicy, liderzy społeczni, eksperci społeczni, którzy otrzymując wsparcie ze strony władz samorządowych będą inicjować lokalne działania społeczne. Ponadto wykorzystanie w odpowiedni sposób walorów przyrodniczych może przyczynić się z jednej strony do kształtowania postaw proekologicznych, z drugiej też strony przestrzeń może być wykorzystana do aktywizacji osób wykluczonych społecznie i zawodowo. Szczególnie skorzystałyby na tym osoby, które pozostają bezrobotne, do których wykorzystując odpowiednio przygotowaną infrastrukturę można by było kierować działania mające na celu ich aktywizację na rynku pracy.

Ważne jest również stworzenie takich możliwości w przestrzeni gminy, aby można było realizować działania integrujące społeczność gminy. Najmłodsze i najstarsze pokolenie dzieli często przepaść

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

w postaci realizowanych i oczekiwanych norm kulturowych, stąd często następuje szereg nieporozumień. Warto jest wykorzystać potencjał jakie ze sobą niosą przedstawiciele najstarszego i najmłodszego pokolenia w celu wzajemnego poznawania się i wspomóc integrację międzypokoleniową odpowiednio do tego przygotowaną infrastrukturą. Zabiegi tego typu zmniejszą prawdopodobieństwo konieczności wyjazdów młodych ludzi poza granice Gminy Choszczno i jednocześnie mogą wskazać na nowe pola do działań dla najmłodszego pokolenia.

Należy również podkreślić, że działania rewitalizacyjne powinny dotyczyć zarówno obszaru miejskiego, ale także obszaru wiejskiego, ponieważ to często osoby zamieszkujące gminne wsie i wykluczone społecznie mają jeszcze większe trudności z ponownym włączeniem się do życia społecznego ze względu na trudności związane z nieprzystosowaną infrastrukturą przestrzenną i techniczną. Szczególnie na terenach wiejskich zauważalny jest wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej. Tereny wiejskie to również ważny obszar przyrodniczy, który należy wykorzystać w ramach aktywizacji osób wykluczonych. Ważne jest, aby uświadomić mieszkańcom znaczenie terenu, na którym mieszkają jednocześnie wykorzystując go systematycznie dla działań mających na celu ponowne włączenie osób odizolowanych społecznie i aby nie doprowadzić do ich ponownej izolacji. Ponadto zadbanie o tereny zielone na obszarach zdegradowanych przyczynić się może do zmiany ich funkcji i jednocześnie zwiększyć poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców – obszar zdegradowany charakteryzuje się również wysokim odsetkiem przestępstw kryminalnych.

Uwarunkowania gospodarcze

Województwo Zachodniopomorskie to województwo, na którym znajdowało się wiele Państwowych Gospodarstw Rolnych. Analizy prowadzone po zmianie ustrojowej przynoszą następujące wyniki dotyczące działalności rolniczej na terenie województwa

„Podstawowe wyniki Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2010 r., w porównaniu ze Spisem Rolnym z 2002, w województwie zachodniopomorskim wskazują na:

- tendencję zmniejszania się liczby gospodarstw rolnych, przy jednoczesnym wzroście ich średniej powierzchni;
- wzrost udziału w ogólnej liczbie gospodarstw tych podmiotów, które prowadzą działalność rolniczą (w 2002 r. – 64,0%; w 2010 r. – 79,8%). Tendencja ta może być oceniana jako pozytywna z punktu widzenia konkurencyjności i efektywności ekonomicznej gospodarstw;
- zmiany w strukturze gospodarstw rolnych – spadek (o 41,5%) liczby gospodarstw najmniejszych (o powierzchni 0 -5 ha użytków rolnych), wzrost liczby gospodarstw odnotowano w grupie największych – o powierzchni 50 ha i więcej (o 27,6%);
- zmniejszenie liczby pracujących użytkowników gospodarstw rolnych, co jest bezpośrednio wynikiem zmniejszenia się liczby tych gospodarstw. Ponad 60% ogółu pracujących

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

użytkowników to osoby w wieku powyżej 44 lat. Struktura wieku tych osób jest bardziej niekorzystna w przypadku kobiet niż mężczyzn⁶.

Uwarunkowania gospodarcze dotyczą przede wszystkim możliwości wykorzystania potencjału gospodarczego, ekonomicznego, ale przede wszystkim kapitału społecznego, dzięki którym rejon działalności gospodarczej zyskuje pod względem swojej atrakcyjności.

Na terenie Gminy Choszczno stwierdzono występowanie 70 podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze Regon sektorze rolniczym (dla porównania dla powiatu choszczeńskiego są 252 podmioty), w sektorze przemysłowym 189 podmiotów (powiat choszczeński – 405) i w sektorze budowlanych 262 podmioty (powiat choszczeński - 632 podmioty)⁷.

Gmina Choszczno to przede wszystkim tereny popegeerowskie, na których występowały licznie Państwowe Gospodarstwa Rolne. Wraz ze zmianą ustroju w Polsce zniknęła również potrzeba wspierania działalności tego typu gospodarstw. „Zmiany ustrojowe i transformacja gospodarcza, jakie miały miejsce po 1989 roku, przyniosły kres PGR -ów. Po wycofaniu dotacji państwowych, w wyniku reform gospodarczych w 1989, PGR -y w większości zbankrutowały, zostały przejęte przez Agencję Rynku Rolnego lub spółki pracownicze. Reguły szokowej terapii polskiej gospodarki, przyjęte w ramach reform gospodarczych na początku roku 1990, postawiły państwowe gospodarstwa rolne w trudnym położeniu. Proces urynkowienia gospodarki był podstawą do przemian własnościowych i organizacyjnych, jak również zmian w systemie zarządzania w byłych PGR -ach. Uznano, że sprawą nadrzędną jest prywatyzacja PGR, a efekty ekonomiczne przyjdą jako efekt prywatyzacji”⁸

Spowodowało to jednocześnie wiele zmian w zakresie życia społecznego, przyczyniło się m.in. do trudności w kształtowaniu postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców gminy. Pozostał potencjał jakim dysponowała gmina pod względem zasobów jaki była wtedy możliwa do uprawiania ziemia, jednak bez odpowiednio przygotowanego kapitału społecznego zaistniała trudność w motywowaniu mieszkańców do rozpoczynania własnej działalności gospodarczej. Było to między innymi efektem wcześniejszego stałego wsparcia PGR-ów, co doprowadziło do braku wykształcenia w mieszkańcach postaw przedsiębiorczych i zachowań wewnątrzsterownych.

Poniższe dane przedstawiają współczynnik przedsiębiorczości, który jest wynikiem stosunku liczby podmiotów zarejestrowanych w danej miejscowości do liczby mieszkańców zamieszkujących obszar miejscowości. Współczynnik poniżej średniej oznacza słabo rozwiniętą przedsiębiorczość na określonym obszarze. Wzór matematyczny wyliczenia przedstawia się następująco: $LP(\text{liczba podmiotów}) / LL(\text{liczba ludności}) \times 100 = \text{współczynnik przedsiębiorczości}$.

⁶ Diagnoza środowisk popegeerowskich, Biuletyn Obserwatorium Integracji Społecznej nr 2 (8)/13, s.12

⁷

http://szczecin.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_zachodniopomorskie/portrety_gmin/powiat_choszczenski/gmina_choszczno.pdf, s. 3

⁸ Diagnoza środowisk popegeerowskich, Biuletyn Obserwatorium Integracji Społecznej nr 2 (8)/13, ss. 6-7

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 14 Współczynnik przedsiębiorczości na obszarze miejskim Gminy Choszczno

Lp.	Ulice	Liczba ludności	liczba podmiotów	Współczynnik przedsiębiorczości	Poniżej średniej (10)
1.	1 Maja	72	6	8,3	tak
2.	2 Maja	7	6	85,7	nie
3.	22 Lipca	732	25	3,4	tak
4.	23 Lutego	74	8	10,8	nie
5.	3 Maja	15	6	40	nie
6.	9 Maja	94	6	6,4	tak
7.	Akacyjowa	25	2	8	tak
8.	I Armii Wojska Polskiego	14	10	71,4	nie
9.	Artylerzystów	28	1	3,57	tak
10.	Bociania	8	1	12,5	nie
11.	Bohaterów Warszawy	88	29	32,9	nie
12.	Bolesława Chrobrego	253	35	13,8	nie
13.	Brzechwy	20	1	5	tak
14.	Bukowa	11	0	0	tak
15.	Chopina	31	1	3,2	tak
16.	Czarneckiego	48	8	16,7	nie
17.	Dąbrowskiej	43	1	2,3	tak
18.	Dąbrowszczaków	405	33	8,1	tak
19.	Długosza	150	14	9,3	tak
20.	Energetyków	78	8	10,2	nie
21.	Fabryczna	80	6	7,5	tak
22.	Fredry	5	0	0	tak
23.	Gałczyńskiego	8	1	12,5	nie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

24.	Grunwaldzka	1567	92	5,9	tak
25.	Jana III Sobieskiego	138	13	9,4	tak
26.	Jarzębinowa	126	2	1,6	tak
27.	Jaśminowa	15	1	6,7	tak
28.	Jodłowa	4	0	0	tak
29.	Kalinowa	21	3	14,3	nie
30.	Kanałowa	63	7	11,1	nie
31.	Kardynała Wyszyńskiego	28	2	7,1	tak
32.	Kochanowskiego	154	12	7,8	tak
33.	Kolejowa	134	7	5,2	tak
34.	Konopnickiej	271	17	6,3	tak
35.	Kopernika	221	16	7,2	tak
36.	Kościuszki	248	23	9,3	tak
37.	Kraszewskiego	34	1	2,9	tak
38.	Kruczkowskiego	86	7	8,1	tak
39.	Leszczynowa	16	1	6,2	tak
40.	Łąkowa	9	1	11,1	nie
41.	Magnoliowa	52	6	11,5	nie
42.	Malinowa	13	2	15,4	nie
43.	Matejki	195	12	6,1	tak
44.	Matejkowy Zakątek	33	1	3,0	tak
45.	Mickiewicza	357	22	6,2	tak
46.	Miodowa	13	0	0	tak
47.	Modrzewskiego	58	7	12,1	nie
48.	Mur Południowy	921	40	4,3	tak
49.	Nadbrzeżna	95	7	7,4	tak
50.	Niedziałkowskiego	46	53	115,2	nie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

51.	Norwida	67	7	10,4	nie
52.	Obrońców Westerplatte	9	4	44,4	nie
53.	Ogrodowa	20	7	35	nie
54.	Os. Północne	120	4	3,3	tak
55.	Piaskowa	20	1	5	tak
56.	Piastowska	174	20	11,5	nie
57.	Pogodna	10	0	0	tak
58.	Polna	279	8	2,9	tak
59.	Poziomkowa	25	0	0	tak
60.	Prusa	48	1	2,1	tak
61.	Reja	34	1	2,9	tak
62.	Reymonta	53	2	3,8	tak
63.	Roosevelta	85	0	0	tak
64.	Rybacka	159	6	3,8	tak
65.	Rycerska	183	6	3,3	tak
66.	Rynek	418	44	10,5	nie
67.	Sienkiewicza	180	7	3,9	tak
68.	Skłodowskiej-Curie	16	3	18,7	nie
69.	Słoneczna	56	1	1,8	tak
70.	Słonecznikowa	6	0	0	tak
71.	Słowackiego	97	4	4,1	tak
72.	Stargardzka	612	46	7,5	tak
73.	Staszica	1209	43	3,5	tak
74.	Stawina	31	1	3,2	tak
75.	Sucharskiego	86	11	12,8	nie
76.	Tuwima	100	7	7	tak
77.	Władysława Jagiełły	1531	85	5,5	tak

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

78.	Wojska Polskiego	97	26	26,8	nie
79.	Wolności	960	113	11,8	nie
80.	Wybickiego	57	11	19,3	nie
81.	Wysoka	372	9	2,4	tak
82.	Wyspiańskiego	28	1	3,6	tak
83.	Wyzwolenia	106	5	4,7	tak
84.	Zielna	61	4	6,5	tak
85.	Żeglarska	9	1	11,1	nie
86.	Żeromskiego	66	6	9,1	tak
		14591	1058	Średnia 10	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Choszczno

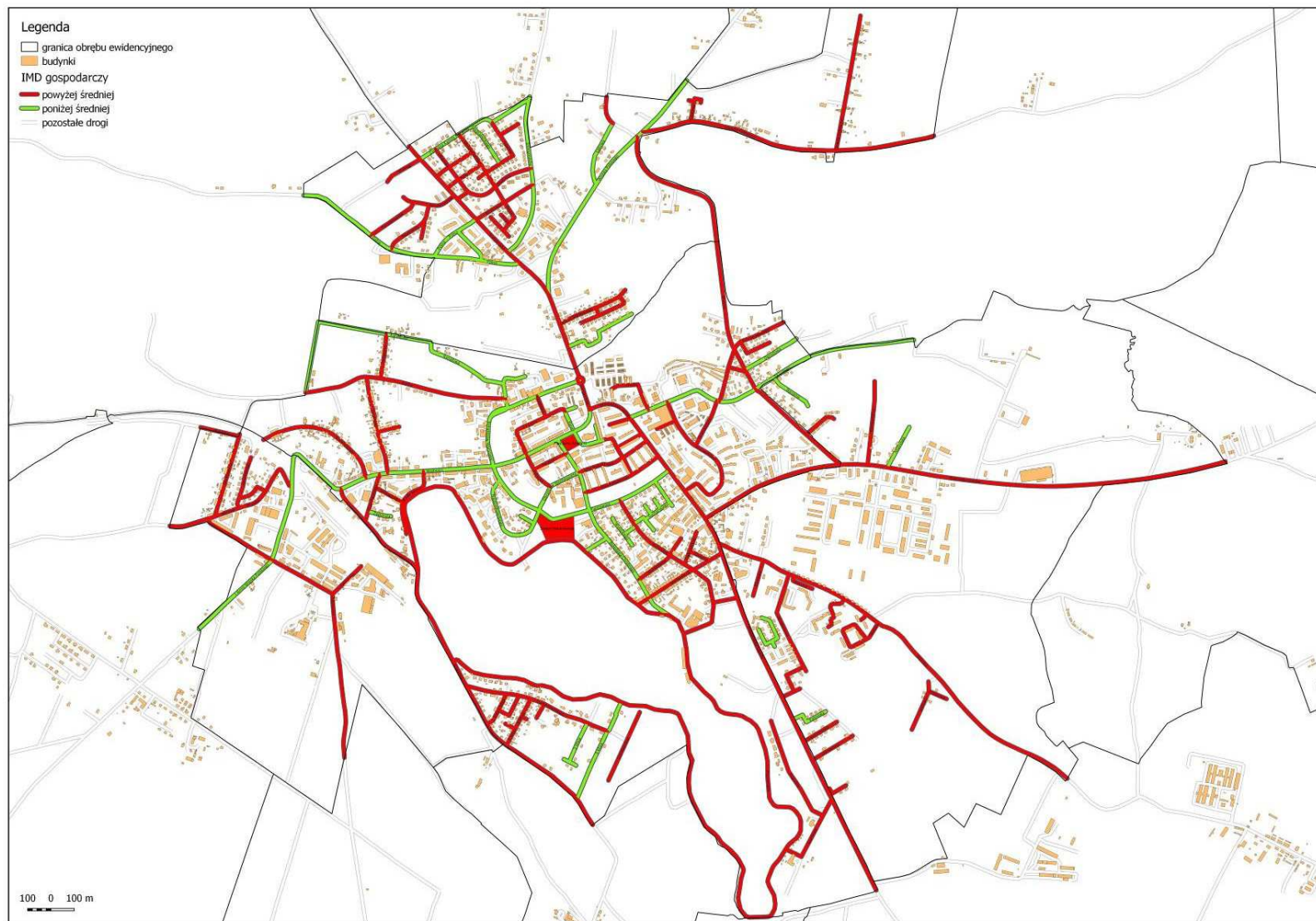
Sytuacja, gdy występuje niski wskaźnik przedsiębiorczości nie sprzyja kształtowaniu postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców. Przyczyny takiego zjawiska mogą być wielorakie: trudności w rozumieniu przepisów prawa, zbyt niska motywacja do prowadzenia własnej działalności gospodarczej, trudności w uzyskaniu dofinansowania, a także brak wiedzy na temat zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej. Ważne jest, aby w działaniach rewitalizacyjnych możliwe było wykorzystanie potencjału gminy do stworzenia odpowiednich warunków dla zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, przede wszystkim w zakresie dostępności komunikacyjnej do obszarów, na których swoją działalność prowadzą przedsiębiorstwa oraz możliwości otrzymania pomocy ze strony podmiotów administracji samorządowej.

Ze względu na trudniejsze prowadzenie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich, co wiąże się bezpośrednio z mniejszą dostępnością komunikacyjną do obszaru, ale przede wszystkim mniejszą liczbą potencjalnych odbiorców, na obszarze wiejskim występuje niższy wskaźnik przedsiębiorczości. Można również podkreślić, iż trudności z prowadzeniem działalności na obszarze wiejskim wynikają z większej trudności dostępu do wysokiej szybkości transmisji danych, co jest podstawą wielu nowych przedsięwzięć biznesowych.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Mapa 2 Uwarunkowania gospodarcze na obszarze miejskim

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 15 Współczynnik przedsiębiorczości na obszarze wiejskim Gminy Choszczno

	Miejscowość	Liczba ludności	liczba podmiotów	Współczynnik przedsiębiorczości	Poniżej średniej (4,51)
1.	Gleżno	124	8	6,45	nie
2.	Kołki	441	22	4,98	nie
3.	Koplin	429	16	3,73	tak
4.	Korytowo	471	15	3,18	tak
5.	Piasecznik	397	16	4,03	tak
6.	Radaczewo	274	7	2,55	tak
7.	Raduń	244	18	7,37	nie
8.	Rzecko	507	19	3,74	tak
9.	Sławęcین	228	12	5,26	nie
10.	Smoleń	318	9	2,83	tak
11.	Stary Klukom	293	14	4,77	nie
12.	Stradzewo	372	14	3,76	tak
13.	Sulino	500	31	6,2	nie
14.	Suliszewo	354	17	4,8	nie
15.	Wardyń	494	14	2,83	tak
16.	Witoszyn	136	11	8,08	nie
17.	Zamęcین	475	19	4	tak
18.	Zwierzyn	291	8	2,75	tak
		6348	270	4,51	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Choszczno

Współczynnik poniżej średniej występujący w określonej jednostce może przyczyniać się do zmniejszania atrakcyjności danego terenu jako terenu znaczącego do zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej. Skutkiem takiego zjawiska może też być odpływ młodych ludzi do większych miejscowości w celu szukania pracy.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Należy w ramach działań rewitalizacyjnych zadbać o kształtowanie postaw przedsiębiorczych, ale przede wszystkim o propagowanie aktywnej postawy na rynku pracy, szkoleniu w celu kształtowania postaw opartych na działaniach wewnętrznych, zwłaszcza wśród osób długotrwale wykluczonych z powodu bezrobocia. Ważne jest, aby w tym celu stworzyć w ramach działań rewitalizacyjnych odpowiednie warunki wraz z odpowiednią infrastrukturą, aby działania aktywizujące w sferze zawodowej osoby wykluczone przyniosły w przyszłości oczekiwany efekt. Warto przy tym wykorzystać zasoby naturalne gminy jak i również kapitał społeczny oraz zatrudnić odpowiednio wyszkolonych edukatorów, aby wspierali mieszkańców w kształtowaniu postaw przedsiębiorczych, a także w umiejętności poruszania się na rynku pracy. Konieczne jest również podjęcie działań mających na celu zaktywizowanie osób długotrwale bezrobotnych, które poprzez brak dostosowania kwalifikacji do potrzeb rynku pracy, stają się coraz bardziej wykluczone społecznie. Wymagają w związku z tym podjęcia działań specjalistycznych, które wpłyną na możliwość znalezienia przez nich pracy i powrotu do aktywności zawodowej. Niniejszą formą może być zarówno spółdzielnia socjalna, która wymaga działań aktywizacyjnych skoncentrowanych na aktywnej integracji zawodowej osób wykluczonych lub prace zleczone skoncentrowane na wykonywaniu określonych czynności mających na celu wdrożenie osób wykluczonych w aktywność zawodową.

Uwarunkowania środowiskowe

Na terenie Gminy Choszczno jest 3793,69 ha powierzchni lasów ogółem, w tym lasów publicznych jest 3554,44 ha a wskaźnik lesistości wynosi 15,4%.⁹

Analizując dane dotyczące zmieszanych odpadów zebranych w ciągu roku można zauważyć, że zwiększa się liczba odpadów w tonach ogółem a tym samym zwiększa się liczba kilogramów przypadająca na jednego mieszkańca i co za tym idzie również wzrasta liczba odpadów z gospodarstw domowych przypadających na jednego mieszkańca. Szczególnie wyraźnie wzrosty widać w 2015 roku w każdej analizowanej zmiennej. Odnosząc niniejsze dane do uwarunkowań ogólnopolskich, związanych ze zwiększoną produkcją odpadów przez gospodarstwa domowe, niniejsze zjawisko należy uznać za ogólnopolski trend, związany z bogaceniem się społeczności lokalnych oraz zwiększonym dokonywaniem zakupów w opakowaniach jednorazowych, które zaraz po wykorzystaniu trafiają na wysypiska śmieci.

Tabela 16 Zmieszane odpady w ciągu roku (ogółem)

Lata	Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku		
	Ogółem w tonach	Na 1 mieszkańca w kilogramach	Z gospodarstw domowych Na 1 mieszkańca w kilogramach
2010	5 534,4	245,2	169,6
2011	5 751,8	255,7	181,2
2012	5 760,9	257,4	191,6
2013	5 475,1	244,9	206,6
2014	5 814,5	261,1	204,8
2015	5 942,4	267,8	236,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Rozpatrując uwarunkowania środowiskowe należy wziąć pod uwagę kwestie związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi w Gminie Choszczno, jednakże w ramach prowadzonej diagnozy nie zidentyfikowano szczególnych zjawisk kryzysowych w obszarze uwarunkowań środowiskowych.

Należy w procesie rewitalizacji szczególnie położyć nacisk na zaangażowanie społeczności w propagowanie wiedzy na temat ekologii oraz stworzyć im warunki do poznania najważniejszych zasad dbania o środowisko jak i także zwrócić im uwagę na konsekwencje zaniedbywania kwestii ochrony środowiska dla społeczności lokalnej wykorzystując do tego celu zasoby takie jak parki i tereny zielone gminy.

„Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Choszczno za rok 2016 została opracowana w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie

⁹

http://szczecin.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_zachodniopomorskie/portrety_gmin/powiat_choszczenski/gmina_choszczno.pdf

gospodarowania odpadami komunalnymi. Analiza ta ma również dostarczyć informacji o liczbie mieszkańców, liczbie właścicieli nieruchomości objętych nowym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi, a przede wszystkim dostarczyć niezbędnych informacji dla stworzenia najbardziej efektywnego ekonomicznie systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Priorytetowym zadaniem dla Gminy Choszczno na lata następne jest dalsze uświadamianie mieszkańców gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, dążąc do ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów oraz racjonalnego sortowania odpadów komunalnych, w celu osiągnięcia określonych przez Unie Europejską poziomów odzysku i recyklingu odpadów.”¹⁰

Ważne jest więc, aby w ramach działań rewitalizacyjnych wykorzystać walory przyrodnicze jakie posiada gmina i na tej bazie realizować działania aktywizujące społeczność lokalną również w celu budowania postaw proekologicznych. Umocni to jednocześnie w mieszkańcach przekonanie, że otoczenie, w którym funkcjonują daje im korzyści nie tylko przyrodnicze, ale również takie, które przyczyniają się do integracji społecznej i promocji gminy.

Uwarunkowania przestrzenno- funkcjonalne

Uwarunkowania przestrzenno – funkcjonalne będą analizowane pod kątem dostępności sieci kanalizacyjnej oraz pod kątem zadłużeń czynszowych powyżej 6 miesięcy. Należy podkreślić, iż dostępność mieszkańców do sieci kanalizacyjnej jest ważnym czynnikiem w kontekście zapewnienia podstawowych potrzeb mieszkańców. W związku z tym obszary, na których występuje dostęp do kanalizacji można uznać za w mniejszym stopniu wymagające odnowy oraz przeciwdziałania zjawiskom kryzysowym. Kanalizacja wpływa na wyższy komfort życia osób, ale również mniejsze skażenie środowiska. Zadłużenie czynszowe jest ważne ze względu na zdolność mieszkańców do podejmowania działań prowadzących do odnowy zasobów mieszkaniowych. Występowanie zadłużenia ma bezpośredni wpływ na mniejsze zaangażowanie osób w dbałość o zajmowane pomieszczenia, a także mniejszy potencjał podejmowania działań związanych z ich odnową. Obiekty, które nie są w odpowiednim stopniu modernizowane wpływają na pogorszenie funkcji użytkowych i obniżenie ich parametrów technicznych. Ma to również bezpośredni wpływ na estetykę obszaru oraz możliwość wystąpienia zachowań niepożądanych, które koncentrują się na obszarach sprzyjających picciu alkoholu, czyli zaniedbanych i pozostających na uboczu.

Tabela 17 Uwarunkowania przestrzenno – funkcjonalne na obszarze miejskim

Lp.	Ulice	Liczba ludności	Dostępność sieci kanalizacyjnej - liczba nieruchomości podłączonych do sieci kanalizacyjnej - poniżej średniej stan zły	Zadłużenia czynszowe powyżej 6 miesięcy - powyżej średniej stan zły	Małe IMD
1.	1 Maja	72	9	2	7

¹⁰ ROCZNA ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY CHOSZCZNO ZA 2016 r., s.11

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

2.	2 Maja	7	2	0	4
3.	22 Lipca	732	21	1	4
4.	23 Lutego	74	17	0	2
5.	3 Maja	15	5	0	4
6.	9 Maja	94	23	0	2
7.	Akacyjowa	25	8	0	4
8.	I Armii Wojska Polskiego	14	8	0	4
9.	Artylerzystów	28	12	0	4
10.	Bociania	8	1	0	4
11.	Bohaterów Warszawy	88	29	0	2
12.	Bolesława Chrobrego	253	53	0	2
13.	Brzechwy	20	7	0	4
14.	Bukowa	11	0	0	4
15.	Chopina	31	10	0	4
16.	Czarneckiego	48	17	0	4
17.	Dąbrowskiej	43	10	0	4
18.	Dąbrowszczaków	405	44	4	4
19.	Długosza	150	41	0	2
20.	Energetyków	78	22	0	2
21.	Fabryczna	80	12	5	7
22.	Fredry	5	2	0	4
23.	Gałczyńskiego	8	1	0	4
24.	Grunwaldzka	1567	30	0	2
25.	Jana III Sobieskiego	138	41	0	2
26.	Jarzębinowa	126	36	0	2
27.	Jaśminowa	15	6	0	4
28.	Jodłowa	4	3	0	4

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

29.	Kalinowa	21	11	0	4
30.	Kanałowa	63	15	0	4
31.	Kardynała Wyszyńskiego	28	7	0	4
32.	Kochanowskiego	154	45	0	2
33.	Kolejowa	134	22	3	4
34.	Konopnickiej	271	38	10	4
35.	Kopernika	221	50	1	4
36.	Kościuszki	348	94	3	4
37.	Kraszewskiego	34	10	0	4
38.	Kruczkowskiego	86	21	0	2
39.	Leszczynowa	16	4	0	4
40.	Łąkowa	9	0	0	4
41.	Magnoliowa	52	18	0	2
42.	Malinowa	13	0	0	4
43.	Matejki	195	39	0	2
44.	Matejkowy Zakątek	33	10	0	4
45.	Mickiewicza	357	38	16	4
46.	Miodowa	13	3	0	4
47.	Modrzewskiego	58	17	0	2
48.	Mur Południowy	921	5	1	7
49.	Nadbrzeżna	95	8	1	7
50.	Niedziałkowskiego	46	25	0	2
51.	Norwida	67	24	0	2
52.	Obrońców Westerplatte	9	5	0	4
53.	Ogrodowa	20	7	0	4
54.	Os. Północne	120	32	0	2
55.	Piaskowa	20	2	0	4

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

56.	Piastowska	174	54	0	2
57.	Pogodna	10	2	0	4
58.	Polna	279	8	0	4
59.	Poziomkowa	25	2	2	7
60.	Prusa	48	8	0	4
61.	Reja	34	10	0	4
62.	Reymonta	53	15	0	4
63.	Roosevelta	85	10	3	7
64.	Rybacka	159	2	0	4
65.	Rycerska	183	4	1	7
66.	Rynek	418	4	0	4
67.	Sienkiewicza	180	40	3	4
68.	Skłodowskiej-Curie	16	8	0	4
69.	Słoneczna	56	16	0	4
70.	Słonecznikowa	6	0	0	4
71.	Słowackiego	97	1	9	7
72.	Stargardzka	612	69	0	2
73.	Staszica	1209	24	0	2
74.	Stawina	31	5	0	4
75.	Sucharskiego	86	28	0	2
76.	Tuwima	100	28	0	2
77.	Władysława Jagiełły	1531	78	1	4
78.	Wojska Polskiego	97	15	0	4
79.	Wolności	960	64	11	4
80.	Wybickiego	57	19	0	2
81.	Wysoka	372	11	1	7
82.	Wyspiańskiego	28	11	0	4

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

83.	Wyzwolenia	106	26	1	4
84.	Zielna	61	20	1	4
85.	Żeglarska	9	4	0	4
86.	Żeromskiego	66	21	0	2
		14691	1632	80	
			średnia 16,32	średnia 0,8	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Choszczno.

Obszar gminy to takie uwarunkowania przestrzenne, które pozwalają na wykorzystanie ich w celu rozwoju gminy zarówno pod względem funkcjonalnym jak i gospodarczym. Oprócz zabytków, starych budynków i dostępnej infrastruktury należy pamiętać, aby w sposób funkcjonalny wykorzystać również krajobraz i środowisko, na którym można zorganizować przestrzeń użytku turystycznego, ale również publicznego – poprawa stanu parków, skwery, co przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, ale również przyciągnie turystów i potencjalnych inwestorów. Poniżej zostanie przedstawione zestawienie danych dla obszaru wiejskiego.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Mapa 3 Uwarunkowania przestrzenno- funkcjonalne na obszarze miejskim

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 18 Uwarunkowania przestrzenno – funkcjonalne na obszarze wiejskim

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Dostępność sieci kanalizacyjnej	Zadłużenia czynszowe powyżej 6 miesięcy	Małe IMD
1.	Gleżno	124	41	0	4
2.	Kołki	441	65	3	4
3.	Koplin	429	71	0	2
4.	Korytowo	471	78	2	4
5.	Piasecznik	397	72	0	2
6.	Radaczewo	274	58	0	4
7.	Raduń	244	65	0	2
8.	Rzecko	507	82	0	2
9.	Sławęcín	228	52	0	4
10.	Smoleń	318	42	0	4
11.	Stary Klukom	293	24	0	4
12.	Stradzewo	372	40	0	4
13.	Sulino	500	86	0	2
14.	Suliszewo	354	60	0	4
15.	Wardyń	494	67	0	2
16.	Witoszyn	136	0	0	4
17.	Zamęcín	475	128	0	2
18.	Zwierzyn	291	60	0	2
		6348	1091	5	
			60,61	0,27	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Choszczno

Analiza uwarunkowań przestrzenno – funkcjonalnych pokazuje najwięcej problemów, które należy uwzględnić w działaniach rewitalizacyjnych całej gminy. Szczególnie należy zwrócić uwagę na przestrzeń, którą należy stworzyć, aby działania rewitalizacyjne były możliwe do realizacji i zapewniły w przyszłości ciągłość osiągniętych w procesie rewitalizacji. W ramach odpowiednio przygotowanej przestrzeni będzie wówczas możliwe zaktywizowanie kategorii osób wykluczonych: osoby starsze, osoby w wieku

przedprodukcyjnym i również osoby, które korzystają z pomocy społecznej. Ważne jest, aby wykreować miejsca, gdzie osoby starsze oraz z niepełnosprawnościami będą w stanie korzystać z usług publicznych oraz różnorodnych form aktywizacji społecznej. W ramach uwarunkowań przestrzenno – funkcjonalnych należy przede wszystkim zadbać o następujące kwestie:

- W ramach działań rewitalizacyjnych należy przystosować pomieszczenia na organizację spotkań, imprez i warsztatów kulturalnych, działań zachęcających społeczność do zachowań prospołecznych i przedsiębiorczych w celu zaktywizowania mieszkańców gminy, szczególnie na obszarach zdegradowanych wśród mieszkańców wykluczonych społecznie bądź też zagrożonych wykluczeniem społecznym (osoby starsze, bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami). Działania te mają na celu również kształtowanie tożsamości lokalnej mieszkańców, a także włączenie do życia społecznego osoby społecznie wykluczone;
- Istotna jest również potrzeba stworzenia funkcjonalnej przestrzeni dla aktywizacji zawodowej mieszkańców wykluczonej społecznie. Wydaje się być elementem niezbędnym, aby w procesie rewitalizacji wykreować miejsce, które będzie odpowiednie do prowadzenia warsztatów dla osób długotrwale bezrobotnych, wyposażenie tego miejsca we właściwe temu celowi stanowiska konsultacyjne i warsztatowe. Ponadto przystosowanie przestrzeni funkcjonalnie dla celów aktywizacji zawodowej przyczyni się do wzmocnienia więzi społecznej osób bezrobotnych oraz pozwoli im zobaczyć, że nie są odizolowani w swoim problemie, pracując we wspólnej przestrzeni z innymi bezrobotnymi osobami;
- Równie ważne jest wspieranie działań integracyjnych wśród mieszkańców poprzez stworzenie im odpowiedniej infrastruktury na świeżym powietrzu. Gmina Choszczno jest miejscem atrakcyjnym przyrodniczo zwłaszcza w okresach ciepłych, dlatego też należałoby w ramach działań rewitalizacyjnych zadbać o zapewnienie odpowiedniej przestrzeni dla integracji na zewnątrz, którą można by wykorzystać bez względu na pogodę.

Ponadto warto zwrócić uwagę na liczbę zadłużonych mieszkań powyżej 6 miesięcy. Do zadłużenia najczęściej doprowadzają osoby, które są wykluczone społecznie – korzystają z pomocy społecznej, mają trudności ze znalezieniem pracy i są to również często osoby starsze, które doświadczają ubóstwa. Pomimo trudności finansowych należy zwrócić się do nich z działaniami aktywizacyjnymi w ramach procesu rewitalizacji, aby ich wesprzeć poprzez aktywność, co w konsekwencji miałyby w przyszłości ustabilizować ich trudną sytuację finansową.

Uwarunkowania techniczne

Mając na względzie uwarunkowania techniczne, które w bezpośredni sposób wpływają na jakość życia mieszkańców przeprowadzono analizę poszczególnych czynników przekładających się na możliwość uznania danego obszaru za wymagający podjęcia działań rewitalizacyjnych. Do niniejszych wskaźników zaliczono postępującą dewastację obiektów, ale również natężenie budynków przeznaczonych do rozbiórki,

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

które występują na wskazanym obszarze, a także rodzaj nawierzchni i jej jakość na obszarze miejscowości obszaru wiejskiego oraz ulic obszaru miejskiego. Zmienna określająca postępującą dewastację obiektów jest powiązana z czynnikiem określającym liczbę budynków przeznaczonych do rozbiórki, gdyż stan obiektów zdewastowanych będzie się pogarszał z upływem czasu i może doprowadzić do konieczności podjęcia działań rozbiórkowych. Analiza stanu dróg pozwala na wskazanie obszarów, które posiadają wyższy potencjał rozwojowy ze względu na lepszą jakość dróg i zapewnienie mieszkańcom wyższego stopnia dostępności komunikacyjnej oraz obszarów, na których istnieje utrudniona możliwość przemieszczania się ze względu na stan drogi, co wpływa na trudniejszą możliwość jego rozwoju i eliminacji stopnia natężenia problemów społecznych.

Analiza stanu dróg opierała się na zestawieniu dwóch czynników – rodzaj nawierzchni (asfaltowa / kostka / gruntowa) oraz stan drogi (bardzo dobra / średnia / zła) oraz stopień jej utwardzenia (utwardzona / nieutwardzona), który był stosowany w odniesieniu do dróg gruntowych i w przypadku wystąpienia utwardzenia dodawano 1 punkt. Należy podkreślić, iż rodzaj nawierzchni asfaltowej i kostki otrzymywał dwa punkty, a gruntowej 1 punkt. Dodatkowo przydzielano punktację za stan drogi i w przypadku bardzo dobrego stanu przydzielano 2 punkty, średniego 1 punkt, a złego 0 punktów. Rodzaj nawierzchni oceniany był poprzez przeprowadzenie analizy terenowej, następnie jej stan był dokumentowany i przedstawiany członkom Zespołu ds. Rewitalizacji w celu oceny. Na tej podstawie wyznaczono finalne właściwości przydzielone w ramach ocen.

Tabela 19 Uwarunkowania techniczne na obszarze miejskim

Lp.	Ulice	Liczba ludności	Postępująca dewastacja obiektów - obiekty zabytkowe	Rodzaj nawierzchni / stan drogi - utwardzona / nieutwardzona	Male IMD
1.	1 Maja	72	0	2	4
2.	2 Maja	7	0	3	4
3.	22 Lipca	732	0	4	2
4.	23 Lutego	74	1	3	7
5.	3 Maja	15	0	3	4
6.	9 Maja	94	0	3	4
7.	Akacyjowa	25	0	3	4
8.	I Armii Wojska Polskiego	14	0	4	2
9.	Artylerzystów	28	0	5	2
10.	Bociania	8	0	3	4

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

11.	Bohaterów Warszawy	88	3	4	4
12.	Bolesława Chrobrego	253	3	3	7
13.	Brzechwy	20	0	2	4
14.	Bukowa	11	0	2	4
15.	Chopina	31	0	3	4
16.	Czarnieckiego	48	0	4	2
17.	Dąbrowskiej	43	0	2	4
18.	Dąbrowszczaków	405	1	5	4
19.	Długosza	150	0	3	4
20.	Energetyków	78	0	4	2
21.	Fabryczna	80	1	3	7
22.	Fredry	5	0	4	2
23.	Gałczyńskiego	8	0	3	4
24.	Grunwaldzka	1567	0	3	4
25.	Jana III Sobieskiego	138	0	3	4
26.	Jarzębinowa	126	0	2	4
27.	Jaśminowa	15	0	2	4
28.	Jodłowa	4	0	2	4
29.	Kalinowa	21	0	2	4
30.	Kanałowa	63	0	2	4
31.	Kardynała Wyszyńskiego	28	0	4	2
32.	Kochanowskiego	154	2	3	7
33.	Kolejowa	134	10	2	7
34.	Konopnickiej	271	0	2	4
35.	Kopernika	221	3	4	4
36.	Kościuszki	348	1	3	7
37.	Kraszewskiego	34	0	3	4

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

38.	Kruczkowskiego	86	0	3	4
39.	Leszczynowa	16	0	1	4
40.	Łąkowa	9	0	2	4
41.	Magnoliowa	52	0	3	4
42.	Malinowa	13	0	2	4
43.	Matejki	195	0	3	4
44.	Matejkowy Zakątek	33	0	2	4
45.	Mickiewicza	357	5	4	4
46.	Miodowa	13	0	3	4
47.	Modrzewskiego	58	0	4	2
48.	Mur Południowy	921	0	3	4
49.	Nadbrzeżna	95	2	4	4
50.	Niedziałkowski	46	8	4	4
51.	Norwida	67	0	3	4
52.	Obrońców Westerplatte	9	1	4	4
53.	Ogrodowa	20	0	3	4
54.	Os. Północne	120	0	3	4
55.	Piaskowa	20	0	2	4
56.	Piastowska	174	0	2	4
57.	Pogodna	10	0	1	4
58.	Polna	279	0	3	4
59.	Poziomkowa	25	0	2	4
60.	Prusa	48	0	4	2
61.	Reja	34	0	4	2
62.	Reymonta	53	0	5	2
63.	Roosevelta	85	2	2	4
64.	Rybacka	159	0	4	2

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

65.	Rycerska	183	0	4	2
66.	Rynek	418	0	4	2
67.	Sienkiewicza	180	0	2	4
68.	Skłodowskiej-Curie	16	0	3	4
69.	Słoneczna	56	0	3	4
70.	Słonecznikowa	6	0	2	4
71.	Słowackiego	97	0	4	2
72.	Stargardzka	612	0	5	2
73.	Staszica	1209	1	3	7
74.	Stawina	31	0	2	4
75.	Sucharskiego	86	0	3	4
76.	Tuwima	100	0	4	2
77.	Władysława Jagiełły	1531	5	5	4
78.	Wojska Polskiego	97	0	5	2
79.	Wolności	960	8	5	4
80.	Wybickiego	57	0	4	2
81.	Wysoka	372	4	4	4
82.	Wyspiańskiego	28	0	4	2
83.	Wyzwolenia	106	4	4	4
84.	Zielna	61	1	5	4
85.	Żeglarska	9	0	2	4
86.	Żeromskiego	66	0	4	2
		14691	68		
			0,68	3,19	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Choszczno

Mapa 4 Uwarunkowania techniczne na obszarze miejskim

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 20 Uwarunkowania techniczne na obszarze wiejskim

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Postępująca dewastacja obiektów - obiekty zabytkowe w ewidencji lub rejestrze	Budynki do rozbiórki	Rodzaj nawierzchni / stan drogi - utwardzona/ nieutwardzona	Male IMD
1.	Gleżno	124	7	0	2	5
2.	Kołki	441	18	2	3	8
3.	Koplin	429	5	0	3	3
4.	Korytowo	471	24	0	3	5
5.	Piasecznik	397	25	1	4	8
6.	Radaczewo	274	8	0	2	5
7.	Raduń	244	12	0	3	3
8.	Rzecko	507	21	0	3	5
9.	Sławęcín	228	8	0	3	3
10.	Smoleń	318	3	0	2	5
11.	Stary Klukom	293	9	0	3	3
12.	Stradzewo	372	9	0	3	3
13.	Sulino	500	5	0	3	3
14.	Suliszewo	354	24	0	4	5
15.	Wardyń	494	23	1	3	8
16.	Witoszyn	136	6	0	3	3
17.	Zamęcín	475	30	0	3	5
18.	Zwierzyn	291	4	0	3	3
			13,39	0,22	2,94	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Choszczno

Zły stan dróg oraz brak oświetlenia i chodników może w znaczącym stopniu wpływać na degradację wyżej wymienionych terenów nie tylko pod względem ekonomicznym czy technicznym, ale przede wszystkim pod względem społecznym. Brak możliwości bezpiecznego poruszania się na terenie gminy determinuje niską aktywizację mieszkańców, a tym samym jeszcze bardziej może obniżyć aktywność osób starszych, które mogłyby uczestniczyć w organizowanych dla nich spotkaniach. Jednocześnie może to być powód obniżający motywację do organizacji działań dla najmłodszego pokolenia, które w przyszłości będzie odpływało ze wsi do miejskich aglomeracji.

Diagnoza wykazała, że istnieje potrzeba zadbania o techniczne uwarunkowania w ramach procesów rewitalizacyjnych w celu odnowienia obszarów zdegradowanych oraz w celu wsparcia osób wykluczonych społecznie bądź też zagrożonych wykluczeniem społecznym:

- Należy w ramach działań rewitalizacyjnych odnowić budynki zdewastowane w celu poprawienia jakości życia mieszkańców i możliwości prowadzenia aktywizacji mieszkańców z użyciem zasobów kulturowych;
- Zdiagnozowano potrzebę zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców, którą można uzyskać poprzez przystosowanie budynku dla dworca kolejowego, gdzie można stworzyć miejsca do wspólnego spędzania czasu, co może przyczynić się do zwiększenia integracji społecznej, a tym samym do zniwelowania zjawiska wykluczenia społecznego wśród osób wykluczonych społecznie.

Ważne jest również to, że w Gminie istnieje jednak kilka budynków do rozbiórki. Stanowią one zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców, tym bardziej, że mogą one być miejscem nieformalnej aktywności jej mieszkańców.

Podsumowanie

Gmina Choszczno to obszar, który charakteryzuje się wieloma walorami naturalnymi – chociażby jeziora oraz liczne trasy piesze i rowerowe na terenie gminy. Wymienione cechy stanowią potencjał do wykorzystania w celu społecznej aktywizacji mieszkańców, aktywizacji zawodowej oraz ogólnego ożywienia społecznego i gospodarczego zaniedbanych obszarów gminy.

Przeprowadzona diagnoza wskazuje istnienie potencjału gminy, który może być wykorzystany w ramach działań rewitalizacyjnych z jednej strony, z drugiej strony ukazuje szereg problemów występujących w wymiarach:

- ❖ Społecznym;
- ❖ Gospodarczym;
- ❖ Środowiskowym;
- ❖ Przestrzenno – funkcjonalnym;
- ❖ Technicznym.

Analiza **uwarunkowań społecznych** definiuje kategorie osób zagrożonych oraz problemy społeczne i potencjalne ich konsekwencje. Do tych kategorii należą przede wszystkim osoby starsze oraz osoby korzystające z pomocy społecznej, osoby bezrobotne a także pojawiające się przestępstwa kryminalne. Gmina charakteryzuje się również stosunkowo niskim wskaźnikiem osób w wieku przedprodukcyjnym. Potencjałem, który należałoby wykorzystać w działaniach rewitalizacyjnych jest działalność organizacji pozarządowych a także walory naturalne na terenie gminy.

Uwarunkowania gospodarcze dotyczą przede wszystkim wskaźnika osób prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy. Wskaźnik ukazuje generalnie niską aktywność gospodarczą mieszkańców

gminy. Należy w związku z tym podjąć działania mające na celu aktywizację postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców. Należy wykorzystać również potencjał jakim dysponuje gmina i kierować działania na promocję lokalnych produkcji i usług poprzez m.in. szkolenia. Ponadto wspieranie osób bezrobotnych w przyszłości może się przełożyć na wzrost wskaźnika przedsiębiorczości lub na zmniejszenie się liczby osób bezrobotnych, które w ramach działań rewitalizacyjnych będą brały udział w zadaniach ich aktywizujących.

Analiza **uwarunkowań środowiskowych** wskazuje przede wszystkim na stosunkowo wysoki wskaźnik zmieszanych odpadów komunalnych, który wg danych GUS wzrósł w ciągu kilku lat znacznie na terenie gminy. Może to determinować brak ukształtowanych postaw proekologicznych. Dodatkowo brak właściwej infrastruktury takiej jak śmietniki w odpowiednich miejscach oraz brak działań aktywizujących społeczność na rzecz edukacji ekologicznej, walorów środowiskowych terenów, na których zamieszkują mieszkańcy gminy, nie sprzyja kształtowaniu postaw proekologicznych. Należy wykorzystując potencjał jakim jest położenie gminy i jej walory wykorzystać do prowadzenia działań na rzecz kształtowania postaw proekologicznych – zaczynając o edukacji na temat potencjału środowisko- przyrodniczego a kończąc na ukazaniu powiązania codziennych zachowań proekologicznych mieszkańców gminy z jej uwarunkowaniami środowiskowymi. Zaniedbane środowisko naturalne determinuje niską motywację potencjalnych przedsiębiorców do zakładania między innymi działalności opartej na turystyce i agroturystyce

Uwarunkowania przestrzenno - funkcjonalne determinują funkcjonalność, bezpieczeństwo i jakość zamieszkiwania na terenie gminy. Przeanalizowane zmienne prowadzą do wniosków związanych ze stopniem zniszczenia tkanki historycznej gminy, co wpływa na degradację obszarów. Degradacja przestrzeni i funkcji gminy sprawia, że mieszkańcy nie czują się bezpiecznie a jednocześnie nie mogą być realizowane działania na rzecz aktywizacji społecznej osób wykluczonych, zarówno przez jednostki publiczne a także przez organizacje pozarządowe. Należy podjąć działania na rzecz poprawy przestrzeni i funkcji terenu gminy w celu prowadzenia właściwej integracji społecznej wykorzystując potencjał są organizacje pozarządowe, które mogłyby wspierać działania gminy w aktywizacji osób wykluczonych. Przyczyni się do zniwelowania problemów związanych z bezrobociem, może zaktywizować osoby starsze a jednocześnie przyczyni się do zwiększenia się atrakcyjności obiektów w oczach potencjalnych inwestorów.

Ostatecznie analiza **uwarunkowań technicznych** ukazuje przede wszystkim stan dróg na terenie gminy. Zły stan dróg przyczynia się między innymi do utrudnionego komunikowania się z miejscowościami ościennymi, a tym samym osobom poszukującym pracy utrudnia do niej dostęp w ramach granic gminy. Trudności związane z niewykorzystaniem potencjału gospodarczego gminy w związku ze złym stanem dróg nie wpływają korzystnie na jej wizerunek w oczach potencjalnego inwestora, nie dorównuje to też światowym standardom, które określają szybki i dobry transport jako jeden z głównych wskaźników dobrego rozwoju gospodarczego. Ponadto może to wpływać na odpływ młodych mieszkańców

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

do większych ośrodków, ze względu na styl życia opierający się na łatwym i szybkim dostępie do potrzebnych im usług i dóbr.

Analiza wszystkich powyższych uwarunkowań pozwoliła na wyodrębnienie obszarów wymagających działań rewitalizacyjnych na obszarze miejskim oraz wiejskim Gminy Choszczno.

Tabela 21 Podsumowanie uwarunkowań – IMD dla obszaru miejskiego

Lp.	Ulice	Liczba ludności	IMD społeczne	IMD		IMD Uwarunkowania techniczne	IMD łącznie
				Uwarunkowania gospodarcze	Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne		
1.	1 Maja	72	46	3	7	4	60
2.	2 Maja	7	10	1	4	4	19
3.	22 Lipca	732	32	3	4	2	41
4.	23 Lutego	74	20	1	2	7	30
5.	3 Maja	15	12	1	4	4	21
6.	9 Maja	94	21	3	2	4	30
7.	Akacyjowa	25	11	3	4	4	22
8.	I Armii Wojska Polskiego	14	37	1	4	2	44
9.	Artylerzystów	28	10	3	4	2	19
10.	Bociania	8	10	1	4	4	19
11.	Bohaterów Warszawy	88	20	1	2	4	27
12.	Bolesława Chrobrego	253	39	1	2	7	49
13.	Brzechwy	20	10	3	4	4	21
14.	Bukowa	11	10	3	4	4	21
15.	Chopina	31	14	3	4	4	25
16.	Czarneckiego	48	15	1	4	2	22
17.	Dąbrowskiej	43	13	3	4	4	24
18.	Dąbrowszczaków	405	30	3	4	4	41
19.	Długosza	150	13	3	2	4	22

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

20.	Energetyków	78	17	1	2	2	22
21.	Fabryczna	80	47	3	7	7	64
22.	Fredry	5	13	3	4	2	24
23.	Gałczyńskiego	8	10	1	4	4	19
24.	Grunwaldzka	1567	17	3	2	4	26
25.	Jana III Sobieskiego	138	15	3	2	4	24
26.	Jarzębinowa	126	39	3	2	4	48
27.	Jaśminowa	15	16	3	4	4	27
28.	Jodłowa	4	10	3	4	4	21
29.	Kalinowa	21	10	1	4	4	19
30.	Kanałowa	63	20	1	4	4	29
31.	Kardynała Wyszyńskiego	28	19	3	4	2	28
32.	Kochanowskiego	154	20	3	2	7	32
33.	Kolejowa	134	34	3	4	7	48
34.	Konopnickiej	271	48	3	4	4	62
35.	Kopernika	221	30	3	4	4	41
36.	Kościuszki	348	22	3	4	7	36
37.	Kraszewskiego	34	16	3	4	4	27
38.	Kruczkowskiego	86	11	3	2	4	20
39.	Leszczynowa	16	11	3	4	4	22
40.	Łąkowa	9	15	1	4	4	24
41.	Magnoliowa	52	13	1	2	4	20
42.	Malinowa	13	14	1	4	4	23
43.	Matejki	195	16	3	2	4	25
44.	Matejkowy Zakątek	33	10	3	4	4	21
45.	Mickiewicza	357	40	3	4	4	51

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

46.	Miodowa	13	12	3	4	4	23
47.	Modrzewskiego	58	14	1	2	2	19
48.	Mur Południowy	921	31	3	7	4	45
49.	Nadbrzeżna	95	16	3	7	4	30
50.	Niedziałkowskiego	46	30	1	2	4	37
51.	Norwida	67	15	1	2	4	22
52.	Obrońców Westerplatte	9	19	1	4	4	31
53.	Ogrodowa	20	10	1	4	4	19
54.	Os. Północne	120	39	3	2	4	48
55.	Piaskowa	20	13	3	4	4	24
56.	Piastowska	174	30	3	2	4	39
57.	Pogodna	10	15	3	4	4	26
58.	Polna	279	14	1	4	4	23
59.	Poziomkowa	25	21	3	7	4	35
60.	Prusa	48	16	3	4	2	25
61.	Reja	34	15	3	4	2	24
62.	Reymonta	53	15	3	4	2	24
63.	Roosevelta	85	46	3	7	4	60
64.	Rybacka	159	13	3	4	2	22
65.	Rycerska	183	32	3	7	2	44
66.	Rynek	418	16	1	4	2	23
67.	Sienkiewicza	180	46	3	4	4	57
68.	Skłodowskiej-Curie	16	19	1	4	4	28
69.	Słoneczna	56	12	3	4	4	23
70.	Słonecznikowa	6	12	3	4	4	23
71.	Słowackiego	97	38	3	7	2	50

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

72.	Stargardzka	612	25	3	2	2	34
73.	Staszica	1209	16	3	2	7	28
74.	Stawina	31	13	3	4	4	24
75.	Sucharskiego	86	14	1	2	4	21
76.	Tuwima	100	16	3	2	2	23
77.	Władysława Jagiełły	1531	33	3	4	4	44
78.	Wojska Polskiego	97	12	1	4	2	21
79.	Wolności	960	56	1	4	4	65
80.	Wybickiego	57	32	1	2	2	37
81.	Wysoka	372	14	3	7	4	28
82.	Wyspiańskiego	28	25	3	4	2	34
83.	Wyzwolenia	106	31	3	4	4	42
84.	Zielna	61	26	3	4	4	37
85.	Żeglarska	9	13	1	4	4	22
86.	Żeromskiego	66	16	3	2	2	22

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 22 Podsumowanie uwarunkowań – IMD dla obszaru wiejskiego

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Wskaźniki				IMD łącznie
			IMD społeczne	Uwarunkowania gospodarcze	IMD Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne	IMD Uwarunkowania techniczne	
1.	Gleżno	124	18	1	4	5	28
2.	Kołki	441	34	1	4	8	47
3.	Koplin	429	15	3	2	3	23
4.	Korytowo	471	35	3	4	5	47
5.	Piasecznik	397	19	3	2	8	32
6.	Radaczew	274	29	3	4	5	41

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

7.	Raduń	244	14	1	2	3	20
8.	Rzecko	507	17	3	2	5	27
9.	Sławęcín	228	30	1	4	3	38
10.	Smoleń	318	29	3	4	5	41
11.	Stary Klukom	293	24	1	4	3	32
12.	Stradzewo	372	21	3	4	3	31
13.	Sulino	500	14	1	2	3	20
14.	Suliszewo	354	22	1	4	5	32
15.	Wardyń	494	35	3	2	8	48
16.	Witoszyn	136	31	1	4	3	39
17.	Zamęcín	475	16	3	2	5	26
18.	Zwierzyn	291	12	3	2	3	20

Źródło: Opracowanie własne

Według dokumentu „Specjalna Strefa Włączenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego oraz planowane kierunki działań interwencyjnych”¹¹ Gminy Choszczno dotyczą trzy deficyty: z zakresu demografii, dotyczące problemów popegeerowskich oraz ubóstwa (tamże, s. 25). Ponadto Gmina Choszczno wraz z kilkoma innymi gminami znalazły się w strefie przejściowej w 2016 roku, jednakże po analizie wskaźników m.in. Gmina Choszczno znowu została objęta podstawową SWW, „co może oznaczać, iż zaobserwowana zmiana poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej i infrastrukturalnej nie miała charakteru trwałego” (tamże, s. 27).

Województwo zachodniopomorskie to również tereny popegeerowskie, na których występuje wiele problemów m.in. natury społecznej.

„Wiele, nie tylko rodzin, ale i całych społeczności wiejskich okazało się bezradnych, nie będąc w stanie przystosować się nowej rzeczywistości. Panujący ogólnie zastój, a nawet regres wsi popegeerowskich w efekcie doprowadził do alienacji i wykluczenia zamieszkujących je lokalnych społeczności. Wykluczenie to, oprócz wymiaru społecznego, przejawia się w aspekcie ekonomicznym (bariera finansowa w dostępie do dóbr i usług), a także przestrzennym (fizyczne oddalenie od dużych ośrodków miejskich oraz brak, bądź bardzo ograniczona komunikacja środkami transportu publicznego).”¹²

Na podstawie analiz przeprowadzonych przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, wskazano, iż odsetek mieszkańców problemowych miejscowości

¹¹ Specjalna Strefa Włączenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego oraz planowane kierunki działań interwencyjnych 2017

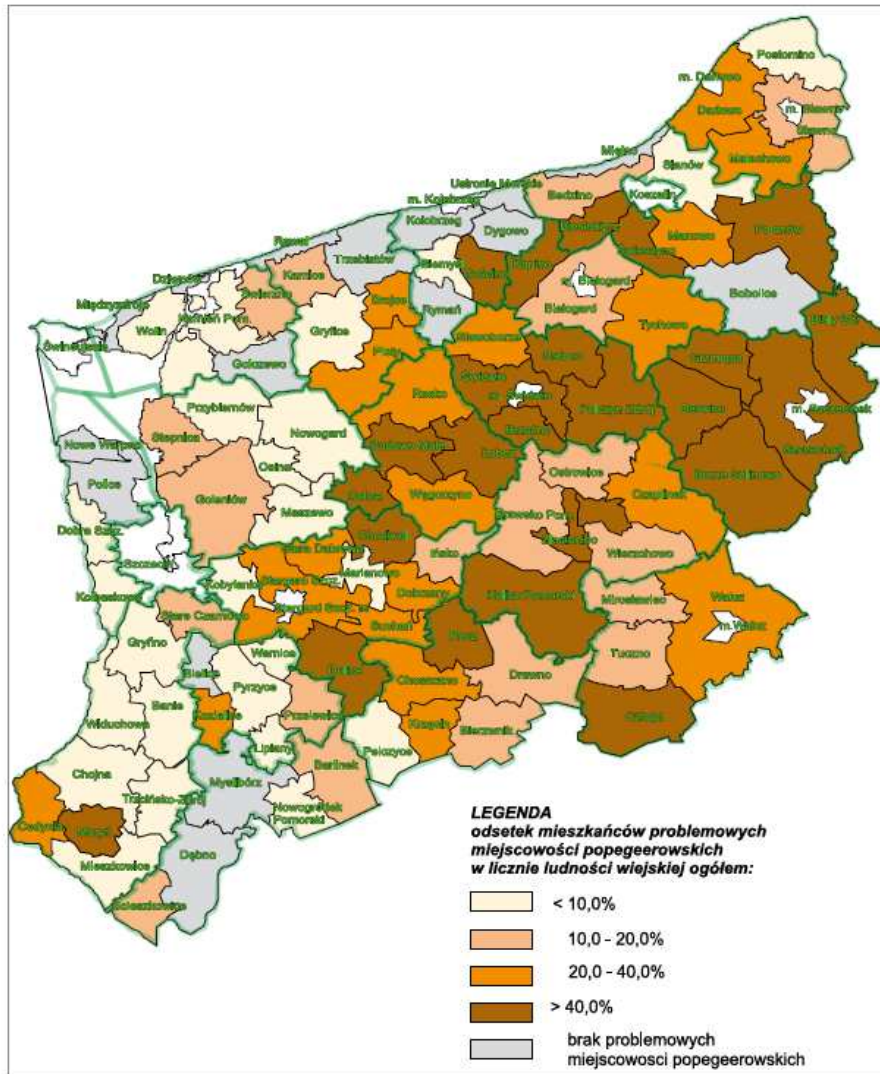
¹² tamże, s.20

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

popegeerowskich w liczbie ludności wiejskiej ogółem w Gminie Choszczno wynosi od 20% do 40%. Można założyć, iż aktywność życiowa niniejszych osób koncentruje się na obszarze miejscowości zaliczonych do byłych siedzib PGR-ów, ale również w miejscowościach położonych w bezpośredniej bliskości¹³.

Mapa 5 Odsetek mieszkańców problemowych miejscowości popegeerowskich w liczbie ludności wiejskiej ogółem

Źródło: Dziechciarz D., Biuletyn Obserwatorium Integracji Społecznej nr 2(8)/13, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Szczecin 2013

Choszczno to gmina, gdzie występuje wysokie obciążenie problemowymi miejscowościami popegeerowskimi. Problemy związane z funkcjonowaniem na obszarze popegeerowskim, to przede wszystkim dziedziczenie biedy, a tym samym duża liczba osób korzystająca z zasiłków, ukryte bezrobocie. Na terenach popegeerowskich kształtuje się często kultura biedy, specyficzne schematy zachowań, które przekazywane z pokolenia na pokolenie sprawiają trudność w wykorzystaniu potencjału Gminy. Tereny

¹³ Dziechciarz D., Biuletyn Obserwatorium Integracji Społecznej nr 2(8)/13, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Szczecin 2013

popegerowskie powinny być szczególnie uwzględnione w procesie rewitalizacji, gdyż zakłada ona aktywność społeczną w celu zmniejszenia się problemów w innych strefach .

Podsumowując należy podkreślić wskaźniki, które posłużyły do określenia obszaru zdegradowanego oraz wyznaczenia obszaru rewitalizacji w poszczególnych uwarunkowaniach odnoszących się do sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Niniejsze wskaźniki zostały określone jako destymulanty, czyli mające bezpośredni, negatywny wpływ na dany obszar. Stymulanty są uważane za wskaźniki, które przy wysokim poziomie jakościowym wpływają na wysoki poziom rozwoju obszaru i mają bezpośredni wpływ na kreowanie korzystnych rozwiązań mających bezpośrednie przełożenie na potencjał obszaru.

W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk w **sferze społecznej** dokonano oceny następujących wskaźników z tego zakresu:

- DESTYMULANTA: Zasiłki stałe / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Zasiłki okresowe / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Zasiłki celowe / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Pomoc na dożywianie dzieci / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Przesłęstwa kryminalne / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Niebieskie karty / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Osoby uzależnione od alkoholu / Liczba ludności
- STYMULANTA: Wiek przedprodukcyjny / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Wiek poprodukcyjny / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Bezrobocie / Liczba ludności

Analiza danych statystycznych pozwoliła na określenie wskaźnika pozwalającego ocenić natężenie negatywnych zjawisk w **sferze gospodarczej**:

- STYMULANTA: Współczynnik przedsiębiorczości (Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w odniesieniu do liczby ludności danego obszaru)

W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk w **sferze środowiskowej** nie dokonano oceny wskaźników ze względu na stwierdzenie braku zjawisk negatywnych w tym obszarze.

W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej dokonano oceny wskaźnika:

- DESTYMULANTA: Dostępność sieci kanalizacyjnej
- DESTYMULANTA: Zadłużenie czynszowe powyżej 6 miesięcy

W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk w sferze technicznej dokonano oceny wskaźnika:

- DESTYMULANTA: Postępująca dewastacja obiektów

- DESTYMULANTA: Budynki do rozbiórki
- STYMULANTA: Stan nawierzchni drogowej

Podsumowując wskaźniki, które zostały wzięte pod uwagę w przeprowadzonej analizie należy zwrócić uwagę na najważniejszy aspekt jaki dotyczy procesu rewitalizacji, a mianowicie konieczność kompleksowego przeprowadzenia analizy obszaru z wykorzystaniem narzędzi partycypacji społecznej oraz narzędzi analitycznych. W ramach wyznaczenia stopnia degradacji w oparciu o uwarunkowania społeczne, przeprowadzono analizę wskaźników ilości osób korzystających z zasiłków. Niniejsze działanie ma na celu udokumentowanie stopnia wykluczenia społecznego, ze względu na to, iż zasiłki odnosiły się do liczebności osób długotrwale wykluczonych (zasiłki stałe), osób posiadających określone trudności życiowe skoncentrowane w pewnym czasie (zasiłki okresowe) oraz osób korzystających z zasiłków celowych. Niemożność podjęcia pracy i konieczność korzystania z pomocy społecznej stanowi potencjał do uznania, iż występuje konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych. Biorąc pod uwagę interwencje straży miejskiej oraz uzależnienie od alkoholu i bezrobocie, należy stwierdzić, iż niniejsze wskaźniki obrazują stan społeczny, ponieważ można założyć współwystępowanie niniejszych problemów. Bezrobocie generuje poczucie wykluczenia oraz możliwość uzależnienia się od alkoholu ze względu na chęć ucieczki od problemów. Wpływa to jednocześnie na zwiększenie stopnia łamania prawa oraz nasilenie konieczności podejmowania interwencji przez straż miejską. Wskaźnikiem uzupełniającym analizy w zakresie wyznaczania obszaru zdegradowanego był wiek przedprodukcyjny jako zmienna determinująca potencjały obszaru (wyższa liczba rodzących się dzieci) lub deficyty (spadek ilości urodzeń) w najbliższej przyszłości, ze względu na stopień obciążenia demograficznego obszaru, na którym podejmowane będą działania rewitalizacyjne.

Ważnymi wskaźnikami, które należy traktować jako uzupełnienie prowadzonych analiz są dane w obszarze gospodarczym analizowane na podstawie współczynnika przedsiębiorczości jako liczby podmiotów gospodarczych przypadających w odniesieniu do liczby ludności. Niniejszy wskaźnik świadczy o możliwości samodzielnego działania przez mieszkańców i podejmowania aktywności nakierowanej na rozwiązywanie problemów we własnym zakresie. Niski wskaźnik świadczy na obszarze o szczególnym nasileniu problemów społecznych o znacznej bierności mieszkańców, którzy nie wykazują determinacji, aby samodzielnie rozwiązać problemy.

Analizując dostępność sieci kanalizacyjnej oraz zadłużenie czynszowe występujące powyżej 6 miesięcy należy podkreślić, iż w kontekście uwarunkowań przestrzenno- funkcjonalnych niniejsze wskaźniki mają bezpośredni wpływ na określoną sferę, ponieważ wpływają bezpośrednio na standard życia mieszkańców oraz możliwości utrzymania odpowiedniego stanu obiektów infrastrukturalnych.

Odnosząc się do stanu dróg, który również stanowi jeden ze wskaźników, należy wskazać, iż jest to wskaźnik kluczowy, gdyż drogi stanowią obiekty budowlane, które wpływają na zdecydowanie o możliwości wykluczenia mieszkańców, jeżeli ich stan jest zły. Wynika to z wymaganej na rynku pracy mobilności oraz konieczności dojazdów do pracy, co jest utrudnione na drogach o niskiej jakości i może

powodować trwałe wykluczenie mieszkańców obszarów. Należy również pamiętać, iż obszar całej gminy został zaliczony do terenu o wysokim stopniu wykluczenia mieszkańców ze względu na czynniki popegeerowskie, które wpłynęły na poczucie bierności mieszkańców. Obszar gminy posiada charakterystykę rolniczą, co determinuje konieczność przemieszczania się do miejsc koncentracji przemysłu lub usługowych miejsc pracy. Niski stan dróg wpływa w związku z tym na trwałe wykluczenie mieszkańców, którzy nie mogą w odpowiednim stopniu przemieścić się do innych obszarów gminy w celu podjęcia zatrudnienia. Wpływa on również na trwałe zdegradowanie obszarów, które ze względu na stan dróg nie stanowią potencjału inwestycyjnego, a rozwój podmiotów gospodarczych mógłby być również podstawą przeciwdziałania problemom społecznym, jednakże ze względu na uwarunkowania techniczne jest bardzo utrudniony.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Program charakteryzuje się koncentracją interwencji i hierarchizacją potrzeb mieszkańców. W ramach wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji wyznaczono następujące podobszary rewitalizacji zawarte na prezentowanych mapach.

- I podobszar składający się z obszaru Osiedla 700-lecia;
- II podobszar składający się z obszaru Osiedla Jagiełły;
- III podobszar złożony z Osiedla Południowego;
- IV podobszar składający się z obszaru Starego Miasta;
- V podobszar składający się z miejscowości Kołki;
- VI, na który składa się miejscowość Korytowo;
- VII podobszar zlokalizowany na terenie miejscowości Sławęcín;
- VIII podobszar złożony z miejscowości Wardyń;
- IX podobszar, który złożony jest z miejscowości Witoszyn.

Powyższe podobszary zostały wskazane jako wymagające podjęcia działań rewitalizacyjnych przede wszystkim ze względu na znaczne występowanie problemów społecznych, ale również w zakresie pozostałych uwarunkowań, co zostało wyznaczone na podstawie przeprowadzonej analizy danych liczbowych. Wyznaczone w taki sposób obszary zostały poddane opiniowaniu Zespołu ds. Rewitalizacji, który przeanalizował strategiczne uwarunkowania działań podejmowanych w zakresie aktywizacji mieszkańców przez jednostki samorządowe. Doprowadziło to do uszczegółowienia działań możliwych do podjęcia na podobszarach rewitalizacyjnych, a obszary, które uzyskały mniej punktów w zakresie uwarunkowań społecznych niż pozostałe, ale posiadające strategiczne znaczenie dla działań gminy oraz lokalizację na obszarze koncentracji problemów popegeerowskich również zostały włączone do obszarów rewitalizacji, na których konieczne jest podjęcie działań umożliwiających przeciwdziałanie występującym

deficytom. Strategiczne działania jednostek gminnych oraz rozpoznanie środowiska lokalnego, a także możliwości podjęcia działań rewitalizacyjnych na wskazanych obszarach, były bezpośrednią, jakościową przyczyną objęcia działaniami rewitalizacyjnymi powyższych obszarów.

Odnosząc przeanalizowane problemy na poszczególnych obszarach do kwestii popegeerowskiej historii obszaru gminy należy zwrócić uwagę na bardzo wysoki odsetek mieszkańców problemowych miejscowości popegeerowskich. Przejawem problemów obszarów popegeerowskich jest wysoka stopa bezrobocia, która obserwowana jest w prawie wszystkich miejscowościach zaliczonych do obszaru rewitalizacji. Wysoki stopień korzystania ze świadczeń pomocy społecznej oraz niska dostępność do obiektów kulturalnych i działań edukacyjnych to również charakterystyka popegeerowskich obszarów wiejskich, która przejawia się w miejscowościach wiejskich oraz na obszarach miejskich zaliczonych do obszaru rewitalizacji. W związku z powyższym konieczne było kompleksowe wskazanie obszarów wymagających wsparcia, które zostało dokonane na podstawie analizy ilościowej i jakościowej¹⁴. Obszar rewitalizacji został wyznaczony w odniesieniu do ulic oraz miejscowości spełniających kryterium wyniku punktowego wynoszącego minimum 25 punktów w ramach uwarunkowań społecznych (obszary oznaczone na żółto w tabeli uwarunkowań społecznych). Niniejszy wskaźnik został przyjęty ekspercko, ze względu na wartość koncentracji negatywnych zjawisk społecznych wykraczających poza średnią na analizowanym obszarze. W toku wyznaczania obszaru podjęto działania mające na celu jakościowe określenie obszarów, które posiadają strategiczne uwarunkowania pod względem możliwości realizowania działań rewitalizacyjnych, a następnie odniesiono niniejsze uwagi do wartości IMD i porównano obszary o niskim wskaźniku z obszarami o wysokiej wartości wskaźnika. Następnie na obszarach spełniających określone powyżej wytyczne, dokonano analizy występowania negatywnego natężenia w ramach pozostałych uwarunkowań i w przypadku wystąpienia przynajmniej jednego deficytu w ramach pozostałych uwarunkowań, niniejszy obszar kwalifikowany był jako wymagający podjęcia działań rewitalizacyjnych (obszary oznaczone na żółto w tabeli ogólne IMD).

Należy podkreślić, iż szczegółowy podobszar rewitalizacji został wyznaczony w oparciu o obszary zamieszkałe, na których można prowadzić działania rewitalizacyjne. Następnie członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji dokonali analizy tych obszarów w oparciu o swoją wiedzę i na tej podstawie została podjęta ostateczna decyzja o zakwalifikowaniu danej przestrzeni do obszaru rewitalizacji. Decyzją Zespołu ds. Rewitalizacji do podobszaru rewitalizacji została zaliczona ulica Bohaterów Warszawy, która posiada niskie natężenie negatywnych zjawisk w ramach uwarunkowań społecznych, jednakże stanowi ważny potencjał w prowadzeniu działań aktywizacyjnych dla pozostałych podobszarów, ze względu na występowanie obiektów infrastrukturalnych, które będą mogły być wykorzystywane do prowadzenia działań aktywizacyjnych. Ze względu na uwarunkowania strategiczne związane z rozwojem gminy, Zespół ds. Rewitalizacji podjął decyzję o braku wyznaczenia obszaru rewitalizacji na obszarze miejscowości wiejskich: Radaczew oraz Smoleń.

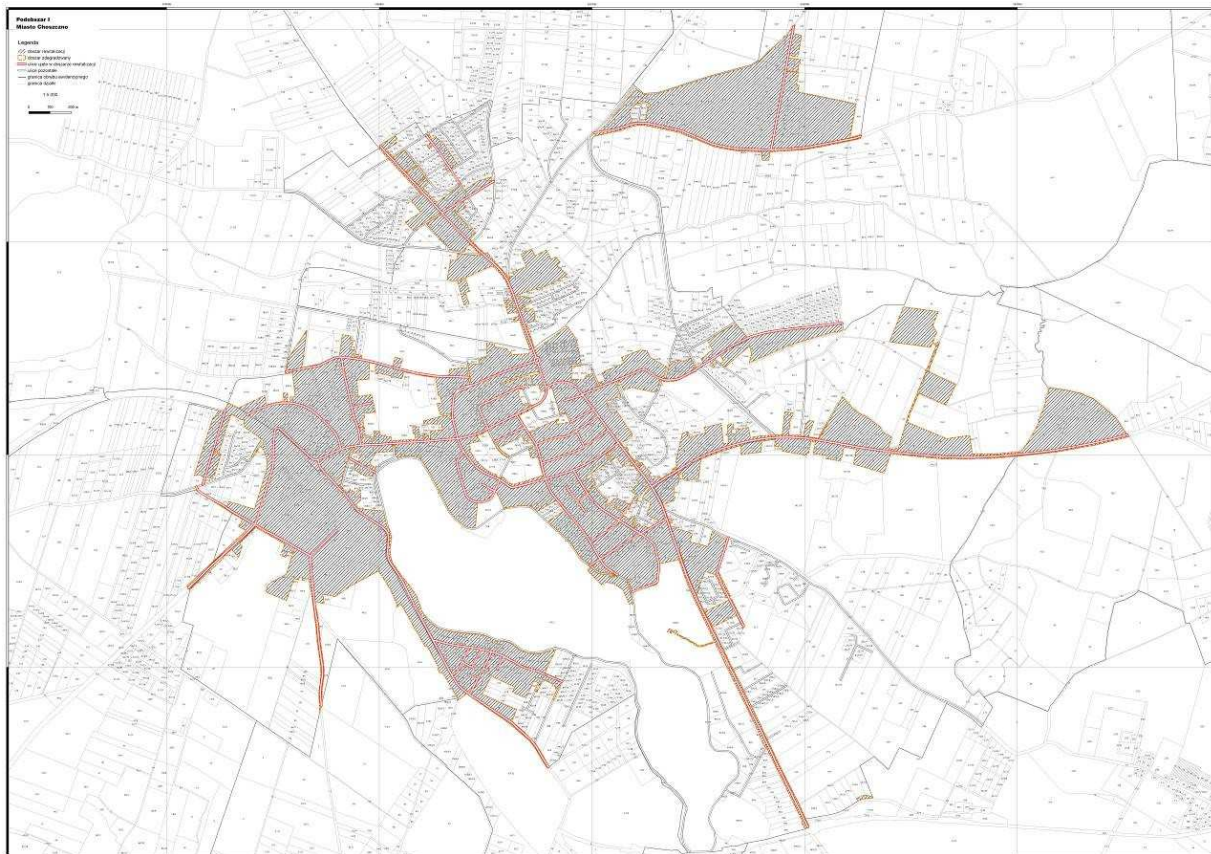
¹⁴ Diagnoza środowisk popegeerowskich, Biuletyn Obserwatorium Integracji Społecznej nr 2(8)/13, Szczecin 2013

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Podsumowując należy podkreślić, iż wyróżnione podobszary rewitalizacji zajmują powierzchnię 391,1 ha oraz zamieszkuje je 3270 osób. Biorąc pod uwagę powierzchnię gminy, która wynosi 24538,6 ha oraz liczbę mieszkańców na poziomie 21 039 osób, obszar rewitalizacji spełnia wymogi Wytocznych dot. rewitalizacji. Wyznaczona powierzchnia stanowi 1,6% obszaru gminy, a liczba ludności zamieszkującej obszar wynosi 15,54% mieszkańców gminy.

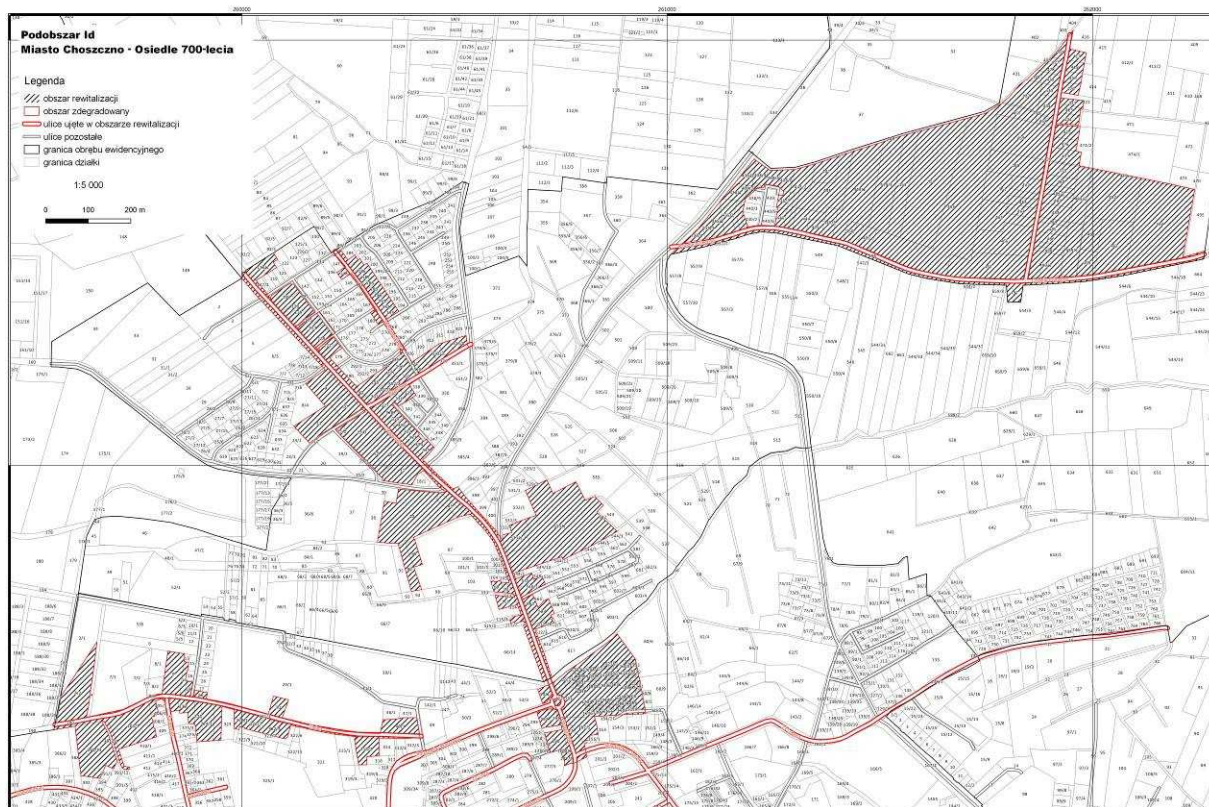
Mapa 6 Obszary rewitalizacji na terenie Miasta Choszczno

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 7 Podobszar rewitalizacji Osiedla 700-lecia

Podobszar Osiedla 700-lecia składa się z następujących ulic: Wyspiańskiego, Stargardzkiej, Osiedla Północnego i Zielnej. Charakteryzuje się rozbudowaną funkcją mieszkaniową wraz z infrastrukturą spełniającą funkcje usługowe. Jest to obszar skoncentrowany w północnej części miasta, na którym występuje starsza zabudowa wymagająca w przyszłości podjęcia działań modernizacyjnych, które doprowadzą do przywrócenia im wysokiego standardu mieszkaniowego. Niniejszy obszar zamieszkiwany jest przez osoby starsze, w związku z czym istnieje wysoka koncentracja osób w wieku poprodukcyjnym oraz niska koncentracja dzieci. Oznacza to narastanie problemów związanych z wykluczeniem społecznym, ze względu na niemożność zapewnienia mieszkańcom działań aktywizacyjnych. Podobszar położony jest w dalszej odległości od centrum, co wpływa na narastanie stopnia wykluczenia seniorów. Na wskazanych ulicach koncentruje się również znaczna liczba osób bezrobotnych, które wymagają wsparcia. Bezrobocie determinuje również wyższe korzystanie z zasiłków oraz możliwość popadania w uzależnienia i pojawienie się zjawiska przemocy. W związku z tym bardzo ważnym działaniem do podjęcia jest aktywizacja zawodowa mieszkańców, tak aby możliwe było przeciwdziałanie narastaniu zjawisk negatywnych społecznie wpływających na wzrost koncentracji uzależnienia mieszkańców od świadczeń otrzymywanych z pomocy społecznej. Przyczyną wysokiego poziomu bezrobocia oraz korzystania ze świadczeń socjalnych jest deklarowany przez mieszkańców, brak miejsc zatrudnienia. Szczególnie dotyczy to osób o niskich kwalifikacjach zawodowych, które nie posiadają doświadczenia zawodowego, a ich kwalifikacje nie pozwalają na podjęcie pracy.

Powierzchnia podobszaru rewitalizacji wynosi 58,1 ha oraz zamieszkiwany jest on przez 370 osób.

Najważniejszymi potencjałami obszaru są:

- ✓ Wysoki stopień koncentracji usług handlowych jako potencjał rozwojowy obszaru;
- ✓ Występowanie obiektów kultury;
- ✓ Koncentracja aktywności społecznych.

Podobszar rewitalizacji Osiedla Jagiełły złożony jest z następujących ulic: Władysława Jagiełły, Dąbrowszczaków. Charakteryzuje się występowaniem niskiej zabudowy mieszkaniowej, szczególnie skoncentrowanej w okolicach ulicy Dąbrowszczaków oraz wysoką koncentracją obiektów przemysłowych znajdujących się na obszarze. Należy podkreślić, iż wiele ze znajdujących się na tym obszarze obiektów jest opuszczonych i nie pełni już funkcji, do których były pierwotnie przeznaczone. Część miejsc zostało zaadaptowane na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczych przez funkcjonujące na terenie gminy firmy. Jednakże konieczne byłoby podjęcie działań mających na celu odpowiednie przeciwdziałanie kryzysowi infrastruktury technicznej, co wpływa również na walory estetyczne obszaru. Opuszczone budynki mogą być miejscem koncentracji zachowań chuligańskich oraz niezgodnych z prawem, co ogólnie wpłynie na spadek poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz wzrost interwencji policji i popełnianych przestępstw. Podobszar jest zróżnicowany pod względem negatywnych czynników determinujących występowanie problemów społecznych, ponieważ obszar Osiedla Jagiełły to głównie koncentracja wysokiego poziomu bezrobocia, przestępczości wynikającej z wysokiego stopnia lesistości oraz usytuowania działek, które stają się miejscem negatywnych zachowań społecznych. Pozostała część podobszaru to wysoka koncentracja osób bezrobotnych, które pobierają zasiłki oraz korzystają ze świadczeń pomocy społecznej. W ramach prowadzonych badań na obszarze rewitalizacji ustalono, iż według mieszkańców najważniejszą przyczyną bezrobocia jest brak odpowiedniej pracy. Jednakże z przeprowadzonych analiz wynika również bezpośredni problem w zakresie otrzymania zatrudnienia, który przejawia się brakiem odpowiednich kwalifikacji. Długotrwałe wykluczenie doprowadziło do wykształcenia się poczucia bezradności wśród mieszkańców i obecnie najtrudniejszym działaniem staje się aktywizacja osób pozostających długotrwałe bez zatrudnienia.

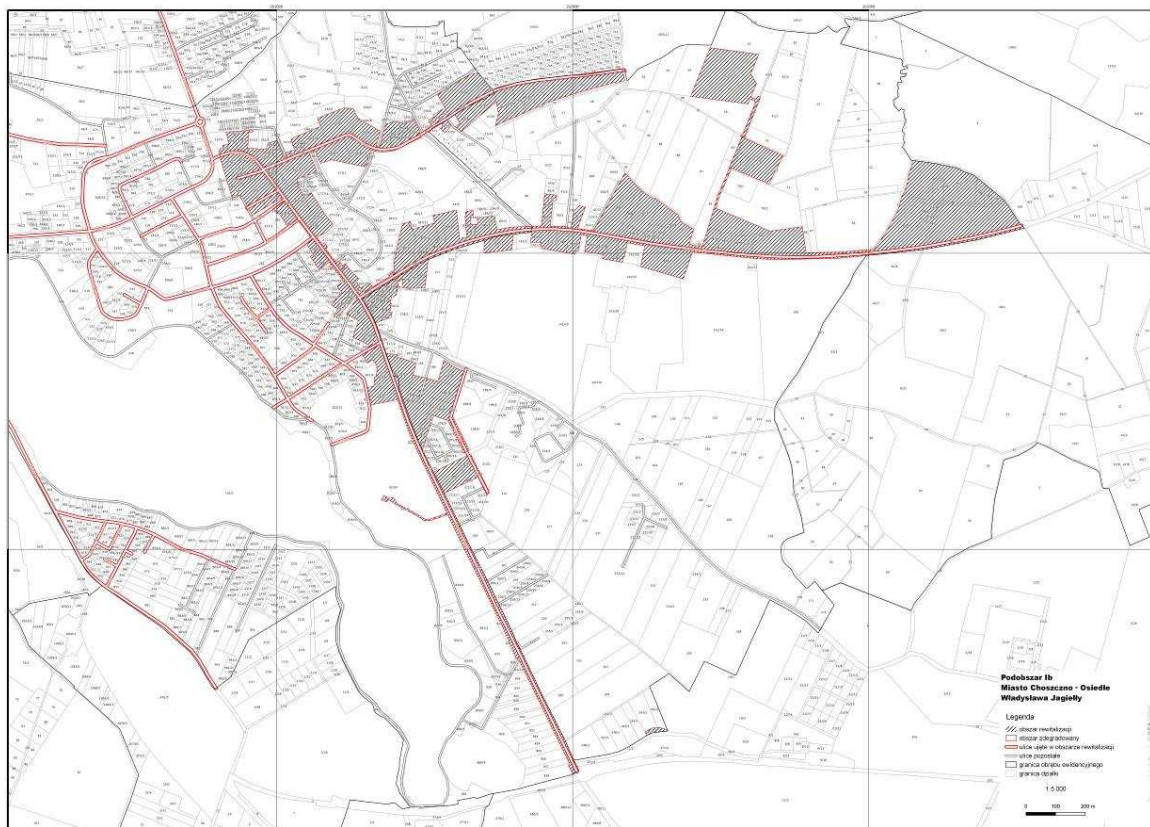
Powierzchnia podobszaru rewitalizacji wynosi 64,2 ha oraz zamieszkiwany jest on przez 720 osób.

Do potencjałów podobszaru należy zaliczyć:

- ✓ Odnowione szlaki komunikacyjne i piesze;
- ✓ Wysoki stopień koncentracji działalności gospodarczych;
- ✓ Wysoki stopień terenów zielonych;
- ✓ Aktywność społeczna mieszkańców.

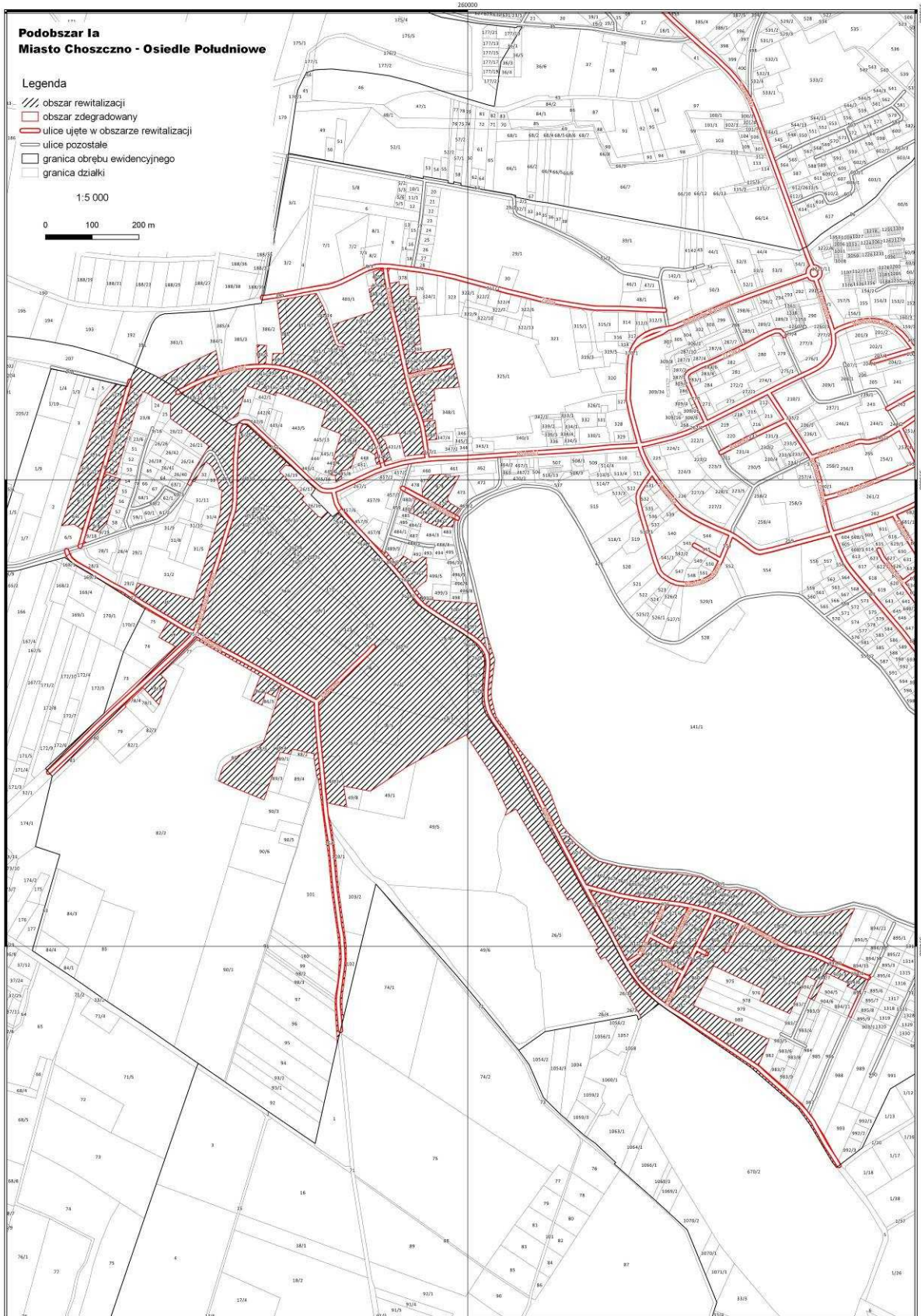
Mapa 8 Podobszar rewitalizacji Osiedla Jagielly

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Mapa 9 Podobszar rewitalizacji Osiedla Południowego

Podobszar rewitalizacji Osiedla Południowego skoncentrowany jest na obszarze ulic: 1 Maja, Słowackiego, Fabrycznej, I Armii Wojska Polskiego, Konopnickiej, Kopernika i Roosevelta. Niniejszy obszar charakteryzuje się mniejszym stopniem zurbanizowania, ze względu na swoje położenie na obrzeżach miasta. Występuje na nim wysoka koncentracja opuszczonych budynków, w których kilka lat temu prowadzona była działalność handlowa. Niniejszy obszar zaliczany był do miejsc, w którym kwitła regionalna działalność gospodarcza, jednakże ze względu na zmiany w zakresie oczekiwań konsumentów, migracji osób młodych oraz zwiększenia stopnia koncentracji seniorów, zmniejszył się popyt, który spowodował zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczych przez mieszkańców. Niniejszy proces doprowadził do wzrostu bezrobocia, a także uzależnienia od pomocy społecznej. Część osób przekwalifikowała się i obecnie koncentrują się tutaj działalności gospodarcze związane z naprawą samochodów oraz przetwarzaniem metali. Jest to obszar wprowadzający ruch do miasta, dlatego występuje niskie skoncentrowanie ruchu pieszego. Na podobszarze położona jest szkoła, która nie wymaga prac modernizacyjnych. Południowa część obszaru skoncentrowana jest na obszarze o wysokim stopniu koncentracji zabudowy mieszkaniowej, co wiąże się również z nasileniem stopnia występowania problemów społecznych, wykluczenia mieszkańców i konieczności podjęcia działań aktywizacyjnych. Obszar jest zróżnicowany pod względem problemów, ale ich główną przyczyną jest niemożność znalezienia pracy przez mieszkańców, co wynika z zatracenia funkcji handlowej obszaru. Wzrastająca liczba seniorów wymaga podjęcia działań aktywizacyjnych, tak aby możliwe było wykorzystanie potencjału osób w wieku poprodukcyjnym. Ponadto mogą one służyć swoją wiedzą w zakresie aktywizacji osób wykluczonych, gdyż możliwość przeciwdziałania ich wykluczeniu doprowadzi do zmniejszenia stopnia korzystania z zasiłków, obniżenia stopnia łamania prawa, co przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa. Prowadzenie aktywnych działań na podobszarze przyczyni się do zmniejszenia stopnia przemocy domowej oraz uzależnienia od alkoholu.

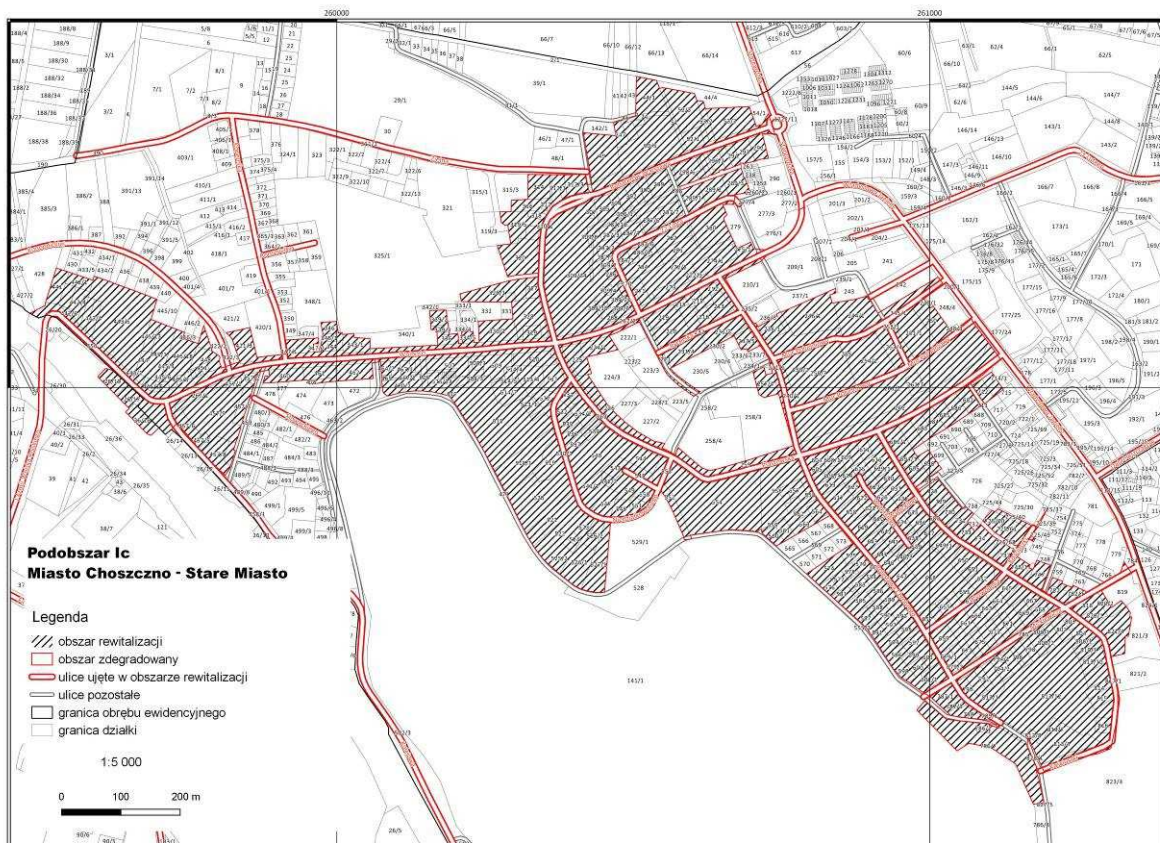
Do potencjałów obszaru należy zaliczyć przede wszystkim:

- ✓ Wysoki stan infrastruktury technicznej;
- ✓ Możliwość adaptacji przestrzeni na cele gospodarcze;
- ✓ Zapewnienie wysokiego stopnia funkcji mieszkaniowych.

Powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 65,4 ha oraz zamieszkiwany jest przez 790 osób.

Mapa 10 Podobszar rewitalizacji obszaru Starego Miasta

Podobszar Starego Miasta charakteryzuje się potencjałem opartym na centrotwórczym charakterze obszaru. Posiada również wysoki potencjał w zakresie realizacji przedsięwzięć atrakcyjnych społecznie, ze względu na dobrze rozwinięty potencjał organizacji pozarządowych. Na niniejszym podobszarze znajdują się obiekty wymagające podjęcia działań rewitalizacyjnych, ze względu na wysoki stopień ich degradacji technicznej. W kontekście realizowanego procesu włączenia społeczności lokalnej w działania aktywizacyjne, bardzo ważne jest położenie jeziora na obszarze podobszaru oraz urzędu miasta jako instytucji lokalnej. Jednakże koncentracja obszaru w centralnej części miejscowości sprawia, iż występuje znaczne natężenie zjawisk niepożądanych, takich jak chuligaństwo oraz spożywanie alkoholu w miejscach publicznych. Wiąże się to z większą liczbą interwencji policyjnych. Podejmowanie działań na niniejszym obszarze, które będą skoncentrowane na odnowie obiektów kulturalnych, ale również aktywizowaniu społeczności, będzie mogło oddziaływać na cały obszar gminy, ze względu na ważny charakter obszaru.

Wysoka koncentracja negatywnych aspektów społecznych na ulicy Wolności, która jest częścią składową obszaru, a zarazem główną ulicą w mieście wymaga podjęcia działań skoncentrowanych na całkowitej odnowie tego obszaru i zapobiegania rozwojowi negatywnych uwarunkowań społecznych. Mieszkańcy tego obszaru w wysokim stopniu korzystają z zasiłków, co wynika z wysokiego stopnia bezrobocia. Jednocześnie na wzrost ogólnego stopnia wykluczenia wpływa wysoka liczba przestępczości oraz uzależnienia od alkoholu. Niniejsze problemy przenikają się i wynikają z ogólnego poczucia bezsilności mieszkańców, co wynika z ich długotrwałego wykluczenia społecznego. Powodem wykluczenia

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

społecznego jest degradacja całego obszaru powiatu wynikająca z postępującego w latach 90 upadku gospodarstw rolnych oraz późniejszych upadków przedsiębiorstw. Zatrącenie funkcji przypisanych centrum doprowadziło do wzrostu negatywnych zachowań społecznych oraz przekształcenia obszaru w charakteryzujący się znacznym natężeniem problemów społecznych.

W ramach analizy podobszaru konieczne jest wskazanie potencjałów, do których należy zaliczyć:

- ✓ Położenie budynków ważnych społecznie, np. dworzec kolejowy;
- ✓ Wysoki stopień natężenie działalności handlowych i usługowych;
- ✓ Koncentracja aktywności społecznej mieszkańców;
- ✓ Występowanie obiektów rekreacyjnych skoncentrowanych wokół jeziora.

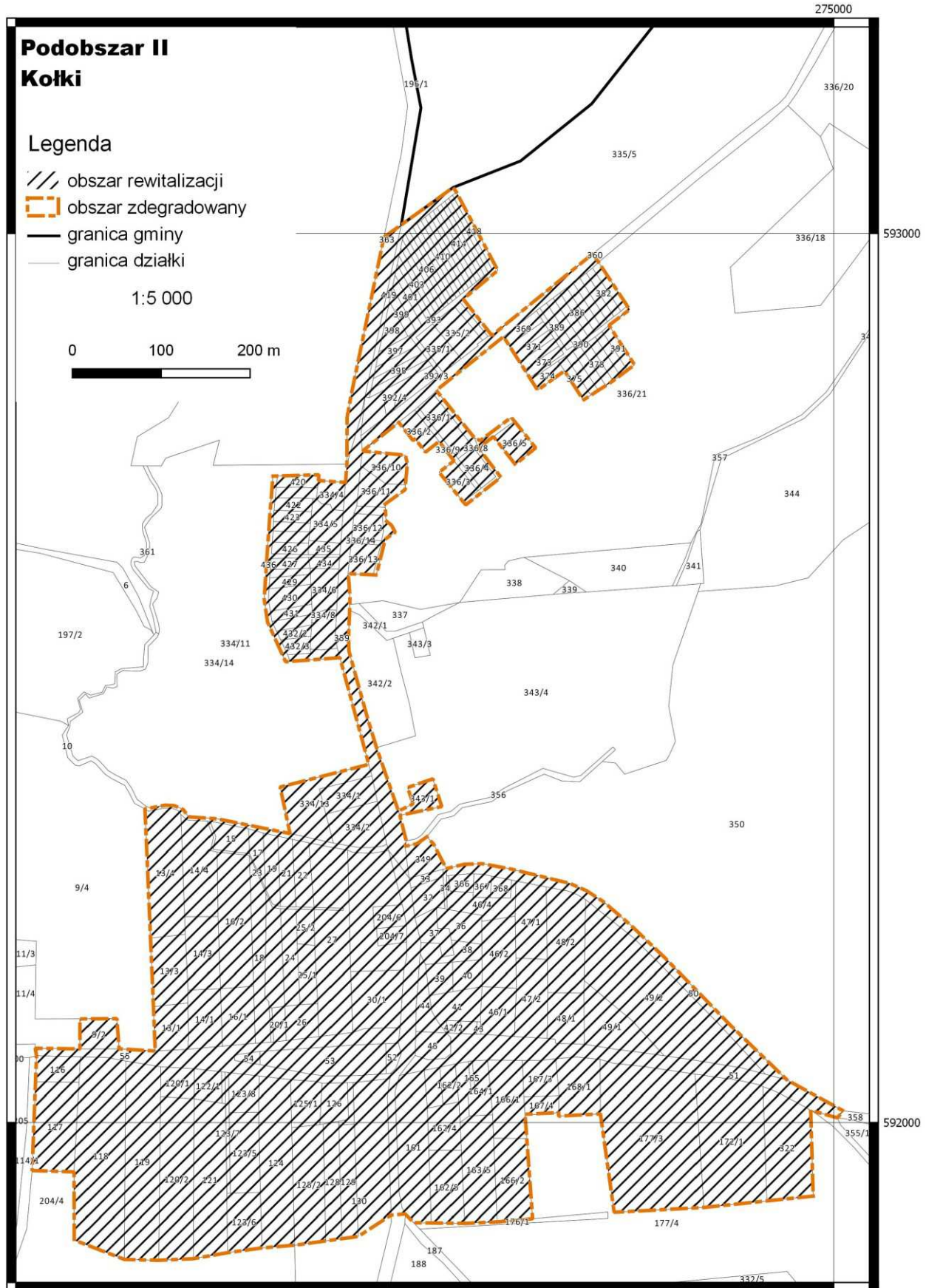
Podobszar Starego Miasta złożony jest z następujących ulic: Wolności, Niedziałkowskiego, Piastowska, Rycerska, 22 Lipca, Mur Południowy, Wybickiego, Bolesława Chrobrego, Mickiewicza, Bohaterów Warszawy.

Powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 63,7 ha oraz zamieszkiwany jest przez 1100 osób.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Mapa 11 Podobszar rewitalizacji Kolki

Podobszar miejscowości Kołki charakteryzuje się wykluczeniem zawodowym mieszkańców wynikającym z degradacji funkcji społecznej pełnionej przez Państwowe Gospodarstwa Rolne. **Powierzchnia obszaru rewitalizacji** miejscowości wynosi 37,9 ha, a liczba osób wymagających podjęcia działań mających na celu ich wyprowadzenie z sytuacji kryzysowej wynosi 50.

Analiza uwarunkowań w miejscowości Kołki pozwala na wskazanie występowania znacznej degradacji społecznej w obszarze osób długotrwale wykluczonych, które wymagają działań mających na celu ich aktywizację. Stopień pobierania zasiłków na podobszarze przekracza średnią dla gminy, co przy korelacji z wysokim bezrobociem wskazuje na konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych skoncentrowanych na aktywizacji społecznej oraz zawodowej. Przyczynami niekorzystnych zjawisk społecznych na niniejszym podobszarze jest ubóstwo mieszkańców oraz bezradność, która wynika z popegeerowskiego charakteru miejscowości. Miejscowość przed upadkiem PGR-u zapewniała pracę wszystkim mieszkańcom oraz osobom z gminy, jednakże po upadku państwowego gospodarstwa rolnego doszło do bardzo poważnego załamania gospodarczego obszaru, który doprowadził do nagłego wzrostu bezrobocia oraz korzystania przez mieszkańców z pomocy społecznej. Bezradność mieszkańców doprowadziła do długotrwałego wykluczenia, a także wysokiego natężenia uzależnienia od alkoholu oraz wysokiego wskaźnika przemocy rodzinnej. Przeciwdziałanie występującym deficytom wymaga podjęcia kompleksowych działań aktywizacyjnych.

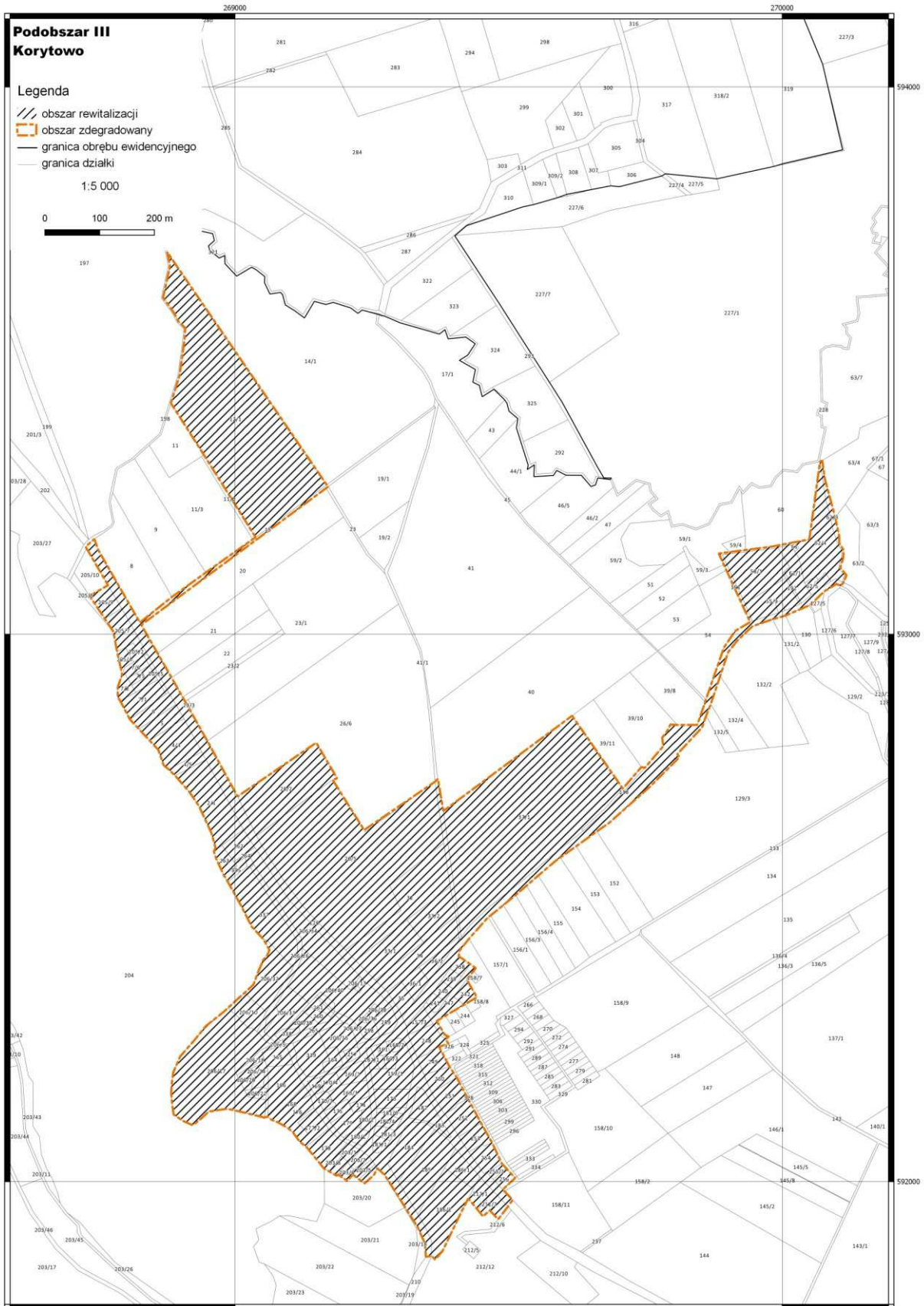
Do najważniejszych potencjałów obszaru zalicza się występujący plac zabaw oraz bliskie usytuowanie jeziora.

Podobszar miejscowości Korytowo pełni głównie funkcję mieszkaniową, jednakże zaliczany jest do obszarów popegeerowskich, co wpływa na wysoki współczynnik długotrwałego wykluczenia mieszkańców oraz trudności w ich aktywizacji. Znaczna część mieszkańców korzysta ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na ubóstwo oraz brak pracy. Występuje również wysoki wskaźnik nasilenia przestępstw, co jest szczególnie istotne w kontekście podejmowania działań rewitalizacyjnych. Obszar miejscowości zaliczany jest do obszarów popegeerowskich, które narażone są na szczególne występowanie zjawisk długotrwałego poziomu wykluczenia społecznego oraz poczucia bezradności wśród mieszkańców. Zaraz po upadku PGR-u doszło na tym obszarze do znacznego wzrostu poziomu bezrobocia (przekraczało 60%), jednakże ze względu na podjęcie działań aktywizacyjnych przez miejscowy Caritas możliwe było obniżenie stopnia wykluczenia. Obecnie na obszarze funkcjonuje Ośrodek Wspierania Rodziny Parafialnego Zespołu Caritas, który przeciwdziała zjawiskom kryzysowym, jednakże występuje konieczność dalszej aktywizacji osób wykluczonych, tak aby możliwe było ograniczenie długotrwałego stopnia wykluczenia wynikającego z uwarunkowań popegeerowskich. Do najważniejszych potencjałów tego podobszaru zalicza się usytuowanie przy jeziorze oraz funkcjonowanie Ośrodka Wspierania Rodziny. **Powierzchnia obszaru rewitalizacji** miejscowości Korytowo wynosi 51,6 ha, a liczba osób wymagających podjęcia działań mających na celu ich wyprowadzenie z kryzysu wynosi 90.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

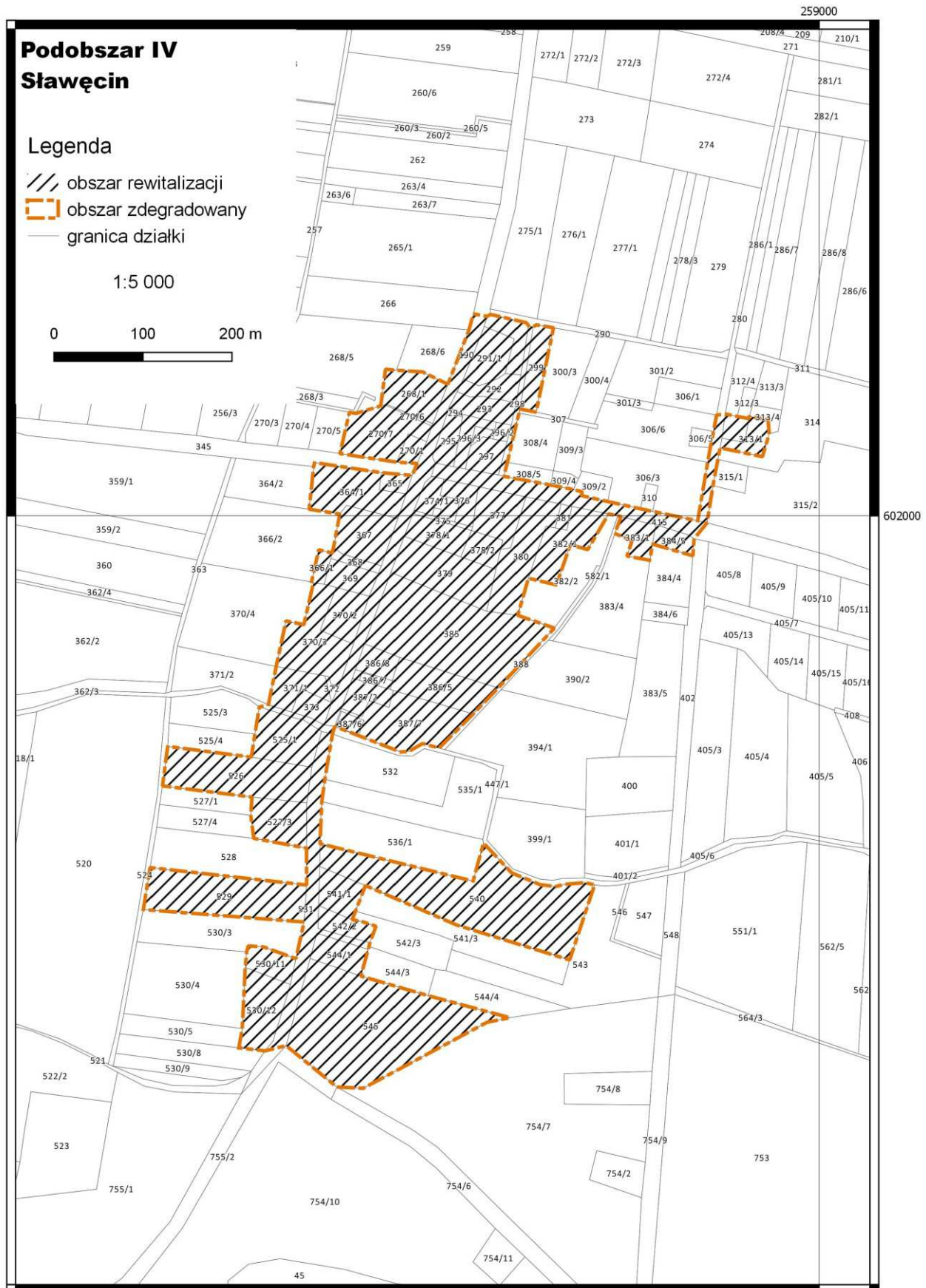
Mapa 12 Podobszar rewitalizacji Korytowo

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Mapa 13 Podobszar rewitalizacji Sławęcın

Podobszar wsi Sławęcín jest obszarem o wysoki stopniu degradacji społecznej szczególnie w kontekście uzależnienia od alkoholu oraz narastania problemu długotrwałego pozostawiania osób bez pracy, co jest szczególnie istotne w kontekście podejmowania działań rewitalizacyjnych, mających na celu wyprowadzenie obszaru z sytuacji kryzysowej. Ponadto wysoka ilość przestępstw, a także przemocy rodzinnej i uzależnienia od alkoholu wpływa na konieczność podjęcia działań przeciwdziałających tego typu zjawiskom społecznym. Przyczynami występujących zjawisk negatywnych jest znaczne oddalenie od stolicy gminy oraz utrudniona możliwość dotarcia mieszkańców od ośrodków miejskich zapewniających pracę. **Powierzchnia obszaru rewitalizacji** Sławęcína wynosi 18,5 ha oraz zamieszkiwany jest przez 40 osób, które wymagają podjęcia działań mających na celu wyprowadzenie ich z sytuacji kryzysowej. Najważniejszymi potencjałami obszaru są zabytkowy Kościół pw. Matki Boskiej Ostrobramskiej oraz park pałacowy, które mogą stanowić podstawę do prowadzenia działań aktywizacyjnych osób wymagających wsparcia.

Kolejnym podobszarem rewitalizacji jest miejscowość Wardyń charakteryzująca się średnim natężeniem problemów społecznych, jednakże wysokim wpływem negatywnych uwarunkowań gospodarczych (niski wskaźnik przedsiębiorczości) oraz technicznych (wysoki stopień dewastacji obiektów). Problemy występujące na tych obszarach wpływają na bardzo utrudnioną możliwość podjęcia działań mających na celu odnowę obszaru, co wynika również z wysokiego stopnia natężenia osób korzystających z pomocy społecznej. Ponadto występowanie problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu oraz natężeniem zjawisk przemocy w rodzinie powoduje wysoki stopień degradacji. Natężenie problemów społecznych wynika z uwarunkowań obszaru popegeerowskiego, który można scharakteryzować następująco „większość problemów społecznych dotyczących w okresie transformacji społeczności wsi Korytowo i Wardyń wynikało z upadku tamtejszego Państwowego Gospodarstwa Rolnego. Upadek PGR pozbawił zajęcia znaczną część ludności w wieku produkcyjnym, ale przede wszystkim wiązał się z likwidacją infrastruktury kulturalno-oświatowo-socjalnej (domy kultury, świetlice, przedszkola, opieka medyczna etc.). Byli pracownicy PGR byli słabo wykształceni i brakowało im kompetencji potrzebnych do funkcjonowania w gospodarce rynkowej. Na ich sytuację dodatkowo destrukcyjnie wpłynęły hojne zasiłki dla bezrobotnych przyznane w pierwszych latach po likwidacji PGR, które odzwyczyły ich od aktywności i samodzielności. Dzięki tym zasiłkom, pomocy socjalnej, wcześniejszym emeryturom byli pracownicy radzili sobie jakoś w nowej sytuacji, czego nie można powiedzieć o ich dzieciach. To właśnie dzieci i młodzież byłych pracowników PGR okazały się najbardziej narażoną na wykluczenie społeczne grupą. Po pierwsze, nie miały wsparcia w swoich rodzicach, od których przejmowały przede wszystkim poczucie krzywdy, bierność i negatywne wzorce zachowania, po drugie zaś – były pozbawione dostępu do zaplecza kulturalno-edukacyjnego niezbędnego dla ich pełnego rozwoju¹⁵”.

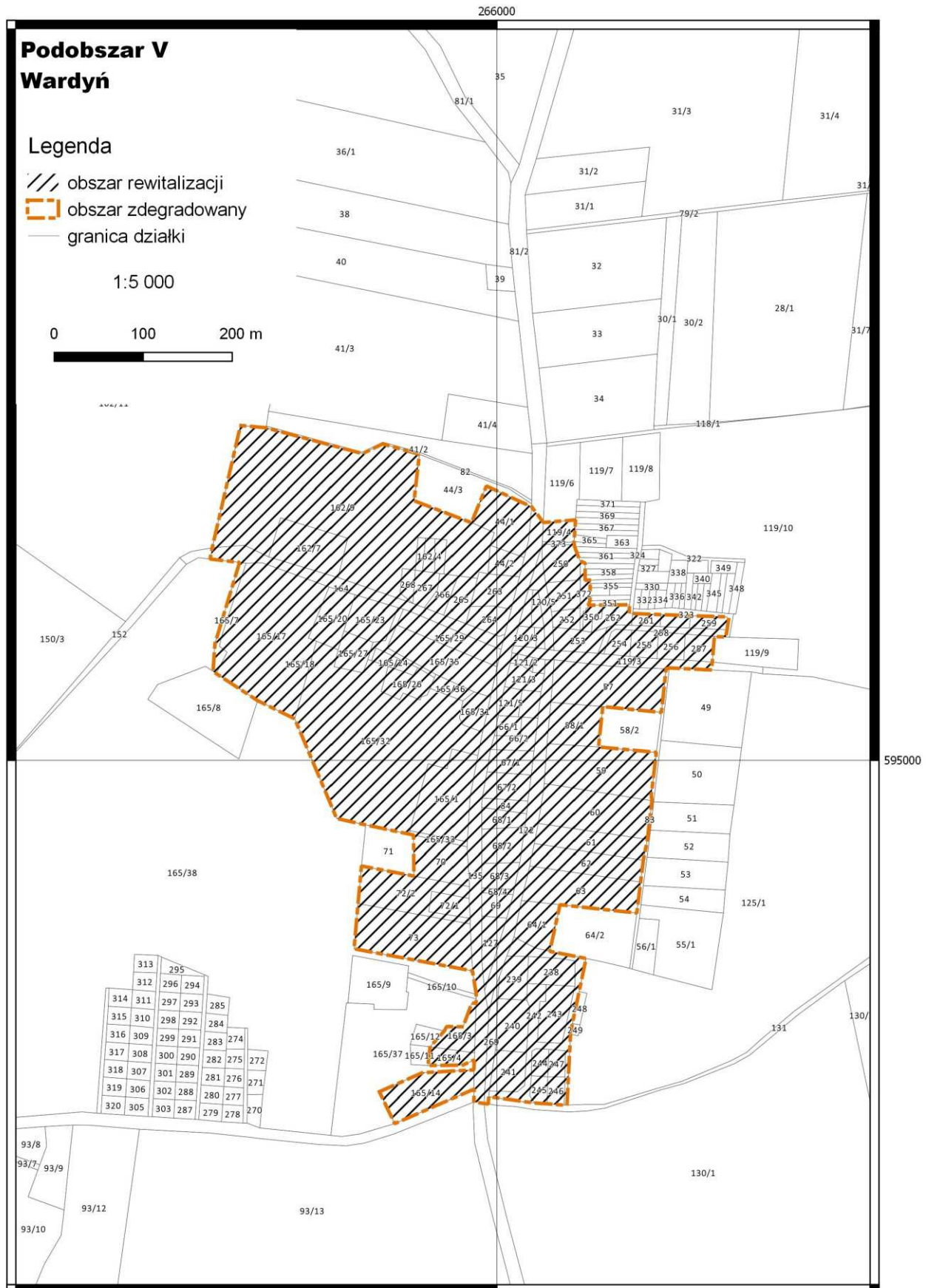
Możliwość korzystania przez mieszkańców z ośrodka jest również najważniejszym potencjałem podobszaru. **Powierzchnia obszaru** rewitalizacji wynosi 23 ha, a wieś zamieszkiwana jest przez 80 osób wymagających wsparcia.

¹⁵ Ekonomia Społeczna. Gospodarstwo w Korytowie, <http://rynekpracy.org/x/470691>, 30.12.2017

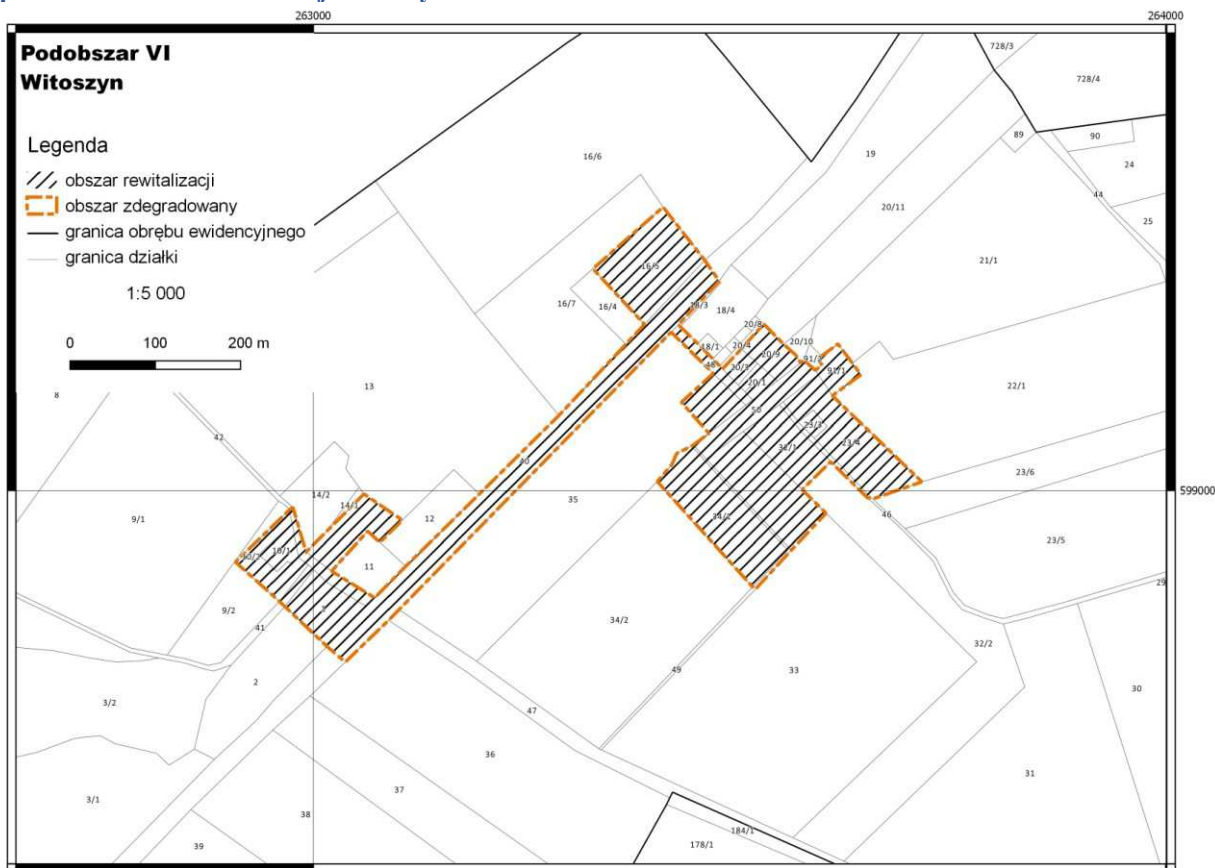
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Mapa 14 Podobszar rewitalizacji Wardyń

Mapa 15 Podobszar rewitalizacji Witoszyn

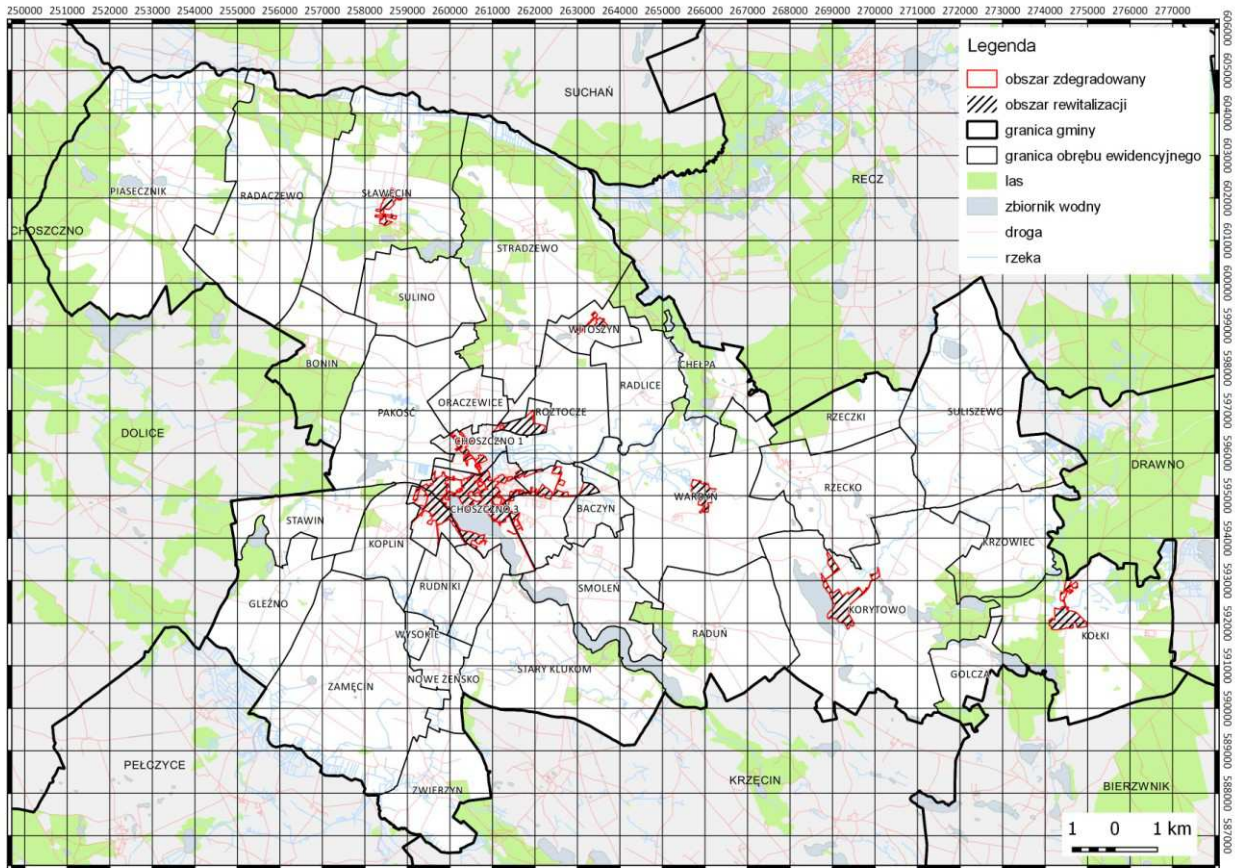
Podobszar rewitalizacji Witoszyn można scharakteryzować jako położoną na terenach popegeerowskich, zlokalizowanych z dala od centralnej miejscowości gminy. Na terenie miejscowości występuje natężenie problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem długotrwałego wykluczenia mieszkańców. Znacznym problemem w aktywizacji zawodowej mieszkańców jest brak odpowiedniej ilości połączeń komunikacji publicznej oraz pewne oddalenie od centrum gminy. Niniejsze czynniki są głównym powodem utrzymującego się poziomu wykluczenia społecznego, który przejawia się wysokim poziomem bezrobocia oraz korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. **Powierzchnia obszaru rewitalizacji** Witoszyna wynosi 8,7 ha i miejscowość zamieszkiwana jest przez 30 osób wymagających działań rewitalizacyjnych.

Najważniejszym potencjałem podobszaru jest usytuowanie przy drodze wojewódzkiej 151, które umożliwia łatwiejsze podjęcie działań aktywizacyjnych w obszarze umożliwienia osobom możliwości połączenia z centrum gminy.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

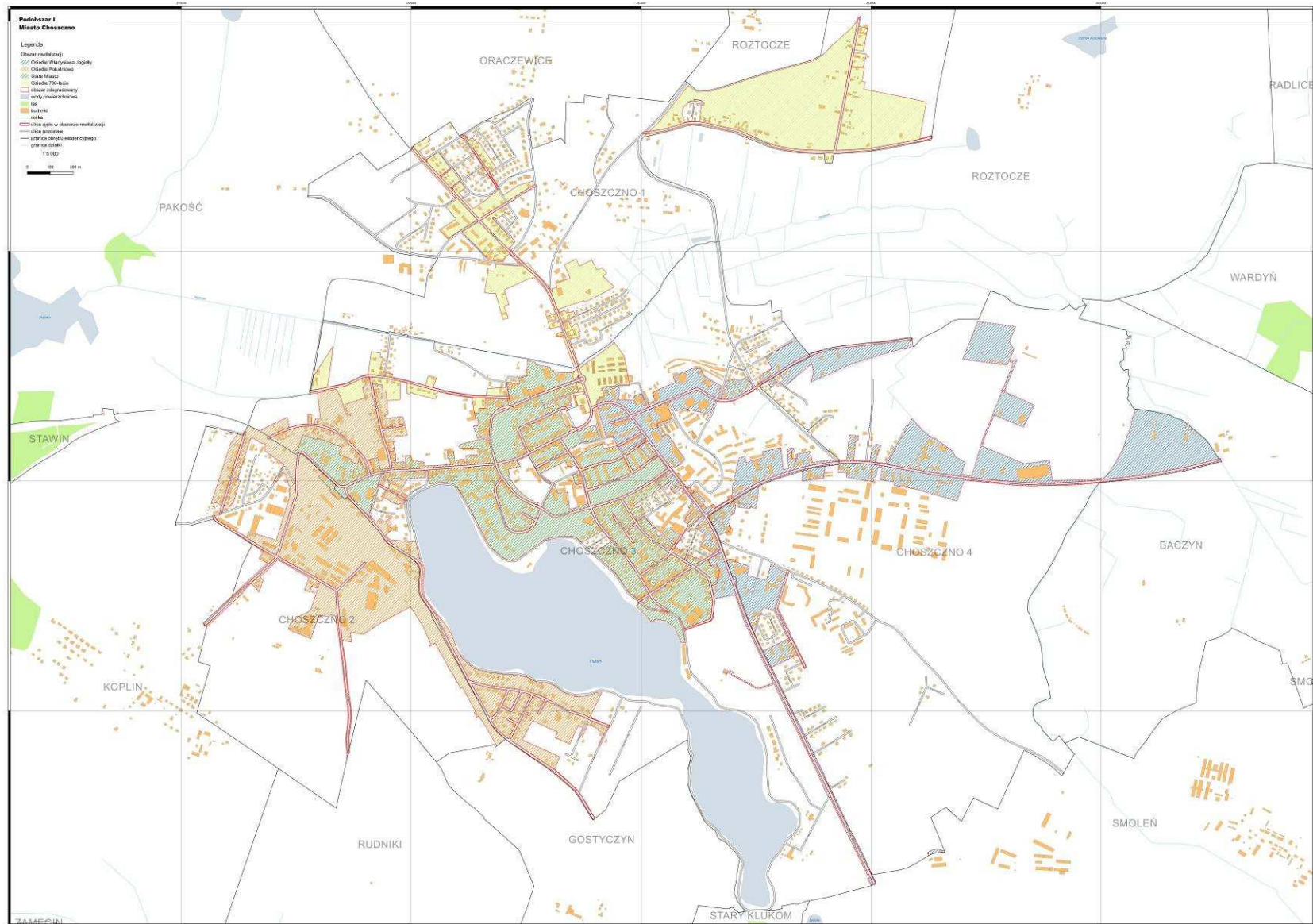
Mapa 16 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji - mapa poglądowa

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

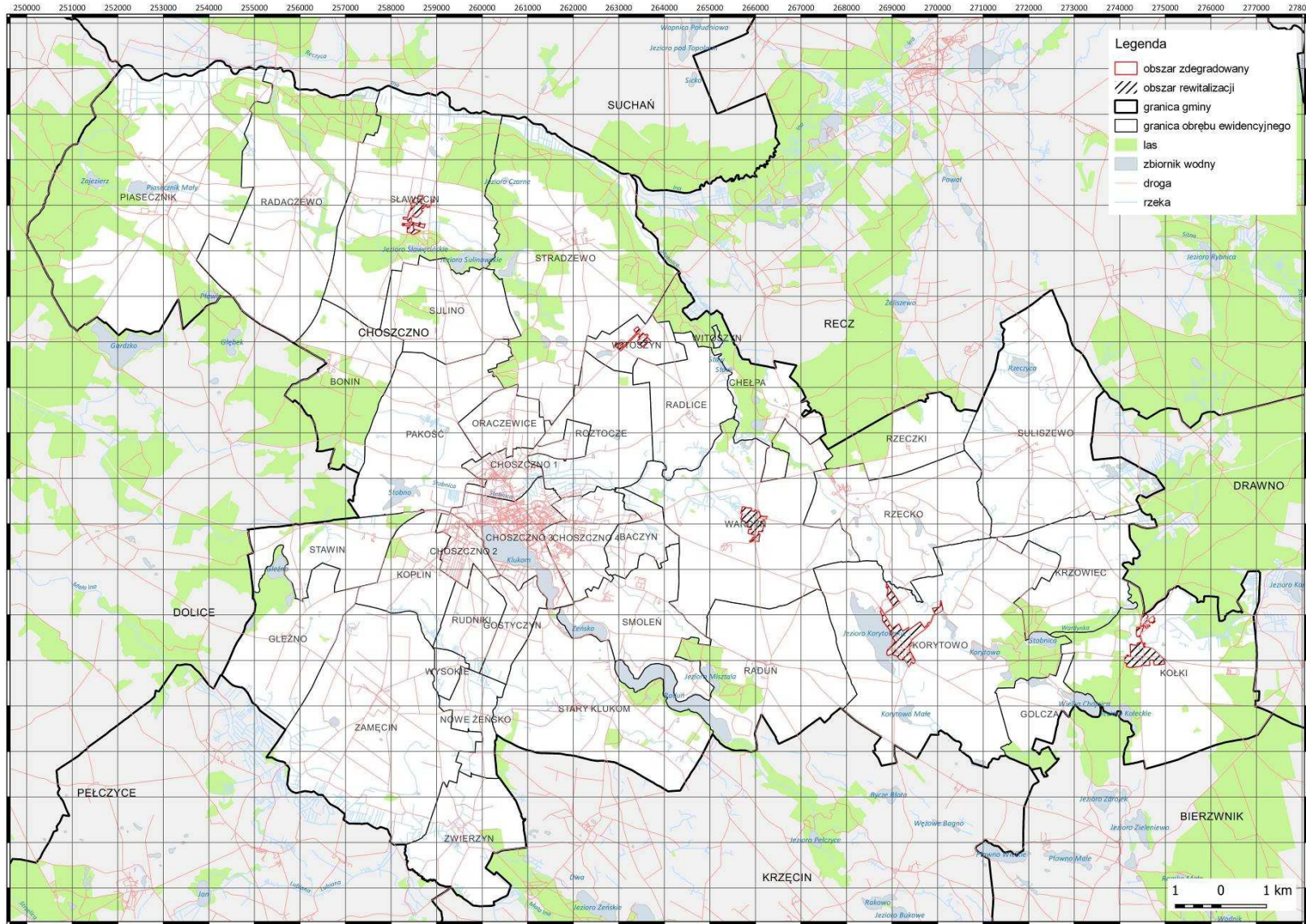
Mapa 17 Mapa obszaru miejskiego

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Mapa 18 Mapa obszaru wiejskiego

Rozdział IV. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Zadaniem realizacji działań rewitalizacyjnych będzie zapobieganie rozprzestrzenianiu się zjawisk kryzysowych, zidentyfikowanych podczas konsultacji społecznych, nadanie przestrzeniom publicznym waloru przyjaznego otoczenia i uzbrojenie kapitału ludzkiego w narzędzia, w szczególności infrastrukturę pozwalającą na realizację inicjatyw oddolnych w celu utrwalenia efektu rewitalizacji. Potencjały obszarów zdegradowanych przeznaczonych do rewitalizacji są rezultatem diagnozy sytuacji kryzysowych zidentyfikowanych w obszarze społeczno-gospodarczym, spacerów studyjnych zrealizowanych na terenie Gminy i obszaru rewitalizacji. W celu wskazania wizji obszaru rewitalizacji dokonano **analizy SWOT dla obszaru rewitalizacji**; analiza SWOT¹⁶ jest przeglądem uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych oraz stanowi ważny element procesu planowania.

Tabela 23 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji Gminy Choszczno

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Wysoka jakość dróg na obszarach miejskich	Wysoki stopień degradacji budynków przemysłowych na obszarze gminy
Dobre skomunikowanie obszaru z drogami wojewódzkimi	Wysoki stopień natężenia problemów związanych z przemocą na obszarach wiejskich
Aktywne organizacje pozarządowe	Wysoki stopień uzależnienia osób od alkoholu na obszarach wiejskich
Wysoki potencjał miejsc atrakcyjnych turystycznie oraz mogących stanowić miejsca rekreacyjne dla mieszkańców	Zdegradowany budynek dworca kolejowego niezapewniający podstawowych usług obiektu publicznego
Spadający poziom bezrobocia oraz pobieranych świadczeń społecznych na przestrzeni lat	Wysokie natężenie ruchu kołowego na obszarze centrum miejscowości, ze względu na drogę wojewódzką
Infrastruktura techniczna umożliwiająca realizację procesu aktywizacji społecznej i zawodowej	Zmniejszająca się liczba ludności gminy, spowodowana niżem demograficznym oraz migracjami
Pozyskanie środków unijnych oraz realizacja projektów związanych z edukacją, aktywizacją mieszkańców i reintegracją	Niewielka ilość przedsięwzięć rozrywkowych oraz aktywizacyjnych, które byłyby skierowane do mieszkańców
SZANSE	ZAGROŻENIA
Kompleksowe podejmowanie zaplanowanych działań na obszarze rewitalizacji	Utrudniona promocja organizowanych przedsięwzięć, ze względu na większą atrakcyjność gmin nadmorskich
Wykorzystanie założeń ekonomii społecznej do aktywizacji mieszkańców obszaru rewitalizacji	Niewystarczające środki własne gminy na realizację projektów infrastrukturalnych oraz projektów społecznych
Wykorzystanie aktywnych organizacji pozarządowych do realizacji działań mających na celu włączenie społeczne mieszkańców obszaru rewitalizacji	Utrzymywanie się wysokiego wskaźnika osób wykluczonych społecznie pomimo podejmowanych działań aktywizacyjnych

¹⁶ Nazwa SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia).

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Odnowa miejsc znajdujących się na obszarze mieszkalnym i zwiększenie ich potencjału społecznego	Brak możliwości pozyskania zewnętrznych środków finansowych na działalność społeczną oraz odnowę infrastrukturalną
Pozyskiwanie środków ze źródeł krajowych oraz środków unijnych (Regionalny Program Operacyjny oraz programy krajowe)	Bierność zawodowa i społeczna osób z terenów popegeerowskich

Źródło: Opracowanie własne

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji zrealizowana zostanie poprzez cele ogólne, szczegółowe oraz przedsięwzięcia Programu. Wizja oparta jest na realizacji procesu aktywizacji społecznej osób wykluczonych oraz odnowy obszarów zdegradowanych, na których możliwe będzie realizowanie działań mających na celu włączenie mieszkańców. Ważnym aspektem jest poprawa jakości życia mieszkańców, która będzie możliwa poprzez podjęte działania oraz wpłynie na możliwość dalszego rozwoju gminy. Niniejsza wizja oparta jest na misji realizowanej w ramach programu, która zakłada, iż konieczne jest przeciwdziałanie zjawiskom kryzysowym poprzez podejmowanie ważnych społecznie działań niezbędnych do kompleksowego rozwiązania problemów.

Źródło: Opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 24 Zmiany w zakresie zjawisk negatywnych na wszystkich podobszarach rewitalizacji

Zjawisko	Opis zmian
Bezrobocie	Ze względu na cykliczne realizowanie działań aktywizacyjnych mających na celu włączenie mieszkańców do uczestnictwa w rynku pracy, zwiększa się liczba osób pracujących, co w szczególności obejmuje osoby długotrwale wykluczone, które nie posiadały wystarczających kompetencji zawodowych.
Ubóstwo	Aktywizacja mieszkańców realizowana poprzez organizowane przedsięwzięcia wpływa na wyprowadzenie osób ze środowiska, które ograniczało ich możliwości do podjęcia zatrudnienia, a poprzez prowadzenie działań aktywizacyjnych w obszarze zawodowym osoby znalazły zatrudnienie.
Wykluczenie społeczne	Stworzenie możliwości do podjęcia działalności zawodowej przez osoby wykluczone społecznie, a także atrakcyjniejszego spędzania czasu wpływają na zmianę środowiska, w którym osoby prowadzą swoją aktywność, co jednocześnie spowoduje ich włączenie do społeczności lokalnej.
Przemoc	Organizowanie stałych warsztatów w obiektach użyteczności publicznej oraz możliwość zapewnienia specjalistycznego wsparcia wpływa na ograniczenie skali przemocy w rodzinie.
Starzenie społeczności	Zmiany infrastrukturalne oraz organizowanie działań skierowanych na zapewnienie aktywności społecznej mieszkańców wpływa na możliwość zapewnienia aktywności osobom starszym, co przyczynia się do ich włączenia do społeczności lokalnej, a także zapobieżenia wystąpienia negatywnych zjawisk w kontekście poczucia wykluczenia społecznego osób starszych.
Migracje	Podejmowanie bezpośrednich działań mających na celu odnowę obszaru i marginalizowanie deficytów w poszczególnych uwarunkowaniach wpłynie na zwiększenie atrakcyjności gminy i zapobieganie migracjom.

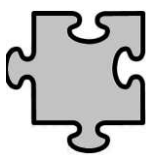

Rozdział V. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk

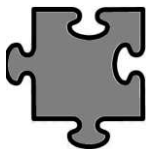
Wyznaczone cele określają rezultaty o najważniejszym znaczeniu w długiej perspektywie, a jednocześnie wyznaczają kierunki działań co do przedsięwzięć właściwych dla koncepcji realizacji celu ogólnego rewitalizacji, zaś przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji ich konkretyzację możliwą do podjęcia interwencji w danym obszarze. Poniżej wskazano cel główny i cele szczegółowe w Programie, które powinny być postrzegane równorzędnie.

Cel główny: Przeciwdziałanie zjawiskom kryzysowym na obszarze rewitalizacji wraz z zapewnieniem mieszkańcom wysokiej jakości życia

Cele odnoszą się wprost do diagnozy obszaru i wizji obszaru rewitalizacji:

Cel szczegółowy 1. Kreowanie rozwiązań wspierających aktywizację społeczną mieszkańców

Cel szczegółowy 2. Rewitalizacja przestrzenna potencjałem do przeciwdziałania wykluczeniu mieszkańców

Realizacja Programu przyczyni się do urzeczywistnienia misji określonej w dokumentach strategicznych Gminy Choszczno, czyli m.in. *Strategii Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2008 – 2020*, *Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008 – 2018* oraz *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Choszczno* poprzez działania mające na celu przeciwdziałanie zjawiskom kryzysowym w obszarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym na obszarze rewitalizacji. Szczególna koncentracja działań położona zostanie na projekty społeczne, które przyczyniają się do przeciwdziałania bierności zawodowej, przemocy domowej oraz uzależnienia od alkoholu.

Kluczowe w ramach realizowanych celów jest zapewnienie nowoczesnych rozwiązań służących wspieraniu aktywizacji społecznej mieszkańców, co będzie możliwe poprzez wykorzystanie istniejącej infrastruktury technicznej oraz odpowiednie wyposażenie instytucji odpowiedzialnych za działania kulturalne. Adaptacja przestrzeni, na której koncentrują się negatywne zjawiska wpływa również na możliwość przeciwdziałania niepożądanym zachowaniom. Wszystkie podejmowane działania mają na celu zniwelowanie barier rozwojowych obszaru oraz wpłynięcie na poprawę jakości życia mieszkańców, co przyczyni się do mniejszego poziomu migracji oraz wpłynie na większą chęć do posiadania dzieci. Podejmowane działania będą czynnikiem mającym bezpośredni wpływ na aspekt gospodarczy, m.in. poprzez kreowanie nowych przedsiębiorstw społecznych oraz podejmowanie działań mających skłonić osoby wymagające wsparcia do zaangażowania się na rzecz zmiany własnej sytuacji materialnej i zawodowej.

Rozdział VI. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy

W poniższym rozdziale uzasadniono odniesienie do dokumentów strategicznych i planistycznych Gminy, potrzebę i znaczenie działań dla procesu odnowy obszaru wymagającego kompleksowego wsparcia w celu zapobiegania narastaniu problemów społecznych. W opracowaniu Programu dokonano analizy aktualnych dokumentów strategicznych Gminy Choszczno z wcześniej opracowanymi dokumentami planistycznymi na poziomie lokalnym, i powiatowym.

Należy podkreślić, iż zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia wpisują się w cele strategiczne dokumentów lokalnych oraz regionalnych, między innymi Strategia Rozwoju Gminy Choszczno zakłada konieczność podejmowania działań służących rozwojowi przedsiębiorczości oraz aktywizacji społecznej, a także rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej, co będzie realizowane poprzez organizowanie działań służących wspieraniu aktywizacji społecznej, a także odnowie infrastruktury, w których niniejsze działania będą realizowane. Głównymi przedsięwzięciami mogą być projekty związane z odnową domu kultury oraz dworca kolejowego, który zaadaptowany zostanie na cele rozwoju działalności społecznej. Konieczność realizacji zadań publicznych służących działaniu w obszarze misji społecznej, a także poprawie uwarunkowań gospodarczych i dostępu do odpowiedniego poziomu warunków socjalnych oraz kulturalnych i zdrowotnych zapisana została w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Znajduje ona również odzwierciedlenie w zaplanowanych celach programu rewitalizacji, które skierowane są na kreowanie odpowiednich rozwiązań wspomagających aktywizację społeczną oraz podejmowanie działań prowadzących do przeciwdziałania wykluczeniu mieszkańców. W ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych kluczowe jest przeciwdziałanie uzależnieniom, które szczególnie silne są na obszarach wiejskich oraz pomoc w przezwyciężaniu trudności życiowych dla osób nieradzących sobie z sytuacją, która ich dotyczy. Realizacja niniejszych celów będzie możliwa poprzez organizowane warsztaty oraz przedsięwzięcia szkoleniowe, które realizowane będą ze wszystkimi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Jednakże główna koncentracja tego typu działań została położona na obszar miejski gminy, ze względu na dostępność infrastruktury oraz konieczność wyciągnięcia osób wymagających wsparcia z obszaru, na którym żyją, tak aby zmiana obszaru mogła również wpłynąć na ich odnowę wewnętrzną i sprzyjać procesowi wychodzenia z marginalizacji. Przyjęte cele są również zgodne z dokumentami regionalnymi, takimi jak strategia rozwoju województwa, powiatu i rozwiązywania problemów społecznych na obszarze całego powiatu. W niniejszych dokumentach strategicznych szczególny nacisk nakłada się na konieczność rozwoju aktywnej społeczności, poprzez odnowę infrastruktury, realizowanie działań skoncentrowanych na wspieraniu aktywności społecznej, która wpłynie na przezwyciężanie problemów społecznym prowadzącym do marginalizacji osób wykluczonych. Szczególnie dotyczy to osób bezrobotnych, ale również może dotyczyć osób starszych, które ze względu na brak możliwości aktywizacji będą w większym stopniu popadać w proces wykluczenia społecznego.

Odnosząc cele strategiczne zapisane w dokumentach lokalnych oraz regionalnych do zaplanowanych w ramach programu rewitalizacji przedsięwzięć, należy skoncentrować uwagę na przedsięwzięciu numer 1, w ramach którego zaplanowano modernizację domu kultury wraz z wyposażeniem i odpowiednim prowadzeniem działań aktywizujących mieszkańców obszarów rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych. Niniejsze przedsięwzięcie wpisuje się w zapisy lokalnych dokumentów strategicznych, ponieważ pozwala na aktywizowanie osób bezrobotnych poprzez odpowiednie prowadzenie warsztatów, a także rozwijanie przedsiębiorczości jako podstawy do uzyskania samodzielności życiowej osób wykluczonych. Niezbędne do realizacji tego celu są potencjały turystyczne gminy, które mogą służyć do aktywizacji. Sprawia to, iż wszystkie działania wpisują się w działania nakierowane na poprawę warunków życia mieszkańców oraz przeciwdziałanie uzależnieniom. Niniejsze procesy są zgodne z dokumentami lokalnymi, takimi jak Strategia Rozwoju, Rozwiązywania Problemów Społecznych Programy Gminne oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowanie Przestrzennego. Przedsięwzięcie odwołuje się również do zapisów dokumentów regionalnych, ponieważ będzie prowadziło do kreowania aktywności zawodowej mieszkańców, a także budowie społeczności zaangażowanej, która uczestniczy aktywnie w życiu społecznym. Realizowane działanie prowadzi również do rozwoju systemu pomocy osobom bezrobotnym oraz wspierania seniorów, co jest zgodne z postanowieniami strategii powiatowych.

Analizując poszczególne działania zaplanowane w przedsięwzięciu 2 i 3 należy podkreślić, iż niniejsze działania opierają się na realizacji celów społecznych, które będą prowadziły do zaktywizowania osób bezrobotnych poprzez zapewnienie im odpowiedniego wsparcia, ale również rozwoju przedsiębiorczości jako formy ich aktywizacji poprzez stworzenie Zakładu Aktywności Zawodowej. Przyczyni się to do obniżenia patologii społecznych, ale również wzmocni potencjał istniejący w Gminie. Należy podkreślić, iż niniejsze działanie jest zgodne z zapisami lokalnych dokumentów strategicznych oraz regionalnych. Zgodnie z celami tych drugich kluczowe jest wspieranie rozwoju organizacji, które poprzez swoją działalność doprowadzą do przeciwdziałania patologiom społecznym, a także doprowadzą do zaktywizowania osób wymagających wsparcia. Ważna w tym przypadku jest możliwość rozwoju organizacji pozarządowych, które doprowadzą do rozwoju społeczności lokalnej otwartej i zaangażowanej, co jest zgodne z zapisami strategii rozwoju województwa oraz powiatu.

Przedsięwzięcia 4, 5 i 6 koncentrują się na rewitalizacji przestrzennej, która poprzez podjęcie działań mających na celu odnowę obszarów gminy doprowadzi do aktywizacji osób wykluczonych i wymagających wsparcia. Niniejsze działania będą prowadziły do poprawy infrastruktury technicznej oraz społecznej, co doprowadzi do wyznaczenia nowych terenów rozwojowych prowadzących do aktywizacji osób wykluczonych, bezrobotnych, przyczyniając się do likwidowania patologii. Niniejsze działania są zgodne z zapisami dokumentów lokalnych, ale również regionalnych, gdyż wzmocniają region, umożliwiają aktywizację osób niepełnosprawnych, a także zapewnienie wysokiej jakościowo infrastruktury.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 25 Zgodność celów Programu z lokalnymi dokumentami strategicznymi Gminy Choszczno

Dokumenty strategiczne Gminy Choszczno	CELE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017 - 2023	
	Cel 1. <i>Kreowanie rozwiązań wspierających aktywizację społeczną mieszkańców</i>	Cel 2. <i>Rewitalizacja przestrzenna potencjałem do przeciwdziałania wykluczeniu mieszkańców</i>
<i>Strategia Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2008 - 2020</i>	Cel 1. Rozwój przedsiębiorczości Cel 4. Korzystanie z potencjału turystycznego gminy	Cel 2. Poprawa infrastruktury technicznej Cel 5. Infrastruktura społeczna Cel szczegółowy 5.1. Zwalczanie patologii społecznych
<i>Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów na lata 2008 - 2018</i>	Cel strategiczny nr 1 - Aktywizacja osób bezrobotnych oraz minimalizowanie skutków bezrobocia i ubóstwa Cel strategiczny nr 3 - Ograniczenie patologii społecznych	Cel strategiczny nr 1 - Aktywizacja osób bezrobotnych oraz minimalizowanie skutków bezrobocia i ubóstwa Cel strategiczny nr 4 - Zapobieganie zjawisku bezdomności i zwiększanie zasobów lokali socjalnych Cel operacyjny - Podejmowanie działań zmierzających do budowy i adaptacji budynków na lokale socjalne
<i>Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Choszczno</i>	Poprawa warunków życia mieszkańców gminy, a w szczególności uzyskanie optymalnych warunków socjalnych, kulturalnych i zdrowotnych	Wyznaczenie nowych terenów rozwojowych dla wiodących funkcji, stymulujących rozwój gospodarczy gminy oraz tworzenie nowych gminnych zasobów terenowych dla realizacji zadań publicznych i budownictwa mieszkaniowego

Źródło: Opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 26 Zgodność celów Programu z dokumentami strategicznymi regionalnymi

Dokumenty strategiczne o znaczeniu regionalnym	CELE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017 - 2023	
	Cel 1. <i>Kreowanie rozwiązań wspierających aktywizację społeczną mieszkańców</i>	Cel 2. <i>Rewitalizacja przestrzenna potencjałem do przeciwdziałania wykluczeniu mieszkańców</i>
<i>Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020</i>	Cel strategiczny nr 5 „Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności”	Cel strategiczny nr 1 „Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania” Cel strategiczny nr 2 „Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu”
<i>Strategia Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016 - 2030</i>	Cel operacyjny 3.3.2. Rozwój otwartej i twórczej społeczności lokalnej aktywnie uczestniczącej w życiu publicznym Cel operacyjny 3.3.3. Opieka i wspieranie aktywności osób w wieku poprodukcyjnym oraz przeciwdziałanie procesom marginalizacji społecznej	Cel operacyjny 3.1.3. Wysoka jakość infrastruktury społecznej gwarancją atrakcyjności inwestycyjnej Powiatu
<i>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Choszczeńskiego na lata 2017 - 2025</i>	Rozwój systemu pomocy społecznej dla osób bezrobotnych Wzrost aktywności społecznej osób starszych Wspieranie powstawania i działalności instytucji, stowarzyszeń służących zapobieganiu rozwiązywaniu problemów uzależnień Zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy	Umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego udziału w życiu społecznym Tworzenie niezbędnych placówek

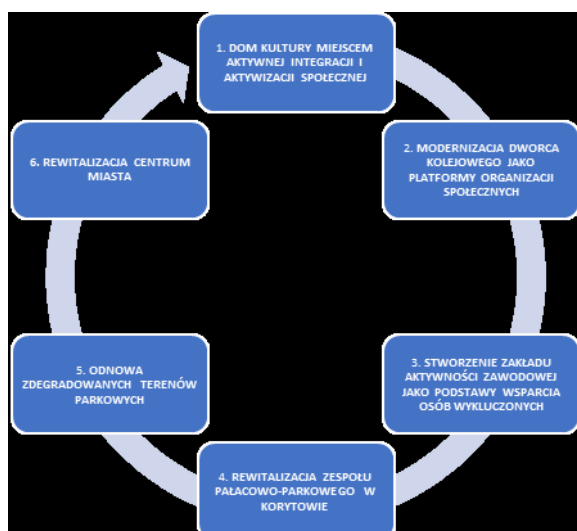
Źródło: Opracowanie własne

Rozdział VII. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Zgodnie z Wytycznymi dot. rewitalizacji w Programie opisano główne i pozostałe projekty rewitalizacyjne składające się na poniższe przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Pozostałe projekty rewitalizacyjne są dodatkowymi przedsięwzięciami w rozumieniu Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, które wydano przez Ministra Rozwoju. Obejmują one zarówno projekty społeczne, jak i projekty „miękkie”, które finansowane będą ze środków zewnętrznych oraz środków własnych gminy lub innych beneficjentów. Wymienione przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały poddane analizie pod względem oddziaływania oraz potencjału integracji z projektami społecznymi. Program rewitalizacji złożony z wielu różnorodnych projektów jest konstrukcją warunkującą osiągnięcie kompleksowości interwencji. Oczekuje się wzajemnego powiązania oraz synergii projektów rewitalizacyjnych. Nie oznacza to obowiązku w każdym przypadku jednoczesnej realizacji projektów, lecz synchronizację efektów ich oddziaływania na sytuację kryzysową.

Rysunek 1 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne Gminy Choszczno

Źródło: Opracowanie własne

Podejmowane w ramach projektu rewitalizacyjnego przedsięwzięcia stanowią odpowiedź na konkretne problemy zidentyfikowane na etapie diagnozy obszaru zdegradowanego przedstawionej w programie rewitalizacji. W poniższych opisach wykazano logikę powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami podejmowanymi w ramach kompleksowej interwencji: Analiza wyników konsultacji społecznych wpływała na wybór projektów rewitalizacyjnych zaszeregowanych do grupy projektów głównych i pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty te wpłyną na realizację celów rewitalizacji poprzez szeroki wachlarz zaplanowanych działań. Przyczynią się do eliminacji lub ograniczenia negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji, powodując wzmocnienie wzajemnych efektów i ich maksymalizację tzw. efekt synergii. Pozostałe projekty rewitalizacyjne wpłyną pozytywnie w szczególności na aktywizację i integrację społeczną mieszkańców obszarów rewitalizowanych, tworzenie miejsc integracji społecznej mieszkańców obszarów rewitalizowanych, ożywienie gospodarcze obszarów rewitalizowanych oraz ożywienie kulturalne i edukacyjne obszarów rewitalizowanych.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	1. DOM KULTURY MIEJSCEM AKTYWNEJ INTEGRACJI I AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ			
Nazwa wnioskodawcy	GMINA CHOSZCZNO			
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Choszczno, ul. Bohaterów Warszawy PODOBSZAR REWITALIZACJI STARE MIASTO			
Odziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna Podobszar rewitalizacji I - Osiedle 700-lecia Podobszar rewitalizacji II - Osiedle Jagiełły Podobszar rewitalizacji III - Osiedle Południowe Podobszar rewitalizacji IV - Stare Miasto Podobszar rewitalizacji V - Kołki Podobszar rewitalizacji VI - Korytowo Podobszar rewitalizacji VII – Sławęcín Podobszar rewitalizacji VIII – Wardyń Podobszar rewitalizacji IX - Witoszyn			
Cel (cele) przedsięwzięcia	Wspieranie aktywizacji społecznej osób wykluczonych albo narażonych na wykluczenie poprzez przebudowę obiektu oraz odpowiednie jego przystosowanie do świadczenia usług społecznych.			
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 1 Kreowanie rozwiązań wspierających aktywizację społeczną mieszkańców</i>			
Główne projekty rewitalizacyjne	1.1. Modernizacja oraz przebudowa budynku Domu Kultury.			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Choszczno	Nieodpowiedni stan infrastruktury kulturalnej wpływa na niemożność realizowania odpowiednich dostosowanych do potrzeb	Zapewnienie dostępu mieszkańcom oraz osób wykluczonych do form aktywizacyjnych wraz z zaangażowaniem osób	1. Odnowa elewacji zewnętrznej. 2. Wymiana stolarki. 3. Wymiana instalacji. 4. Modernizacja ścian

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023**

	mieszkańców aktywizacyjnych, miałyby na przeciwdziałanie nawarstwianiu się problemów społecznych oraz wpływające na integrację osób.	form obszarów rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem terenów wiejskich.	wewnętrznych. 5. Wymiana podłóg.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Choszczno, Bohaterów Warszawy	1 100 000,00	WSKAŹNIKI PRODUKTU: Powierzchnia budynku poddanego rewitalizacji – 400 m ² Liczba wyremontowanych pomieszczeń – 12 WSKAŹNIKI REZULTATU: Liczba zorganizowanych wydarzeń aktywizacyjnych – 30 Liczba osób wymagających wsparcia z obszarów wiejskich uczestnicząca w procesie aktywizacji - 30	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta
1.2. Adaptacja pomieszczeń Domu Kultury na cele społeczne.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Choszczno	Zniszczone pomieszczenia obiektu wpływają na niemożność zapewnienia odpowiedniego standardu realizowanych form wsparcia ze względu na brak spełniania przez nie odpowiednich funkcji społecznych umożliwiających prowadzenie działań aktywizacyjnych.	Przystosowanie obiektu do pełnienia funkcji społecznych oraz zapewnienia możliwości prowadzenia efektywnego procesu integracji i przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym.	1. Wykonanie prac adaptacyjnych pomieszczeń poprzez ich odpowiednią aranżację. 2. Zakup podstawowego wyposażenia do pomieszczeń. 3. Zakup urządzeń umożliwiających realizację działań aktywizacyjnych.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Choszczno, Bohaterów Warszawy	500 000,00	WSKAŹNIKI PRODUKTU: Liczba zakupionej	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

			<p>infrastruktury – 40 Liczba przebudowanych pomieszczeń – 12 <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba osób biorących udział w działaniach aktywizacyjnych – 250 Liczba osób wymagających wsparcia z obszarów wiejskich uczestnicząca w procesie aktywizacji - 30</p>	
1.3. Stworzenie pracowni aktywizacyjnych.				
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Choszczno	Brak odpowiedniego wyposażenia obiektu wpływa na niemożność realizowania aktywnego wsparcia osób wymagających aktywizacji społecznej, a szczególnie brak form zachęty dla mieszkańców, którzy oczekiwali odpowiednio wyposażonego obiektu, umożliwiającego realizacją atrakcyjnych zajęć.	Zapewnienie dostępu osób aktywizowanych oraz mieszkańców do odpowiedniego standardu wyposażenia pomieszczeń, w których odbywa się działalność aktywizacyjna.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie koncepcji adaptacji pracowni. 2. Zakup wyposażenia pracowni. 3. Realizacja działań aktywizacyjnych w pracowni.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Choszczno, Bohaterów Warszawy	200 000,00	<p><u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba pracowni poddanych modernizacji – 5 <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba osób korzystających z działań wspierających – 400 Liczba osób wymagających wsparcia z obszarów wiejskich uczestnicząca w procesie aktywizacji - 20</p>	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta
1.4. Wyposażenie pomieszczeń Domu Kultury w sprzęt niezbędny do aktywizacji społecznej.				

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Choszczno	Przestarzałe wyposażenie obiektu w zepsuty sprzęt uniemożliwiający prowadzenie efektywnych działań aktywizacji społecznej wpływa na ich niską efektywność oraz zniechęca osoby aktywizowane do korzystania z obiektu.	Zapewnienie dostępu osób aktywizowanych oraz mieszkańców do odpowiedniego standardu wyposażenia pomieszczeń, w których odbywa się działalność aktywizacyjna.	1. Zakup materiałów warsztatowych. 2. Wyposażenie pomieszczenia do aktywizacji ruchowej. 3. Wyposażenie pomieszczenia do aktywizacji teatralnej. 4. Adaptacja oraz wyposażenie sal wystawowych.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Choszczno, Bohaterów Warszawy	150 000,00	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba zakupionego sprzętu do działań aktywizacyjnych – 80 <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba osób korzystających z zakupionego sprzętu do działań aktywizacyjnych - 500	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta
1.5. Organizowanie cyklicznych przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną, ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Choszczno	Brak możliwości realizacji efektywnych form wsparcia zniechęca mieszkańców do uczestnictwa w organizowanych przedsięwzięciach oraz wpływa na ich niską atrakcyjność dla mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych.	Realizowanie działań skierowanych do mieszkańców, które mają na celu ich aktywizację oraz integrację.	1. Zatrudnienie animatora. 2. Przygotowanie koncepcji przedsięwzięć aktywizujących. 3. Stałe realizowanie przedsięwzięć.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Choszczno, Bohaterów Warszawy	40 000,00	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba organizowanych działań aktywizacyjnych – 80	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

			<u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba osób biorących udział w organizowanych działaniach – 300 Liczba osób wymagających wsparcia z obszarów wiejskich uczestnicząca w procesie aktywizacji - 30	
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	Brak projektów uzupełniających.			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Wysoki stopień degradacji przestrzennej oraz znaczne natężenie problemów społecznych wpływa na nasilające się wykluczenie społeczne mieszkańców, którzy nie mają możliwości brania udziału w działaniach aktywizacyjnych, mających na celu ich włączenie do społeczności lokalnej oraz wyprowadzenie ze stanu kryzysowego poprzez działania integracyjne. Korzystanie z zasiłków pomocy społecznej, pozostawanie bez pracy to zjawiska nasilające problemy mieszkańców, które koncentrują się na obszarze rewitalizacji i wpływają na niski stopień aktywności. Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie narastającym problemom jest utrudnione ze względu na brak odpowiednich obiektów, w których możliwe byłoby prowadzenie działań aktywizujących. Wyposażenie obiektu nie jest atrakcyjne z punktu widzenia mieszkańców, a w szczególności osób wykluczonych, dlatego konieczne byłoby jego przystosowanie, tak aby możliwe było wykorzystanie w pełni potencjału istniejących instytucji kultury, które odpowiednio przystosowane mogłyby służyć realizacji zadań na rzecz aktywizacji osób wykluczonych społecznie.</p> <p>Gmina Choszczno to tereny popegeerowskie, na których mieszkańcy są narażeni na wykluczenie społeczne, ale przede wszystkim na izolację społeczną. Społeczności zamieszkujące tereny popegeerowskie ma ograniczony dostęp do zasobów kulturalnych, w związku z tym konieczne byłoby podjęcie działań mających na celu zwiększenie ich dostępu do atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego. Podejmowanie obecnie aktywnych działań doprowadzi do przełamania nawarstwiającego się problemu wykluczenia społecznego wynikającego również bezpośrednio z uwarunkowań obszarów popegeerowskich.</p> <p>Dom Kultury w ramach koncepcji związanej z realizacją procesów aktywizacji społecznej ma na celu aktywizowanie osób zamieszkujących zarówno podobszary miejskie, ale również wiejskie. Ze względu na występowanie na podobszarach wiejskich problemów związanych ze znacznym stopniem korzystania ze wsparcia ośrodka pomocy, a także wysokiego stopnia bezrobocia i postępującego procesu łamania porządku prawnego, kluczowe jest podjęcie działań zmierzających do wykorzystania innowacyjnych form w ramach realizowanego procesu aktywizacji społecznej. Ze względu na realizowany proces adaptacji pomieszczeń oraz wykorzystania innowacyjnej infrastruktury możliwe będzie prowadzenie działań związanych z aktywizacją mieszkańców podobszarów wskazanych na obszarze miejskim i wiejskim, które wymagają podjęcia działań związanych z odnową. Uwzględniając konieczność zapewnienia możliwości w zakresie dotarcia osób z podobszarów wiejskich, planowane jest wdrożenie ułatwień w zakresie możliwości dotarcia mieszkańców wymagających wsparcia do zrewitalizowanego obiektu domu kultury. Działania w tym zakresie zostaną podjęte z chwilą oddania odnowionej infrastruktury do użytkowania.</p>			

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Planowany okres realizacji	2018 - 2022
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	1 990 000,00
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none">• RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich• RPO WZ 2014-2020, działanie 7.2 Wsparcie dla tworzenia podmiotów integracji społecznej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej• Budżet gminy

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	2. MODERNIZACJA DWORCA KOLEJOWEGO JAKO PLATFORMY ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH
Nazwa wnioskodawcy	GMINA CHOSZCZNO
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Choszczno, ul. Wolności PODOBSZAR STARE MIASTO
Oddziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna Podobszar rewitalizacji I - Osiedle 700-lecia Podobszar rewitalizacji II - Osiedle Jagiełły Podobszar rewitalizacji III - Osiedle Południowe Podobszar rewitalizacji IV - Stare Miasto Podobszar rewitalizacji V - Kołki Podobszar rewitalizacji VI - Korytowo Podobszar rewitalizacji VII – Sławęcin

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023**

	Podobszar rewitalizacji VIII – Wardyń Podobszar rewitalizacji IX - Witoszyn			
Cel (cele) przedsięwzięcia	Odnowa zdegradowanych obiektów użyteczności publicznej wraz z adaptacją ich na cele społeczne. Prowadzenie aktywnych działań skoncentrowanych na wyprowadzenie obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej poprzez aktywizację osób wykluczonych społecznie.			
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 1 Kreowanie rozwiązań wspierających aktywizację społeczną mieszkańców</i>			
Główne projekty rewitalizacyjne	2.1. Modernizacja obiektu dworca kolejowego wraz z remontem wnętrza.			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Choszczno	Degradacja obiektu dworca, która nie umożliwia prowadzenia aktywnej działalności związanej z funkcją obiektu. Wpływa również na poczucie zagrożenia przez mieszkańców oraz brak możliwości kreowania pozytywnych rozwiązań skoncentrowanych na odnowie obszaru kryzysowego.	Zapewnienie dostępu mieszkańców do odnowionego obiektu użyteczności publicznej, który jednocześnie może pełnić funkcje społeczne ważne w procesie aktywizacji mieszkańców.	1. Remont elewacji. 2. Wymiana stolarki. 3. Wymiana instalacji. 4. Modernizacja wnętrza obiektu. 5. Zniwelowanie barier architektonicznych.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Choszczno, Wolności	3 500 000,00	WSKAŹNIKI PRODUKTU: Powierzchnia obiektu poddana rewitalizacji – 200m ² Liczba zniwelowanych barier architektonicznych – 4 WSKAŹNIKI REZULTATU: Liczba organizowanych działań aktywizacyjnych – 20 Liczba osób wymagających wsparcia z obszarów wiejskich uczestnicząca w procesie aktywizacji - 40	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta
	2.2. Wydzielenie oraz adaptacja pomieszczeń dworca na cele społeczne.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Gmina Choszczno	Brak odpowiednich pomieszczeń na terenie miasta, które umożliwiłyby ich adaptację na cele społeczne i realizowanie przedsięwzięć mających aktywizować osoby wymagające wsparcia, przez co możliwe będzie przeciwdziałanie problemom społecznym.	Zapewnienie dostępu mieszkańcom oraz osób wymagających wsparcia do działań społecznych, które będą mogły być realizowane w obiekcie, a ich celem byłoby wyprowadzenie osób z sytuacji kryzysowej.	1. Zaadaptowanie pomieszczeń na funkcje społeczne poprzez ich odpowiednie wydzielenie. 2. Modernizacja pomieszczeń wraz z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Choszczno, Wolności	1 200 000,00	<p><u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba zmodernizowanych pomieszczeń – 6</p> <p><u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Wzrost dostępności obiektu dla potrzeb osób niepełnosprawnych – 100% Liczba osób wymagających wsparcia z obszarów wiejskich uczestnicząca w procesie aktywizacji - 40</p>	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta
2.3. Stworzenie spółdzielni socjalnej.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Choszczno	Niemożność prowadzenia aktywnych działań wpływających na przeciwdziałanie wykluczeniu osób zamieszkujących obszary zdegradowane oraz pozostających długotrwale poza aktywnością zawodową.	Prowadzenie kompleksowej aktywizacji zawodowej osób długotrwale wykluczonych, ze szczególnym skoncentrowaniem na zapewnieniu trwałego dostępu do form aktywizacyjnych.	1. Stworzenie koncepcji spółdzielni socjalnej. 2. Przeprowadzenie szkoleń osób tworzących spółdzielnię. 3. Aktywizacja poprzez założenie spółdzielni.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Choszczno, Wolności	120 000,00	<p><u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba utworzonych spółdzielni socjalnych – 1</p> <p><u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u></p>	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

		Liczba zaktywizowanych osób wykluczonych społecznie - 5	
2.4. Utworzenie Centrum Wolontariatu.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Choszczno	Brak możliwości podejmowania efektywnych działań wsparcia społecznego w zakresie aktywności w organizacjach pozarządowych. Niemożność generowania odpowiedniej aktywności społecznej mieszkańców.	Podejmowanie działań mających na celu moderowanie aktywizacji społecznej za pośrednictwem organizacji pozarządowych.	1. Wyposażenie pomieszczeń w sprzęt biurowy. 2. Wydzielenie przestrzeni umożliwiającej aktywizację. 3. Zatrudnienie osób do wsparcia organizacji. 4. Prowadzenie stałego wsparcia w zakresie wolontariatu.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Choszczno, Wolności	250 000,00	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Stworzenie ośrodka wsparcia działalności pozarządowych – 1 <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba organizowanych przedsięwzięć wspierających – 20 Liczba wspartych podmiotów – 80 Liczba osób wymagających wsparcia z obszarów wiejskich uczestnicząca w procesie aktywizacji - 20	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta
2.5. Prowadzenie stałych działań aktywizacji społecznej i zawodowej.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Choszczno	Brak możliwości podejmowania efektywnych działań wsparcia społecznego w zakresie aktywności w organizacjach pozarządowych. Niemożność generowania odpowiedniej aktywności	Stale aktywizowanie oraz wyprowadzanie ze stanu kryzysowego osób wykluczonych społecznie oraz wymagających integracji ze społecznością lokalną.	1. Zatrudnienie trenerów oraz animatorów. 2. Przygotowanie koncepcji działań aktywizacyjnych. 3. Prowadzenie stałego wsparcia aktywizacyjnego.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

	społecznej mieszkańców.			
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Choszczno, Wolności	80 000,00	WSKAŹNIKI PRODUKTU: Liczba zrealizowanych działań aktywizacyjnych – 50 WSKAŹNIKI REZULTATU: Liczba zatrudnionych osób - 2	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	Brak projektów uzupełniających.			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Na terenie Gminy Choszczno największymi problemami są wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym oraz niski odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym. Można również zauważyć stosunkowo wysoki odsetek osób bezrobotnych.</p> <p>Najważniejszym problemem jest brak możliwości aktywizacji społecznej mieszkańców. Poza tym istniejące zasoby historyczne i kulturowe nie są w pełni wykorzystane, co przyczynia się do jeszcze większej degradacji obszaru, a tym samym do mniejszego zaangażowania mieszkańców w budowanie tożsamości lokalnej.</p> <p>Ponadto, na terenie Gminy, jak wykazała diagnoza, działa szereg organizacji pozarządowych o charakterze kulturowym i oświatowym, promocji zdrowia i sportu oraz o charakterze promującym przedsiębiorczość i rozwój. Do właściwego funkcjonowania i realizacji celów statutowych działających organizacji jest potrzebna odpowiednia przestrzeń, którą można by było zaadaptować jednocześnie dbając o walory historyczne i kulturowe terenu.</p> <p>Niemożność realizacji zadań stawianych sobie przez organizacje pozarządowe sprawia, że trudno jest obecnie aktywizować osoby, które są wykluczone społecznie bądź też wykluczeniem społecznym są zagrożone.</p> <p>Nie można również wykorzystać zdegradowanej przestrzeni do celów budowania tożsamości lokalnej mieszkańców. Działania aktywizacyjne ukierunkowane na kształtowanie postaw wewnątrzsterownych mogą w przyszłości przyczynić się do zmniejszenia się liczby osób korzystających z pomocy. Należy jednak przystosować do takich działań odpowiednio infrastrukturę, której obecnie brakuje na terenie gminy.</p> <p>Budowa potencjału w zakresie aktywizacji społecznej będzie prowadzona w obiekcie dworca, który obecnie jest bardzo mocno zdegradowany, jednakże ze względu na podejmowanie działań aktywizacyjnych w obszarze rozwoju zaangażowania społecznego, kluczowe będzie organizowanie działań dla osób wykluczonych ze wszystkich podobszarów rewitalizacji. Przyczyni się to do możliwości równomiernego rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, a podejmowanie działań skoncentrowanych w jednym miejscu o największym potencjale, pozwoli na aktywizowanie osób z różnych środowisk i możliwość zwiększenia efektu realizowanego procesu. Przed rozpoczęciem procesu wsparcia, realizator przedsięwzięcia planuje podjęcie działań aktywizacyjnych na obszarach wiejskich, tak aby możliwe było odpowiednie zrekrecytowanie osób wykluczonych, które będą brały udział w działaniach realizowanych w zrewitalizowanym obiekcie.</p>			
Planowany okres realizacji	2018 - 2020			
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	5 150 000,00			

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none">• RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich• PO WER 2014 – 2020, działanie 2.9 Rozwój ekonomii społecznej• RPO WZ 2014- 2020, działanie 7.4 Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej m.in. poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych)• POWER, działanie 4.1 Innowacje społeczne• Budżet gminy
----------------------------------	---

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	3. STWORZENIE ZAKŁADU AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ JAKO PODSTAWY WSPARCIA OSÓB WYKLUCZONYCH
Nazwa wnioskodawcy	GMINA CHOSZCZNO
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Choszczno, ul. Dąbrowszczaków PODOBSZAR OSIEDLE JAGIEŁŁY
Oddziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna Podobszar rewitalizacji I - Osiedle 700-lecia Podobszar rewitalizacji II - Osiedle Jagiełły Podobszar rewitalizacji III - Osiedle Południowe Podobszar rewitalizacji IV - Stare Miasto Podobszar rewitalizacji V - Kołki Podobszar rewitalizacji VI - Korytowo Podobszar rewitalizacji VII – Sławęcin Podobszar rewitalizacji VIII – Wardyń

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

	Podobszar rewitalizacji IX - Witoszyn			
Cel (cele) przedsięwzięcia	Zapewnienie kompleksowej aktywizacji społecznej i zawodowej osób wykluczonych społecznie, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców długotrwale wykluczonych i wymagających odpowiedniego wsparcia aktywizacyjnego.			
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 1 Kreowanie rozwiązań wspierających aktywizację społeczną mieszkańców</i>			
Główne projekty rewitalizacyjne	3.1. Budowa budynku pełniącego funkcję Zakładu Aktywizacji Zawodowej.			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Choszczno	Brak infrastruktury na terenie gminy umożliwiającej świadczenie kompleksowych usług wsparcia dla osób wykluczonych społecznie, ze szczególnym uwzględnieniem osób pozostających długotrwale poza rynkiem pracy oraz osób niepełnosprawnych.	Zapewnienie możliwości podejmowania aktywizacji zawodowej osób długotrwale wykluczonych oraz niepełnosprawnych.	1. Budowa budynku. 2. Zakup oraz montaż niezbędnej infrastruktury umożliwiającej korzystanie z obiektu. 3. Przeprowadzenie prac wykończeniowych wnętrza obiektu.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Choszczno, Dąbrowszczaków	3 600 000,00	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba wybudowanych budynków – 1 Powierzchnia wybudowanego budynku – 300m ² <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba utworzonych zakładów aktywizacji zawodowej – 1 Liczba osób wymagających wsparcia z obszarów wiejskich uczestnicząca w procesie aktywizacji - 10	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta
	3.2. Adaptacja wnętrza budynku wraz ze stworzeniem pracowni.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania	
Gmina Choszczno	Brak infrastruktury na terenie gminy umożliwiającej świadczenie kompleksowych usług wsparcia dla osób	Podejmowanie działań mających na celu adaptację wnętrza budynku, które będą mogły służyć aktywizowaniu	1. Zakupienie infrastruktury niezbędnej w pracowniach. 2. Odpowiednie dostosowanie pomieszczeń do realizacji	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

	wykluczonych społecznie, ze szczególnym uwzględnieniem osób pozostających długotrwale poza rynkiem pracy oraz osób niepełnosprawnych.	społeczności lokalnej.	procesu aktywizacji dla osób niepełnosprawnych. 3. Adaptacja wnętrz pracowni pod względem wymogów estetycznych dopasowanych do prowadzonego procesu aktywizacji.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Choszczno, Dąbrowszczaków	1 300 000,00	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba utworzonych pracowni – 12 <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba wdrożonych rozwiązań ułatwiających osobom niepełnosprawnym korzystanie z budynku – 25 Liczba osób wymagających wsparcia z obszarów wiejskich uczestnicząca w procesie aktywizacji - 10	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta
3.3. Wyposażenie pracowni aktywizacji zawodowej.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Choszczno	Niemożność realizowania odpowiednich form wsparcia osób wykluczonych społecznie, które doprowadziłyby do ich włączenia do społeczności lokalnej, ze względu na brak odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej aktywizację.	Zapewnienie mieszkańcom dostępu do nowoczesnego wyposażenia pracowni aktywizacji zawodowej i społecznej ukierunkowanej na przeciwdziałanie kryzysom obszaru rewitalizacji.	1. Zakupienie wyposażenia pracowni gastronomicznej. 2. Zakupienie wyposażenia pracowni poligraficznej. 3. Zakupienie wyposażenia pracowni rękodzielniczej.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Choszczno, Dąbrowszczaków	250 000,00	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba zakupionego wyposażenia – 40 <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba osób korzystających z	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

		zakupionego wyposażenia - 200	
3.4. Zatrudnienie trenerów zawodowych.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Choszczno	Nieemożność realizowania odpowiednich form wsparcia osób wykluczonych społecznie, które doprowadziłyby do ich włączenia do społeczności lokalnej, ze względu na brak pracowników z odpowiednimi kompetencjami zawodowymi.	Zapewnienie aktywizacji realizowanej przez trenerów zawodowych na obszarze rewitalizacji, które skierowane będą do osób potrzebujących wsparcia.	1. Zatrudnienie trenerów zawodowych. 2. Stworzenie programów treningów oraz warsztatów zawodowych.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Choszczno, Dąbrowszczaków	100 000,00	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba zatrudnionych osób - 1 <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba zatrudnionych osób – 4 Liczba osób biorących udział w organizowanych działaniach – 80	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta
3.5. Realizacja stałych zajęć aktywizacji zawodowej oraz społecznej.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Choszczno	Nieemożność realizowania odpowiednich form wsparcia osób wykluczonych społecznie, które doprowadziłyby do ich włączenia do społeczności lokalnej, ze względu na brak możliwości organizacji odpowiednich zajęć.	Zapewnienie aktywizacji realizowanej przez trenerów zawodowych na obszarze rewitalizacji, które skierowane będą do osób potrzebujących wsparcia.	1. Organizacja stałych warsztatów z zakresu prac gastronomicznych. 2. Organizacja stałych warsztatów z zakresu prac poligraficznych. 3. Organizacja stałych prac z zakresu rękodzieła.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Choszczno, Dąbrowszczaków	60 000,00	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba organizowanych działań aktywizacyjnych – 40 <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u>	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

		Liczba osób biorących udział w organizowanych działaniach - 150	
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	3.6 Adaptacja przestrzeni wokół obiektu. (Podjęcie prac adaptacyjnych na obszarze przyległym do budynku, mających na celu stworzenie przestrzeni przyjaznej dla osób niepełnosprawnych. Realizacja prac doprowadzi do marginalizacji barier utrudniających poruszanie się osobom o ograniczonej sprawności ruchowej, a w szczególności wpłynie na poprawę dostępności obiektów. Jest to bardzo istotne ze względu na adresowane wsparcie przez Zakład Aktywności Zawodowej, którego działalność koncentruje się na przywróceniu i adaptacji osób potrzebujących wsparcia ze społecznością lokalną. Prace adaptacyjne pozwolą również na stworzenie miejsc rekreacji od prowadzonych zajęć. Koszt prac został oszacowany na 50 000 złotych).		
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Diagnoza ukazała, że na terenie gminy istnieje niski wskaźnik przedsiębiorczości. W związku z tym należałoby zadbać o odpowiednie warunki do kształtowania postaw przedsiębiorczych, poprzez wspieranie działań osób wykluczonych społecznie oraz trwale edukowanie ich w obszarze działań na rynku pracy oraz w sferze gospodarczej. Jest to szczególnie ważne w odniesieniu do osób z terenów popegeerowskich, do których zalicza się gmina. Mieszkańcy wykluczeni społecznie wymagają podjęcia działań zmieniających ich postawy odnoszące się do wykonywania pracy, a takie działanie umożliwi prowadzenie aktywizacji skoncentrowanej w ramach aktywnej instytucji.</p> <p>Najważniejszym problemem wydaje się być trudność w aktywizacji osób wykluczonych społecznie bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym. Brakuje działań, które w sposób systematyczny, wykorzystując potencjał terenu i kapitału społecznego mogłyby przyczynić się aktywizacji społecznej mieszkańców. Potrzebne są działania, które również zaktywizują mieszkańców, którzy są bezrobotni.</p> <p>Zapewnienie w ramach podejmowanych działań, aktywności skoncentrowanych na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców, mogłoby się przyczynić do ich ponownego włączenia do życia w społeczności lokalnej. Ważne jest przygotowanie przestrzeni, poprzez właściwe dla działań rewitalizacyjnych wyposażenie obiektu i infrastrukturę, aby móc w pełni wykorzystać ich potencjał.</p> <p>Trudność aktywizacji osób starszych i bezrobotnych może przyczynić się do ich izolacji społecznej, a tym samym wykluczeniem z życia społecznego. Niezapewnienie odpowiednich miejsc do aktywności społecznej i zawodowej dla tych kategorii osób zubaża kapitał społeczny gminy i powoduje trwałe wykluczenie obszarów.</p> <p>Zakład Aktywności Zawodowej ma na celu aktywizowanie zawodowe osób wykluczonych z obszaru miejskiego oraz wiejskiego, na którym koncentrują się problemy w ramach uwarunkowań społecznych. Wysoki stopień koncentracji korzystania ze wsparcia pomocy społecznej oraz stopnia bezrobocia na obszarze wiejskim determinuje konieczność podjęcia działań zmierzających do prowadzenia procesów aktywizacyjnych z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi aktywizacyjnych. W związku z tym planuje się możliwość zapewnienia stałego dojazdu dla osób deklarujących chęć aktywizacji z obszarów wiejskich. Możliwość prowadzenia ich aktywizacji w obiekcie posiadających wysokiej jakości wyposażenie oraz wsparcie odpowiednich osób, wpłynie na zwiększenie stopnia efektywności realizowanego procesu aktywizacji i pozwoli na efektywniejsze wyprowadzanie wszystkich obszarów z sytuacji kryzysowej.</p>		
Planowany okres realizacji	2017 - 2019		
Szacowana (orientacyjna)	5 360 000,00		

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

wartość projektu	
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none">• RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich• RPO WZ 2014-2020, działanie 7.2 Wsparcie dla tworzenia podmiotów integracji społecznej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej• POWER, działanie 4.1 Innowacje społeczne• Rządowy Program MRPiPS Senior-WIGOR/ Senior +, ASOS• Budżet gminy

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	4. REWITALIZACJA ZESPOŁU PAŁACOWO-PARKOWEGO W KORYTOWIE
Nazwa wnioskodawcy	GMINA CHOSZCZNO
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	PODOBSZAR KORYTOWO
Oddziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna Podobszar rewitalizacji V - Kołki Podobszar rewitalizacji VI - Korytowo Podobszar rewitalizacji VII – Sławęcín Podobszar rewitalizacji VIII – Wardyń Podobszar rewitalizacji IX - Witoszyn
Cel (cele) przedsięwzięcia	Odnowa zdegradowanych obiektów zabytkowych na funkcje społeczno-gospodarcze. Prowadzenie stałej aktywizacji społecznej osób wykluczonych z obszaru wiejskiego gminy.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 2 Rewitalizacja przestrzenna potencjałem do przeciwdziałania wykluczeniu mieszkańców</i>			
Główne projekty rewitalizacyjne	4.1. Przebudowa budynków na cele społeczno-gospodarcze wraz z zagospodarowaniem terenu.			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Choszczno	Zdegradowane obiekty zabytkowe, których potencjał nie może być w odpowiednim stopniu wykorzystywany. Obiekty poprzez swój stan stanowią zagrożenie dla społeczności lokalnej oraz są miejscem o wyższym skoncentrowaniu negatywnych zachowań społecznych.	Odnowa zdegradowanych obiektów zabytkowych wraz z przystosowaniem ich do pełnienia funkcji społeczno-gospodarczej.	1. Modernizacja elewacji zewnętrznej. 2. Kompleksowa modernizacja wnętrza obiektów. 3. Adaptacja pomieszczeń na cele społeczne.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Korytowo	4 100 000,00	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Powierzchnia budynków poddanych działaniom rewitalizacyjnym – 500m ² Liczba zaadaptowanych pomieszczeń – 20 <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba zorganizowanych działań aktywizacyjnych - 30	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta
	4.2. Prowadzenie aktywizacji osób wykluczonych i uzależnionych.			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Choszczno	Deficyt działań mających na celu aktywizację osób wykluczonych i uzależnionych, które byłyby podejmowane na obszarach wiejskich.	Prowadzenie stałej aktywizacji zawodowej osób wykluczonych oraz wymagających wsparcia w zakresie integracji społecznej.	1. Zatrudnienie trenerów. 2. Opracowanie programu aktywizacji. 3. Prowadzenie stałych form aktywizacji osób wykluczonych.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Korytowo	200 000,00	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba zatrudnionych osób – 3 <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u>	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

		Liczba osób zatrudnionych – 4 Liczba prowadzonych form aktywizacji społecznej – 10	
4.3. Prowadzenie warsztatów oraz wydarzeń kulturalnych.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Choszczno	Deficyt działań mających na celu aktywizację osób wykluczonych i uzależnionych, które byłyby podejmowane na obszarach wiejskich.	Prowadzenie stałej aktywizacji zawodowej osób wykluczonych oraz wymagających wsparcia w zakresie integracji społecznej.	1. Organizowanie warsztatów oraz wydarzeń kulturalnych skierowanych do osób wykluczonych. 2. Integrowanie społeczności lokalnej wokół odbywających się wydarzeń.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Korytowo	100 000,00	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba organizowanych przedsięwzięć aktywizacyjnych – 15 <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba osób biorących udział w organizowanych działaniach - 200	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta
4.4. Zapewnienie funkcji noclegowej oraz gastronomicznej.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Choszczno	Niemożność podejmowania na obszarach trwałych działań prowadzących do przewyciężenia wykluczenia społecznego mieszkańców poprzez aktywność zawodową. Brak odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej podejmowania niniejszej aktywności.	Zapewnienie potencjalnych możliwości stałej aktywizacji zawodowej poprzez realizację prac angażujących osoby trwale wykluczone, których proces readaptacji jest długotrwały.	1. Wyposażenie pomieszczeń w sprzęt noclegowy. 2. Adaptacja kuchni i wyposażenie w odpowiedni sprzęt. 3. Stworzenie miejsca obsługi gości. 4. Prowadzenie stałych działań włączających osoby wykluczone.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Korytowo	500 000,00	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba zaadaptowanych pomieszczeń – 7	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

			WSKAŹNIKI REZULTATU: Liczba zaktywizowanych osób wykluczonych społecznie - 8	
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	Brak projektów uzupełniających.			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Na obszarze zdegradowanym zdiagnozowano wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, wysoki odsetek przestępstw kryminalnych w porównaniu z innymi miejscowościami wiejskimi na terenie gminy oraz wysoki odsetek osób bezrobotnych. Istnieje ogromna potrzeba utworzenia odpowiedniego miejsca, gdzie mogłyby być realizowane działania aktywizujące mieszkańców, zarówno w sferze społecznej jak i w sferze gospodarczej.</p> <p>Kolejnym problemem jest niewykorzystany we właściwy sposób potencjał obiektu zabytkowego, który może stanowić bazę wpływającą na poprawę uwarunkowań społecznych i gospodarczych. Teren zespołu pałacowo- parkowego należy wykorzystać do aktywizacji społecznej mieszkańców, szczególnie osób wykluczonych społecznie bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym. Usytuowanie miejscowości umożliwia prowadzenie kompleksowych działań oddziałujących na cały, zdegradowany obszar wiejski. W przeciwnym wypadku stopień degradacji obszaru może się w przyszłości pogłębiać. Niewykorzystanie potencjału parku w sferze aktywizacji gospodarczej może przyczynić się również do jego degradacji przyrodniczej. Ważne jest, aby móc wykorzystać potencjał przyrodniczo – kulturowy w ramach aktywizacji osób uzależnionych, dla których nie ma odpowiedniego miejsca na prowadzenia działań umożliwiających im wyjście z kategorii osób wykluczonych.</p> <p>Niniejsze przedsięwzięcie skierowane jest do osób wykluczonych zamieszkujących podobszary zlokalizowane na terenie wiejskim, tak aby możliwe było zwiększenie stopnia integracji mieszkańców obszarów wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem osób wymagających wsparcia. Przedsięwzięcie to może doprowadzić do zwiększenia stopnia zaangażowania osób w proces wychodzenia z trudnej sytuacji, ze względu na lokalny charakter wydarzeń aktywizacyjnych, które organizowane są na obszarze wiejskim. Niniejsze przedsięwzięcie może stanowić podstawę uczestnictwa przez osoby wymagające wsparcia w dalszych działaniach mających na celu realizowanie procesu wyprowadzania obszaru z sytuacji kryzysowej. Realizator działań przewiduje możliwość zapewnienia odpowiednich środków komunikacji publicznej, które umożliwią osobą zamieszkującym obszary oddalone od siebie, uczestnictwo w realizowanych działaniach.</p>			
Planowany okres realizacji	2018 - 2022			
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	4 900 000,00			
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none">• RPO WZ 2014-2020, działanie 7.2 Wsparcie dla tworzenia podmiotów integracji społecznej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej• POWER, działanie 4.1 Innowacje społeczne• Budżet gminy			

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	5. ODNOWA ZDEGRADOWANYCH TERENÓW PARKOWYCH WRAZ Z NADANIEM FUNKCJI SPOŁECZNYCH			
Nazwa wnioskodawcy	GMINA CHOSZCZNO			
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Choszczno, ul. Piastowska PODOBSZAR STARE MIASTO			
Odziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☒ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna Podobszar rewitalizacji I - Osiedle 700-lecia Podobszar rewitalizacji II - Osiedle Jagiełły Podobszar rewitalizacji III - Osiedle Południowe Podobszar rewitalizacji IV - Stare Miasto			
Cel (cele) przedsięwzięcia	Włączenie osób wykluczonych społecznie w proces przeciwdziałania degradacji obszaru rewitalizacji za pośrednictwem stałych form aktywizacji. Podjęcie działań prowadzących do odnowy przestrzenno- funkcjonalnej obszarów mających wysokie znaczenie dla prowadzonego procesu rewitalizacji.			
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 2 Rewitalizacja przestrzenna potencjałem do przeciwdziałania wykluczeniu mieszkańców</i>			
Główne projekty rewitalizacyjne	5.1. Uprzątnięcie terenu parkowego.			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Choszczno	Zdegradowana przestrzeń powodująca trwałe wykluczenie obszaru oraz niemożność prowadzenia efektywnego procesu wyprowadzania go ze stanu kryzysowego.	Zniwelowanie degradacji przestrzeni oraz przystosowanie jej do możliwości pełnienia odpowiednich funkcji społecznych.	1. Stworzenie koncepcji adaptacji przestrzeni. 2. Dokonanie uprzątnięcia terenu. 3. Wykonanie nasadzeń. 4. Postawienie obiektów małej infrastruktury.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Choszczno, Piastowska	500 000,00	WSKAŹNIKI PRODUKTU:	Sprawozdanie końcowe

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

		Powierzchnia obszaru poddana rewitalizacji – 2 ha <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba zaktywizowanych osób wykluczonych społecznie - 4	Beneficjenta
5.2. Adaptacja zieleni wraz z utworzeniem skwerów tematycznych.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Choszczno	Utrudniona możliwość włączenia społecznego osób ze względu na niemożność zapewnienia trwałych form aktywizacji.	Zniwelowanie degradacji przestrzeni oraz adaptacja skwerów umożliwiająca prowadzenie aktywizacji.	1. Pielęgnacja zieleni wraz z jej zagospodarowaniem. 2. Adaptacja przestrzeni na potrzeby skwerów. 3. Budowa infrastruktury niezbędnej do stworzenia skwerów.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Choszczno, Piastowska	600 000,00	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Powierzchnia obszaru poddana rewitalizacji – 0,5 ha <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba zaktywizowanych osób wykluczonych społecznie - 5	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta
5.3. Realizacja stałych prac porządkowych na obszarze parkowym przez spółdzielnię socjalną.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Choszczno	Utrudniona możliwość włączenia społecznego osób ze względu na niemożność zapewnienia trwałych form aktywizacji.	Prowadzenie cyklicznych działań mających na celu aktywizację zawodową mieszkańców oraz utrzymanie dbałości o odnowione obiekty parkowe.	1. Przekazanie spółdzielni socjalnej obowiązków związanych z pielęgnacją zieleni. 2. Dokonywanie nasadzeń przez członków spółdzielni socjalnej.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Choszczno, Piastowska	500 000,00	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Powierzchnia obszaru poddana rewitalizacji – 2 ha <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba zaktywizowanych osób wykluczonych społecznie - 5	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

5.4. Organizowanie aktywnych przedsięwzięć integracyjnych oraz aktywizacyjnych społeczność lokalną.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Choszczno	Utrudniona możliwość włączenia społecznego osób ze względu na niemożność zapewnienia trwałych form aktywizacji.	Włączanie społeczności lokalnej w działania podejmowane w ramach aktywizacji osób wykluczonych, które mają na celu ich integrację.	1. Włączenie osób wykluczonych społecznie oraz członków spółdzielni socjalnej w przygotowywanie wydarzeń integrujących społeczność lokalną.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Choszczno, Piastowska	200 000,00	WSKAŹNIKI PRODUKTU: Liczba zorganizowanych przedsięwzięć społecznych – 10 WSKAŹNIKI REZULTATU: Liczba zaktywizowanych osób wykluczonych społecznie - 15	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	Brak projektów uzupełniających.		
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Z przeprowadzonej diagnozy wynika, iż obszar zdegradowany jest miejscem koncentracji wysokiego wskaźnika osób bezrobotnych, a także niskiego wskaźnika przedsiębiorczości oraz zdegradowanych budynków. Przestrzeń obszaru wymaga kompleksowego wsparcia, mającego na celu odnowę obszaru parkowego oraz zapewnienie na tym terenie możliwości prowadzenia stałych działań aktywizacyjnych. W kontekście trwałej aktywizacji społecznej należy podkreślić, iż na obszarze występuje niski wskaźnik przedsiębiorczości, co będzie wymagało podjęcia działań skoncentrowanych na aktywizacji osób wywodzących się z terenów popegeerowskich, mających ukształtowaną postawę poczucia bierności zawodowej. Jednakże bez poprawienia infrastruktury technicznej, zachęcanie mieszkańców do prowadzenia swojej działalności na terenie zdefiniowanym jako zdegradowany może być trudne.</p> <p>Kolejnym problemem jest niewykorzystany potencjał parku i obiektów parkowych, które mogą stanowić bazę, dzięki której mogą się poprawić uwarunkowania społeczne i uwarunkowania gospodarcze. Teren parku miejskiego należy wykorzystać do aktywizacji społecznej mieszkańców, szczególnie osoby wykluczone społecznie bądź zagrożone wykluczeniem społecznym. W przeciwnym wypadku stopień degradacji obszaru może się w przyszłości pogłębiać. Niewykorzystanie potencjału parku przyczyni się również do jego degradacji przyrodniczej – niezadbany, niewykorzystany park może w przyszłości stać się miejscem pogłębiania i pojawiania się zjawisk trudnych społecznie.</p>		
Planowany okres realizacji	2018 - 2019		
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	1 800 000,00		
Przewidywane	<ul style="list-style-type: none"> RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich 		

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

źródła finansowania	społeczności i obszarów miejskich i wiejskich <ul style="list-style-type: none">• POWER, działanie 4.1 Innowacje społeczne• Budżet gminy
---------------------	---

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	6. REWITALIZACJA CENTRUM MIASTA
Nazwa wnioskodawcy	GMINA CHOSZCZNO
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Choszczno, Mur Południowy PODOBSZAR STARE MIASTO
Oddziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna Podobszar rewitalizacji I - Osiedle 700-lecia Podobszar rewitalizacji II - Osiedle Jagiełły Podobszar rewitalizacji III - Osiedle Południowe Podobszar rewitalizacji IV - Stare Miasto Podobszar rewitalizacji V - Kołki Podobszar rewitalizacji VI - Korytowo Podobszar rewitalizacji VII – Sławęcín Podobszar rewitalizacji VIII – Wardyń Podobszar rewitalizacji IX - Witoszyn
Cel (cele) przedsięwzięcia	Wykorzystanie potencjału centrum miejscowości do podjęcia działań mających na celu przeciwdziałanie zjawiskom kryzysowym poprzez włączenie osób wykluczonych społecznie do prac mających na celu odnowę obszaru i utrzymanie uzyskanego efektu.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 2 Rewitalizacja przestrzenna potencjałem do przeciwdziałania wykluczeniu mieszkańców</i>			
Główne projekty rewitalizacyjne	6.1. Przebudowa budynków na cele społeczno-gospodarcze wraz z zagospodarowaniem terenu.			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Choszczno	Występowanie zdegradowanych infrastrukturalnie budynków, które wpływają na potęgowanie zjawisk społecznych koncentrujących się na obszarze rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem braku możliwości włączenia mieszkańców w proces rewitalizacji.	Odnowa zdegradowanych obiektów usytuowanych w centrum miejscowości wraz z zaadaptowaniem ich na potrzeby realizacji działań społeczno-gospodarczej opartych na aktywizacji społecznej.	1. Odnowa elewacji zewnętrznych. 2. Przekształcenie fontanny w obiekt utrwalający tożsamość lokalną. 3. Zakup małej architektury. 4. Adaptacja obszaru wraz ze stworzeniem przestrzeni aktywizacji społecznej.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Choszczno, Południowy Mur	1 200 000,00	WSKAŹNIKI PRODUKTU: Liczba infrastruktury poddanej działaniom rewitalizacyjnym – 15 Powierzchnia obszaru poddana rewitalizacji – 1ha WSKAŹNIKI REZULTATU: Liczba zorganizowanych działań społecznych – 30 Liczba osób wymagających wsparcia z obszarów wiejskich uczestnicząca w procesie aktywizacji - 20	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta
	6.2. Prowadzenie aktywizacji osób wykluczonych i uzależnionych.			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Choszczno	Brak skoncentrowanego wsparcia kierowanego do osób wymagających działań aktywizacyjnych	Przeciwdziałanie zjawiskom kryzysowym oraz degradacji społecznej obejmującej obszar rewitalizacji.	1. Zatrudnienie animatorów. 2. Opracowanie koncepcji aktywizacji. 3. Realizacja aktywizacji osób

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

	zamieszkujących miejski oraz wiejski.	obszar		wykluczonych.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość		Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Choszczno, Południowy	Mur	100 000,00	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba zorganizowanych działań aktywizacyjnych – 30 <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba osób biorących udział w organizowanych działaniach – 150 Liczba osób wymagających wsparcia z obszarów wiejskich uczestnicząca w procesie aktywizacji - 5	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta
6.3. Prowadzenie warsztatów oraz wydarzeń kulturalnych.				
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu		Cel projektu	Zadania
Gmina Choszczno	Brak skoncentrowanego wsparcia kierowanego do osób wymagających działań aktywizacyjnych i zamieszkujących obszar miejski oraz wiejski. Brak podejmowania działań kreujących poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców.		Przeciwdziałanie zjawiskom kryzysowym oraz degradacji społecznej obejmującej obszar rewitalizacji.	1. Zatrudnienie animatorów. 2. Opracowanie koncepcji aktywizacji. 3. Realizacja warsztatów.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość		Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Choszczno, Południowy	Mur	50 000,00	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba zatrudnionych osób - 3 <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba zorganizowanych działań aktywizacyjnych – 10 Liczba osób biorących udział w organizowanych działaniach – 150 Liczba osób wymagających wsparcia z obszarów wiejskich	Sprawozdanie końcowe Beneficjenta

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

		uczestnicząca w procesie aktywizacji - 5	
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	Brak projektów uzupełniających.		
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Problemem na obszarze zdegradowanym jest niski wskaźnik przedsiębiorczości oraz niewystarczająca liczba działań społecznych, które mają prowadzić do integracji mieszkańców i przeciwdziałania nawarstwiania się problemów społecznych. Wynikać to może z nieodpowiedniej infrastruktury, która poprzez swoje zdegradowanie nie może służyć do kompleksowej aktywizacji mieszkańców i wyprowadzenia całego obszaru z sytuacji kryzysowej.</p> <p>Niski wskaźnik przedsiębiorczości i brak możliwości wspierania lokalnych przedsiębiorców może negatywnie wpływać na kształtowanie się tożsamości lokalnej mieszkańców gminy. Brak świadomości o lokalnych produktach nie sprzyja rozwoju przedsiębiorczości, trudno w takiej sytuacji jest o podejmowanie działań mających na celu dbanie o lokalną tożsamość.</p> <p>Ponadto brakuje odpowiednio przystosowanej przestrzeni do organizacji spotkań aktywizacyjnych, codziennego spędzania wolnego czasu na terenie gminy. Organizacja warsztatów i spotkań przyczyniłaby się zarówno do aktywizacji społecznej mieszkańców jak i do promocji gminy wśród mieszkańców. Ważne jest, aby poprzez działania aktywizacyjne wzmocnić również w mieszkańcach świadomość dotyczącą ich tożsamości lokalnej. Pośrednio może to się przyczynić do zwiększenia ich aktywności na rzecz społeczności oraz wspomóc proces realizacji działań rewitalizacyjnych.</p> <p>Odnowa centrum miasta wraz z organizowaniem działań aktywizacyjnych ma na celu doprowadzenie do zwiększenia aktywności osób wykluczonych, tak aby możliwe było podejmowanie działań mających na celu włączenie ich do społeczności lokalnej. Niniejsze przedsięwzięcie będzie powiązane z poprzednimi, które są realizowane w ramach procesu rewitalizacji i w odniesieniu do osób zamieszkujących obszary wiejskie będzie miało na celu zwiększenie ich poczucia tożsamości lokalnej, tak aby możliwe było zwiększenie ich aktywności społecznej. W ramach podejmowania działań mających na celu zaangażowanie osób z obszarów wiejskich, przewiduje się możliwość wykorzystania tożsamego rozwiązania zapewniającego możliwość skorzystania z komunikacji publicznej, gdyż wśród osób wykluczonych istnieje utrudniona możliwość poruszania się po obszarze gminy, ze względu na brak dostępu do samochodu oraz posiadanie niewystarczających środków finansowych.</p>		
Planowany okres realizacji	2018 - 2020		
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	1 350 000,00		
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none">• RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich• POWER, działanie 4.1 Innowacje społeczne• Budżet gminy		

Rozdział VIII. Mechanizmy integrowania działań służących realizacji celów rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W Programie zintegrowano różne działania służące realizacji celów rewitalizacji, w związku z czym zachowana została komplementarność dokumentu w aspektach odnoszących się do zaplanowanych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych. Kompleksowe rozwiązanie problemów jest nadrzędnym celem realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, występujących na obszarze zdegradowanym. Poniżej zaprezentowano mechanizmy zachowania komplementarności działań (projektów i przedsięwzięć) na poziomie programu w ujęciu przestrzennym, problemowym, instytucjonalno-proceduralnym, międzyokresowym oraz ze względu na źródła finansowania.

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU PRZESTRZENNYM

Diagnoza obszaru pozwoliła na wskazanie poszczególnych obszarów miejskich oraz wiejskich, na których występuje wysokie natężenie zjawisk społecznych, takich jak: bezrobocie, ubóstwo analizowane na podstawie wykorzystania zasiłków, a także uzależnienie od alkoholu, liczba przestępstw, natężenia problemów związanych z przemocą domową i demografią. Ponadto przeanalizowane zostały problemy środowiskowe, techniczne, przestrzenno-funkcjonalne i gospodarcze. Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne koncentrują się na konieczności przeciwdziałania zjawisko kryzysowym występującym na poszczególnych obszarach, jednakże ze względu na uwarunkowania strategiczne gminy oraz możliwość zapewnienia kompleksowego wsparcia ze względu na posiadaną infrastrukturę, podjęta została decyzja przez członków Zespołu ds. rewitalizacji, iż działania skierowane do osób z terenów wiejskich będą realizowane na obszarze miasta. Wynika to bezpośrednio z założenia o konieczności wyprowadzenia osób wykluczonych z obszaru, który zamieszkują, co przyniesie lepsze efekty rewitalizacyjne. Gmina w ramach wsparcia zapewni dostęp mieszkańcom do możliwości nieodpłatnego przemieszczania się, a poddane rewitalizacji obiekty związane z aktywizacją społeczną zapewnią efektywne prowadzenie działań rewitalizacyjnych dla całego obszaru rewitalizacji.

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU PROBLEMOWYM

Analiza problemów występujących na obszarze rewitalizacji oraz terenie całej Gminy pozwoliła na wskazanie przedsięwzięć, które w największym stopniu sprawią, iż problemy zostaną zniwelowane. Ponadto pod uwagę zostały wzięte rozwiązania sygnalizowane przez mieszkańców w trakcie spotkań oraz warsztatów rewitalizacyjnych. Planowane przedsięwzięcia zostały stworzone po dokładnym zapoznaniu

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

się z danymi pozyskanymi w trakcie wykonywania diagnozy oraz na podstawie działań partycypacyjnych, które były realizowane w trakcie przygotowywania Programu. Wynikają one również z potencjału rozwoju obszaru rewitalizacji, a także odpowiadają na potrzeby sygnalizowane w obszarach: społecznym, przestrzenno- funkcjonalnym, technicznym oraz środowiskowym. Wdrażane przedsięwzięcia oddziałują w znacznym stopniu na eliminację negatywnych zjawisk, które zostały określone w diagnozie potrzeb i potencjału rozwoju obszaru rewitalizacji. Wynika to z dokładnego przeanalizowania komplementarności wyników diagnozy, na którą odpowiada realizacja konkretnych przedsięwzięć oraz poszczególnych działań. Ponadto przeprowadzono analizę wskaźników i prognozowanych rezultatów. Zadania przewidziane do realizacji w ramach procesu rewitalizacji realizują założone cele programu rewitalizacji. Należy podkreślić, iż zgodnie ze stwierdzonymi problemami społecznymi oraz na podstawie określonych celów i w odniesieniu do programów strategicznych na poziomie lokalnym oraz regionalnym, kluczowe będzie podjęcie działań zmierzających do poprawy stanu infrastruktury technicznej, która zapewni możliwość aktywizacji osób wykluczonych. Odpowiednie wyposażenie obiektów oraz prowadzenie stałych działań aktywizacyjnych wpłynie na możliwość marginalizacji stwierdzonych problemów, na poszczególnych podobszarach. Kluczowe jest również podejmowanie działań zmierzających do aktywizacji społecznej wykorzystującej narzędzia ekonomii społecznej. Analizując występujące problemy, można dostrzec, iż większa ilość działań niepożądanych w postaci przemocy rodzinnej i uzależnienia od alkoholu występuje na obszarze wiejskim. Jednakże prowadzenie działań niwelujących problemy na tym obszarze jest utrudnione strategicznie, dlatego kluczowe będzie realizowanie działań na obszarze miejskim.

Poprzez odnowę domu kultury oraz jego odpowiednie wyposażenie będzie możliwe prowadzenie aktywnych działań aktywizacyjnych, które swoje odzwierciedlenie znajdą w ramach procesu aktywizacji mieszkańców realizowanym za pośrednictwem zmodernizowanego dworca kolejowego jako platformy aktywizacji organizacji społecznych. Działania wymagające szczególnej koncentracji na osobach długotrwale wykluczonych oraz niepełnosprawnych będą prowadzone w zakładzie aktywności zawodowych, którego celem będzie aktywizacja zawodowa oraz przeciwdziałanie narastaniu problemów społecznych i poczucia marginalizacji mieszkańców. Działania szczególnie skierowane na niwelowanie problemów występujących na obszarach wiejskich będą podejmowane w ramach przedsięwzięcia czwartego, który realizowany będzie na tych obszarach. Konieczność odnowy przestrzeni publicznych, na których koncentrują się zachowania niepożądane oraz istnieje możliwość aktywizacji osób wykluczonych będą realizowane poprzez działania na obszarach parkowych oraz w centrum miasta.

+2 - bardzo silne powiązanie

+1 - silne powiązanie

0 - neutralne powiązanie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	1. DOM KULTURY MIEJSCEM AKTYWNEJ INTEGRACJI I AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ	2. MODERNIZACJA DWORCA KOLEJOWEGO JAKO PLATFORMY ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH	3. STWORZENIE ZAKŁADU AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ JAKO PODSTAWY WSPARCIA OSÓB WYKLUCZONYCH	4. REWITALIZACJA ZESPOŁU PAŁACOWO-PARKOWEGO W KORYTOWIE	5. ODNOWA ZDEGRADOWANYCH TERENÓW PARKOWYCH WRAZ Z NADANIEM FUNKCJI SPOŁECZNYCH	6. REWITALIZACJA CENTRUM MIASTA
1. DOM KULTURY MIEJSCEM AKTYWNEJ INTEGRACJI I AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ						
2. MODERNIZACJA DWORCA KOLEJOWEGO JAKO PLATFORMY ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH						
3. STWORZENIE ZAKŁADU AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ JAKO PODSTAWY WSPARCIA OSÓB WYKLUCZONYCH						
4. REWITALIZACJA ZESPOŁU PAŁACOWO-PARKOWEGO W KORYTOWIE						
5. ODNOWA ZDEGRADOWANYCH TERENÓW PARKOWYCH WRAZ Z NADANIEM FUNKCJI SPOŁECZNYCH						
6. REWITALIZACJA CENTRUM MIASTA						

Z analizy komplementarności zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynika, iż występuje oddziaływanie pomiędzy przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, jednakże należy wskazać, iż deficyty występujące na obszarach wiejskich będą marginalizowane poprzez realizację przedsięwzięć numer 1, 2, 3, 4, które będą skierowane również do mieszkańców podobszarów Kołki, Sławęcín, Wardyń i Witoszyn, na terenie których nie zaplanowano realizacji przedsięwzięć ze względu na brak możliwości infrastrukturalnych oraz zapisy strategiczne związane z rozwojem gminy.

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU INSTYTUCJONALNO-PROCEDURALNYM

W celu zachowania komplementarności działań na poziomie programu rewitalizacji zaplanowano działania przypisane dla Zespołu ds. rewitalizacji oraz dla przedstawiciela Urzędu Miasta. Za zadania społeczne i wdrożenie projektów rewitalizacyjnych odpowiedzialny będzie kierownik Wydziału Zamówień Publicznych, Inwestycji i Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta.

Dla zapewnienia skuteczności procesu dane będą prezentowane za pośrednictwem Zespołu ds. rewitalizacji, którego zadaniem będzie ocena stopnia możliwości zrozumienia dostępnych danych przez interesariuszy rewitalizacji i potrzeba ich przetworzenia. Planuje się zawarcie szczegółowych porozumień regulujących zakres i częstotliwość zbieranych danych sprawozdawczych. Celem takiego podejścia jest udostępnienie danych i informacji dotyczących stopnia rozwiązania konkretnego problemu zidentyfikowanego na obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji dla interesariuszy rewitalizacji. Dostęp do danych ma pozwolić interesariuszom monitorować skuteczność zmian społeczno-gospodarczych. Współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur zostanie zapewniona na etapie programowania oraz na etapie wdrażania Programu (tabela).

Tabela 27 Mechanizmy integrujące na etapie programowania oraz wdrażania programu rewitalizacji

MECHANIZMY INTEGRUJĄCE - ETAP PROGRAMOWANIA PROGRAMU

<ul style="list-style-type: none">• Identyfikacja wspólnych obszarów interwencji pomiędzy RPO a innymi programami pomocowymi
<ul style="list-style-type: none">• Zaangażowanie w prace Zespołu ds. rewitalizacji podmiotów reprezentujących różne sektory społeczny, gospodarczy i publiczny
<ul style="list-style-type: none">• Identyfikacja kategorii beneficjentów mogących wspólnie aplikować o wsparcie lub współpracować przy wdrożeniu

MECHANIZMY INTEGRUJĄCE - ETAP WDRAŻANIA PROGRAMU

<ul style="list-style-type: none">• Skoordynowanie terminów składania wniosków i wyboru projektów w ramach powiązanych ze sobą działań w poszczególnych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych
<ul style="list-style-type: none">• Współpraca UM z jednostkami samorządowymi (OPS, Ośrodek Kultury, szkoły) w zakresie rozpoznawania potrzeb jednostek w kontekście rewitalizacji, a także opiniowania podejmowanych działań i uzgadniania realizowanych projektów w ramach prowadzonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych
<ul style="list-style-type: none">• Monitorowane wdrożenia przez <u>Zespół ds. rewitalizacji</u>, który będzie pełnił funkcję <u>centrum łączności</u> pomiędzy przedstawicielami Wydziału Zamówień Publicznych, Inwestycji i Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta, jednostek organizacyjnych, przedsiębiorcami oraz NGO's. wraz z organizacją corocznych spotkań. Zespół ds. rewitalizacji służyć będzie do rozpoznawania potrzeb wskazanych jednostek w kontekście rewitalizacji, a także opiniowania podejmowanych działań i uzgadniania realizowanych projektów w ramach prowadzonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych
<ul style="list-style-type: none">• Uruchomienie „banku projektów” mogących być uzupełnieniem projektów rewitalizacyjnych wpisanych do Programu
<ul style="list-style-type: none">• Wprowadzenie wymogu uzyskania opinii <u>Zespołu ds. rewitalizacji</u> załączanej do wniosku aplikacyjnego zaświadczonego o komplementarności operacji z innymi projektami z Programu
<ul style="list-style-type: none">• Nawiązanie ponadlokalnej współpracy z sąsiednimi gminami wdrażającymi Program w celu wymiany doświadczeń i dobrych praktyk we wdrożeniu Programu

- Ciągła analiza przez Wydział Zamówień Publicznych, Inwestycji i Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta następstw podejmowanych decyzji dla polityki przestrzennej gminy
- Stałe monitorowanie przez Wydział Zamówień Publicznych, Inwestycji i Planowania Przestrzennego UM warunków pozyskania dodatkowych środków wsparcia zewnętrznego w celu tworzenia warunków łącznia środków prywatnych w finansowanie procesów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Podstawowym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych będzie działanie 9.3 RPO WZ Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich. Zakłada się, że działania inwestycyjne finansowane z EFRR oraz podejmowane działania 9.3 RPO WZ będą rozszerzeniem – uzupełnieniem działań o charakterze społecznym, prowadzonych w ramach PI 9i (aktywne włączenie). Natomiast w ramach RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Wzmocnienie potencjału społeczności lokalnych na obszarach rewitalizowanych, zaplanowano działania aktywizacyjne mające na celu zaangażowanie społeczności lokalnej. Realizacja projektów będzie zależała od dostępności dokumentacji projektowej niezbędnej do uzyskania w celu realizacji projektu oraz wymagań konkursowych, które będą związane z poszczególnymi ogłaszanymi naborami. Ze względu na konieczność zapewnienia komplementarnej realizacji przedsięwzięć, planuje się realizację zamierzać z wykorzystaniem środków budżetowych, które będą podstawowym źródłem finansowania, w przypadku niemożności pozyskania środków zewnętrznych.

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU MIĘDZYOKRESOWYM

Narzędziem służącym trwałemu zintegrowaniu działań w ujęciu międzyokresowym będzie ewaluacja Programu:

- Ewaluacja ex ante (przed rozpoczęciem działań Programu, celem ustalenia, czy i w jakim stopniu podejmowane działania będą zgodne z przyjętymi założeniami oraz czy możliwe jest osiągnięcie długotrwałych efektów w tym kontekście);
- Ewaluacja w połowie obowiązywania Programu (umożliwia zbadanie stopnia efektywności podejmowanych działań oraz ich zgodności z założeniami, ale także na ile aktywności są zgodne z harmonogramem, a poziom wykorzystania zasobów odpowiada opisowi w projekcie);
- Ewaluacja bieżąca – monitoring przynajmniej raz na rok (dokonywana przez cały czas trwania Programu, związana z oceną poziomu wykonywania zadań i działań w poszczególnych podobszarach rewitalizacyjnych);
- Ewaluacja końcowa (dokonywana pod koniec realizacji projektu, wiąże się z analizą zgodności podejmowanych działań wynikających z harmonogramu oraz z rozliczeniem poziomu wykorzystania zasobów);

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

— Ewaluacja ex post (dokonywana po zakończeniu przedsięwzięcia, a zatem w okresie, w którym możliwe jest zweryfikowanie poziomu osiągnięcia zakładanych celów projekt).

O efektywnym połączeniu i skoordynowaniu zadań w ujęciu międzyokresowym stanowić będzie kontynuacja podjętych w poprzednim okresie działań, ale także istotna jest świadomość strategicznego wzmacniania ich w kolejnych okresach. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne bazują na poprzednich doświadczeniach Gminy, zdobytych podczas realizacji projektów inwestycyjnych finansowanych ze środków RPO, PROW oraz środków budżetowych.

Należy wykazać powiązania zaplanowanych do realizacji projektów rewitalizacyjnych z projektami, które były realizowane w poprzedniej perspektywie finansowej i dotyczyły odnowy obiektów zapewniających funkcje społeczne na obszarach wiejskich, a także pielęgnujące rozwiązania w kontekście tożsamości lokalnej. Realizowano również projekty miękkie, które były nakierowane na wdrażanie rozwiązań w aspekcie społecznym, czyli stanowiły podwaliny do realizacji projektów objętych wsparciem w ramach niniejszego programu rewitalizacji na lata 2017 – 2023.

Tabela 28 Zestawienie zadań wg zawartych umów, realizowanych lub zakończonych przez podmioty publiczne realizujące działania ze środków zewnętrznych

Lp.	Źródło finansowania/ Nr umowy, data podpisania umowy	Nazwa projektu/ Okres realizacji projektu	Całkowita wartość projektu	Wartość dofinansowania	Wkład własny
1.	PROW 2007 – 2013 w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” Nr umowy: 00191–6922–UM1600172/10 Data podpisania umowy: 16.12.2011 r.	„Odbudowa i przebudowa świetlic wiejskich w gminie Choszczno – III etap – wiejskie centra kultury w Zamęcinie i Stradzewie” Okres realizacji projektu: 2011 r.-2013 r.	886 625,18 zł	413 893,00 zł	472 732,18 zł
2.	PROW 2007 – 2013 w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” Nr umowy: 00176–6922–UM1600173/10 Data podpisania umowy: 16.12.2011 r.	„Odbudowa i przebudowa świetlic wiejskich w gminie Choszczno – IV etap – Wiejskie centra kultury w Piaseczniku, Zwierzynie i Sulinie” Okres realizacji projektu: 2011 r. – 2013 r.	556 991,43 zł	339 692,00 zł	217 299,43 zł
3.	PROW 2007 – 2013 w ramach środka 4.1 „Rozwój zależnych od rybactwa” Nr umowy: 00219-6173-SW1600071/13 Data podpisania umowy: 13.09.2013 r.	„Rozwój infrastruktury rekreacyjno – turystycznej w Choszcznie poprzez budowę przestani wodnych i łowisk wędkarskich nad J. Klukom” Okres realizacji projektu: 2014 r.	1 327 716,55 zł	740 440,00 zł	587 276,55 zł
4.	PROW 2007 – 2013 w ramach działania 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” Nr umowy: 01456–6930–UM1642063/14	„I Choszczeński Festiwal Smaków” Okres realizacji projektu: 21.06.2014 r.	13 988,34 zł	11 190,67 zł	2 797,67 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta

Tabela 29 Zestawienie zadań wg zawartych umów, realizowanych lub zakończonych przez Miasto Choszczno ze środków unijnych oraz krajowych

Lp.	Nazwa zadania	Program operacyjny	Rok realizacji	Koszt całkowity	Dofinansowanie	Środki własne
1	Zakup samochodu	1. Regionalny Program Operacyjny	2014-2015	746 940,00	500 000,00	156 940,00

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

	ratowniczo – gaśniczego dla OSP w Zamęcinie niezbędnego do prowadzenia akcji ratowniczych oraz usuwania skutków zagrożeń	Województwa Zachodniopomorskiego 2. WFOŚiGW	Do RPO złożono 14.02.2014 Do WFOŚiGW 28.03.2014		90 000,00	
2	Promocja atrakcji turystycznych Pojezierza Myśliborskiego poprzez wydanie folderów informacyjnych, oznakowanie szlaku trzech jezior oraz wytyczenie tras rowerowych w Gminie Choszczno”	Małe Projekty PROW - WDRAŻANIE LOKALNYCH STRATEGII ROZWOJU	2014-2015 Wniosek o dof. złożono 26.08.2014 Wniosek o płatność 31.03.2015	19 374,00	10 263,00	9 111,00
3	Organizacja widowiska historycznego - Śladami przeszłości -" Kierunek Choszczno"	Małe Projekty PROW - WDRAŻANIE LOKALNYCH STRATEGII ROZWOJU	2014	28 150,00	22 364,00	5 786,00
4	Organizacja imprezy promującej lokalne wyroby kulinarne – I Choszczeński Festiwal Smaków	Małe Projekty PROW - WDRAŻANIE LOKALNYCH STRATEGII ROZWOJU	2014	15 011,00	11 190,00	3 821,00
5	Międzysolecki Turniej Tradycji, Kultury, i Dziedzictwa Regionalnego	Małe Projekty PROW - WDRAŻANIE LOKALNYCH STRATEGII	2014	6 015,00	4 464,00	1 551,00

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

		ROZWOJU				
6	Rozwijamy się z indywidualizacją	Program Operacyjny Kapitał Ludzki – projekt systemowy	2012-2013	316 732,00	316 732,00	0,00
7	Budowa ogólnodostępnego boiska wielofunkcyjnego w Zamęcinie	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich działanie WDRAŻANIE LOKALNYCH STRATEGII ROZWOJU	2012	592 000,00	385 000,00	207 000,00
8	„Twórczym i aktywnym być” - Na szkole Malowane” warsztaty w Piaseczniku	Małe Projekty PROW - WDRAŻANIE LOKALNYCH STRATEGII ROZWOJU	2012	17 814,00	11 633,00	6 181,00
9	„Licencja na sukces „ Pierwsze warsztaty rękodzielnictwa w Piaseczniku	Małe Projekty PROW - WDRAŻANIE LOKALNYCH STRATEGII ROZWOJU	2011	27 000,00	17 800,00	9 200,00
10	„Turystyczno – rekreacyjne zagospodarowanie terenów wokół jeziora Klukom i Miejskiej Góry”	Regionalny Program Operacyjny województwa Zachodniopomorskiego	2009-2011	5 564 720,00	2584 720,00	2 980 000,00
11	„Rozwój infrastruktury rekreacyjno – turystycznej w Choszczynie poprzez budowę przystani wodnych i łowisk wędkarskich nad J. Klukom.	PO RYBY, w ramach „Wzmocnienie konkurencyjności i utrzymania atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa	2013-2015	1 241 120,00	740 440,00	500 680,00
12	„Poprawa jakości	PROW	2013	2 138 423,00	1 179 240,00	962 183,00

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

	podstawowych usług dla gospodarki i ludności wiejskiej poprzez budowę wodociągów na odcinkach: Choszczno – Pakość, Pakość – Bonin, Choszczno - Koplin, Piasecznik – kolonia Piasecznik, Stary Klukom - Kolonia Stary Klukom”	Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”				
13	„Zwiększenie Kapitału Społecznego Obszarów Wiejskich Gminy Choszczno poprzez budowę bezpiecznych miejsc aktywności ruchowej w miejscowościach: Rzecko, Korytowo, Wardyń, Piasecznik, Stradzewo, Kołki, Smoleń, Zwierzyn, Sulino, Raduń I Stary Klukom" / Place ZABAW	PROW, „Odnowa i rozwój wsi"	2010/2012	484 284,00	276 061,00	208 223,00
14	Budowa bezpiecznych miejsc aktywności ruchowej w	PROW, „Odnowa i rozwój wsi"	2012/2013	214 794,00	139 729,00	75 065,00

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

	miejsowościach: Stawin, Sławęcín, Zamęcín, Suliszewo.					
15	„Odbudowa i przebudowa świetlic wiejskich w Gminie Choszczno II etap „Utworzenie Wiejskich Centrów Kultury w Sławęcínie, Kołkach i Rzecku	PROW, „Odnowa i rozwój wsi”	2010	572 590,00	347 726,00	224 864,00
16	Odbudowa i przebudowa świetlic wiejskich w Gminie Choszczno" - III - Etap -" Wiejskie Centra Kultury w Zamęcínie i Stradzewie".	PROW działanie „Odnowa i rozwój Wsi”,	2013	918 294,00	414 893,00	503 401,00
17	Odbudowa i przebudowa świetlic wiejskich w Gminie Choszczno" - IV- Etap -" Wiejskie Centra Kultury w Piaseczniku, Zwierzyniu i Sulinie".	PROW działanie „Odnowa i rozwój Wsi”,	2012	599 301,00	330 030,00	269 271,00
18	„Kluby Przedszkolaka w Gminie Choszczno”	Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX „Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach”,	2008-2010	475 970,00	475 970,00	0,00
19	Centra	PO KL	2007	20 458,00	20 458,00	0,00

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

	Kształcenia na odległość – Centrum Korytowo					
--	--	--	--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta

Rozdział IX. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji

Za wdrożenie Programu odpowiedzialny będzie Burmistrz Miasta, który corocznie przedkładać będzie Radzie Miasta raport monitoringowy z wdrażania Programu. Podległy Burmistrzowi Miasta Zespół ds. rewitalizacji stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy rewitalizacji z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełnił będzie funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza. Organem organizacyjnym w zakresie nadzoru nad realizacją zapisów programu będzie Wydział Zamówień Publicznych, Inwestycji i Planowania Przestrzennego, który będzie nadzorował organizowanie spotkań Zespołu ds. Rewitalizacji oraz informował interesariuszy procesu rewitalizacji. Wskazany wydział będzie również odpowiedzialny za informowanie członków Zespołu ds. Rewitalizacji o planowanych spotkaniach, a także kierowanie informacji wraz z zaproszeniem do interesariuszy procesu rewitalizacji (m.in. organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i mieszkańców). Interesariusze rewitalizacji będą mogli wziąć udział w organizowanych spotkaniach Zespołu, wyrażając swoje stanowisko odnośnie prowadzonego procesu rewitalizacji, które następnie będzie przekazywane Burmistrzowi Miasta poprzez zapisy zawarte w protokołach.

Zadaniem Zespołu ds. rewitalizacji, którego spotkania będą się odbywały co najmniej raz na rok, będzie również pomoc techniczna dla beneficjentów Programu przy aplikowaniu o środki zewnętrzne (doradztwo, szkolenia, seminaria, warsztaty). Zespół uczestniczyć będzie w pracach monitoringu i ewaluacji (ex ante, mid term, ex post) realizacji zadań objętych programem rewitalizacji. W czasie realizacji Programu, Zespół ds. Rewitalizacji, z inicjatywy własnej lub na wniosek podmiotu realizującego przedsięwzięcie będzie mógł przeprowadzić spotkanie, w celu omówienia problemów. Zespół ds. rewitalizacji uprawniony będzie do wyrażania opinii oraz podejmowania inicjatyw i rozwiązań odnoszących się do rewitalizacji Gminy.

Zespół ds. rewitalizacji zostanie powołany w trakcie etapu wdrażania programu i bazować będzie na osobach pracujących nad przygotowaniem Programu w ramach Zespołu, który powołany został zarządzeniem Burmistrza na potrzeby opracowania Programu. Pracami Zespołu ds. rewitalizacji kierować będzie przedstawiciel Wydziału Zamówień Publicznych, Inwestycji i Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta.

Zakłada się, iż interesariusze, a w szczególności mieszkańcy, przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe będą mogli składać propozycje oraz uwagi we wskazanych powyżej referatach, a także brać czynny udział w pracach Zespołu ds. Rewitalizacji, po poinformowaniu o takiej chęci pracowników wskazanych jednostek Urzędu Miasta. Wydział Zamówień Publicznych, Inwestycji i Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta będzie zobowiązany do każdorazowego powiadamiania interesariuszy o możliwości składania propozycji i uwag oraz brania udziału w posiedzeniach Zespołu ds. Rewitalizacji poprzez dystrybucję materiałów reklamowych (plakaty, ulotki) oraz informacje zamieszczane na stronach internetowych urzędu.

Rozdział X. Ramy finansowe i czasowe realizacji Programu

Program rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy, z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS, EFRROW oraz innych publicznych lub prywatnych. Szczegółowe zestawienie zaplanowanych źródeł finansowania opisano w tabelach poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w Rozdziale VII. *Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne.*

Dodatkowy opis mechanizmów zachowania komplementarności działań w ujęciu źródeł finansowania określony został w Rozdziale VIII. *Mechanizmy integrowania działań służących realizacji celów rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.* Łączny budżet Programu rewitalizacji stanowi kwotę **20 550 000,00 zł.**

Tabela 30 Uszczegółowienie źródeł finansowania projektów

1. DOM KULTURY MIEJSCEM AKTYWNEJ INTEGRACJI I AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ	
1.1. Modernizacja oraz przebudowa budynku Domu Kultury.	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wsparcie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
1.2. Adaptacja pomieszczeń Domu Kultury na cele społeczne.	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wsparcie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
1.3. Stworzenie pracowni aktywizacyjnych.	RPO WZ 2014-2020, działanie 7.2 Wsparcie dla tworzenia podmiotów integracji społecznej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej
1.4. Wyposażenie pomieszczeń Domu Kultury w sprzęt niezbędny do aktywizacji społecznej.	RPO WZ 2014-2020, działanie 7.2 Wsparcie dla tworzenia podmiotów integracji społecznej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej
1.5. Organizowanie cyklicznych przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną, ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych.	Budżet Gminy
2. MODERNIZACJA DWORCA KOLEJOWEGO JAKO PLATFORMY ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH	
2.1 Modernizacja obiektu dworca kolejowego wraz z remontem wnętrza.	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wsparcie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
2.2. Wydzielenie oraz adaptacja pomieszczeń dworca na cele społeczne.	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wsparcie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
2.3. Stworzenie spółdzielni socjalnej.	PO WER 2014 – 2020, działanie 2.9 Rozwój ekonomii społecznej RPO WZ 2014- 2020, działanie 7.4 Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej m.in. poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych)

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

2.4. Utworzenie Centrum Wolontariatu.	POWER, działanie społeczne 4.1 Innowacje społeczne
2.5. Prowadzenie stałych działań aktywizacji społecznej i zawodowej.	POWER, działanie społeczne 4.1 Innowacje społeczne
3. STWORZENIE ZAKŁADU AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ JAKO PODSTAWY WSPARCIA OSÓB WYKLUCZONYCH	
3.1. Budowa budynku pełniącego funkcję Zakładu Aktywizacji Zawodowej.	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
3.2. Adaptacja wnętrza budynku wraz ze stworzeniem pracowni.	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
3.3. Wyposażenie pracowni aktywizacji zawodowej.	RPO WZ 2014-2020, działanie 7.2 Wsparcie dla tworzenia podmiotów integracji społecznej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej
3.4. Zatrudnienie trenerów zawodowych.	RPO WZ 2014-2020, działanie 7.2 Wsparcie dla tworzenia podmiotów integracji społecznej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej
3.5. Realizacja stałych zajęć aktywizacji zawodowej oraz społecznej.	Rządowy Program MRPIPS Senior-WIGOR/ Senior +, ASOS
3.6. Adaptacja przestrzeni wokół obiektu	Budżet Gminy
4. REWITALIZACJA ZESPOŁU PAŁACOWO-PARKOWEGO W KORYTOWIE	
4.1. Przebudowa budynków na cele społeczno-gospodarcze wraz z zagospodarowaniem terenu.	RPO WZ 2014-2020, działanie 7.2 Wsparcie dla tworzenia podmiotów integracji społecznej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej
4.2. Prowadzenie aktywizacji osób wykluczonych i uzależnionych.	POWER, działanie społeczne 4.1 Innowacje społeczne
4.3. Prowadzenie warsztatów oraz wydarzeń kulturalnych.	POWER, działanie społeczne 4.1 Innowacje społeczne
4.4. Zapewnienie funkcji noclegowej oraz gastronomicznej.	POWER, działanie społeczne 4.1 Innowacje społeczne
5. ODNOWA ZDEGRADOWANYCH TERENÓW PARKOWYCH WRAZ Z NADANIEM FUNKCJI SPOŁECZNYCH	
5.1. Uprzątnięcie terenu parkowego.	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
5.2. Adaptacja zieleni wraz z utworzeniem skwerów tematycznych.	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
5.3. Realizacja stałych prac porządkowych na obszarze parkowym przez spółdzielnię socjalną.	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
5.4. Organizowanie aktywnych przedsięwzięć integracyjnych oraz aktywizacyjnych społeczność lokalną.	POWER, działanie społeczne 4.1 Innowacje społeczne
6. REWITALIZACJA CENTRUM MIASTA	
6.1. Zaadaptowanie przestrzeni oraz stworzenie symbolu tożsamościowego miasta.	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

	społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
6.2. Utworzenie deptaka wraz z adaptacją przestrzeni na cele aktywizacji społecznej.	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
6.3. Organizowanie wydarzeń wspierających tożsamość lokalną.	POWER, działanie 4.1 Innowacje społeczne

Harmonogram realizacji działań rewitalizacyjnych obejmuje lata 2017-2023, zgodnie z poniższym szczegółowym zestawieniem.

Tabela 31 Harmonogram realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych Gminy Choszczno

PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	LATA REALIZACJI PROGRAMU						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. DOM KULTURY MIEJSCEM AKTYWNEJ INTEGRACJI I AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ							
2. MODERNIZACJA DWORCA KOLEJOWEGO JAKO PLATFORMY ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH							
3. STWORZENIE ZAKŁADU AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ JAKO PODSTAWY WSPARCIA OSÓB WYKLUCZONYCH							
4. REWITALIZACJA ZESPOŁU PAŁACOWO-PARKOWEGO W KORYTOWIE							
5. ODNOWA ZDEGRADOWANYCH TERENÓW PARKOWYCH WRAZ Z NADANIEM FUNKCJI SPOŁECZNYCH							
6. REWITALIZACJA CENTRUM MIASTA							

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 32 Uszczegółowienie harmonogramu projektów

1. DOM KULTURY MIEJSCEM AKTYWNEJ INTEGRACJI I AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ	2018 - 2022
1.1. Modernizacja oraz przebudowa budynku Domu Kultury.	2018
1.2. Adaptacja pomieszczeń Domu Kultury na cele społeczne.	2018 – 2019
1.3. Stworzenie pracowni aktywizacyjnych.	2018 – 2019
1.4. Wyposażenie pomieszczeń Domu Kultury w sprzęt niezbędny do aktywizacji społecznej.	2018 – 2019
1.5. Organizowanie cyklicznych przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną, ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych.	2019 – 2020
2. MODERNIZACJA DWORCA KOLEJOWEGO JAKO PLATFORMY ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH	2018 - 2020
2.1 Modernizacja obiektu dworca kolejowego wraz z remontem wnętrza.	2018 – 2020

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

2.2. Wydzielenie oraz adaptacja pomieszczeń dworca na cele społeczne.	2018 – 2020
2.3. Stworzenie spółdzielni socjalnej.	2019 – 2020
2.4. Utworzenie Centrum Wolontariatu.	2019 – 2020
2.5. Prowadzenie stałych działań aktywizacji społecznej i zawodowej.	2019 – 2020
3. STWORZENIE ZAKŁADU AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ JAKO PODSTAWY WSPARCIA OSÓB WYKLUCZONYCH	2017 - 2019
3.1. Budowa budynku pełniącego funkcję Zakładu Aktywizacji Zawodowej.	2017 – 2019
3.2. Adaptacja wnętrza budynku wraz ze stworzeniem pracowni.	2017 – 2019
3.3. Wyposażenie pracowni aktywizacji zawodowej.	2017 – 2019
3.4. Zatrudnienie trenerów zawodowych.	2019
3.5. Realizacja stałych zajęć aktywizacji zawodowej oraz społecznej.	2019
3.6. Adaptacja przestrzeni wokół obiektu	2019
4. REWITALIZACJA ZESPOŁU PAŁACOWO-PARKOWEGO W KORYTOWIE	2018 - 2022
4.1. Przebudowa budynków na cele społeczno-gospodarcze wraz z zagospodarowaniem terenu.	2018 – 2021
4.2. Prowadzenie aktywizacji osób wykluczonych i uzależnionych.	2021 – 2022
4.3. Prowadzenie warsztatów oraz wydarzeń kulturalnych.	2021 – 2022
4.4. Zapewnienie funkcji noclegowej oraz gastronomicznej.	2020 – 2021
5. ODNOWA ZDEGRADOWANYCH TERENÓW PARKOWYCH WRAZ Z NADANIEM FUNKCJI SPOŁECZNYCH	2018 - 2019
5.1. Uprzątnięcie terenu parkowego.	2018 – 2019
5.2. Adaptacja zieleni wraz z utworzeniem skwerów tematycznych.	2018 – 2019
5.3. Realizacja stałych prac porządkowych na obszarze parkowym przez spółdzielnię socjalną.	2018 – 2019
5.4. Organizowanie aktywnych przedsięwzięć integracyjnych oraz aktywizacyjnych społeczność lokalną.	2018 – 2019
6. REWITALIZACJA CENTRUM MIASTA	2018 - 2020
6.1. Zaadaptowanie przestrzeni oraz stworzenie symbolu tożsamościowego miasta.	2018 – 2020
6.2. Utworzenie deptaka wraz z adaptacją przestrzeni na cele aktywizacji społecznej.	2018 – 2019
6.3. Organizowanie wydarzeń wspierających tożsamość lokalną.	2019 - 2020

Rozdział XI. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

System monitorowania i oceny programu rewitalizacji dotyczyć będzie kilku kluczowych płaszczyzn, w tym w szczególności:

- monitorowania podstawowych parametrów Programu na etapie przyjęcia programu oraz późniejszych jego aktualizacji (m.in. ludność, powierzchnia oraz przestrzenny obraz obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, lista projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zapisanych w programie wraz z podaniem szacowanych kosztów oraz przewidywanych rezultatów, ramy finansowe Programu wraz z prognozowanym montażem finansowym),
- monitorowania stopnia realizacji celów określonych w Programie
- monitorowania skutków realizacji Programu, poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji – wskaźniki stanu kryzysowego (na poziomie całej gminy oraz na poziomie niższym, tj. obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji), dokonywanego cyklicznie, co najmniej raz na dwa lata od momentu przyjęcia dokumentu do końca okresu obowiązywania, w odniesieniu do wartości analogicznych wskaźników (wyjściowych) obliczonych na etapie wyznaczania w/w obszarów (analiza efektywności podejmowanych działań rewitalizacyjnych),
- bieżącego monitorowania poziomu wdrażania Programu – aktualizowana na bieżąco lista przyjętych w programie przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających ze statusem: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”, w zależności od aktualnego postępu rzeczowego, wraz z podaniem poniesionych kosztów, stworzonego montażu finansowego, a także ewentualnych rezultatów ich wdrożenia – efekty rzeczowe.

Dane monitoringowe po przygotowaniu sprawozdań będą prezentowane **Zespołowi ds. rewitalizacji, Burmistrzowi i Radzie Miejskiej**. Jednostki, które zgłosiły działania do Programu zobowiązane są do rocznego informowania Urzędu Miasta o postępie prac objętych programem zgodnie z zaleceniami dotyczącymi monitorowania. Monitorowanie efektów rzeczowych obejmować będzie wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania. **Raport monitorujący będzie przedstawiany również Zespołowi ds. rewitalizacji w celu zaopiniowania**. Zakres przedmiotowy raportów okresowych przedkładanych przez Burmistrza winien obejmować, co najmniej Informację o postępach finansowych, źródłach finansowania zadań, Informację o postępach rzeczowych, zgodność z przyjętym harmonogramem, odchylen od harmonogramu, przebieg wdrażania poszczególnych projektów oraz sposoby komunikacji ze wspólnotą lokalną w zakresie wdrażania Programu.

W systemie monitorowania dokonano wyboru poniższych wskaźników, pozwalających obserwować efekt długofalowy całego Programu. Wskaźniki dotyczące całego Programu należy odróżnić od wskaźników monitorujących poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Wskaźniki oddziaływania mierzą zmiany zachodzące w wyniku wdrażania Programu i poszczególnych przedsięwzięć oraz projektów rewitalizacyjnych. Poniżej zaprezentowano wskaźniki dotyczące całego obszaru zidentyfikowanego jako obszar rewitalizacji, na którym realizowane będą działania rewitalizacyjne (tabela).

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 33 Wskaźniki monitorowania Programu

Cel szczegółowy 1.				
Kreowanie rozwiązań wspierających aktywizację społeczną mieszkańców				
Wskaźniki rezultatu	Jednostka miary	Stan początkowy 2017 rok	Plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
Liczba osób korzystających z działań wspierających	osoby	0	400	Dane sprawozdawcze Urzędu Miasta
Liczba osób korzystających z zakupionego sprzętu do działań aktywizacyjnych	osoby	0	500	Dane sprawozdawcze Urzędu Miasta
Liczba osób biorących udział w organizowanych działaniach	osoby	0	680	Dane sprawozdawcze Urzędu Miasta
Liczba wspartych podmiotów	szt.	0	40	Dane sprawozdawcze Urzędu Miasta
Liczba prowadzonych form aktywizacji społecznej	szt.	0	10	Dane sprawozdawcze Urzędu Miasta
Liczba zaktywizowanych osób wykluczonych społecznie	osoby	0	23	Dane sprawozdawcze Urzędu Miasta
Liczba osób korzystających z zakupionego wyposażenia	osoby	0	200	Dane sprawozdawcze Urzędu Miasta

Cel szczegółowy 2.				
Rewitalizacja przestrzenna potencjałem do przeciwdziałania wykluczeniu mieszkańców				
Wskaźniki rezultatu	Jednostka miary	Stan początkowy 2017 rok	Plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
Wzrost dostępności obiektu dla potrzeb osób niepełnosprawnych	%	0	100	Dane sprawozdawcze Urzędu Miasta
Liczba osób biorących udział w organizowanych działaniach	osoby	0	350	Dane sprawozdawcze Urzędu Miasta
Liczba wspartych podmiotów	szt.	0	40	Dane sprawozdawcze Urzędu Miasta
Liczba zaktywizowanych osób wykluczonych społecznie	osoby	0	20	Dane sprawozdawcze Urzędu Miasta

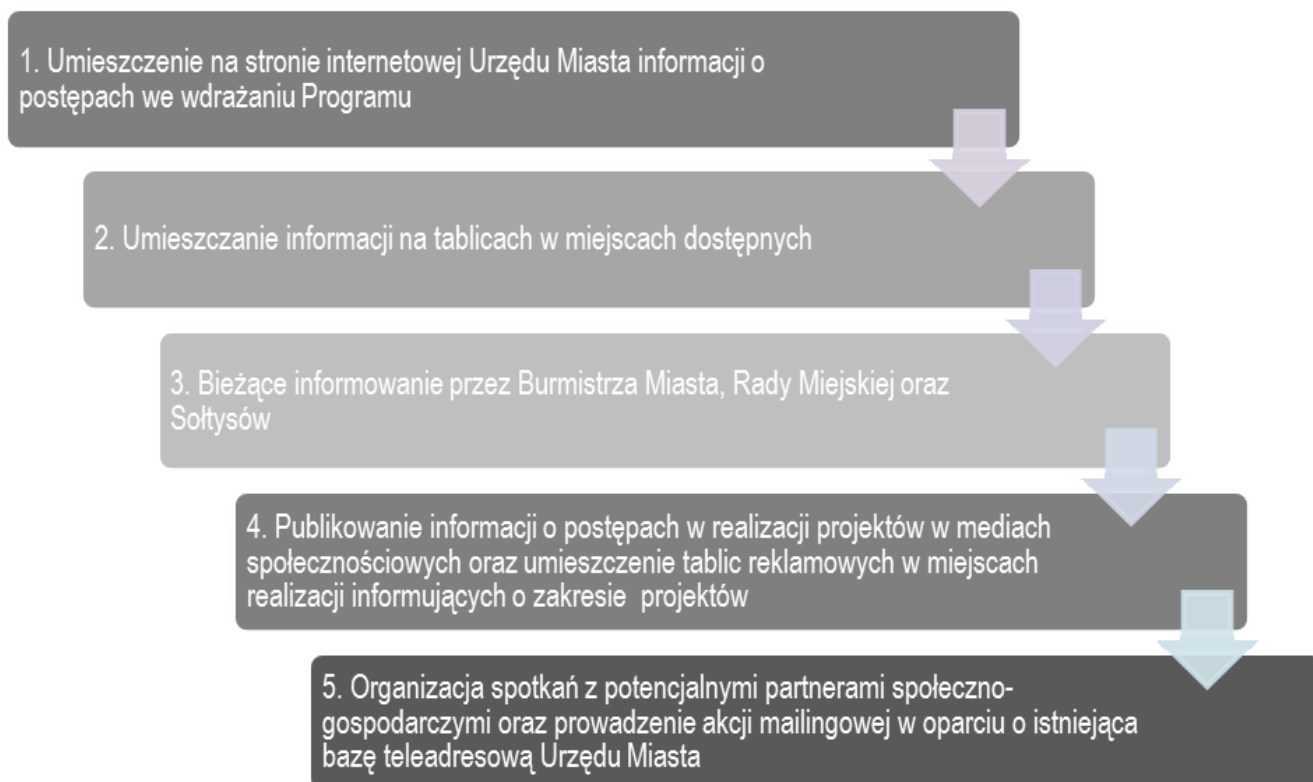
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Ewaluacja wykonania Programu dokonywana będzie w trakcie (ewaluacje bieżące – on-going, mid-term), ale również po jej formalnym zakończeniu (ex-post). Celami szczegółowymi planowanej ewaluacji on-going będą: Ocena wyników Programu (tj. produktów i rezultatów) oraz identyfikacja czynników sukcesu lub ryzyka osiągnięcia skwantyfikowanych celów; Ocena systemu zarządzania i wdrażania Programu – tzn. sprawności przepływu informacji, dokumentów, środków finansowych i realizacji zadań oraz identyfikacja barier prawnych i administracyjnych wdrażania Programu; Ocena, czy warunki zewnętrzne wdrażania Programu się zmieniły (np. aktualność Programu względem zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej, kontekstu prawnego, diagnozy potrzeb itp.) oraz czy w tym kontekście cele rewitalizacji pozostają aktualne; Ocena wpływu i użyteczności zakończonych projektów rewitalizacyjnych, tj. ocena zadań zakończonych w ewaluowanym okresie w ramach poszczególnych celów do 2023 roku.

Niezależnie od możliwości aktualizacji Programu na podstawie rocznego raportu z wdrożenia Programu, procedura aktualizacji realizowana będzie w przypadku: sytuacji wyjątkowych oraz szczególnych zmian wpływających na realizację wdrażanego dokumentu, w tym m.in., gdy wystąpi znaczna zmiana warunków finansowania zewnętrznego do zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych; istotna zmiana w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej, wpływająca na sytuację sytuacji finansowej Gminy i konieczność dostosowania zapisów Programu do zmienionych wymogów formalno-prawnych; aktualizacja danych dotyczących obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, bądź wdrożenie wniosków i rekomendacji z raportów ewaluacyjnych. Podstawowym narzędziem zapewnienia włączenia interesariuszy rewitalizacji w proces wdrożenia programu rewitalizacji będzie stale aktualizowana zakładka tematyczna „Rewitalizacja” <http://www.choszczno.pl/> dotycząca wdrożenia programu rewitalizacji.

Wykres 16 Mechanizmy włączenia interesariuszy rewitalizacji i społeczności lokalnej na etapie wdrożenia Programu

Źródło: Opracowanie własne

Na stronie internetowej planuje się zamieszczanie interaktywnych ankiet oraz formularzy pozwalających na proste, czytelne i intuicyjne zbieranie najważniejszych opinii na temat realizacji Programu oraz oceny jakościowej działań rewitalizacyjnych. Gmina planuje również partycypacyjny udział mieszkańców w ewaluacji wdrażania Programu poprzez organizację okresowych spotkań z interesariuszami rewitalizacji i współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na obszarze rewitalizacji.

Rozdział XII. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Choszczno na lata 2017 - 2023 z uwagi na swój ogólny charakter nie wyznacza jednocześnie ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z wnioskiem o możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W oparciu o zapisy art. 47 w związku z art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.) (dalej ustawa o OOS), Burmistrz Choszczna zwrócił się z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o uzgodnienie braku obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla programu rewitalizacji. W swoim wystąpieniu Burmistrz Choszczna wskazał, że przygotowany projekt dokumentu nie spełnia przesłanek określonych w art. 46 ust. 2 ww. ustawy o OOS, a co za tym idzie nie jest dokumentem wymagającym przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ponadto obszar rewitalizacji Gminy nie obejmuje całego obszaru administracyjnego jednostki samorządowej, stanowi jedynie niewielką część obszaru gminy. Obszar, na którym planowane są działania rewitalizacyjnej nie obejmuje obszarów chronionych, ani żadnego pomnika przyrody znajdującego się na terenie gminy. Projekty gminy nie znajdują się na obszarze NATURA 2000 i nie oddziałują na obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Planowane do realizacji projekty rewitalizacyjne nie stanowią zagrożenia dla środowiska oraz higieny i zdrowia użytkowników.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, pismem z dnia 11 września 2017 roku stwierdził, iż dla projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Choszczno na lata 2017 – 2023 nie jest konieczne przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Spis ilustracji

Spis tabel

Tabela 1 Potrzeby rewitalizacyjne w ramach procesu rewitalizacji Gminy Choszczno	19
Tabela 2 Przedsięwzięcia w procesie rewitalizacji dopasowane do potrzeb mieszkańców	27
Tabela 3 Ścieżki rowerowe na terenie Gminy Choszczno	34
Tabela 4 Struktura demograficzna mieszkańców Gminy Choszczno	37
Tabela 5 Udział liczby osób bezrobotnych w odniesieniu do liczby ludności w wieku produkcyjnym na terenie województwa zachodniopomorskiego.....	40
Tabela 6 Udział liczby osób bezrobotnych w odniesieniu do liczby ludności w wieku produkcyjnym na terenie gmin	40
Tabela 7 Liczba rodzin i dzieci korzystających z zasiłków rodzinnych Gminy Choszczno	41
Tabela 8 Liczba czytelników oraz wielkość zbiorów Biblioteki w gminie Choszczno	44
Tabela 9 Liczba dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego.....	45
Tabela 10 Zestawienie danych w kontekście analizy uwarunkowań społecznych dla obszaru miejskiego.....	47
Tabela 11 Uwarunkowania społeczne – IMD społeczne dla obszaru miejskiego Gminy Choszczno	53
Tabela 12 Zestawienie danych w kontekście analizy uwarunkowań społecznych dla obszaru wiejskiego	61
Tabela 13 Uwarunkowania społeczne – IMD społeczne dla obszaru wiejskiego Gminy Choszczno	63
Tabela 14 Współczynnik przedsiębiorczości na obszarze miejskim Gminy Choszczno	69
Tabela 15 Współczynnik przedsiębiorczości na obszarze wiejskim Gminy Choszczno	74
Tabela 16 Zmieszane odpady w ciągu roku (ogółem)	76
Tabela 17 Uwarunkowania przestrzenno – funkcjonalne na obszarze miejskim	77
Tabela 18 Uwarunkowania przestrzenno – funkcjonalne na obszarze wiejskim.....	83
Tabela 19 Uwarunkowania techniczne na obszarze miejskim	85
Tabela 20 Uwarunkowania techniczne na obszarze wiejskim	90
Tabela 21 Podsumowanie uwarunkowań – IMD dla obszaru miejskiego.....	93
Tabela 22 Podsumowanie uwarunkowań – IMD dla obszaru wiejskiego.....	96
Tabela 23 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji Gminy Choszczno	121
Tabela 24 Zmiany w zakresie zjawisk negatywnych na wszystkich podobszarach rewitalizacji	123
Tabela 25 Zgodność celów Programu z lokalnymi dokumentami strategicznymi Gminy Choszczno	127
Tabela 26 Zgodność celów Programu z dokumentami strategicznymi regionalnymi	128
Tabela 27 Mechanizmy integrujące na etapie programowania oraz wdrażania programu rewitalizacji	159
Tabela 28 Zestawienie zadań wg zawartych umów, realizowanych lub zakończonych przez podmioty publiczne realizujące działania ze środków zewnętrznych.....	161
Tabela 29 Zestawienie zadań wg zawartych umów, realizowanych lub zakończonych przez Miasto Choszczno ze środków unijnych oraz krajowych	161
Tabela 30 Uszczegółowienie źródeł finansowania projektów	168
Tabela 31 Harmonogram realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych Gminy Choszczno	170
Tabela 32 Uszczegółowienie harmonogramu projektów.....	170
Tabela 33 Wskaźniki monitorowania Programu	173

Spis map

Mapa 1 Uwarunkowania społeczne na obszarze miejskim	60
Mapa 2 Uwarunkowania gospodarcze na obszarze miejskim.....	73
Mapa 3 Uwarunkowania przestrzenno- funkcjonalne na obszarze miejskim	82
Mapa 4 Uwarunkowania techniczne na obszarze miejskim	89
Mapa 5 Odsetek mieszkańców problemowych miejscowości popegeerowskich w liczbie ludności wiejskiej ogółem.	98

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Mapa 6 Obszary rewitalizacji na terenie Miasta Choszczno	103
Mapa 7 Podobszar rewitalizacji Osiedla 700-lecia	104
Mapa 8 Podobszar rewitalizacji Osiedla Jagiełły	106
Mapa 9 Podobszar rewitalizacji Osiedla Południowego	107
Mapa 10 Podobszar rewitalizacji obszaru Starego Miasta	109
Mapa 11 Podobszar rewitalizacji Kołki	111
Mapa 12 Podobszar rewitalizacji Korytowo	113
Mapa 13 Podobszar rewitalizacji Sławęcín	114
Mapa 14 Podobszar rewitalizacji Wardyń	116
Mapa 15 Podobszar rewitalizacji Witoszyn	117
Mapa 16 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji - mapa poglądowa	118
Mapa 17 Mapa obszaru miejskiego	119
Mapa 18 Mapa obszaru wiejskiego	120

Spis wykresów

Wykres 1 Ocena zadowolenia mieszkańców z życia w Gminie Choszczno według płci (N=200)	15
Wykres 2 Problemy społeczne w Gminie Choszczno (N=200)	17
Wykres 3 Problemy techniczne w Gminie Choszczno (N=200)	18
Wykres 4 Działania konieczne do podjęcia w ramach procesu rewitalizacji Gminy Choszczno	18
Wykres 5 Wyniki badania CAWI prowadzonego wśród mieszkańców – pytanie 1	20
Wykres 6 Wyniki badania CAWI prowadzonego wśród mieszkańców – pytanie 2	21
Wykres 7 Wyniki badania CAWI prowadzonego wśród mieszkańców – pytanie 5	24
Wykres 8 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Choszczno	37
Wykres 9 Bezrobotni mężczyźni i bezrobotne kobiety w stosunku do liczby bezrobotnych ogółem w Gminie Choszczno	38
Wykres 10 Osoby pracujące na 1000 ludności w Gminie Choszczno	39
Wykres 11 Procentowy udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Choszczno	39
Wykres 12 Saldo migracji w Gminie Choszczno	41
Wykres 13 Kwota świadczeń rodzinnych (w tys. w PLN) w Gminie Choszczno	42
Wykres 14 Liczba porad udzielonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w Gminie Choszczno	43
Wykres 15 Dzieci w wieku 3-5 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 000 dzieci	45
Wykres 16 Mechanizmy włączenia interesariuszy rewitalizacji i społeczności lokalnej na etapie wdrożenia Programu	175